

Eeva Lyytikäinen

ELÄINSUOJELUSTA ORASTAVIIN OIKEUKSIIN

Eläinten oikeuksia koskeva keskustelu Ison-Britannian parlamentissa 1967-2004

Pro gradu- tutkielma

Historian ja etnologian laitos

Jyväskylän yliopisto

Helmikuu 2015

Tiedekunta - Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos - Department Historian ja etnologian laitos
Tekijä- Author Eeva Lyytikäinen	
Työn nimi- Title Eläinsuojelusta orastaviin oikeuksiin. Eläinten oikeuksia koskeva keskustelu Ison-Britannian parlamentissa 1967-2004.	
Oppiaine- Subject Yleinen historia	Työn laji - Level Pro gradu- tutkielma
Aika- Month and year Helmikuu 2015	Sivumäärä – Number of Pages 125
<p>Tiivistelmä- Abstract</p> <p>Eläinten oikeuksien huomioiminen käsitteenä ja päämääränä on muuttanut eläimiä koskevaa arvokeskustelua 1970- luvulta lähtien samalla kun eläintuotanto on jatkanut muutostaan yhä tehostuvammaksi. Modernin eläineettisen keskustelun taustat juontuvat 1800- luvulla Britanniassa kehittyneestä eläinsuojeluliikkeestä, jonka periaatteita eläinoikeusliike on nousnut haastamaan vaatimuksillaan saada aikaan laajempi muutos eläinten yhteiskunnallisessa asemassa.</p> <p>Tässä työssä on tutkittu eläimiä koskevan keskustelun luonnetta ja dynamiikkaa Ison- Britannian parlamentissa vuosina 1967- 2004. Parlamentin rooli eläinten asian tarkastelun kannalta on lainsäätämisen ohella merkittävä erityisesti julkisen keskustelun jakolinjojen ilmentäjänä. Kaksikamarisen parlamentin molempien kamareiden keskustelut on huomioitu tutkimuksessa, jossa ylähuoneen asema arvokeskustelun foorumina on ollut huomattava. Alkuperäislähteenä on käytetty virallisia parlamenttidebateja lakialoitteista, joiden tueksi keskustelun laajemman kuvan hahmottamiseksi on tutkittu lehdistön osalta The Timesin ja Guardianin julkaisuja. Metodina on käytetty Reinhart Koselleckin esittelemän pitkän aikavälin käsittemuutosten tutkimista ja lisäksi Quentin Skinnerin yksittäisten puheaktien tutkimista painottavaa lähestymistapaa on sovellettu.</p> <p>Parlamenttidebateissa eläinten asiaa pidettiin usein koko kansakuntaa määrittävänä seikkana ja molempien pääpuolueiden jäsenistä löytyi aktiivisia keskustelijoita. Eläinten arvoa tarkasteltiin tutkittavalla ajanjaksolla pitkälti vakiintuneen eläinsuojelunäkökulman kautta, jossa tarpeettoman kärsimyksen välttäminen oli keskeistä. 1980- luvulta lähtien arvottamisen uudenlaista muutosta ilmensi eläinten itseisarvon huomiointi eläinoikeuksia painottaneiden puheiden kautta. Luonnonsuojelupuheen yleistymisen edusti puolestaan diskurssien moninaisuutta ja tilannesidonnaisuutta eläinaiheen yhteydessä.</p> <p>Debateissa ilmeni toisinaan yksilötason lisäksi polarisoitumista puolueiden saralla ja vastakkaisina näkökulmina eläinten oikeuksien ajamiselle esiintyi useimmiten rationaalisuutta ja ihmiskeskeisyyttä painottaneet diskurssit. Eläinten kohtelun laajemmat muutosaiheet saivat osakseen enemmän kritiikkiä kuin eläinsuojelutoimenpiteet ja tämä ilmeni esimerkiksi pitkään jatkuneessa ketunmetsästysaiheessa, joka lisäksi ilmensi eläinaiheen liittymistä useaan muuhun yhteiskunnalliseen seikkaan. Keskusteluissa eri eläinten arvottaminen vaihteli paljon näille asetettujen kontekstien mukaan ja esimerkiksi ihmiselle läheiset lemmikit saivat debateissa enemmän huomiota tuotantoeläimiin nähden.</p>	
Asiasanat – Keywords Britannia, parlamentit, eläinten oikeudet, eläinsuojelu, luonnonsuojelu	
Säilytyspaikka- Depository Historian ja etnologian laitos	
Muita tietoja – additional information	

1. JOHDANTO.....	1
2. ELÄINTEN ASEMAN UUDENLAINEN POHDINTA HERÄÄ.....	16
2.1 Tehotuotantoaihe ilmentää parlamentin eroa muuhun julkiseen keskusteluun.....	16
2.2 Talouden ja tieteen etuja painotetaan.....	23
2.3 Tunteisiin nojaavaa eläinkäsitystä väheksytään.....	30
2.4. Luonnon- ja eläinsuojelun lisääntyvä huomio osoittaa keskustelun muutosta.....	34
3. ELÄINTEN OIKEUDET TULEVAT KÄSITTEENÄ OSAKSI KESKUSTELUA.....	40
3.1 Luonnonsuojelun osuus eläinaiheessa korostuu.....	40
3.2 Yhteiskunnan eläinsuhteen luonnetta arvostellaan aiempaa voimakkaammin.....	46
3.3 Eläinkoekeskustelu ilmentää eläinten arvottamisen merkittäviä eroja.....	53
3.4 Eläinsuojelun tasoa kritisoidaan ylähuoneessa.....	61
4. TOISTUVAT AIHEET HEIJASTAVAT KESKUSTELUN VIVAhteITA.....	63
4.1 Vaarallisia koiria koskeva keskustelu kuvastaa parlamentin ja median suhdetta.....	63
4.2 Luonnonsuojelun ja eläinten oikeuksien välinen ristiriita voimistuu.....	69
4.3 Puoluepolitiikan osuus arvokeskustelussa vahvistuu.....	74
.....	74
5. ELÄIMIÄ KOSKEVA KESKUSTELU POLARISOITUU JÄLLEEN.....	82
5.1 Eläinsuojelunäkökulmaa painotetaan lain päivittämisen yhteydessä.....	82
5.2. Turkistarhauksen lakkautus ilmentää moraalipolitiikan muutosta.....	83
5.3 Suu- ja sorkkataudin vaikutukset eläimiin jäävät keskustelun ulkoreunalle.....	91
5.4 Metsästyksen kieltäminen käsitetään vakavaksi yhteiskunnalliseksi seikaksi.....	95
6. PÄÄTÄNTÖ.....	111
LÄHTEET.....	120

1. JOHDANTO

” - - vaikka meitä pidetään eläinrakkaiden kansakuntana, tosiasiaa eläimiin kohdistuva julmuus on kasvamassa.”¹

Ison-Britannian parlamentin ylähuoneen jäsen Felicity Jane Ewart-Biggs, paronitar Ewart-Biggs, kuvaili vuonna 1988 yleistä käsitystä brittiläisestä suhtautumisesta eläinten asemaan, jonka yleisesti miellettiin olevan eläimistä välittävää. Työväenpuolueen jäsen Ewart-Biggs painotti kuitenkin samalla eläinkäsityksen ontuvaa suhdetta todellisuuteen, ja puheenvuorosta ilmeni vuosikymmenien saatossa aaltoilleen eläimiä koskevan keskustelun yleislinjat.

Käsitys eläinten erityisestä huomioinnista Isossa-Britanniassa ei ollut vailla pohjaa ja Englantia voikin pitää eläinsuojeluliikkeen synnyinmaana sen historiaa tarkastellessa.² Maan voi huomata edelläkävijäksi eläinsuojelulainsäädännön asettamisessa ja organisoidussa eläinten puolesta toimimisessa, jossa toimijat olivat mukana usein mukana sosiaalisia reformeja ajavassa liikkeessä.³ Esimerkiksi maailman ensimmäinen eläinsuojelulaki säädettiin aktiivisen parlamentin jäsenen ansiosta Englannissa vuonna 1822⁴, joskin ei ilman kiivasta debattia lain tarpeellisuudesta. Pian tämän jälkeen perustettiin ensimmäinen ja yhä Britannian johtava eläinsuojeluyhdistys Royal Society for Prevention Cruelty to Animals (RSPCA) ja vuosisadalla alkoi myös näkyvä kampanjointi koe-eläinten käyttämisestä vastaan naisasialiikkeen näkyvän vaikuttajan Frances Power Cobben johdolla.⁵

Ennen 1800 – luvun varsinaisen eläinsuojeluliikkeen heräämistä eläineettistä pohdintaa on esiintynyt länsimaisessa kulttuurissa jo vuosisatoja,⁶ mutta enimmäkseen yksittäisten tunnettujen ajattelijoiden toimesta, jotka kritisoivat ihmislajin erityistä ylemmyyttä painottanutta valtavirta-ajattelua. Viimeistään 1600- luvulla, uuden tieteen aikakaudella, alkoi yleisesti painottumaan hyvin rationalistinen suhtautuminen eläimiin. Tunnetuksi tätä näkökulmaa teki erityisesti ranskalainen

---

1 ” - - that although we are thought to be a nation of great animal lovers, in fact animal cruelty is growing.” Hansard 1803 – 2005 HL Deb 23 May 1988 vol 497 cc706-12 , column 710, Baroness Ewart- Biggs.

2 Ks. esim. Aaltola 2004, 36.

3 Ks. esim. Garner, 2004, 44.

4 Cruel Treatment of Cattle Act – laki puuttui esimerkiksi hevosten ja karjaeläinten julmaan kohteluun ja lain puolesta oli vaikuttanut erityisesti irlantilainen parlamenttiedustaja Richard Martin.

5 Finsen & Finsen 1994, 31, 33-34, Garner 2004, 61.

6 Ks. esim. Aaltola 2013, 9. , Cochrane 2010, 10-28.

filosofi René Descartes, jonka mukaan eläimet toimivat tiedottomasti mekaanisen koneen tavoin.⁷ Tätä korostetun rationaalista eläimiin suhtautumista alettiin kuitenkin kritisoida enenevässä määrin 1700-luvulla, jolloin esimerkiksi vaikutusvaltaiset filosofit David Hume, Jeremy Bentham ja John Stuart Mill painottivat eläinten moraalisen arvon nostamista näiden tuntoisuuteen, kärsimiskykyyn ja yleisesti inhimillisyyteen vedoten,⁸ vaikkakin eläinten asian pohtiminen harvoin oli filosofisen keskustelun keskiössä.

Eläineettisen keskustelun luonne on kuitenkin muuttunut merkittävästi toisen maailmansodan jälkeen varsinkin 1960-luvulta lähtien. Kehityksen taustojen yhteydessä on syytä tarkastella laajemmin yhteiskunnan sosiaalisia, poliittisia ja kulttuurisia muutoksia. 1960-luvulla ihmisoikeuksien puolesta alettiin kampanjoida ennennäkemättömällä tavalla esimerkiksi naisasia- ja kansalaisoikeusliikkeen saralla. Samoihin aikoihin Yhdysvalloissa ja Britanniassa modernin eläinoikeusliikkeen toiminta nosti päätään ja eläinoikeusliikkeen kehittymisellä oli myös yhteys sorrettujen ihmisryhmien puolesta toimimisen kanssa, samoin kuin 1800-luvun eläinsuojeluliikkeen keskeisinä toimijoina oli ollut hahmoja, jotka olivat kannattaneet laajemmin ihmisten välistä tasa-arvoa. Britanniassa metsästystä vastustavan Hunt Saboteurs Association -ryhmän perustaminen vuonna 1963 oli merkittävää siinä mielessä, että se ensimmäisenä järjestönä painotti toimimista eläinten *oikeuksien* hyväksi ja käytti uudenlaisia suoran toiminnan taktiikoita. Se myös edusti eläinten asialla olevien liikkeiden leviämistä työväenluokan keskuuteen⁹, kun 1800-luvun eläinsuojeluliike oli koostunut lähinnä yläluokan toimijoista,¹⁰ ja samalla eläinten puolesta toimijoita alettiin ymmärtää useammin vasemmistolaisiksi poliittisella kentällä. 1960- ja 1970-lukujen mittaan eläinten asialla toimineet ryhmät alkoivat kasvaa lukumäärältään ja laajentua myös paikallistasoille,¹¹ ja tämä kertoo eläinten huomioon ottamisen painotuksen ennen näkemättömästä kasvamisesta.

Eläinten *oikeuksien* laajemman huomioimisen taustoja esitellessä tulee huomata myös, että toisen maailmansodan jälkeen merkittävää oli aivan uudenlaisen populaari- ja nuorisokulttuurin muodostuminen, kuin myös 1960-luvulla auktoriteetti-usko varsinkin nuorison keskuudessa alkoi rakoilla¹². Vaurastuvan keskiluokkaisen sukupolven asenteet aiempien sukupolvien valintoihin

---

7 Singer 1975/2007

8 Aaltola 2004, 34, Singer 1975/2007, 258- 259.

9 Finsen & Finsen 1994, 26, 55.

10 Finsen & Finsen 1994, 31.

11 Garner 2004, 43-50.

12 Arnstein 1992, 390.

alkoivat osin muuttua muun läntisen Euroopan lisäksi myös Britanniassa. Varsinkin yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa uudenlaiset sosiaaliset sekä poliittiset ideat alkoivat nostaa päätään ja perinteiseksi nähtyjä brittiläisiä arvoja ja instituutioita kohtaan esitettiin ennennäkemätöntä kritiikkiä.¹³ Lisäksi 1970-luvulla eläinten kohtelun pohdinta alkoi erottautua marginaalista omaksi alakseen filosofian saralla. Vuonna 1975 australialaisen filosofin Peter Singerin teos *Animal Liberation* (suom. ”Oikeutta eläimille”) sai aikaan länsimaissa aivan uudenlaista filosofista keskustelua eläinten moraalista asemasta ja teoksen on yleisesti katsottu aloittaneen eläinetiikan ja vaikuttaneen vahvasti eläinoikeusliikkeeseen.¹⁴ Eläinoikeusliikkeen muodostuminen kertoi myös osaltaan siitä, että pelkästään parlamentin kautta vaikuttamista ei ole katsottu riittäväksi tavaksi toimia eläinten puolesta.

Ylähuoneessa Ewart-Biggsin esille tuoma ajatus eläinrakkaan kansakunnan käsityksestä sisälsi samassa virkkeessä myös huomion eläinten käytön haitallisista puolista. Britannian tilanne eläinten huomioinnin kannalta näyttääkin tietyiltä osin edistykselliseltä, mutta se täytyy myös suhteuttaa vallitseviin käytäntöihin. Britannian vuosikymmenten saatossa rakennetussa lainsäädännössä on huomioitu eläinten kohtelu aktiivisesti ja maassa on nykyään yksi tiukimmista maatalouseläimiä koskevasta lainsäädännöstä, joka ylittää osin EU:n asettaman minimin.¹⁵ Suhteellisen edistyksellisestä lainsäädännöstä huolimatta eläintuotanto aiheuttaa kärsimystä eläimille varsinkin tehotuotannossa.¹⁶ Eläimet tehdasmaisesti kasvatettava tehotuotantotrendi on yleistynyt varsinkin toisen maailmansodan jälkeen huomattavasti, kuin myös esimerkiksi globaali lihankulutus on kasvanut selkeästi. Tosin esimerkiksi Britanniassa lihankulutus on pysynyt suhteellisen tasaisena, vaikkakin runsaana, vuosikymmenien saatossa.¹⁷ Yleinen kehityssuunta on joka tapauksessa se, että eläinsuojelulainsäädäntö on tiukentumassa globaalisti, mutta tämä ei välttämättä korreloi eläinten paremman kohtelun kanssa. Esimerkiksi maailmanlaajuisesti lihankulutus on yli kaksinkertaistunut vuosien 1967-2007 välillä, ja trendin uskotaan jatkavan kasvuaan. Nykyään eläimiä kasvatetaan, tapetaan ja syödään enemmän kuin koskaan aiemmin,¹⁸ joten eläinten kohtelun tarkastelu on hyvin ajankohtainen aihe.

---

13 Morgan 2001, 292-297.

14 Singer 1975/2007. Singer esitteli teoksessaan esimerkiksi tuotantoeläinten ja koe-eläinten asemaa kritisoiden näiden kohtelua ja asemaa välineenä. Teoksen kantava ajatus oli ulottaa utilitarismin periaatteet ottamaan huomioon ihmisten lisäksi eläinten intressit näiden tuntoisuuden vuoksi. Singer teki tunnetuksi Richard Ryderin esittelemää spesismi-termiä, joka viittasi lajisortoon eläinten kohtelun kohdalla.

15 Cochrane 2010, 75. Esimerkiksi vasikoiden kasvatushäkit ja emakoiden porsimishäkit kiellettiin 1990-luvulla.

16 Cochrane 2010, 75.

17 Guardian 2.9.2009, ”Felicity Brown, Meat consumption per capita”.

18 Cochrane 2010, 2.

Tässä työssä tutkitaan, millaisia määritelmiä ja käsityksiä eläinten hyvinvointiin ja näiden oikeuksiin on ulotettu, ja miten eläinten asema laajemmin on näkynyt parlamenttikeskusteluissa ja millaista eläinaiheeseen liittynyt poliittisen keskustelun dynamiikka on ollut. Lisäksi julkisen keskustelun kontekstia laajennetaan tutkimalla lehdistön julkaisuja parlamenttikeskusteluja vastaavista aiheista vuosina 1967 – 2004. Parlamentin rooli osana julkista keskustelua sekä käytäntöihin vaikuttajana lainsäätäjänä on merkittävä, ja debattien tutkiminen tarjoaa mahdollisuuden hahmottaa varsinkin poliittisen eliitin piirissä esiintyneitä käsityksiä todellisuudesta. Parlamentilla on ylin määräysvalta lainsäätäjänä ja sillä on merkittävä vaikutus vallankäyttäjänä ja ¹⁹ ainakin periaatteellisella tasolla instituutiolla on paljon valtaa päättää myös eläinten kohteluun liittyvistä toimenpiteistä.²⁰

Tarkoituksena on keskittyä siihen, miten eläinten suojelun tai oikeuksien puolesta on argumentoitu, ja samalla pyritään hahmottamaan poliittisen keskustelun jakolinjoja sekä näiden muuttumista ja jatkuvuutta. Huomio tullaan kohdistamaan siihen, mitä asioita on katsottu tarpeelliseksi nostaa esille ja millaisin painoituksin, ja millaisena eläinten asema on nähty yhteiskunnallisessa keskustelussa. Lisäksi joitain toistuvia käsitteitä ja näiden luonnetta pyritään analysoimaan tutkimuksessa. Äänestystuloksesta riippumatta väittelyiden kautta on mahdollista hahmottaa esimerkiksi arvoja ja mielipiteitä jotka ovat esiintyneet poliittisen eliitin keskuudessa. Parlamenttidebattien tutkimus tarjoaa lisäksi mahdollisuuden tutkia käsitteiden käytön luonnetta, niiden kiistanalaisuutta ja rakentamista uudelleen.²¹

Lisäksi tutkimuskysymyksenä sivutaan sitä, miten eläinten puolestapuhujiksi profiloituneita ihmisiä on määritelty. Kuten filosofi Elisa Aaltola on tuonut esille, eläin- ja ihmiskuva liittyvät tietyiltä osin toisiinsa, sillä edellinen voi määrittää jälkimmäistä ja päinvastoin. Ihmisillä on ollut tapana määrittää itsensä tietynlaiseksi, ja aina tulkintaa sisältävä eläinkuva pohjautuu pitkälti myös käsityksiin ihmisten olemuksesta. Eläinkuva ei voi olla täysin objektiivinen ja muuttumaton, ja esimerkiksi media tuottaa ja vahvistaa tiettyjä käsityksiä eläimistä²², ja tätä hahmotetaan lehdistöaineiston perusteella tässä työssä. Huomionarvoista on että eläinkuvan historia ei ole ollut aina samoja seikkoja korostava, vaan sen moniulotteisuudesta on löydettävissä keskenään sotivia käsityksiä.²³ Parlamenttiaineistoissa

---

19 Rogers&Walters 2006, 79- 81.

20 Radford 2001, 132.

21 Ihalainen 2013, 32-33.

22 Aaltola 2004, 17.

23 Aaltola 2004, 20-21.

esimerkiksi termin ”eläinrakas” monet tulkinnat ovat esimerkki ihmis- ja eläinkuvan yhteydestä ja termin monimuotoisuudesta.

Eläinten asiaa koskevia keskusteluja analysoidaan Britannian kaksikamarisen parlamentin molemmista kamareista. Vaaleilla valitun alahuoneen lisäksi ylähuoneen keskustelut on sisällytetty tutkimukseen. Parlamentin olennaisin ja merkittävin tehtävä on tunnetusti säätää lakeja edustuksellisessa instituutiossa, ja lisäksi kansanedustajien sidokset puolueeseen ja äänestäjiinsä tulee huomata. Tutkimuksen aikana Britannian puolueasetelma on ollut selkeästi oikeiston ja vasemmiston kilpailua konservatiivi – ja työväenpuolueiden kesken, vaikka myös liberaalipuolueen suosio oli myös kasvanut 1970 – luvulta lähtien, mutta kapitalismin ja sosialismin välinen konflikti on yhä selkeästi osa brittiläistä politiikkaa.²⁴

Ylähuoneen tehtäviin kuuluu osallistuminen lainsäädäntötyöhön, politiikan arviointi valiokunnissa ja hallituksen toimien tarkastelu. Nimitetyn kamarin edustus ei ole lähtökohtaisesti edustuksellinen vaikka jäsenet ovat järjestäytyneet myös osin puolueittain. Ylähuoneen jäsenistä hengellisiä asioita edustavat piispat (*Lords Spiritual*), ja *Lords Temporal* sisältää elinikäiset jäsenet, tuomarit ja äänestyksellä valitut perinnölliset jäsenet. Vuoden 1999 ylähuonetta muuttanut laki on rajoittanut perinnöllisten jäsenyyksien siirtymistä eteenpäin.²⁵ Kamarin jäsenillä on monipuolisia asiantuntijatietoa eri aloilta²⁶, ja sen jäsenet eivät ole myöskään aina urapoliitikkoja alahuoneen tapaan. 1960-luvulta lähtien kamarin asema politiikan tarkastelijana ja arvioijana on lisääntynyt esimerkiksi lainsäädäntötyössä.²⁷ Ylähuoneen asema vapaan keskustelun kamarina²⁸ tuokin omanlaisensa ulottuvuuden Britannian parlamenttilähteitä tarkastellessa eläinaihetta, johon on yleisesti liitetty paljon arvoja koskevaa keskustelua.

Parlamenttidebatteja lähdetään tutkimaan 1960-luvun loppupuolelta, jolloin eläimiä koskevaan keskusteluun alettiin ulottaa uudenlainen ulottuvuus. Aikarajauksen alkamisen perusteena aineiston alkamiselle on keskustelu vuonna 1968 voimaan astuneesta Agriculture (Miscellaneous Provisions) Act -laista, johon ensimmäistä kertaa kirjattiin *eläinten hyvinvointi* vuosisatoja eläinten kohteluun liitetyn *julmuuden* estämisen sijasta. Lähes koko aiempaan eläimiä

24 Larsen et al 2012, 115-116.

25 Rogers & Walters 2006, 34-39. , Ison-Britannian parlamentin internet-sivusto, www.parliament.uk.

26 Baldwin 1999, 46.

27 Shell 2005, 107-113.

28 Baldwin 1999, 38-39, Häkkinen 2014, 64- 65.

koskevaa lainsäädäntöön oli kuulunut keskeisesti julmuuden (*cruelty*) määrittelemine, mutta hyvinvoinnin (*welfare*) huomioiminen on sittemmin päätynt olennaiseksi osaksi eläimiä koskevaan lainsäädäntöön sekä poliittisiin ja hallinnollisiin järjestelyihin. Merkittävää oli että hyvinvoinnin painottaminen oli nimenomaan tieteellinen kanta. Suuri muutos oli siinä, että hyvinvointi voidaan liittää jokaiseen eläimeen, toisin kuin jokainen näistä ei välttämättä tule olemaan julmuuden uhri. Hyvinvointi liittyy myös *yksilöiden* ominaisuuksiin ja julmuus puolestaan määritellään pitkälti *rikksentekijän* käytöksen ja asenteen mukaan.²⁹

Aineiston käsittely loppuu puolestaan kiivaisiin keskusteluihin vuosikymmeniä kiistanalaista keskustelua herättäneestä koirien avulla toteutettavasta villieläinten metsästyksestä, jonka kieltämiseksi vuonna 2004 säädettiin laki hallituksen aloitteesta. Tämän voi nähdä merkittävänä päätöksenä vuosikymmeniä kestäneelle julkiselle debatille polarisoivasta aiheesta, jolle ainakin lakikirjan osalta asetettiin loppu. Aikarajauksien alku- ja loppupäiden väliin mahtuu mittava aikaväli, jota tarkastellessa laajempi ajallinen kokonaisuus eläimiin kohdistuneista asenteista hahmottuu.

Eläimiä koskevan keskustelun suhteen tulee huomata *eläinsuojelun* ja *eläinoikeuksien* käsitteiden erot. 1800-luvulla voimistuneen eläinsuojeluaatteen periaatteisiin on kuulunut ”tarpeettoman kivun” vähentämisen ja välttämisen periaate eläinten käytön yhteydessä, joka ei perustaltaan ole paheksuttavaa. Toisen maailmansodan jälkeen voimistunut eläinoikeusliike sen sijaan on suhtautunut hyvin suurella varauksella laajemmin tapoihin, joilla eläimiä käytetään erinäisiin ihmisen tarkoituksiin.³⁰ Eläinoikeusajattelussa huomio kiinnittyy pelkän eläinten kunnioittavan kohtelun vaatimuksen ohitse ylipäänsä eläinten riistoksi luettavien tapojen kritiikkiin, ja eläinoikeusajattelu vaatii tasa- ja itseisarvoista kohtelua muillekin eläimille.³¹ Eläinten oikeuksien huomioiminen ei tarkoita ihmisoikeuksien ulottamista suoraan eläimiin, vaan relevanttien eläinten tarpeiden ja intressien huomioiminen on olennaista, ja asioita lähestytään esimerkiksi painottaen lajityypillisen käyttäytymisen toteutumisen tarvetta. Eläinsuojelunäkökulmaan nojaten painotetaan esimerkiksi ”vapaina kasvaneiden eläinten” merkitystä eettiseksi nähtynä valintana eläintuotannon suhteen. Eläinten oikeuksia painotettaessa sen sijaan näiden pitäminen tuotannon välineenä ei palvele näiden ensisijaisia intressejä elää, eikä eläinten hengen uhraamisen esimerkiksi kulinarististen mieltymysten vuoksi voida katsoa edistävän näiden perustavanlaatuisia oikeuksia.

29 Radford 2001,261- 262.

30 Aaltola 2004, 42, Regan 1983/2004, 327 – 329.

31 Finsen & Finsen 1994,3, Regan 1983/2004, 328.

Lisäksi eläinoikeusfilosofiassa näiden tietoisuuden ja tuntoisuuden huomiointi luo lähtökohdat, joiden mukaan eläinten oikeuksia voidaan puolustaa.

Aiempaa tutkimusta eläinten moraalisen arvon pohdinnasta on esiintynyt varsinkin filosofian saralla, jossa keskustelu eläinten moraalisesta arvosta ja eläinten käytön oikeutuksesta on ollut nousevana huomion kohteena viime vuosikymmeninä. Kuitenkaan tieteenalojen yhteyttä ei voi tässä parlamenttipuheen tutkimiseen keskittyvässä työssä nähdä kovin läheisenä filosofian tutkimusasetelmien kanssa ja parlamenttidebatteja on lähestytty eritoten käytännönläheisemmistä näkökulmista näiden konteksti huomioiden. Eläinfilosofiaa käsitteleviä teoksia tässä työssä on kuitenkin käytetty joissain tapauksissa merkitysten kontekstin rakentamisessa. Tulee myös huomata, että eläinfilosofian piirissä ei olla yksimielisiä eläinten kohtelun periaatteista, perusteluista ja oikeutuksesta, ja tässä työssä viittaukset eläinfilosofiaan liikkuvat yleisellä tasolla.

Eläimiä koskevia julkisia asenteita ja eläinpolitiikkaa on tutkittu eri tieteenalojen parissa, ja aihepiirillä on tiettyjä yhteyksiä politiikan tutkimuksen saralla tehtyihin tutkimuksiin. Tässä työssä huomioidaan esimerkiksi Alankomaissa eläimiin ulotetut itseisarvon käsitteen tutkimus julkisessa politiikassa,³² politologi Robert Garnerin tutkimukset Ison-Britannian eläimiä koskevasta politiikasta, kuin myös esimerkiksi politiikan tutkija Siobhan O'Sullivanin paneutuminen eläimiä koskevan lainsäädännön luonteeseen sekä sen ajoittaiseen epäjohtonmukaisuuteen.³³ Kuitenkin tieteenalan lisäksi eroja tähän tutkimukseen tekee jo myös tämän tutkimuksen lähestymisasenne, lähteistö ja historiallinen ulottuvuus.

Viime vuosien opinnäytetöistä löytyy aiheita, jotka käsittelevät läheisemmin osin samoja aineistoja ja aihepiirejä kuin tämä tutkimus. Lotta Lehtosen pro gradu -työ on keskittynyt Ison-Britannian ympäristöpolitiikan muotoutumiseen Ison-Britannian parlamentin keskusteluissa vuosina 1969- 1979.³⁴ Tässä tutkimuksessa hyödynnetyt metodit ja käytetyt aineistot ovat osin samoja kuin Lehtosen työssä, ja joiltain osin myös samoja havaintoja ja johtopäätöksiä on tehty. Kuitenkin tässä tutkimuksessa on selkeästi eri aihepiiri ja aikarajaus, ja ympäristönsuojelulliset seikat ovat tulleet esille tässä työssä vain silloin parlamenttiaineistojen ehdoilla, kun sillä on nähty merkittävää vaikutusta eläinten olosuhteisiin. Lehtosen opinnäytetyö on kuitenkin tukenut varsinkin

---

32 Dol et al, 1999.

33 O'Sullivan 2011.

34 Lehtonen, 2014.

luonnonsuojeluaiheen kontekstin rakentamisessa ja merkitysten pohdinnan taustalla joissain tapauksissa. Lisäksi puheen tutkimisen yhteydessä holistisemman luonnonsuojelun sekä eläinoikeusdiskurssin erot tulee huomata, sillä aihetta ympäröivä teoreettinen keskustelu on tähdellistä tiedostaa, vaikka tutkimus ei operoi teorian kentällä tai sen lähtökohdista. Eläinten oikeuksia perustellessa näiden näkeminen yksilöinä on olennaista, kun taas ympäristönsuojelu painottaa laajempia ekologisia kokonaisuuksia, joiden nimissä lajeja joita ei katsota alueelle kuuluviksi, voidaan uhrata.³⁵

Eläimiä koskevan aiheen yhteydessä ketunmetsästyksen liittyvät seikat ovat olleet aiemman tutkimuksen aiheena. Dagmar Oriendin Berliiniin yliopistoon tehty opinnäytetyö ”The Debate About Fox Hunting. Social And Political Analysis”³⁶ ketunmetsästysdebatista Isossa-Britanniassa käsittelee osittain samoja aineistoja kuin tässäkin on käytetty. Oriendin työn painotus on ketunmetsästysdebatin sosiaalisten ja poliittisten puolten yleisessä esittelyssä historiallisen katsauksen lisäksi, mutta keskusteluun ei ole ulotettu varsinaisesti eläinten oikeuksien analysointia. Aino Huotari on lisäksi tehnyt kandidaatintutkielmansa kielitieteisiin Guardianin ja The Timesin ketunmetsästystä koskevista julkaisuista vuodelta 2005 keskittyen muutaman julkaisun kriittiseen diskurssintutkimukseen.³⁷ Tässä työssä painotus on kuitenkin historiallisessa näkökulmassa ja lehdistöanalyysi liikkuu kuitenkin enemmän julkisen keskustelun esille tuojana ja taustoittajana, ja eikä aikarajaus ylety vuoteen 2005. Jälleen johtopäätökset ovat osittain samoja. Lisäksi ketunmetsästysaihe on saanut jo polarisoituneen luonteensakin vuoksi runsaasti huomiota mediassa ja kirjallisuudessa. Esimerkiksi historioitsija Allison May on tarkemmin esitellyt ketunmetsästyskiistan historiaa³⁸ ja auttanut taustoittamaan, joskin jälleen tulee huomata tämän tutkimuksen rajatumpi lähdeaineisto tämän tietyn aiheen osalta.

Tämän tutkimuksen suhteen on tähdellistä huomata, että ihmistieteiden laajempi painopiste ei ole ollut eläimiä koskevan keskustelun tutkimuksessa, eikä eläimiin kohdistuneiden asenteiden tutkiminen yhteiskunnassa ei näytä olevan poliittisen historian tutkimuksen keskiössä. Tutkimus ihmisten omakohtaisista asenteista muihin eläimiin on niin ikään saanut osakseen niukalti huomiota eläinoikeusaktivistien asenteiden ja eläinsuojeluliikkeen sosiopoliittisen koostumuksen tutkimisen

---

35 Dryzek 2005, 214 – 215.

36 Oriendi, 2004.

37 Huotari, 2011.

38 May 2013.

lisäksi,³⁹ jotka toisinaan on huomattu myös vajavaiseksi analyttisyyden suhteen.⁴⁰ Kuitenkin teoreetikko Alisdair Cochrane myötäillen, pelkästään tarkastelemalla esimerkiksi niitä määriä, mitä eläimiä käytetään ihmisen tarpeisiin ja näiden tapojen aiheuttamaa haittaa eläimille, tulisi eläimiin suhtautuminen nostaa yhteiskunnallisessa keskustelussa huomionarvoisessa moraaliseksi ja poliittiseksi seikaksi,⁴¹ ja eläimiä koskevan yhteiskunnallisen keskustelun tutkiminen tältä osin valottaa keskustelun tasoa. Samoin eläinten asialla toimivien lainsäädännöllisiä parannuksia ajavien ryhmien lukumäärä kertoo osaltaan eläinpolitiikan tutkimuksen vaateesta.⁴² Vertailukohtaksi voisi ottaa sen, että esimerkiksi poliittisen teorian historian valtavirrassa eläimet ovat yleisesti jääneet vähälle huomiolle. Näiden mainitseminen on useimmiten ollut läsnä ihmisten vertailukohteena, laadullisesti erilaisina olentoina,⁴³ vaikkakin tulee huomata poliittisen ajattelun aaltoilu vuosisatojen aikana.⁴⁴

Vaikka nykyään eläineettinen – ja poliittinen keskustelu on tuotteliaimmillaan, on aihe yhä marginaalinen ja nähdään usein poikkeuksena. Yhteiskunnallinen keskustelu on tottunut näkemään usein ihmisten asiat ”oikeina” ja eläinetiikka, tai eläinten asian huomiointi saatetaan profiloida usein lapselliseksi tai emotionaaliseksi. Jälleen Cochrane toistaen, ottamalla huomioon esimerkiksi Charles Darwinin 1800-luvulla hylkäämään ajatuksen ihmisten kvalitatiivisesta erosta muihin lajeihin nähden, on loogista että eläinten kohtelua säädellään, tai näihin ulotetaan oikeudenmukaista kohtelua,⁴⁵ ja on myös merkityksellistä tuoda eläinten asemaan vaikuttaneita asenteita esille.

Eläimiin kohdistuneita asenteita tutkittaessa lähteenä käytetään virallista parlamentin keskustelujen tallennustietokantaa Hansardia sähköisessä muodossaan⁴⁶, jonne debatit on tallennettu käytännössä sanasta sanaan.⁴⁷ Yhden lakialoitteen lähteenä on käytetty myös House of Commons Parliamentary Papers (HCPP)⁴⁸ – tietokantaa, jonne keskusteluja on niin ikään tallennettu tarkasti. Kuitenkin tulee muistaa, että puhetilanteita tutkiessa kirjoitettu lähde ei esimerkiksi ilmennä tiettyjä keskustelussa ilmenneitä äänenpainoja tai spontaaneja välihuudahduksia, vaikka esimerkiksi puheen keskeytykset on mainittu useimmiten tietokannassa ”*Interruption*”- maininnalla. Samoin tulee

---

39 Kalof 2000, 174.

40 Garner 1995, 44.

41 Cochrane 2010, 9, 145.

42 Garner 1995, 44.

43 Cochrane 2010, 4-5.

44 Cochrane 2010, 137.

45 Cochrane 2010, 145-146.

46 Hansard 1803-2005 hansard.millbanksystems.com

47 Rogers&Walters 2006, 170.

48 HCPP parlipapers.chadwyck.co.uk/home.

huomata parlamenttidebatit osana poliittista monipaikkaista keskustelua, ja se, että lakidebatit ovat vain osa parlamentaarista työskentelyä.⁴⁹ Alkuperäislähteenä on toiminut myös legislation.gov.uk – sivusto, jonne on puolestaan koottu sähköisesti virallisesti maan kansallisarkiston toimesta Isossa-Britanniassa säädetyt lait.⁵⁰

Tarkastelun kohteena on ainakin periaatteessa koko yhteiskuntaa koskevat yleiset *Public Bill*-lakialoitteet.⁵¹ Lain etenemisen jokaista vaihetta ei sisällytetä tarkasteluun, vaan huomion kohteena on lakien toinen luentavaihe (*second reading*). Lain esittelyvaiheen (*first reading*) jälkeen lain varsinainen debatti käydään tässä käsittelyssä, ja tässä vaiheessa itse lain luonteesta ja periaatteista käydään keskustelua, joten tämä on debatin yleislinjan hahmottamisen kannalta keskeisin käsittelyvaihe. Toisinaan ristiriidattomat lait etenevät ilman toista luentaa ja luennan lopussa lain hyväksymisestä äänestetään mikäli laki on herättänyt vastustusta.⁵² Tulee lisäksi huomata, että hallituksen asettamat aloitteet lähes poikkeuksetta hyväksytään toisessa luennassa⁵³, kun taas yksittäisten edustajien nostamat lakialoitteet (*Private Member's Bill*) eivät päädy esimerkiksi ajanpuutteen vuoksi läheskään aina laiksi saakka.⁵⁴ Aineistojen tarkastelun keskittyessä läpimenneisiin lakialoitteisiin tulee muistaa, että tiettyä aihetta koskevaa debattia on voitu käydä aiemmin muualla parlamentissa tai sen ulkopuolella.

Laajemman yhteiskunnallisen keskustelun hahmottamisen tueksi käytetään joissain tapauksissa lehdistön julkaisuja aihepiirin ympäriltä. Analysoitavat *The Times* ja *Guardian* ovat vakiinnuttaneet asemansa laatulehtinä Britanniassa. Toisaalta tietty kriittisyys aineistojen suhteen tulee kantaa mukana, ja esimerkiksi tulee huomata toimittajien vapaus valita tietty näkökulma varsinkin kolumneissa ja erottaa tämä esimerkiksi pääkirjoitussivun julkaisuista, jotka ovat lehden linjan mukaisia. Samoin myös esimerkiksi se, mistä aiheesta lehdessä katsotaan tarpeelliseksi informoida kertoo toisaalta lehden prioriteeteista kuin myös julkisen keskustelun linjoista. Lehdet ovat saatavilla Jyväskylän yliopiston verkon kautta tietokannoista sähköisenä.⁵⁵ *Guardianin* saatavuus tietokannassa loppui vuoteen 2003, joten aivan viimeisen käsiteltävän vuoden 2004 aineistot eivät käsitä lehden julkaisuja.

49 Ihalainen 2013, 33.

50 [Legislation.gov.uk](http://legislation.gov.uk)

51 Rogers&Walters 2006, 190.

52 Norton 2005, 84-85, Rogers&Walters 2006, 208-209

53 Rogers&Walters 2006, 210.

54 Rogers&Walters 2006, 230.

55 Proquest Historical Newspapers: *The Guardian* (1821 – 2003) and *the Observer* (1791 – 2003), *The Times Digital Archive* 1785-2006.

Pitkän aikavälin tutkimuksen hyötynä on historiallisen muutoksen ja jatkuvuuden selvittäminen. Kuitenkin tämä tarkoittaa myös sitä, että aivan kaikille yksityiskohdille ei jää tilaa, eikä polveilevien keskustelujen jokaista aspektia voi mahduttaa mukaan, ja tarkoituksena on ollut tuoda esille yleistä linjaa ilmentäviä tai siitä selkeän poikkeuksen tehneitä argumentteja. Lehdistöaineistojen kautta hahmotellaan joidenkin keskustelujen linjaa julkisen keskustelun osana, ja jo runsaan parlamenttiaineiston ensisijaisuuden vuoksi jokaisen aiheen yhteydessä ei käsitellä lehdistön julkaisuja. Mittava aineisto parlamenttidebatteja keskitetään pääsääntöisesti niihin lakialoitteisiin, jotka päättyivät lakikirjaan asti, ja tämä rajaa myös muuta parlamentissa käytyä eläimiä koskevaa keskustelua tutkielman ulkopuolelle. Samoin analyysi painottuu debatteihin, joissa on keskiössä eläinten olosuhteet tai hyvinvointi, ja esimerkiksi täten joitakin suoraan enemmän esimerkiksi taloutta käsitelleitä lakialoitteita jätetään lähinnä maininnan tasolle, vaikka esimerkiksi lain nimessä olisikin mainittu eläimet. Täten pyrkimys on pitää fokus eläineettisessä keskustelussa, vaikkakin debateissa keskusteluissa esiintyy luonnollisesti muitakin aspekteja.

Tutkimuskysymyksiin vastausta etsiessä on olennaista huomata parlamenttidebattien tutkimukselle hyödylliset metodologiset seikat. Kielenkäytön merkityksiä pohdittaessa parlamentaarisen puheen erityispiirteet tulee ottaa huomioon ja historiantutkimuksessa kontekstin rakentaminen on olennaista anakronismin ansojen välttämiseksi. Parlamenttidebattien yhteydessä puheen keskeisyys ja sitä ympäröivä konteksti tulee ottaa huomioon. Parlamenttipuheella *tehdään* asioita⁵⁶ ja sen painottaminen poliittisena toimintana avartaa retoristen ulottuvuuksien huomaamista edustuslaitoksessa, esimerkiksi lakidebattien puolesta ja vastaan -väittelyiden yhteydessä.⁵⁷ Historiatieteessä parlamenttilähteitä tulee tarkastella erityisesti siltä kannalta, millaiseen sosiaaliseen tilanteeseen puhe on sijoittunut,⁵⁸ ja tässä tulee huomata myös lähteiden vajavaisuudet, sillä kirjoitettu teksti ei tuo esille kaikkia keskustelutilanteen tapahtumia.

Parlamenttien proseduurien kautta retorinen puolesta- ja vastaan -väittely on keskeistä instituution politiikalle, jossa vastakkaiset näkemykset kohtaavat.⁵⁹ Lisäksi tulee huomata, että tietynlainen institutionaalinen epäkohteliaisuus parlamentissa on saavuttanut hyväksynnän, joka korostaa vakiintunutta vastakkainasettelun ilmapiiriä. Esimerkiksi alahuoneen puhemies ei

⁵⁶ Mergel 2012, 229.

⁵⁷ Ihalainen & Palonen 2009, 21.

⁵⁸ Mergel 2012, 229.

⁵⁹ Palonen 2005, 6., Palonen 2008, 82, Soininen & Turkka 2008, 9-10.

kontrolloi aina kiihkeimpien debattien solvauksien käyttöä.⁶⁰ Samoin parlamentin historiallinen ja käsitteellinen ulottuvuus liittyy olennaisesti vastakkaisten näkemysten esittelyyn.⁶¹ Parlamenttipuheen tutkimisen hyötyjä onkin vastapuolten sijaitseminen samassa tilassa, puolesta ja vastaan - argumentaatio sekä suostuttelun läsnäolo⁶² kilpailullisessa ja valtatasa-arvoa muokkaavassa ilmapiirissä⁶³

Parlamentin erinäiset sosiaalisen tilanteen kautta muokkautuneet funktiot ja muodot täytyy huomata parlamenttilähteitä käytettäessä. Modernin edustuslaitoksen kehitys on johtanut siihen, että sen toimintakyvyille on ratkaisevaa sen *edustuksellisuus*, jossa parlamentin luonne eri kansanryhmien mielipiteiden ilmentäjänä korostuu.⁶⁴ Kuitenkin Britannian parlamentin alahuoneen jäsenien enemmistö on viime vuosikymmeninä karkeasti jaotellun ollut keski-ikäisiä, yliopistokoulutuksen saaneita valkoihoisia miehiä,⁶⁵ joten edustajat eivät vastaa täysin koko kansan sosiaalista jakaumaa. Tuleekin huomata että parlamentin funktiot ovat myös sen kritiikin pohjana.

Parlamenttipuheen muotojen tarkastelu puolestaan syventää käsitystä tarkoituksien toimimisesta. Argumentaation muutokset ovat muokkautuneet yhdessä päätöksenteon luonteen kanssa, ja tavoitteiden ja keinojen yhteensovittaminen kytkeytyy parlamentissa tehokkaiden päätösten tekemiseen. Tässä yhteydessä tulee muistaa myös Britannian parlamentissa esiintyvän argumentaation performanssiluonne. Edustajien toimiessa instituution puitteiden mukaan puheella on myös *kohdeorientoitunut* ulottuvuus. Esimerkiksi edustajapaikan pysyvyyden tavoittelu sekä yksilö – ja ryhmätason suhde edustajan ja puoleen välillä tulee huomioida,⁶⁶ joka osaltaan vaikuttaa esitettyihin kantoihin. Kuitenkaan ylähuoneen roolia ei määritä alahuoneen tavoin yhtä paljon puoluepolitiikka ja sen kilpailullisuus.

Tässä työssä eläinten oikeuksia koskevaa julkista debattia on hahmoteltu osittain myös lehdistön kautta ja parlamentin mediasuhteiden luonne tulee tiedostaa. Parlamenttilähteiden tueksi toisten lähteiden tutkiminen on tähdellistä laajemman kontekstin rakentamisen vuoksi. 1700- luvun loppupuolelta lähtien Ison-Britannian parlamentilla on ollut selkeä vuorovaikutussuhde myös

⁶⁰ Ilie 2004, 52.

⁶¹ Palonen 2008, 82.

⁶² Palonen 2005, 8, Ilie 2010, 1.

⁶³ Ilie 2010, 8. Ilie 2010, 14.

⁶⁴ Mergel 2012, 230-231.

⁶⁵ Rogers & Walters 2006, 31 – 33.

⁶⁶ Mergel 2012, 238-239.

parlamentin ulkopuoliseen julkiseen keskusteluun esimerkiksi lehdistön raportoinnin vuoksi.⁶⁷ Parlamentin ja median suhde on huomattu vuorovaikutteiseksi ja kaksisuuntaiseksi esimerkiksi henkilösuhteiden, puoluelehdistön ja sisällöllisten samankaltaisuuksien kautta.⁶⁸ Tarkasteluajanjakson aikana sähköisen median läsnäolo parlamentissa on vahvistunut ja lisännyt keskusteluareenan julkisuutta. Suhdetta on kuvailtu kaksitahoiseksi, sillä toisaalta edustajat tunnustavat median läsnäolon tärkeyden julkisen näkyvyyden kannalta, mutta riippuvuussuhde aiheuttaa myös kritiikkiä edustajissa.⁶⁹

Guardianin ja The Timesin erilaiset taustat ja lähtökohdat on niin ikään pantava merkille lehdistöanalyysissa. 1800 – luvulla perustetun Guardianin poliittinen pohja oli liberalismisävytteinen ja viimeistään 1970-luvulla oli havaittavissa sympatioita vasemmistolaisuuteen, samalla kun lehdellä on ollut yhteyksiä työväenpuolueeseen. The Times on puolestaan perinteisemmin sijoittunut tukemaan oikeistolaisempaa ja konservatiivisempaa politiikkaa. Kuitenkin lehtien poliittisuutta ei voi ottaa julkaisuiden suoranaishana määrääjänä tai ohjaajana, ja mielipidemittaukset ovat osoittaneet lehtien lukijakunnan poliittisten mielipiteiden vaihtelevan.⁷⁰ Mahdolliset poliittiset sympatiat on kuitenkin tähdellistä tiedostaa tutkimuksessa, vaikka työ ei varsinaisesti keskity debattien puoluepoliittisuuden analysoimiseen.

Tutkimusasenteen tukena tässä työssä on hyödynnetty Reinhardt Koselleckin ja Quentin Skinnerin esittelemiä lähestymistapoja kielenkäytön merkitysten hahmottamisessa ja aineistojen tulkinnan yhteydessä. Aineistojen luonteesta riippuen näitä käytetään metodologisena apuna käsitteiden merkitysten ja puheaktien tarkoituksiperiä hahmottaessa. Tutkimus ei operoi tiukasti tietyn lähestymistavan läpi, vaan soveltamalla eri tilanteisiin saadaan tässä työssä hedelmällisempi lähestymistilanne tutkimukseen.

Käsitehistorian teoreetikko Reinhart Koselleck on esitellyt lähestymistavan, jossa olennaista on pitkän aikavälin käsitteiden ja näiden muuttumisen ja jatkuvuuden tutkiminen. Semanttinen, merkityksiä tarkasteleva ulottuvuus tulee esille vuosikymmenten aikana kerääntyneiden merkitysten havainnoinnissa. *Käsitteen* käytön erottaminen pelkästä sanasta on metodologian kannalta

---

67 Ihalainen & Palonen 2009, 24.

68 Bösch 2012, 377- 381.

69 Negrine & Seymour-Ure 2005, 231.

70 Huotari 2011, 13, 28.

tähdellistä. Jokainen sana ei ole itsessään käsite, vaikka käsitteet ovat liitoksissa sanoihin. Sosiaalisilla ja poliittisilla käsitteillä on yleisesti monia merkityksiä.⁷¹ Pitkälti kaikkien sanojen monitulkintaisuuden vuoksi, lähteistä riippuen, käsitteiksi muuttuminen voi tapahtua myös ilman suuria häiriötekijöitä tai mullistuksia yhteiskunnassa, ja toisaalta merkitykset muuttuvat myös historiallista todellisuutta hitaammin.⁷² Pelkästään sanan jatkunut käyttö ei ole myöskään merkin olennaisen merkittävyyden pysyvyydestä. Sanan käytön seurauksena siitä voi tulla yksiselitteinen, mutta *käsitteelle* olennaista on se, että sen laatu pysyy *monimerkityksellisenä*.⁷³ Kari Palonen on tuonut esille myös, että sanojen moninainen merkitys parlamentissa on tuttua, ja sanojen merkityksen muuttaminen poliittisten tarkoituserien mukaan on pitkään parlamentissa mahdollista.⁷⁴

Pitkän aikavälin kielenkäytön tarkastelun kautta voi havainnoida käsitteiden muutoksia ja jatkuvuutta⁷⁵, ja tässä työssä vuosikymmenten parlamenttiaineistot tarjoavat aineiston merkitysten muuttumisen ja jatkuvuuden tutkimukselle. Sanojen merkityksen muutokseen, jatkuvuuteen tai uutuuteen tulee kiinnittää tutkimuksessa huomiota, ennen kuin näitä voi pitää esimerkiksi poliittisina konfliktitilanteina.⁷⁶ Koselleck tuo esille myös vastakäsitteiden merkityksen semantiikassa, joka auttaa osaltaan hahmottamaan käsitteiden ristiriitaista luonnetta. Näiden avulla voi päätellä käsitteiden arvoa esimerkiksi poliittisissa rintamissa.⁷⁷

Aatehistorioitsija Quentin Skinner puolestaan on huomionut yksittäisten puhetekojen ja tarkoituserien, *intentoiden*, tähdentämisen metodologiassa ja painottanut käsitteiden käytön tilannesidonnaisuutta ja väliaikaisuutta. Intentoiden hahmottaminen auttaa selvittämään esimerkiksi sitä mikä on motivoinut tiettyä puhetta, puhujan suhdetta sanomisiinsa tai kirjoittajan suhdetta tekstiinsä, esimerkiksi oliko tarkoituksena esittää lausunto ironiseen sävyyn.⁷⁸ Jotta voisi selvittää puheen tai tekstin tarkoituksen täytyy myös selvittää tämän julkistamisen taustalla olevat intentiot. Skinneriläistä lähestymistä hyödynnettäessä huomio keskittyy juuri siihen, mitä puhuja tai kirjoittaja on halunnut puheellaan tai tekstillään *tehdä*.⁷⁹ Parlamenttipuheen tilanteessa tämä on

---

71 Koselleck 1979/2004, 84.-85.

72 Koselleck 1979/2004, 85, 86-88.

73 Koselleck 1979/2004, 82, 85.

74 Palonen 2008, 91-92.

75 Koselleck 1979/2004, 83.

76 Koselleck 1979/2004, 83.

77 Koselleck 1979/2004, 78-79, 92.

78 Skinner 2002, 96.

79 Skinner 2002, 98,100-101.

voinut tarkoittaa esimerkiksi oman mielipiteen esille tuomista, samalla kun vastapuolen näkökulmaa on pyritty alentamaan.

Puheaktien intentioiden selvittämiseksi Skinner on tarjonnut sen ympärillä olevien relevanttien konventioiden huomioimista. Tiettyyn argumenttiin, käsitteeseen tai teemaan olennaisesti liittyvät seikat tulee huomioida intentioiden kartoittamisen yhteydessä ja näiden tulkinnassa.⁸⁰ Parlamenttiaineistoon tätä tulkintatapaa sovellettaessa yksittäisten puheaktien huomiointi on joissain tapauksissa olennaista argumentaation tarkoituksen havainnoimisessa ja vivahteiden huomioimisessa, joiden kautta myös eläimiin kohdistuneet asenteet ovat selvitettävissä.

---

⁸⁰ Skinner 2002, 101-102.

2. ELÄINTEN ASEMAN UUDENLAINEN POHDINTA HERÄÄ

2.1 Tehotuotantoaihe ilmentää parlamentin eroa muuhun julkiseen keskusteluun

Käännekohtana eläinten hyvinvoinnin käsitteen juurtumisessa Iso-Britannian lainsäädäntöön oli työväenpuolueen Harold Wilsonin hallituksen asettaman vuoden 1965 Brambellin komitean pohdinnat ja raportti.⁸¹ Professori Roger Brambellin johtama komitea oli asetettu tutkimaan tuotantoeläinten olosuhteita tehotuotannossa sekä neuvomaan lainsäädännön muutoksissa. Tehotuotannon katsotaan alkaneeksi Britanniassa vuonna 1947, jolloin lakimuutos alkoi tukemaan eläintuotantoa erityisesti tuotantoa keskitetyimmäksi muuttaneissa investoinneissa.⁸² Sodanjälkeisessä Britanniassa tehtiin ennennäkemättömiä muutoksia jälleenrakentamisessa, ja myös maatalousteollisuus oli ala, joka koki hyvinvointiyhteiskunnan luomisen puitteissa suuria muutoksia esimerkiksi sosiaalipolitiikan ohella.⁸³

Brambellin komitean asettamiseen oli vaikuttanut vahvasti Ruth Harrisonin vuonna 1964 julkaisema teos *Animal Machines*, jossa kritisoitiin moderneja eläinten tehotuotanto-olosuhteita. Teos oli saanut paljon mediahuomiota ja se herätti ennennäkemätöntä julkista pahennusta eläinten tehotuotantoa kohtaan⁸⁴ ja se oli ensimmäinen julkaisu, joka toi laajan yleisön tietoisuuteen tehostetun eläintuotannon epäkohtia.⁸⁵ Harrisonin mukaan silloisilta tuotantoeläimiltä oli viety vapaus kaikkeen nautintoon kuin myös lajinmukaiseen käyttäytymiseen, ja tilalle oli tuotu äärimmäistä epämukavuutta, tylsistymistä ja terveyden kieltämistä.⁸⁶ Harrison esitteli teoksessaan muutamia tehotuotannon muotoja, joille yhteistä oli esimerkiksi se, että eläimiä pidettiin ahtaasti sisätiloissa, niitä lihotettiin liian nopealla tahdilla, eikä niillä ollut mahdollisuuksia lajityypilliseen käyttäytymiseen.⁸⁷

Intensiivisen tehomaatalouden (*intensive husbandry*) ei Brambellin raportissa kerrottu olevan uutta, ja kotieläinten tehokasvatuksen (*factory farming*) katsottiin käsittävän suurimmat ja

---

81 Radford 2001, 262.

82 BBC:n Internet-sivut, ”1965: Sweeping Changes to British Farming”.

83 Morgan 2001, 29,30, 32, 33, 41.

84 Brooman & Legge 1999, 194, Radford 2001, 262.

85 Guardian 6.7.2000 Obituary: Ruth Harrison.

86 Harrison 1964, 3, 145, 151.

87 Harrison 1964, 178.

automatisoiduimmat yksiköt. Komitea katsoi että tehotuotannon yleistymiseen oli vaikuttanut moni seikka, joista suurin rooli oli tuottajiin kohdistetulla taloudellisella paineella.⁸⁸ Raportissa huomautettiin, että voimassa ollut vuoden 1911 eläinsuojelulaki Protection of Animals Act ei ollut enää riittävä ja eläimet saattoivat kärsiä, vaikka olosuhteet olisivatkin lainmukaiset. Lisäksi raportin mukaan kärsimyksen käsite tarvitsisi yksityiskohtaisemman määrittelyn. Brambellin komitea tuki sisäministeriön asettaman eläinkokeita tutkivan Littlewoodin komitean määrittelyä kärsimykselle, joka piti sisällään epämukavuuden, stressin ja kivun.⁸⁹ Huomattavaa on, että raportissa kiistettiin käsitys siitä, että eläimen tuottavuus voitaisiin nähdä ratkaisevana todisteena sen hyvinvoinnista ja tätä ajattelumallia kuvailtiin liian suoraviivaiseksi ja vaillinaiseksi. Hyvinvoinnin sanottiin olevan laaja käsite, johon liittyi eläimen sekä fyysinen että psyykinen olotila, ja sitä arvioidessa tulisi huomioida laajalti monia tekijöitä.⁹⁰ Komitean lausunto ei kuitenkaan lähtökohtaisesti pitänyt tehotuotantoa paheksuttavana ja sen sanottiin voivan jopa hyödyttää eläintä, mutta jotkin käytännöt nähtiin eläinten hyvinvoinnin vastaisina.⁹¹

Toisin kuin eläimiin kohdistuvan julmuuden käsitettä, eläinten ”hyvinvointia” ei sen merkittävydestä huolimatta kuitenkaan ole määritelty sanatarkasti lainsäädännössä. Lähimmäksi määritelmäksi tälle usein katsotaan olevan hallituksen vuonna 1979 asettaman itsenäisen neuvooantavan Farm Animal Welfare Council (FAWC) – neuvoston listaus.⁹² Kansainvälisesti tunnettua listausta kutsutaan ”viideksi vapaudeksi” jotka käsittävät vapauden janosta, nälästä ja aliravitsemuksesta, epämukavuudesta, kivusta, vammoista tai sairauksista, kuin myös vapauden toteuttaa normaalia käyttäytymistä sekä vapauden pelosta ja kärsimyksestä.⁹³ Tällä listauksella ei ole virallista asemaa Englannin tai Skotlannin lainsäädännössä, mutta se on laajalti hyväksytty sopivaksi kriteeriksi eläinten hyvinvointia koskevassa politiikassa myös Britannian ulkopuolella.⁹⁴

Julkinen keskustelu eläintuotannosta ja Brambellin komitean tulokset sysäsivät keskustelun liikkeelle myös parlamentissa. Vuonna 1968 voimaan astunut Agriculture (Miscellaneous Provisions) Act – laki oli merkittävä siltä osin, että ensimmäistä kertaa lainsäädäntöön kirjattiin eläinten *hyvinvointi*. Tämä tuotantoeläimiä koskeva laki oli suoraa seurausta Brambellin komitean

88 Brooman & Legge 1999, 195.

89 Brooman & Legge 1999, 194 - 196.

90 Radford, 2001, 262-264.

91 Brooman & Legge, 1999, 196.

92 Brooman & Legge, 1999, 199.

93 Radford, 2001, 264 – 265 , Brooman & Legge, 1999, 199.

94 Radford, 2001, 265 – 266.

raportoinnista, ja joitakin komitean suosituksista kirjattiin tähän Wilsonin työväenpuolueen hallituksen luotsaamaan lakiin.⁹⁵ Esimerkiksi suhteellisesti määriteltävästä ”tarpeettoman kärsimyksen” aiheuttamisesta tehtiin rangaistavaa ja suosituksia karjan hyvinvoinnin eteen tehtiin.⁹⁶

Parlamenttidebateissa lain perusteena nähtiin esimerkiksi julkinen huoli sekä lain päivittämisen tarve, mutta eläinten olosuhteita ei katsottu perustavanlaatuisesti kurjiksi. Lain esittelypuheenvuorossa maatalousasioista vastannut ministeri Fred Peart toi esille lisääntyneen julkisen huolen eläinten hyvinvoinnista sekä Brambellin komitean merkittävyyden sen tutkimisessa.⁹⁷ Ministeri mainitsi, että tarkoituksena ei ollut tehdä vastakkainasettelua tuottajien kanssa, vaan Brambellin komitean mukaisesti hän oli vakuuttunut siitä, että suurin osa eläinten pitäjistä suhtautui vakavasti eläintensä hyvinvointiin.⁹⁸ Peartin mainitessa heti debatin alussa eläintuottajien aseman tärkeyden, hän toi samalla esille prioriteetteja, jossa mahdolliset parannukset eläinten hyvinvoinnissa eivät saisi olla tuottajien asemaa horjuttavia.

Käsitys siitä, että suurin osa maan tuotantoeläinten omistajista takasi eläimilleen hyvät oltavat, oli yleinen läpi keskustelun. Usea perusteli käsitystä Brambellin raportista poiketen sillä, että sairaat tai huonosti kohdellut eläimet eivät yksinkertaisesti olisi kykeneväisiä tuottamaan. Esimerkiksi työväenpuolueen edustaja David Ensor esitti, että uudenlaiset intensiiviset tuotantotavat takasivat eläimille paremmat oltavat kuin menneinä vuosikymmeninä, ja ihmetteli miten menneisyyden alkeellisempia oloja voitiin pitää parempana vaihtoehtona modernille 50 000 munijakanan hallille.⁹⁹ Molemmissa kamareissa esiintynyt käsitys siitä, että vain hyvinvoivat eläimet voivat tuottaa, ylitti myös puoluerajat, sillä Ensorin lisäksi esimerkiksi konservatiiviedustaja Paul Hawkinsin mukaan tuottajat tiesivät etteivät eläimet voisi tuottaa mikäli niitä kohdeltaisiin huonosti: ”He [tuottajat] eivät ole julmia, mutta ymmärtävät että huonosti kohdeltu karja ei pysty tuottamaan.”¹⁰⁰ Kommenttien yhteydessä tulee huomata edustajien taustat, joihin suhteutettuna toisaalta eläintuotannon voimakasta kritiikkiä ei toisaalta voinut ensisijaisesti odottaa. Esimerkiksi Hawkins toimi karjan huutokauppaajana ja parlamenttiurallaan pyrki edistämään karjantuotannon mahdollisuuksia ja painotti yhteismarkkinoiden tuomia etuja eläintuottajille¹⁰¹

95 Brooman & Legge, 1999, 197, Radford, 2001, 264.

96 Brooman & Legge, 1999, 197-198.

97 Hansard 1803 – 2005 HC Deb 09 November 1967 vol 753 column 1265 – 1266, Peart.

98 Hansard 1803 – 2005 HC Deb 09 November 1967 vol 753 column 1266, Peart.

99 Hansard 1803-2005 HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364, column 1285-1286, Ensor.

100 Hansard 1803-2005 HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364, column 1293, Hawkins. ”They are not cruel, but realise that badly treated stock cannot thrive.”

101 Guardian 5.3.2003, Andrew Roth, Obituary: Sir Paul Hawkins.

Parlamentissa käsitykset tuottavuudesta eläinten hyvinvoinnin mittarina olivat huomattavasti ristiriidassa Brambellin raportin kanssa. Ministeri Fred Peart oli kertonut heti lakia esitellessään, että yksityiskohtaisempien säädösten muuttamiseksi tarvittaisiin vielä paljon enemmän tutkimustietoa.¹⁰² Vaikka tehotuotanto oli suhteellisen uutta, virallisten tutkimustulosten väheksyminen voi toisaalta valottaa myös muita asenteita eläimiä kohtaan. Skeptinen asenne eläinten tuntemuksia kohtaan vaatii usein lisää tutkimustietoa aiheesta, ja tähän liittyy rationalistisen ja ”järkeilevän” suhtautumisen alleviivaaminen. Lisätutkimuksen vaade on usein lähtenyt siitä, että eläinten kärsimys on tarkasti laskettavissa, mutta tutkimustulokset voi yhä uudelleen kyseenalaistaa. Eläineettisessä keskustelussa tätä on kritisoitu siitä, että se jättää huomiotta ilmeisen eläinten mielten olemassaolon, jota ei ole edes mielekästä kääntää laskelmoidulle tieteen kielelle.¹⁰³

Moni edustaja ei nähnyt mahdollisena, että eläimet kärsisivät laajamittaisesti tehotuotannossa. Eläinten kärsimystä ei suljettu kokonaan pois, mutta se yhdistettiin aivan yksittäistapauksiin, kuten konservatiiviedustaja Richard Body toi esille. Hänen mielestään lähinnä kahdentyyppiset eläintenpitäjät eivät olleet kiinnostuneita eläintensä hyvinvoinnista, ja näitä olivat ”surullisen typerät tai tietämättömät” jotka eivät olleet perillä karjanhoidosta, ja toinen ryhmä käsitti pelkän taloudellisen hyödyn takia alalla olevat keinottelijat.¹⁰⁴ Tässä tulee huomata, että käsitys ihmisen luontaisesta taipumuksesta hoitaa eläimensä hyvin on vallinnut vuosisatoja ennen teollistumisen aikakautta. Filosofin Bernard Rollinin mukaan ennen toista maailmansotaa eläinten käyttö oli ollut maatalouspainotteista, jolle olennaista oli ”karjanhoito” (*husbandry*, muinaisnorjan *hus* – ja *bond*: ”kotitalouteen kiinnittyminen”) joka tarkoitti eläimille tarjottavaa luonnollista ympäristöä ja näiden ”luonnollista kykyä selviytyä” edesautettiin. Eläimistä huolehtiminen oli itsestäänselvyys, sillä se vaikutti ratkaisevasti taloudelliseen toimeentuloon, ja tästä poikkesivat vain muutamat sadistit, jotka eivät ymmärtäneet omaa parastaan. Näin ollen Rollin on katsonut, että suurempaa tarvetta painottaa eläinten oikeaa kohtelua ei ole ollut ennen maatalouden teknistä kehittymistä 1900-luvulla. Lääkintää hyödyntämällä eläimen biologia ei rajoittanut enää tuotantoa, ja ”eläinten hyvinvoinnin ja tuottavuuden yhteys katkaistiin”.¹⁰⁵ Tässä parlamenttikeskustelussa painotus näytti pitkälti olevan tämän esiteollisen ajan ajattelun retorisella toistolla, kun vallitseva linja oli painottaa hyvinvoivan

---

102 Hansard 1803-2005, HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364 ,column 1266, Peart.

103 Aaltola 2012, 52-66.

104 Hansard 1803-2005 HC Deb 09 November 1967 vol 753, column 1308 – 1309, Body.

105 Rollin 2013, 51-52.

eläimen tuottavuutta. Tehotuotantoa koskeva debatti toi osaltaan esille käsitysten hidasta muuttumista ympäröivään todellisuuteen verrattuna.

Eläinten olojen ei sanottu debateissa olevan yhdentekeviä, mutta julkinen huoli eläinten hyvinvointiongelmista katsottiin useassa tapauksessa tunneperäiseksi liioitteluksi. Esimerkiksi työväenpuolueen edustaja Cyril Bence esitti, että julkisuudessa oli esiintynyt liiallista perätöntä agitaatiota eläinten kohteluun liittyen.¹⁰⁶ Konservatiivipuolueen edustaja Peter Millsin mukaan eläintuotannon arki tai tuottajien eläinrakkaus ei ole tiedossa koko yleisölle, jonka puheet eläinten kaltoin kohtelusta hän kuittasi hölynpölyksi.¹⁰⁷ Millsin puoluetoveri Joseph Godberin puheenvuorossa tiivistyi rationaalisen diskurssin painottajien kanta: ”tässä aiheessa tunteellisuus toisinaan saa ylivallan logiikasta”.¹⁰⁸ Looginen lähestymistapa eläinten olosuhteiden pohtimisessa nähtiin toivottavaksi, ja tämä yhdistyi myös siihen käsitykseen, että yleisö oli tietyllä tapaa harhaan johdettu eläinten kärsimyksen käsittämisen suhteen, ja tuottajien ilmentämä eläinrakkaus nähtiin hyväksyttäväksi. Debatissa esille tullutta rationaalista eläimiin suhtautumista on voimakkaammin alettu tähdentää 1900-luvun mittaan, jolloin eläinten puolestapuhujia on enenevässä määrin alettu luonnehtia negatiivissävytteiseksi ”tunteellisiksi eläinrakkaiksi”. Eläinasiaihmisiin on liitetty sentimentaalisuus, naiseus sekä naiivius, asioita joita ei katsottu sopivaksi rationaaliselle tieteelle.¹⁰⁹ Eläinten käytön muuttuminen teollisemmaksi on toisaalta lisännyt *tuottavuuden* painottamista eläinsuhteessa, mutta myös lisännyt huolta teollisen eläintuotannon vaikutuksista eläinten hyvinvointiin,¹¹⁰ ja tämän teollistuvan tuotannon voi huomata aiheuttaneen julkista huolta myös Britanniassa.

Rationaalisuutta painottava argumentaatio liitettiin lisäksi taloudellisia seikkoja painottavaan diskurssiin, sillä usea edustaja viittasi meneillään olleisiin neuvotteluihin Euroopan yhteismarkkinoihin liittymisestä sekä yleiseen senhetkiseen taloustilanteeseen.¹¹¹ Esimerkiksi Ensorin mukaan tehotuotannosta oli liikkeellä virheellistä tietoa, ja ennen kaikkea tulisi keskittyä

106 Hansard 1803-2005, HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364 ,column 1324-25, Bence.

107 Hansard 1803-2005, HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364 ,column 1336, Mills.

108 ”on this subject, emotion sometimes overtakes logic.” Hansard 1803-2005, HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364 ,column 1276, Godber.

109 Aaltola 2012, 93-94.

110 Aaltola 2012, 88-89.

111 Britannian 1960-luvun loppua ja 1970-lukua väritti vaikea taloustilanne, johon liittyi inflaation ja taloudellisen stagnaation vaihtelut, ”stagflaatio”, teollisuusalan lakkoja ja öljyn hinnan kansainvälinen nousu. Arnstein 1992, 386-387 ,395, 403-405, 406, 408.

”käytännölliseen taloudelliseen näkökulmaan”.¹¹² ¹¹³Ylähuoneessa Richard Nugent, Guildfordin lordi Nugent, tiivisti, että tehotuotanto tulisi hyväksyä taloustilanteen vuoksi: ”fakta on, että nämä [tehotuotanto]tavat antavat parempia tuloksia; ne ovat taloudellisempia ja halvempia.”¹¹⁴Yhteismarkkinapohdintojen lisäksi lisääntyvä kansainvälinen kilpailu maatalousalalla mainittiin useasti. Varsinkin ylähuoneessa viitattiin myös meneillään oleviin keskusteluihin EEC:hen liittymisestä.¹¹⁵ Täten maidenvälisten kauppasopimusten kehittyminen nähtiin erittäin tärkeänä asiana keskustelussa, ja eläinten olosuhteet tuli usean mukaan sovittaa näiden mukaisesti.

Poikkeuksena debateissa muutama edustaja myös kritisoi lakia sekä suhtautui tehotuotantoon kriittisesti. Alahuoneessa esimerkiksi työväenpuolueen Shirley Summerskill oli pettynyt parlamentin hitaaseen eläinten hyvinvoinnin huomioimiseen, sekä esimerkiksi siihen että Brambellin komitean suosituksia ei kirjattu tarkasti lakiin esimerkiksi koskien tiettyjä eläimiä.¹¹⁶ Sen sijaan lakiin kirjattiin hyvin tulkinnalle altis *tarpeettoman kivun* välttämislauseke. Keskustelussa aikana jolloin EEC-neuvottelut olivat puheenaiheena ja taloudellisen puolen turvaaminen debatissa nousi useasti esille, ylläpidettiin kuvaa siitä, että eläinten olosuhteet ovat Britanniassa jo riittävät ja esimerkilliset. Eläintuotannon ei lähtökohtaisesti ajateltu olevan eläinten hyvinvoinnille haitallista, joka osaltaan saattoi selittää sitä, että tehotuotantokriittisyyttä ei juuri esiintynyt.

Julkisen keskustelun moninaisuus tuli esille lehdistön kautta, jonka julkaisut aiheesta olivat parlamentissa esitettyjä kantoja kriittisempiä tehostuvaa eläintuotantoa kohtaan. Maatalouden mahdollisuutta tuottaa kärsimystä eläimille ei kaunisteltu lehdistön sivuilla. Guardianissa syyskuussa 1967 ilmestynyt ”'Farming must avoid cruelty' ” - artikkeli kertoi julkista terveyttä käsitelleen konferenssin päätelmistä siitä, että moderni maatalous ei saisi kohdella eläimiä samoin kuin ihmisiä teollisen vallankumouksen aikoihin. Esimerkiksi liian ahtaat olot tuottivat jo aiemmin ihmisille kärsimystä, ja eläinten olosuhteita toivottiin kontrolloitaviksi¹¹⁷ ja eläinten asia rinnastettiin ihmisten kokemaan kärsimyksen.

112 ”We have to look at this from a practical economic point of view.”

113 HC Deb 09 November 1967 vol 753cc1265364 column 1285, Ensor.

114 ” The fact is that these systems give better results; they are more economic and have lower costs. ” Hansard 1803-2005, HL Deb 05 March 1968 vol 289 cc1243-93 , column 1244, Lord Nugent of Guildford.

115 Hansard 1803-2005, HL Deb 05 March 1968 vol 289 cc1243-93 column 1262-63, Lord Inglewood.

Hansard 1803-2005, HL Deb 05 March 1968 vol 289 cc1243-93 column 1249, Lord Nunbornholme.

116 Hansard 1803-2005, HC Deb 09 November 1967 vol 753 cc1265-364 ,column 1297-98, Summerskill.

117 Guardian 29.9.1967, kirjoittaja ei tiedossa, ”Farming must avoid cruelty”.

Marraskuussa 1967 Guardian oli uutisoinut tehotuotantoa vastustaneen The Ruth Harrison Advisory Group-ryhmän aikeista tutkia eläintuotannon vaikutuksia, ja jutussa oli siteerattu ryhmän vaatimusta kohdella eläimiä ”liukuhihna-lihan” sijasta elävinä olentoina.¹¹⁸ The Times oli julkaissut lyhyen uutisen kesäkuussa 1968, jossa kerrottiin että tehotuotantoa vastustavat henkilöt eivät olleet muuttaneet kantojaan kanatilalla käynnin jälkeen, ja pitivät toimintaa yhä vääränä.¹¹⁹ Guardianin Margery Perhamin kirjoittama ”Life – or death – in a battery” - artikkeli kritisoi niin ikään voimakkaasti Britannian tehotuotannon käytäntöjä varsinkin siipikarjan kohtelussa. Halvan ruoan tuottamisen muotoja hän kuvaili luonnottomiksi ja kuvaili esimerkiksi lintujen liian ahtaita tiloja ja näiden häiriökäyttäytymistä. Samoin vuoden 1968 lain sisältö ja suositukset saivat voimakasta kritiikkiä, ja lain hyvinvoinnin huomioimisen hän sanoi tarkoittavan ”minimitilaa ja olosuhteita joissa lintu tai eläin voidaan pitää hengissä menettämättä sen taloudellista arvoa”.¹²⁰ Kirjoittaja vetosi myös yleisöön, jotta nämä tutustuisivat tehotuotantoseikkoihin ja vaatisivat vapaasti kasvaneiden eläinten lihaa, sillä parlamentti ei toimisi tarpeeksi asian eteen. Nämä julkaisut osaltaan vahvistivat käsitystä siitä, että eläinten olosuhteita kritisoitiin juuri eettiseltä kannalta. Täten lehdistössä esitetty eläintuotannon epäkohtia painottanut diskurssi näytti eroavan selkeästi parlamenttipuheen yleislinjasta.

Lisäksi hallituksen politiikkaa eläintuotannon suhteen kritisoitiin tarkemmin lehdistössä. John O'Callaghanin kirjoittamassa marraskuussa 1968 ilmestyneessä Guardianian jutussa kritisoitiin maatalousministeriön asettamia kaavailtuja suosituksia. Tehotuotantovastaisen eturyhmän Humane Farming Campaignin mukaan eläintuotannossa oli aivan uudenlaista säälimättömyyttä ja ryhmä oli pettynyt Brambellin komitean suositusten poisjättämiseen uusista suosituksista, ja vaati lakiin kirjattavia humanimpeja standardeja.¹²¹ Myös Timesissa kritisoitiin tehotuotannolle asetettujen säädösten heikkoutta. Itse Roger Brambellin kirjoittama kommentti julkaistiin heinäkuussa 1969 otsikolla ”Codes for factory farming: rules without force”. Kuten otsikko kertoo, julkaistut suositukset tehotuotannolle olivat hänen mukaan liian heikkoja komitean suosituksiin nähden. Brambell kertoi edellisvuonna julkaistujen suositusten olevan riittämättömiä esimerkiksi siten, että lehmille ei suositeltu tilaa jossa ne mahtuisivat kääntymään ympäri. Samoin Brambellin mukaan

---

118 Guardian 11.11.1967 ”Research plan by opponents of factory farming”.

119 The Times 12.6.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Hen 'factory' makes no converts”.

120 Guardian 7.11.1968, Margery Perham, ”Life- or death- in a battery cage”. ”The word here means the minimum space in which the bird or animal can be kept alive without losing its economic value”.

121 Guardian 26.11.1968, John O'Callaghan, ”Ruthless factory farms 'will degrade livestock' ”.

vasikanlihantuotanto olisi pitänyt kieltää yksiselitteisesti hyvinvointiperustein.¹²² Tämä jälleen korosti sitä, että parlamentin käsityksen eläinten hyvinvoinnista näyttivät olevan asiantuntijan kanssa ristiriidassa, ja parlamentin käsitykset eläinten hyvinvoinnista näyttivät korostavan lähinnä asian itsestäänselvyyttä tieteellisiin tuloksiin viittaamatta. Muualla esiintynyttä julkista keskustelua tarkastellessa ilmeni, että eläinten hyvinvoinnin ja uudistusten tasoa pohdittiin parlamenttia lukuun ottamatta varsin kriittisesti. Lisäksi parlamentin ulkopuolella käyty keskustelu näytti valitun aineiston perusteella myös reagoivan parlamenttipuhetta nopeammin eläintuotannon muutoksiin.

2.2 Talouden ja tieteen etuja painotetaan

Taloudellisten seikkojen huomiointi oli parlamenttidebatissa jälleen esillä, kun vuonna 1969 keskusteltiin Skotlantia koskeneesta Agriculture (Spring Traps) Scotland – laista jolla kiellettiin Englannissa ja Walesissa vuonna 1954 Pests Act – lain myötä aiemmin laittomaksi julistettu laukeava ansa, *spring trap*, jonka toimintaperiaatteena oli vangita lähinnä kettuja jaloistaan.¹²³ Alahuoneessa laki eteni ilman varsinaista debattia¹²⁴, joka kertoo siitä, että aloitteeseen suhtauduttiin ilman ristiriitoja.¹²⁵ Lisäksi ylähuoneessa useasti käsitellään asioita joille alahuoneessa ei löydy aikaa,¹²⁶ ja kamaria voi pitää myös epäpoliittisempänä arvokeskusteluun painottavana foorumina.¹²⁷ Ylähuoneen helmikuussa 1969 käydyssä lain luennassa argumentoitiin kiivaaseen sävyyn, ja yksikään osallistujista ei varsinaisesti puolustanut ansan käyttämisen jatkamista. ”Karhunrautojen” käytön lopettamista oli suunniteltu jo vuosia, ja lain luennan aloittanut William Hughes, lordi Hughes, kertoi, että hallituksen asettaman komitean myötä Scott Hendersonin raportti 1950-luvulta oli kuvaillut sitä ”pirulliseksi välineeksi joka aiheuttaa mittaamatonta kärsimystä”,¹²⁸ vedoten täten siihen, että ansa oli tutkitustikin liian kivulias jotta sen käytön voisi oikeuttaa. Lakiin oli kaavailtu siirtymäajaksi vuosi 1973, sillä korvaavan ja humanimman vaihtoehdon uskottiin löytyvän neljässä vuodessa. Samoin Hughes viittasi julkiseen muualla käytyyn keskusteluun ansan käyttämisestä.¹²⁹

122 The Times 1.7.1969, F.W.Rogers Brambell, ”Codes for factory farming: rules without force”.

123 Laki muutti aiempaa lainsäädäntöä rautojen kieltämisen osalta, mutta ansojen käyttö tehtiin osin sallittavaksi ilmeisesti kuitenkin jo seuraavana vuonna, ja nykyään muiden kuin maatalousministerin virallisesti hyväksymien ansojen käyttö on kiellettyä. Ks. Radford 2001, 217, The Spring Traps (Amendment) Approval Order 1970 legislation.gov.uk

124 Hansard 1803-2005, HC Deb 11 November 1968 vol 773 c166.

125 Norton 2005, 84-85, Rogers & Walters 2006, 208-209.

126 Ks. esim. Baldwin 1999, 38.

127 Häkkinen 2014, 274.

128 Hansard 1803-2005, HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42, column 308, Lord Hughes. ”diabolical instrument which causes an incalculable amount of suffering”

129 Hansard 1803-2005, HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42, column 310, 337, Lord Hughes.

Debatissa eläinsuojelun hidasteeksi nähtiin ensisijaisesti taloudelliset karjanhoitajien intressit. Hughes selitti, että suurin syy sille, miksi rautoja ei kielletty heti, oli se, että Skotlannissa osa maanviljelijöistä tarvitsi niitä kontrolloidakseen kettuja saalistamasta joitakin tuotantoeläimiä (*stock*).¹³⁰ Keskusteluissa oltiin kuitenkin yksimielisiä ansan haitallisuudesta ja moni edustaja ihmetteli, miksi raudoille ei oltu vielä löydetty inhimillisempää vaihtoehtoa. Esimerkiksi John Whyte-Melville Skeffingtonin, Massereenen ja Ferrardin varakreivin, sekä Robert Boothbyn, lordi Boothbyn mielestä oli kummallista ja käsittämätöntä, että teknisesti edistyneen avaruusajan aikakaudella ei ollut kehitetty humanimpaa tapaa tappaa eläimiä.¹³¹ Suurmaanomistaja Whyte-Melville Skeffington esitti poikkeuksellisen kannan, jossa hän kritisoi tuotantoeläinten pitäjien vaatimuksia jotka olivat haitallisia villieläimille. Hän esitti itse lammasfarmarina, että julman ansan käyttö ja valmistus tulisi kieltää, vaikka se aiheuttaisikin ongelmia maanviljelijöille ja ansat tulisi kieltää juurikin humanimpien tapojen puutteen vuoksi.¹³² Täten hänen mukaansa pelkkä tuotantoeläinten omistaminen ei näyttänyt riittävän syyksi hyväksyä ristiriitaisia tapoja suojata omaa elinkeinoaan.

Eläimiä, tässä tapauksessa lähinnä kettuja, ei kuitenkaan jätetty argumentaatioissa täysin taloudellisten seikkojen jalkoihin, vaan jalkarauta nähtiin aivan liian julmana ansana jopa haitalliseksi mielletylle eläimelle ja näiden kärsimystä painottanut diskurssi oli niin ikään läsnä debatissa. Loukun olemusta ja sen tekemää haittaa kuvailtiin hyvin negatiiviseksi monessa puheenvuorossa. Esimerkiksi George Baillie-Hamilton, Haddingtonin jaarli, kuvaili rautaa ”hirveän julmaksi instrumentiksi”¹³³, työväenpuolueen Reginald Sorensen, lordi Sorensen puolestaan ”barbaariseksi”¹³⁴ ja Whyte-Melville Skeffingtonin mukaan ansa oli ”hirviömäisen julma tapa kettujen hävittämiseen”.¹³⁵ Näitä kuvailuja sanavalintoja tarkastellessa voisi hyvinkin kuvailla tunneperäisiksi. Vuoden 1968 lakia koskevassa debatissa tunteellisuus oli nähty lähes yksinomaan negatiivisena seikkana, mutta tässä ansan käyttämisen eettistä kestävämmyyttä perusteltiin juurikin tunteisiin vetoavasti. Eläinfilosofian saralla esimerkiksi Mary Midgley on painottanut tunteiden roolia asioiden merkityksellistäjänä. Midgleyyn mukaan tunteet ja järki voidaan erottaa

130 Hansard 1803-2005, HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42, column 309, Lord Hughes.

131 Hansard 1803-2005, HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42, column 330, Lord Boothby.

Hansard 1803-2005, HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42, column 320, Viscount Massereene and Ferrard.

132 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42 column 321, Viscount Massereene and Ferrard.

133 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42 column 315, Earl of Haddington ”this hideously cruel instrument”.

134 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42 column 317, Sorensen. ”the barbarous gin trap”

135 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 11 February 1969 vol 299 cc307-42 column 317, Viscount Massereene and Ferrard, ”a fiendishly cruel method of destroying foxes”

toisistaan käsitteellisesti, mutta pelkästään toisen perusteella toimiminen ei onnistu.¹³⁶ Debatissa eläinten kärsimyksen tarkempi kuvailu näyttikin konkretisoivan ansan aiheuttamaa haittaa. Keskustelu oli myös eläinsuojelunäkökulman ytimessä siinä mielessä, että tarpeettoman kivun aiheuttamisen tuomitseminen oli vahvasti läsnä.

Sen sijaan eläinten asemaa tarkasteltiin enimmäkseen taloudellisten seikkojen valossa vuonna 1971 voimaanastuneen Animals Act- lain käsittelyissä parlamentissa, jonka luennat alkoivat 1969 loppupuolella.¹³⁷ Laissa käsiteltiin vapaana olevien eläinten aiheuttamien vahinkojen korvauksia, ja esimerkiksi valtateille eksyneitä eläimiä sekä karjan suojelemista koirilta.¹³⁸ Usein viitattiin taloudellisen diskurssin kautta siihen, että karjalle sattuneista vahingoista koitui mittavia taloudellisia menetyksiä eläinten omistajille, eikä itse eläimille aiheutuvaa haittaa pidetty keskustelun fokuksessa.

Rationaalisuuteen ja talouteen nojanneen diskurssin ohella 1960 – ja 1970 – luvuilla eläinsuojeluliikkeen uudet toimintakohteet näkyivät myös merinisäkkäiden huomioidussa, kun uudenlaiset kampanjat valaiden ja hylkeiden metsästystä vastaan olivat saaneet tuulta alleen. Ennen 1950 – luvun puoliväliä hylkeiden puolesta ei ollut laajamittaisesti kampanjoitu, sillä nämä eivät olleet vielä uhanalaisia, ja kohua herättäneet nuijin ja keihäin toteutetut Kanadan hylkeenpyyntihankkeet eivät olleet tulleet suuren yleisön tietoisuuteen.¹³⁹ Nyt hylkeet huomioitiin myös parlamentissa, kun vuoden 1969 joulukuussa alahuoneessa esiteltiin Conservation of Seals – lakialoite. Voimaan astunut laki rajasi harmaa- ja nyt myös kirjohylkeiden pyyntiä, rajoitti hylkeenpyyntiaseiden käyttöä ja tiukensi aiempaa lainsäädäntöä pyynnin valvonnan osalta.¹⁴⁰ Alahuoneen toinen luenta joulukuussa 1969 oli kiivasluontoinen ja useita interventioita puheisiin tehtiin. Edustajien välillä ei ollut kuitenkaan suuria erimielisyyksiä lain sisällöstä, ja se läpäisi luennan selkeästi äänin 105-5.¹⁴¹

Hylkeiden suojelua koskenut debatti toi esille luonnonsuojeluteeman kasvavaa suosiota, jonka

136 Migdley 1983, 42-44, Aaltola 2004, 172-173.

137 Hansard 1803-2005 HL Deb 11 November 1969 vol 305 cc527-43, HL Deb 11 November 1969 vol 305 cc546-63, HC Deb 04 February 1970 vol 795 cc508-84, HL Deb 29 October 1970 vol 312 cc195-213, HL Deb 29 October 1970 vol 312 cc218-36

138 Animals Act 1971 legislation.gov.uk

139 Kean 1998, 201.

140 Conservation of Seals Act 1970, legislation.gov.uk

141 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 878.

rinnalla käsiteltiin myös eläinten asiaa. Konservatiivipuolueen John M. Templen esittelemän lain tavoitteet olivat pitkälti luonnon- ja eläinsuojelupohjaisia, ja luonnonsuojelua painottanut diskurssi näytti alkavan saavan enenevässä määrin jalansijaa. Aloituspuheenvuorossa tuli esille yhä laajempi tietoisuus silloisista ympäristön muutoksista ja siitä, että huoli ympäristön ja eläinten suojelusta oli kasvanut muun muassa maataloudessa käytettyjen kemikaalien vuoksi.¹⁴² Templen mukaan myös hylkeiden huoli ei ollut ihmisten vastaavaa vähäisempi,¹⁴³ ja tämä ihmisiin rinnastaminen osaltaan alleviivasi asian tärkeyttä ja häivytti osaltaan käsitystä ihmisten ehdottomasta moraalista ylemmyydestä. Usea edustaja yhtyi Templen käsitykseen muuttuneesta ympäristöstä sekä luonnonsuojelun tärkeydestä.¹⁴⁴

Kimmokkeena lainsäädännölle Temple mainitsi kirjohylkeiden määrän vähentymisen ja sukupuuton uhkan, mutta samalla hän huomautti harmaahylkeiden määrän kasvaneen liian suureksi,¹⁴⁵ ja käsitys luonnon balanssin saavuttamisesta ihmisen väliintulon kautta nähtiin tähdelliseksi. Debatissa hylkeiden luontaisen käyttäytymisen, runsaan kalansyönnin, katsottiin vaarantavan kalastajien elinkeinon¹⁴⁶ ja näin ollen eläinsuojelulle vastakkaisiksi nousivat jälleen eläintuotannon parissa työskentelevien taloudelliset intressit, joihin suhteutettuna hylkeitä katsottiin olevan liikaa. Vaikka hylkeisiin yhdistettiin paljon positiivisia mielikuvia esimerkiksi näiden älykkyyteen ja kykyihin liittyen¹⁴⁷ ja luonnonsuojelun tärkeyteen viitattiin, taloudellisten toimijoiden intressit näkyivät debatissa hyvin vahvana. Tämä ilmeni karhunrautoja koskeneen lakidebatin tavoin siinä, että pahoittelusta huolimatta tietyt käytännöt jäivät voimaan. Debateissa keskusteltiin esimerkiksi tappamistavoista, jotka olisivat humaaneimpia ja aiheuttaisivat vähiten kärsimystä. Pääasiallisesti keinoksi jäi paljon kohua herättänyt nuijuminen, vaikka toisaalta senkin vastenmielisyyttä kuvailtiin värikkäästi.¹⁴⁸

Tieteeseen vetoaminen uudenaikaisena auktoriteettina näkyi aloitteen debateissa, ja tieteen tärkeyttä painottava diskurssi oli monitulkintaisesti läsnä. Alahuoneen keskusteluissa viitattiin

142 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 792 – 793 , Temple.

143 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 792 , Temple.

144Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 840-841, Morrison.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 854-855, Chataway.

145 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 789-799, Temple.

146 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 825, Wall.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 849, Rees.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 817, Lucas-Tooth.

147 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 , column 819, Gray.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 845-6, Wiggin.

148 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 813, Jackson.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 May 1970 vol 310 cc531-43 , column 540, Lord Merrivale.

paljon siihen, että lakia tuki moni ympäristö- ja kalastusalan toimija ja sen taustalla oli paljon tieteellistä tietoa ja tutkimusta. Puheenvuoroissa otettiin esille julkinen ”tunneperäinen” huoli hylkeiden metsästyksestä, jonka kuitenkin katsottiin olevan osin liioiteltu, kuten konservatiivi Robert Grant-Ferris toi esille.¹⁴⁹ Samoin konservatiiviedustaja Patrick Wall kertoi kansainvälistyneen velvollisuuden suojella ympäristöä hyödyttävän erityisesti tiedettä ja taloutta. Voimakkaat tunteet Wall yhdisti sen sijaan ”eläinrakkaisiin” ihmisiin ja lehdistön julkaisuihin.¹⁵⁰ Tässä tuli ilmi se, että järkeilevä lähestymistapa käsitettiin luotettavampana eläimiäkin koskevassa lainsäädännössä. Wallin esimerkin yhteydessä tulee esille käsitys ”eläinrakkaan” tyypistä, jolla on viitattu ihmiseen, jolla on naiivi, vaikkakin ehkä hyväntahtoinen, tapa suhtautua eläimiin.¹⁵¹ Debatissa tieteellisen kannan painotus oli myös vastakohtana tälle naiiville ajattelulle, johon on yleisesti yhdistetty kyvyttömyys järkeilyyn, ja myös ajatus siitä, että moraalien piiriin ei kuulu eläinten arvottaminen.¹⁵² Tässä tulee myös esille *eläinrakkaan* erilainen määritelmä ja retorinen käyttö verrattuna esimerkiksi vuoden 1968 lain keskusteluihin, jossa usea viittasi juuri eläintuottajien ja maanviljelijöiden eläinrakkauteen. Hylkeitä koskevassa keskustelussa sen sijaan eläinrakkaat nähtiin ottavan eläinten asian liioitellusti tunteellisesti huomioon hylkeiden nuijimisen suhteen. Samoin hylkeiden tappaminen luonnonsuojelullisena ”kannanhoitona” sisälsi käsityksen tarkemmin lasketusta yhteisön hyödystä, ja tässä myös luonnonsuojelun ja eläinoikeusajattelun ero ilmeni.

Alahuoneen debattiin hiipi myös keskustelun ulkopuolinen aihe, koirien avulla tapahtuva metsästyksen. Debatin loppupuolella muutama työväenpuolueen edustaja kiirehti puheenjohtajaa asettamaan äänestyksen, sillä he epäilivät että keskustelua pyrittiin pitkittämään, koska seuraavana päivän luentavuorossa olisi ollut metsästyksen kieltämään pyrkinyt lakialoite.¹⁵³ Tämä metsästysaiheen tunkeutuminen eri debattiin kertoo aiheen tärkeydestä, kuin myös siitä, että mikäli kyseessä oli yritys jarruttaa metsästysaiheen käsittelyä, nähtiin keskustelu myös toisaalta epätoivottavana seikkana.

Hyljeaihetta koskevat lehdistön julkaisut vahvistivat osaltaan sitä käsitystä, että hylkeiden

149 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 821, Grant-Ferris.

150 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 824-825, Wall.

151 Aaltola 2004, 176.

152 Aaltola 2004, 176.

153 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 861, Ellis.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 860, McNamara.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 866, Wellbeloved.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 December 1969 vol 793 cc792-879 column 872, Shaw.

suojelun vastakkaisena intressinä oli kalastajien edut. Guardian oli uutisoinut tulevasta lakialoitteesta huhtikuussa 1968, jossa uumoiltiin että se ei kohtaisi merkittävää vastustusta, joskin todettiin että kalastajat voisivat esittää tyytymättömyytensä lakiin. Jutussa esiteltiin myös eläinsuojelujärjestön pettymystä siihen, että hylkeiden metsästys oli määrätty ohikulkeville hylkeille Yarmouthin lähelle.¹⁵⁴ Saman vuoden toukokuussa oli jälleen kerrottu, että Universities Federation for Animal Welfare-ryhmän mukaan Great Yarmouthiin määrättyssä hylkeenpyynnissä kiväärein tappaminen ei ollut humaania, mutta ministeriön kanta tähän oli että kiväärit olivat tarpeeksi tehokkaita tarkoitukseen.¹⁵⁵ Toukokuussa uutisoitiin myös siitä, että määrätty metsästys lopetettiin, ja tappomäärä jäi paljon alle kaavailun.¹⁵⁶ Lehdistöaineiston kautta ilmeni että hylkeiden tappaminen aiheutti kritiikkiä eläinsuojeluväessä, joiden linja erosi merkittävästi määrätystä politiikasta.

Varsinkin Guardianissa oli tuotu esille myös useasti hylkeenpyynnin eettinen pohdinta. Joy Melvillen Guardianissa ilmestyneessä artikkelissa ”Sealskin industry unlikely to expand” esitettiin että Norjaan suuntautuvan hylkeennahkateollisuuden kasvu olisi epätodennäköistä. Syynä kirjoittaja arveli olevan hylkeiden tappamisen saama huono julkisuus, ja epähumanit tappotavat olivat saaneet myös eläinsuojeluväen tutkimaan teollisuutta tarkemmin.¹⁵⁷ Toukokuussa 1968 Guardian jälleen uutisoi RSPCA:n huolesta epähumanisti toteutetusta hylkeenpyynnistä.¹⁵⁸ Vuoden 1969 maaliskuussa Guardianissa ilmestyneessä jutussa kerrottiin lyhyesti, että kalastusministeri Davis oli harkitsemassa perustettavaksi hylkeiden suojelualueita, ja näkemänsä hylkeenpyynti oli ollut ”kammottava näky”, joka oli saanut hänet pohtimaan uudelleen pyynnin tarpeellisuutta.¹⁵⁹ Ministerin mielen muuttuminen omakohtaisen kokemuksen jälkeen osoittaa, että eläinten kohtelun henkilökohtainen havainnointi saattoi vaikuttaa mielipiteisiin. Samoin hylkeiden teurastuksen näkeminen on mitä ilmeisimmin ollut seikka, jonka voi katsoa herättäneen tunneperäisen reaktion hylkeenpyynnin vaikutusten ymmärtämisestä. Osaltaan tämä ilmentää eläimiin suhtautumisen monikerroksisuutta ja tilannesidonaisuutta, ja sitä, että jaottelu täysin sentimentaaliseen tai rationaaliseen eläinkäsitykseen ei vaikuttanut yleistettävältä.

---

154 Guardian 4.4.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Conservation Bill will curb seal culling”.

155 Guardian 23.5.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Official seal cull likely to fail”.

156 Guardian 29.5.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Fishermen abandon seal cull”.

The Times 28.5.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Seal cull may be abandoned”, 29.5.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”Seal cull abandoned”.

157 Guardian 29.1.1968, Joy Melville, ”Sealskin industry unlikely to expand”.

158 Guardian 25.5.1968, kirjoittaja ei tiedossa, ”'Pot shots' on hunt alleged”.

159 Guardian 11.3.1969, kirjoittaja ei tiedossa, ”Minister postpones hunt for seals”.

Hyljeaihetta vähemmän ristiriitoja parlamentissa esiintyi hevosia koskevassa debatisissa. Riding Establishments- laki sai alkunsa ylähuoneesta jo aiemmin yleislinjasta poikkeavasti eläinten puolesta puhuneen JWhyte-Melville Skeffingtonin esittelemänä tammikuussa 1970. Yksimielisen hyväksyvä keskustelu käytiin vain ylähuoneessa, ja alahuoneessa laki hyväksyttiin eteenpäin ilman debattia, joka kertoo jälleen lain ristiriidattomuudesta.¹⁶⁰ Lain tarkoituksena oli lisensoinnin kautta vähentää hevosten kärsimystä lisäämällä näiden pito-olosuhteiden valvontaa.¹⁶¹ Debateissa viitattiin yhteiskunnan muutosten vaikutuksista eläimiin ja lain päivittämisen perusteeksi esitettiin hevosten määrän ja käyttötapojen muutoksia varsinkin kaupunkilaisten keskuudessa.¹⁶² Myös hevosen kulttuurilliseen ja historialliseen arvoon ja näiden miellyttävyyteen viitattiin¹⁶³ ja näille haitalliset olosuhteet miellettiin lähinnä yksittäistapauksiksi.¹⁶⁴ Tässä tuleekin huomata että hevosten huomioinnilla lainsäädännössä on pitkä historia, esimerkiksi aivan ensimmäinen eläinsuojelulaki vuonna 1822 oli puuttunut näiden kohtelun parantamiseen.¹⁶⁵ Siobhan O'Sullivan on tuonut esille, että eläimen suuren näkyvyyden lisäksi se tulee todennäköisemmin saamaan tiukemman lain suojelun, jos tämä edustaa lajia, johon ihmisillä on erityinen suhde.¹⁶⁶ Esimerkiksi 1800-luvun eläinsuojelulait puuttuivat pitkälti edustajien henkilökohtaisesti näkemiinsä laiminlyönteihin esimerkiksi työhevosten kohdalla¹⁶⁷, ja tässä puolestaan hevosen muuttuvaa asemaa yhteiskunnassa pidettiin argumentaatiossa syynä muuttaa lakia.

Tuotantoeläimiä koskeva parlamenttipuhe korosti jälleen taloudellisten seikkojen erityistä huomioimista. Vuonna 1972 konservatiivi Edwart Heathin hallituksen aikana voimaanastuneessa Agriculture (Miscellaneous Provisions) Act¹⁶⁸ – laissa eläimiä sivuavia asioita olivat muun muassa zoonoosien kitkeminen ja tuotanto-olosuhteiden valvonta. Itse eläinten asemaan tai hyvinvointiin ei kamareiden debateissa juuri viitattu, vaan lakia perusteltiin sen kautta, mitä hyötyä eläintautien kitkemisestä olisi ihmisten terveydelle ja taloudelle.¹⁶⁹ Eläintautien haitallisuus taloudelle kytkeytyi

---

¹⁶⁰ Hansard 1803-2005 HC Deb 01 May 1970 vol 800 c1713.

¹⁶¹ Riding Establishments Act 1970 legislation.gov.uk

¹⁶² Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 475, Viscount Massereene and Ferrard

¹⁶³ Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 481, Viscount Massereene and Ferrard, Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 485 Lord Graville of Eye, Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 488, Lord Hawke, Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 488, Earl of Fortescue

¹⁶⁴ Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 492, Lord Beswick ja Hansard 1803-2005 HL Deb 29 January 1970 vol 307 cc474-96 , column 493, Lord Somers

¹⁶⁵ O'Sullivan 2011, 141.

¹⁶⁶ O'Sullivan 2011, 140.

¹⁶⁷ O'Sullivan 2011, 152.

¹⁶⁸ Agriculture (Miscellaneous Provisions) Act legislation.gov.uk

¹⁶⁹ Hansard 1803-2005, HL Deb 16 November 1971 vol 325 cc590-642, Hansard 1803-2005, HC Deb 17 January 1972 vol 829 cc53-159

pohdintaan kilpailukyvyyn ylläpitämisestä korkeiksi nähdyillä standardeilla¹⁷⁰ ja mukautumista yhteneviin Euroopan markkinoihin.¹⁷¹ Tuotantoeläimiä sivuavassa lainsäädännössä olisi voinut olettaa otettavan esille myös itse eläinten asian ihmisten kokeman haitan lisäksi, ja lakialoitteen debaattit näyttivät jättävän jälleen eläinten olosuhteiden pohdinnan taloudellisen diskurssin alle.

2.3 Tunteisiin nojaavaa eläinkäsitystä väheksytään

Luonnonvaraisten eläinten asema ja näiden arvottaminen tuli esille, kun vuoden 1973 Badgers Act – laki asetti määritetyn suojeltujen eläinten listaan, ja niitä sai tappaa vain erikoistapauksissa ”tiede- tai opetustarkoituksiin”.¹⁷² Laissa säädettiin määritetuille laajemmalla oikeudella elää rauhoitettuna ja muutos aiempaan tilanteeseen oli merkittävä. Ylähuoneessa käydyssä toisessa luennassa vastakkaiset kannat erottuivat selkeästi, vaikkakin alahuoneessa laki oli edennyt ilman varsinaista debattia.¹⁷³ Laki kumottiin vuonna 1992¹⁷⁴ uuden lain myötä. Mäyrien metsästäminen pesistään koirien avulla oli ollut vuosisatoja suosittu urheilumuoto, ja vaikka tämä oli kielletty jo 1835, toiminta on sittemmin jatkunut pienemmällä volyyymillä.¹⁷⁵ Samoin mäyrien lukumäärä oli radikaalisti vähentynyt metsästyksen vuoksi ennen 1900-luvun alun suojelutoimenpiteiden alkamista.¹⁷⁶

Ylähuoneessa lain esitellyt konservatiivijäsen Arthur Gore, arvonimeltään Arranin jaarli, perusteli määritetyn suojelutarvetta luonnonsuojeluun ja inhimillisyyteen vedoten. Hänen mukaansa määritetty ei ollut haittaeläin, ja sen metsästäminen oli julmaa, eikä lainkaan oletettua urheilua.¹⁷⁷ Lain puolustajien mukaan määritetyn haittavaikutuksia oli liioiteltu, ja koska se oli harmiton, sukupuuton uhkaama eläin, tulisi sen suojelua laajentaa.¹⁷⁸ Samoin Whyte-Melville Skeffington esitti

¹⁷⁰ Esim. Lordi Nugent of Guildford kertoi maatalouden rakenteen olevan edistyksellisempi kuin muissa yhteismarkkinoiden maissa. Hansard 1803-2005 HL Deb 16 November 1971 vol 325 cc590-642, column 614, Nugent

¹⁷¹ Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 17 January 1972 vol 829 cc53-159, column 67, Peart
Hansard 1803-2005, HC Deb 17 January 1972 vol 829 cc53-159, column 55 Prior,
Hansard 1803-2005, HC Deb 17 January 1972 vol 829 cc53-159, column 79-80 Mills,
Hansard 1803-2005 HL Deb 16 November 1971 vol 325 cc590-642, column 604, Viscount Davidson,
Hansard 1803-2005 HL Deb 16 November 1971 vol 325 cc590-642, column 621, Earl of Dundee

¹⁷² Badgers Act 1973, legislation.gov.uk.

¹⁷³ Hansard 1803-2005, HC Deb 18 May 1973 vol 856 c1956.

¹⁷⁴ Badgers Act 1973, legislation.gov.uk.

¹⁷⁵ Lovergrove 2007, 234- 235.

¹⁷⁶ Lovergrove 2007, 232.

¹⁷⁷ Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746, column 1692-1698, Earl of Arran.

¹⁷⁸ Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746, column 1720, Lord Coleridge.

Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746, column 1728, Lord Somers.

aikaisempien puheenvuorojensa kanssa linjassa olevan kannan, jossa kuvaili mäyräjahtia ”hyvin epämiellyttäväksi ajanvietteeksi”¹⁷⁹ ja hänen mukaansa ei ollut mäyrän syy, mikäli kanalanpitäjillä ei ollut tarpeeksi kestäviä rakennuksia mäyrien varalle,¹⁸⁰ täten kritisoiden jälleen näkemystä siitä, että tuotantoeläintalouden vuoksi villieläinkantoja tulisi kontrolloida. Tässä tuli esille se, että jälleen tuotantoeläinten suojeleminen saattoi tarkoittaa puolestaan villieläinten vainoamista taloudellisten vahinkojen estämiseksi.

Lain kritisoijat puolestaan katsoivat että laille ei olisi lähtökohtaisesti tarvetta, sillä mäyrät olivat haitallisia ja sukupuuttoväitteille ei ollut riittäviä todisteita, ilmentäen lisäksi skeptistä näkökantaa suojelua kohtaan. John Spencer-Churchillin, Marlboroughin herttuan, mukaan mäyriä ei uhkaisi sukupuutto, ja ne aiheuttivat haittaa tappamalla lampaita. Hän sanoi ymmärtävänsä ”sentimentaalisen” lähestymisen viittaamalla ”yleiseen eläinrakkauteen”, mutta mäyrien lukumäärä haittaisi maaseudun tasapainoa.¹⁸¹ Tulee lisäksi huomata että ylähuoneen jäsenistössä on ollut runsaasti maanomistajia¹⁸², ja esimerkiksi Spencer-Churchill oli suurmaanomistaja,¹⁸³ jonka taloudellisille intresseille mäyrien teot saattoi nähdä myös haitallisena. Konservatiivi Reginald Manningham-Buller, aatelinimeltään varakreivi Dilhorne, kritisoi useissa puheenvuoroissaan vahvasti lain esittelijän puheenvuoron emotionaalisuutta ja vastusti monen muun tavoin lakia ylimitoitettuna mäyrän aiheuttamiin vahinkoihin nähden.¹⁸⁴ On tuotu esille, että mäyrän tekemiä vahinkoja esimerkiksi kanoille ja lampaille on usein liioiteltu, samalla kun on jätetty mainitsematta mäyrän hyödyllisyys maataloudelle siinä mielessä, että se käyttää ravinnokseen tiettyjä hyönteisiä ja jyrsijöitä.¹⁸⁵ Huomattavaa oli lisäksi se, että lakialoitteen tukijat eivät perustelleet ensisijaisesti mäyrän suojelua sen tuottaman hyödyn mukaan, vaan vetosivat eläimen puolesta enemmän abstrakteihin käsitteisiin, kuten inhimillisyyteen.

Eläinrakkaaksi itseään tituleerannut konservatiivipuolueen edustaja William Murray, Mansfieldin jaarli, toi keskusteluun mukaan kaupungin ja maaseudun vastakkainasettelua

179 ”a very unattractive pastime” Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1726, Viscount Massereene and Ferrard.

180 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1725-1727, Viscount Massereene and Ferrard.

181 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1706, Duke of Malborough

182 Rogers & Walters 2006, 34.

183 The Telegraph 16.10.2014 Obituary: The Duke of Marlborough.

184 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1711-1713, Viscount Dilhorne.,

Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1702, Baroness Young, Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1736, Viscount Hanworth.

185 Lovegrove 2005, 232.

korostaneen diskurssin kuvaillessaan lakialoitetta ”kaupunkilaisten hölynpölyksi”.¹⁸⁶ Murrayn kommentissa ”eläinrakkaan” olemus liittyi käsitettyyn eroon maaseudun ja kaupunkilaisten eläinkuvan suhteen. Lisäksi tulee huomata, että vastustajaa halventava epäparlamentaarinen kielenkäyttö pyrkii esimerkiksi vahvistamaan stereotypioita¹⁸⁷, joka tässä kohdistui kaupunkilaisiin. Mäyrän laajempaa suojelua vastustanut jaarli viittasi maaseudun eläinrakkauteen, samalla kun sulki käsitteestä ulos kaupunkilaisen virheelliseksi näkemänsä käsityksen mäyrän suojelutarpeesta. Maaseudun ja kaupungin eriävistä eläinkäsityksistä puhuttaessa voi olla tarpeen tarkastella myös eläinsuojelun historiallisia juuria. Eläinasialiikkeeseen kohdistettu kritiikki on yleisesti kohdistettu kaupungistuneen ympäristön ”eläimistä vieraantumiseen”, vaikka etäisyyden tietyistä eläimistä voi katsoa vaikuttaneen uudenlaiseen pohdintaan eläinten käytöstä.¹⁸⁸ Tässä maaseudun ja kaupungin ihmisten oletettuihin eläinkäsitysten eroihin nojannut diskurssi vahvisti käsitystä siitä, että maantieteellinen ulottuvuus nähtiin merkittävänä tekijänä eläinten arvottamisessa, eikä oletettua kaupunkilaisten käsitystä villieläimistä pidetty uskottavana. Ryhmien tai ihmisten käsittäminen tunteellisina onkin huomattava ennen kaikkea ilmauksena ja väittämänä siitä, millaisiksi väitteen edustaja nämä profiloi,¹⁸⁹ ja tämä tuleekin huomioida parlamenttipuheen kontekstissa nimenomaan vahvana mielipiteenä.

Sentimentaalisen lähestymistavan epäsuotuisuus argumentoinnissa näytti olevan tuttua, kun esimerkiksi lain esitellyt Gore mainitsi heti alussa, etteivät lain lähtökohdat olleet tunnepohjaisia.¹⁹⁰ Konservatiivijäsen Bridget Hore-Ruthven, lady Ruthven of Freeland, poikkeuksellisesti myönsi suhtautuvansa mäyriin ”täydellisen tunteellisesti”. Hän kertoi omakohtaiseen kokemukseen vedoten, että mäyrien pyydystäminen oli julmaa, eivätkä nämä eläimet olleet harmillisia.¹⁹¹ Hän ei täten pyrkinyt suhtautumaan mäyräjahtiin neutraalisti, vaikka eläinten asian tukeminen sentimentaalista oli saanut aikaan väheksyntää. Tätä moraalisuutta painottaneen kannan yhteydessä voi tarkastella filosofi Cora Diamondin ajatuksia empatialähtöisestä suhtautumisesta eläinten asian huomioimisessa, jonka mukaan pelkkään abstraktiin kärsimyksen estämiseen perustuvassa näkökulmassa unohdetaan säälin tuntemuksen vaikutukset itse kärsimyksen käsittämiseen.¹⁹² Debatissa keskeistä oli arvioida eläinten kärsimyksen oikeutusta, ja tässä Hore-

186 ”townees nonsense”. Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1736-1742, The Earl of Mansfield.

187 Ilie 2004, 53.

188 Aaltola 2004, 38-39.

189 Groves 2001, 228 – 229.

190 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1692-1698, Earl of Arran.

191 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1723-1725, Lady Ruthven of Freeland.

192 Diamond 1978/2013, 149-151.

Ruthvenin argumentoinnissa parjattu sentimentaalinen pohdinta tuli esille. Vaikkakin Diamondin logiikka on vain yksi esimerkki tulkinnasta, siihen yhdistettävän argumentaation vastapuolena oli pitkälti taloudellisuuden ja tulkinnanvaraa jättävän maaseudun tasapainon painottaminen.

Inhimillisen lähestymistavan ja rationaalisuuden jakolinjojen lisäksi debatissa ilmeni lisäksi luonnonsuojeluun suhtautumisen kontekstisidonnaisuus. Verrattuna aiempaan hyljelakiin, luonnonsuojelullakin perusteltua mäyrien suojelua myös vastustettiin kiivaasti, ja siihen tässä tapauksessa liitettiin tunteellinen lähestyminen. Kielenkäytössä esiintyi lisäksi moniulotteisia vivahteita, jotka tulivat esille jälleen metsästysaiheen maininnassa. Esimerkiksi Simon Fraser, lordi Lovatt, mainitsi *blood sports*- käsitteen negatiivisessa yhteydessä lakia kannattaen.¹⁹³ Metsästyksen viittaamisen veri-sanalla kautta voi tässä yhteydessä nähdä assosioivan toiminnan väkivallan, kuoleman ja kärsimyksen yhteyteen, joka korosti sen negatiivisuutta.¹⁹⁴ Blood sports-termin etymologiaa tarkastellessa tulee huomata, että tällä on tarkoitettu nimenomaan yleisesti urheilulajeja, joille keskeistä oli eläinten tappaminen.¹⁹⁵ Vaikka termi juontuu 1800-luvulta, ajalta ennen eläinoikeusajattelua, näytettiin sitä käyttävän debateissa lajin negatiivisuutta korostaen.

Mäyrädebatin eri puolet olivat kommentoinnin kohteena myös lehdistössä, ja nämä myös osaltaan vahvistivat lakialoitteen liittymistä laajemmin metsästyskontekstiin. Helmikuun 27.päivänä Guardianin ”Arran's badger Bill 'better'” - jutussa ilmeni että alahuoneessa oli esitelty työväenpuolueen Peter Hardyn toimesta mäyriä koskeva lakialoite. Hardyn mukaan ylähuoneen aloite oli ”ihailtava” mutta menisi tuskin läpi, ja hänen aloitteensa, joka estäisi ylähuoneen aloitteen läpäisyn, tekisi minimin mäyrän suojelemiseksi ja olisi tehokas mäyrän metsästyksen (*badger digging*) kitkemiseksi. Moni edustaja oli kuitenkin kertonut Hardylle että vastustaisivat lordi Arranin aloitetta, joka oli ilmeisesti selvää yrityksille, joilla yritettiin lisätä metsästyksen liittyvän eläinlajin suojelua.¹⁹⁶

Maaliskuussa 1973 Guardianissa ilmestyneessä ”Fears for county's badger” -artikkelissa kerrottiin organisoitujen mäyränmetsästysryhmien toimista Cheshiressa, joiden katsottiin olevan haitaksi luonnonsuojelulle. Alueen maatalousviranomaisen Peter Mooren mukaan osa tappoi mäyriä

193 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 February 1973 vol 338 cc1692-746 , column 1721, Lovatt.

194 Ks. myös Huotari 2011, 18.

195 Oxford English Dictionary, oed.com, *blood sport*

196 Guardian 27.2.1973, kirjoittaja ei tiedossa, ”Arran's badger Bill 'better'”.

huvin vuoksi ja osa määränsä nahoista myytiin eteenpäin ja osa pennuista lemmikeiksi. Mooren mukaan juuri tällainen toiminta oli syynä määränsien vähenemiselle alueella, ja jutussa todettiin, että mikäli käsiteltävät lakialoitteet eivät etenisi, asialle ei voisi juuri tehdä mitään.¹⁹⁷ Nämä julkaisut vahvistivat osaltaan sitä käsitystä, että lakikeskustelut liittyivät luonnonsuojeluperusteiden lisäksi myös laajemmin koirien avulla tehtävän metsästyksen asiayhteyteen, jolla näytti olevan myös viihteellinen aspekti metsästäjien näkökulmasta käsin.

The Timesin julkaisut valottivat niin ikään debatin moninaisia taustoja. ”Scientist optimistic about survival of wildlife in Britain” -artikkelissa tuotiin esille professori Kenneth Mellanbyn kritiikkiä ekologien ja esimerkiksi WWF:n esittämään huolta uhanalaisten lajien ahdinkoa kohtaan, johon lehdessä viitattiin myös ”hysterisellä varoittelulla eläinten tuhosta” ja esimerkiksi määränsäntöjen sanottiin olevan kasvussa.¹⁹⁸ Jälleen tunteisiin viittaavan hysterisyyden katsottiin olevan erillään todellisuudesta. Saman vuoden heinäkuussa lehdessä julkaistiin artikkeli, jossa epäiltiin määränsä levittäneen tuberkuloosia karjaan paikallisesti, mutta ministeriön mukaan määränsä laajamittaisen tappamisen järjestäminen ei olisi tarpeellista todisteiden valossa.¹⁹⁹ Sittenmin 1970-luvulta lähtien määränsä on metsästetty tuberkuloosin hillitsemiseksi vuosikymmenten saatossa kymmeniätuhansia, vaikka metsästys ei ole radikaalisti vähentänyt taudin leviämistä.²⁰⁰

2.4. Luonnon- ja eläinsuojelun lisääntyvä huomio osoittaa keskustelun muutosta

Eläinsuojelunäkökulman korostaminen oli koiria koskevan lain keskiössä, kun lokakuussa 1973 ylähuoneessa toisen luennan sai Breeding of Dogs²⁰¹ – lakialoite, joka keskittyi lähinnä säätelemään kaupallista koirien kasvatusta lisensoimalla kasvatuslaitoksia. Lain perusteeksi mainittiin se, että joissakin tapauksissa koirien kasvatusolot olivat kurjia, ja yleisö sekä eläinsuojeluväki, oli kiinnittänyt huomiota tähän.²⁰² Lain tarpeellisuutta ei juurikaan kyseenalaistettu. Keskustelussa viitattiin siihen, että koirien kasvatukseen liittyvät laiminlyönnit liittyivät vain pieneen osaan kasvattajista, eikä laisinkaan koskenut koko alaa,²⁰³ joten tässä yhdistyi käsitys korkeasta eläinsuojelun tasosta, jota pyrittiin parantamaan entisestään.

197 Guardian 24.3.1973, Dewhurst, Ernest, ”Fears for county's badgers”.

198 The Times 7.5.1973, kirjoittaja ei tiedossa, ”Scientist optimistic about survival of wildlife in Britain”.

199 The Times 11.7.1973, kirjoittaja ei tiedossa, ”Badgers may spread tuberculosis in cattle”.

200 Lovegrove 2005, 236.

201 Breeding of Dogs Act 1973 legislation.gov.uk

202 Esim. Hansard 1803-2005 HL Deb 15 October 1973 vol 345 cc104-18, column 105, Lord Hoy.

203 Esim. Hansard 1803-2005 HL Deb 15 October 1973 vol 345 cc104-18 column 112, Viscount Colville of Culross.

Koira-asia nähtiinkin erityisen tärkeänä eläinsuojelutoimenpiteenä. Esimerkiksi konservatiivijäsen Derick Heathcoat-Amory, varakreivi Amory, painotti lain tärkeyttä siksi, että juuri Isossa-Britanniassa eläimiin, varsinkin koiriin, kohdistuvaan julmuuteen suhtauduttiin vakavasti.²⁰⁴ Koirien pitäminen seuraeläimenä oli alkanut laajemmin 1800-luvulla²⁰⁵ ja näiden asema ihmiselle läheisenä eläimenä oli pitkäaikainen. Koirien tilanteeseen oli puututtu tietyiltä osin jo ensimmäisissä eläinsuojelulaeissa 1800-luvulla vaikka näiden asema ei ollut olla pelkästään rakastettuna lemmikkinä,²⁰⁶ mutta toisaalta tämä tuo esille tiettyjen koirien suojelun pitkää historiaa. On mielenkiintoista että jo tuotantoeläimiä koskeneen lakialoitteen debateissa vallitsi käsitys maan korkeista eläintenpitostandardeista, mutta tietyt eläimet, koirat ja hevoset, nähtiin erityisen tärkeinä huomioida lainsäädännössä.

Hevosten asemaa käsiteltiinkin 1970-luvulla myös kengitysasioiden yhteydessä. Farriers (Registration) Act²⁰⁷- laista ylähuoneessa vuonna 1974 käyty toinen luenta ilmensi, että hevosten muuttuneen aseman ja käyttötarpeen vuoksi lainsäädäntöä tulisi päivittää. Lain esitellyt konservatiivijäsen lordi Francis Newall kertoi lain tarkoituksiksi estää ja ehkäistä hevosiin kohdistuvaa julmuutta, joka aiheutui epäammattimaisten kengittäjien käsittelyssä.²⁰⁸ Debatti käytiin vain ylähuoneessa, joka osaltaan heijasti aiheen ristiriidattomuutta ja lakialoite meni parlamentissa läpi seuraavana vuonna hieman muutettuna. Keskustelussa tuli jälleen ilmi se, että tiettyjen eläinten asemaan kiinnitettiin huomiota, kun niiden käyttötarve ja asema oli muuttumassa yhteiskunnallisesti. Hevosharrastuksen monipuolistuminen ja suosion nousu tarkoitti lisää töitä kengittäjille, jotka työn laadun varmistamiseksi haluttiin rekisteröidä.²⁰⁹ Lakidebatit osaltaan vahvistivat käsitystä siitä, että ihmiselle erityisen tärkeäksi katsotun hevosen kohtelun parantaminen nähtiin tavoiteltavaksi eläinsuojelun kannalta. Tulee myös huomata että hevonen ei ollut varsinaisen tuotantoeläimen asemassa vaan pikemminkin seura- ja harrastuseläin, joten esimerkiksi lainsäädäntöön ei kohdistunut maatalouslakeihin verrattavaa taloudellista painetta. Keskustelussa viitattiin enemmän hevosten *hyvinvoinnin* tai oikeuksien sijasta *julmuuden* ehkäisyyn,²¹⁰ joten

204 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 October 1973 vol 345 cc104-18 , column 114, Viscount Amory.

205 O'Sullivan 2011, 146-147.

206 O'Sullivan 2011, 149.

207 Farriers (Registration) Act 1975 legislation.gov.uk

208 Hansard 1803-2005 HL Deb 26 March 1974 vol 350 c522 , Lord Newall. , Hansard 1803-2005 HL Deb 13 May 1974 vol 351 cc736-50 , column 736 – 737, Lord Newall.

209 Hansard 1803-2005 HL Deb 13 May 1974 vol 351 cc736-50 , column 736, Lord Newall , Hansard 1803-2005 HL Deb 13 May 1974 vol 351 cc736-50 , column 744, Earl Ferrers.

210 Esim. Hansard 1803-2005 HL Deb 13 May 1974 vol 351 cc736-50, column 747, Lord Hill of Luton. , Hansard 1803-2005 HL Deb 13 May 1974 vol 351 cc736-50, column 749, Lord Margadale.

toisaalta käsitteelliset valinnat toistivat aikaisempina vuosikymmeninä juurtunutta diskurssia.

Uudenlaista kehityssuuntaa ilmensi sen sijaan luonnonsuojeluaiheen näkyvyyden nousu parlamentissa. Tulee huomata, että Britannian ympäristöpolitiikka oli alkanut muotoutumaan vuosikymmenen taitteessa esimerkiksi ympäristöministeriön perustamisen myötä, ja ympäristöaiheet saivat 1970-luvun mittaan enenevässä määrin huomiota parlamenttidebateissa kuin myös yleisemminkin julkisessa keskustelussa.²¹¹ On tuotu esille että eläinoikeusajattelu ei suoraan liity luonnonsuojeluun, mutta molempien taustalla piilee huoli muunkin kuin ihmiselämän tilasta uudenaikaisessa modernissa yhteiskunnassa.

Osa ympäristölaeista kosketti selkeästi eläinten asiaa. Wilsonin toisella pääministerikaudella vuonna 1974 Conservation of Wild Creatures- lain tarkoituksena oli taata suojeltava asema muutamalle harvinaiselle eläimelle ja kasville. Ylähuoneessa käydyn lähes yksimielisen keskustelun hallitseva linja oli painottaa suojelutarvetta.²¹² Niin ikään vuoden 1975 Wild Creatures and Wild Plants -aloitteen toisessa luennassa alahuoneessa painotettiin useaan kertaan luonnonsuojelun tärkeyttä ja sitä, kuinka ihmisen toimet olivat vahingoittaneet kasvien ja eläinten elinympäristöjä ja laissa esimerkiksi asetettiin saukko suojeltuun asemaan.²¹³ Tunteellinen suhtautuminen pyrittiin heti alkuunsa rajaamaan ulos lakialoitteesta, kun luonnonsuojeluun ja villieläimiin yksityiselämässään perehtynyt²¹⁴työväenpuolueen Peter Hardy mainitsi että laki perustuu ”tiukkoihin todisteisiin, ei tunteeseen.”²¹⁵ Tiede näytettiin ottavan hyvin usein esille debateissa, jotka liittyivät luonnonsuojeluseikkoihin. Muun muassa tieteelliset tarkoitukset olivat vuoden 1975 laissa myös perusteena sille, että suojeltavia eläimiä voitiin tappaa tai vangita.²¹⁶ Voi siis pohtia, olisiko ”tunteellinen” lähtökohta voinut asettaa enemmän rajoituksia eläinten kohteluun.

Hevosten lisäksi koirat aiheuttivat useasti keskustelua 1970- luvulla myös vahtikoirien tiukempaa kontrollointia koskeneen Guard Dogs²¹⁷- lakialoitteen keskusteluissa vuonna 1975. Tässä ilmeni jälleen se, että eläimet, joita pidetään normaalisti lemmikkeinä ja näiden näkyvyys

211 Lehtonen 2014, 18, 24-25.

212 Hansard 1803-2005 HL Deb 21 November 1974 vol 354 cc1204-27

213 Garner 2004, 182.

214 Guardian 18.12.2003, Obituary: Lord Hardy.

215 Hansard 1803-2005 HC Deb 24 January 1975 vol 884 cc2123-50 column 2127, Hardy: ”on hard evidence, not on emotion”.

216 Hansard 1803-2005 HL Deb 21 November 1974 vol 354 cc1204-27, column 1207, Wynne-Jones

217 Guard Dogs Act 1975 legislation.gov.uk

yhteiskunnassa on suuri, saavat useimmiten myös eniten lainsäätäjien huomiota.²¹⁸ Alahuoneen toisessa luennassa tuli kuitenkin ilmi, että koira sai hyvin erilaisia määreitä: maaseudun koirat olivat usein traditionaalisesti tärkeitä²¹⁹, mutta vahti – ja irtokoirat hyvinkin vaarallisia.²²⁰ Tämä ilmensi sitä että parlamentin lainsäädäntötyössä ei ajateltu yksioikoisesti edes ihmiselle perinteisesti läheisistä eläimistä, vaan näiden olemusta saatettiin kuvailta kontekstista riippuen erilaiseksi saman lajin yhteydessäkin. Aloitteen esitellyt työväenpuolueen edustaja Peter Doig sanoi asenteiden muuttuneen koirien aiheuttamien traagisten tapahtumien seurauksena, sillä hänen vuonna 1968 esittelemänsä samainen aloite oli saanut lähinnä huvittuneen vastaanoton.²²¹ Nyt asiaan suhtauduttiin vakavasti ja lakialoitteen kimmokkeena oli ollut koirien aiheuttamat vahingot ihmisille.²²² Koiraan ihmiselle oli ollut erityisen läheinen suhde pitkään, mutta kuitenkin sen aiheuttamiin ongelmiin suhtauduttiin myös vakavasti parlamenttidebateissa.

Vahtikoiria koskenut Guard Dogs – laki oli toisaalla johtanut siihen, että villieläimiä oli pidetty sen mukaisesti ”vahtikoirina”²²³ ja muutoin sopimattomissa olosuhteissa.²²⁴ Dangerous Wild Animals- aloitteen debatissa 1976 pyrittiin paikkaamaan lainsäädännöllisiä aukkoja villieläinten suojelua koskien.²²⁵ Eläintarhoja koskevaa puitelainsäädäntöä ei ollut vielä asetettu,²²⁶ ja vaarallisten villieläinten pitoa pyrittiin kontrolloimaan yleisen turvallisuuden vuoksi. Eläintarhat ja sirkukset suljettiin tämän aloitteen ulkopuolelle, viitaten näiden erilaiseen tieteelliseen tai koulutukselliseen tarkoitukseen,²²⁷ ja eläimiä koskeva lainsäädäntö näytti jakautuvan ihmisen määrittelemän kontekstin mukaisesti.

Huomattavaa oli että tässä vaarallisia villieläimiä koskeneessa debatissa ylähuoneessa konservatiivien edustaja Tufton Beamish, lordi Chelwood, huomioi, että villieläimiin kohdistunut mielenkiinto oli kasvanut, ja luonnonsuojelusanasto oli tullut osaksi normaalia kielenkäyttöä²²⁸ ja usea lakialoite näytti vahvistavan tätä käsitystä. Luonnonsuojelua koskeville debateille olikin yhteistä vetoaminen tieteelliseen tietoon, kansainväliseen kauppaan, luonnonsuojelun painoarvon

218 O'Sullivan 2011, 126-127, 140.

219 Hansard 1803-2005 HC Deb 14 February 1975 vol 886 cc819-54 819, column 834, Hamling.

220 Esim. Hansard 1803-2005 HC Deb 14 February 1975 vol 886 cc819-54 819, column 819 Doig. , Hansard 1803-2005 HC Deb 14 February 1975 vol 886 cc819-54 819, column 831, Hamling.

221 Hansard 1803-2005 HC Deb 14 February 1975 vol 886 cc819-54 819, column 819-820, Doig.

222 Hansard 1803-2005 HL Deb 20 June 1975 vol 361 cc1185-99, column 1185, lord Gordon-Walker.

223 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 June 1976 vol 371 cc1177-97 , column 1187, Lord De Clifford.

224 Esim. Hansard 1803-2005 HL Deb 15 June 1976 vol 371 cc1177-97 , column 1178, Chelwood.

225 Dangeours Wild Animals Act 1976 legislation.gov.uk

226 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 June 1976 vol 371 cc1177-97, column 1182, Lord Chelwood.

227 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 June 1976 vol 371 cc1177-97, column 1182, Lord Chelwood.

228 Hansard 1803-2005 HL Deb 15 June 1976 vol 371 cc1177-97 , column 1178, Chelwood.

nousemiseen, kuin myös Britannian luonnonsuojelun edistyksellisyyteen. Eläinten suoraan arvoon näissä viitattiin hyvin harvoin, vaikka lait koskettivat niiden oikeuksia merkittävästi, joten luonnonsuojelun ja eläinoikeusajattelun erot ilmenivät myös konkreettisesti.

Niin ikään uhanalaisia lajeja koskevassa Endangered Species (Import and Export) 1976²²⁹ – lain keskusteluissa²³⁰ pääosassa oli keskittyminen villieläimistön -ja kasviston uhanalaisten lajien kauppaa koskevan kansainvälisen CITES- yleissopimukseen ja taloudellisiin seikkoihin. Laki oli lähtökohdiltaan taloutta painottava²³¹, mutta se kosketti myös tiettyjä eläinlajeja. Toisaalta laki asetti uhanalaiset lajit lainsäädännössä myös etuoikeutettuun asemaan, ja luonnonsuojelupohjaista eläimiä koskevaa lainsäädäntöä on kritisoitu siitä, että tiettyjä eläimiä varjellaan ihmiskeskeisistä syistä näiden arvotuksen mukaan.²³² Tiettyjen lajien suojelua ei voi myöskään pitää varsinaisena eläinsuojelutoimenpiteenä²³³ eikä eläinten arvon näkeminen uhanalaisuutensa vuoksi sovellu eläimet yksilöinä näkevään eläinoikeusdiskurssiin.²³⁴ Uhanalaisten lajien erityisasemaa on selitetty sillä, että lajin katoamisen myötä menetykset niin tieteelle kuin ihmisten kokemuksille ja lajin historialle korostuvat, ja varsinkin tunnettujen lajien katoaminen nähdään pettymyksenä, joten näiden vapaaehtoiseen suojeluun on ollut taipumusta panostaa.²³⁵

1970-luvun lopulla luonnonsuojelun lisäksi itse eläinsuojelu alkoi näkyä ennennäkemättömällä tavalla myös parlamentissa. Vuosi 1976-1977 oli nimetty ”Eläinten hyvinvointivuodeksi” (”Animal Welfare Year”) jolloin yli 70 eläinsuojelutoimijaa kampanjoi eläinten inhimillisen kohtelun puolesta. Parlamentin ulkopuolelta tulevien ryhmien lobbaaminen onkin lisännyt edustajien tietämystä ja parlamentin avoimuutta²³⁶ ja ryhmien kuuleminen rakentaa osaltaan käsitystä parlamentin legitimiudesta.²³⁷ Ajanjakso oli merkittävin siihenastinen mahdollisuus esittää eläinsuojelujärjestöjen viestiä julkisuuteen, lehdistöön ja parlamenttiin. Kampanjan puheenjohtajana toimi työväenpuolueen ylähuoneen edustaja Douglas Houghton, joka tunnettiin lordi Houghtonina, ja hänen tukenaan kampanjoi eläinoikeuksien puolestapuhujana

---

229 Engangered Species (Import and Export) Act 1976 legislation.gov.uk

230 Hansard 1803-2005 HC Deb 15 October 1976 vol 917 cc892-905 ja Hansard 1803-2005 HL Deb 26 February 1976 vol 368 cc817-66.

231 Endangered Species (Import And Export) Act 1976 legislation.gov.uk

232 Garner 2004, 182 – 183.

233 Garner 2004, 188.

234 Regan 1983/2004 359 – 361. Eläinoikeusajattelussa uhanalaisten lajien suojelun *periaatteita* on kritisoitu siitä, että eläinten arvoa ei tarkastella näiden yksilöllisen moraalisen arvon kautta vaan ensisijaisesti lajinsa perusteella.

235 Franklin 2005, 113- 114.

236 Norton 1994, 26-28.

237 Norton 1994, 28.

tunnettu kansalaisvaikuttaja Clive Hollands. Houghton ja Hollands kampanjoivat jälleen vuonna 1978 ”Put Animals into Politics”- kampanjalla, jotta äänestäjät sekä kansanedustajat huomaisivat eläinasian liittyvän olennaisesti politiikkaan. Samoin eläimiä koskevan lainsäädännön ei ajateltu enää olevan pelkästään yksittäisten edustajien nostamien aloitteiden harteilla, vaan hallituksen toimia peräänkuulutettiin. Julkinen huoli eläinten olosuhteista ei jäänytkään huomaamatta puolueilta, sillä vuoden 1979 vaalien alla suurimmat puolueet kirjasivatkin eläinten hyvinvoinnin ohjelmiinsa ensimmäistä kertaa.²³⁸ Tämä kehitys kertoi eläinasian painoarvon kasvamisesta julkisessa politiikassa merkittävästi monella saralla. Asiaa ei katsottu tähdelliseksi edistettävän pelkästään vapaaehtoistoimin, vaan jo eläinten huomiointi puolueohjelmissa merkitsi eläineettisen kontekstin huomioimista uusilla areenoilla.

---

238 Hopley 1998, 83- 84.

3. ELÄINTEN OIKEUDET TULEVAT KÄSITTEENÄ OSAKSI KESKUSTELUA

3.1 Luonnonsuojelun osuus eläinaiheessa korostuu

Konservatiivipääministeri Margaret Thatcherin 11 vuotta kestäneen kauden aikana luonnonvaraisten eläinten asema oli useasti parlamentin lainsäädäntötyössä debatin aiheena. Toisen maailmansodan jälkeisinä vuosikymmeninä julkiset käsitykset villieläimistä ja maaseudusta olivat alkaneet muuttua huomattavasti esimerkiksi kaupunkien kehityksen ja teollisuuden aiheuttamien ympäristöongelmien vuoksi, jotka vaikuttivat myös villieläimistöön.²³⁹

Vuonna 1980 voimaan astunut Deer Act²⁴⁰ -laki muutti aiempaa peuroja koskevaa lainsäädäntöä puuttamalla salametsästyksen estämiseen. Molempien kamarien debaattit olivat lyhyet ja laki toivotettiin tervetulleeksi ilman erimielisyyksiä. Alahuoneesta lähtenyt laki oli kuitenkin pyritty saamaan laajempaan lakikirjaan jo vuodesta 1977 ylähuoneesta käsin, sillä sen kohtaloksi oli koitunut peurankasvatustajien tiukka lain vastustus, ja nyt peurankasvatusta koskevat lausekkeet oli poistettu villieläinten metsästystä tukevan British Field Sports Society - järjestön kannattamasta aloitteesta.²⁴¹ Britanniassa 1970-luvulta lähtien organisoitujen eturyhmien parlamenttiin kohdistunut lobbaus olikin voimistunut ja osaltaan alkanut vaikuttaa laajemmin politiikkaan.²⁴²

Alahuoneessa lain esitellyt konservatiivi John Farr viittasi lehdistössä tiheästi esiintyneeseen aineistoon peuran salametsästyksen ”kauhistuttavasta ja barbaarisesta” julmuudesta²⁴³ ja peurojen salametsästyksen viitattiinkin hyvin negatiivisin termein ja sitä pidettiin julmana rikollisuutena.²⁴⁴ Julmuuteen ja barbaariseen käytökseen viittaamalla huomio kiinnittyi eläinsuojeluperiaatteeseen jossa ihmisen teot eläintä kohtaan korostuivat ja salametsästäjien toimet asetettiin negatiiviseen

---

239 Lovegrove 2007, 50, 291.

240 Deer Act 1980 legislation.gov.uk

241 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 17 July 1980 vol 411 cc2026-47, column 2027 – 2028, 2043, Lord Northfield.

242 Norton 1994, 17.

243 ”horrific and barbaric cruelty involved in their pastime”. Hansard 1803 – 2005, HC Deb 16 November 1979 vol 973 cc1741-6, column 1741, Farr.

244 Hansard 1803 – 2005 HL Deb 17 July 1980 vol 411 cc2026-47, column 2028, Lord Northfield.,

Hansard 1803 – 2005 HL Deb 17 July 1980 vol 411 cc2026-47, column 2039, Lord Wynne-Jones.,

Hansard 1803 – 2005 HL Deb 17 July 1980 vol 411 cc2026-47, column 2042, Viscount Massereene and Ferrard.

viitekehukseen. Toisaalta laki ei kieltänyt peuran laillista metsästystä, jonka lopputulos itse eläimille oli sama kuin salametsästyksessäkin. Metsästettävien luonnonvaraisten eläinten suojelu toisaalta perustuu myös siihen, että tietyn kannan säilytyksen ja varjelen taustalla on tarve saada metsästää näitä tulevaisuudessakin.²⁴⁵

Eläimen epäsuora arvo osana luonnon kokonaisuutta korostui lain keskustelujen argumentaatiossa. Peura nähtiin varsin positiivisena olentona esimerkiksi lordi Joseph Dormerin, toimesta, jonka mukaan peura oli osa kansallisomaisuutta sekä ”hienoin esimerkki villieläimistöstämme”.²⁴⁶ Hirvieläinten tärkeyttä peilattiin eritoten siihen, että se oli osa kansallista luontoa ja ensisijaisesti arvokas välillisesti laajemman yhteyden kautta. On huomattu että eläimiin suhtautumista voi selittää osaksi kansallisella historialla ja kulttuurisilla arvoilla²⁴⁷ ja peuran asema osana luontoa näytettiin näkeväksi syyksi sen suojelun puolesta.

Lain tarpeellisuudesta oltiin yksimielisiä ja peuraan laittomasti kajoaminen nähtiin hyvin julmana ja häpeällisenä ongelmana. Toisaalta laki oli sen esitelleen konservatiivi John Farrin mukaan kompromissi²⁴⁸, ja peuran metsästystä ei pyritty kieltämään kokonaan, ja esimerkiksi peurojen kautta tehty tieteellinen tutkimus katsottiin hyödylliseksi alahuoneessa.²⁴⁹ Tieteellinen peruste nähtiin jälleen oikeutukseksi sille, että villieläinten elämään saatettiin puuttua, ja täten ero eläinoikeusetiikkaan tuli esille. Keskustelussa lisäksi yhdistyi tietyiltä osin peuraan kohdistuvan julmuuden kitkeminen eläinsuojeluperusteisesti. Näin ollen lyhyessäkin debatissa saattoi yhdistyä eläimiin suhtautumisen moninaiset ja osin keskenään sotivat näkökulmat. Esimerkiksi aiemmin eläimiä koskevissa debatteissa tieteellisen ja tunteellisen diskurssin välille oli pyritty rakentamaan jakolinjoja, mutta tässä debatissa ne molemmat esiintyivät rinnakkain.

Luonnonsuojelulliset aspektit olivat läsnä myös eläintarhoja koskeneen lain retoriikassa. 1970- ja 1980- lukujen mittaan eläinten hyvinvointiin, luonnonsuojeluun ja koulutukseen linkittyneet yhteiskunnan seikat olivat saaneet yhä useamman pohtimaan suhtautumistaan eläintarhoihin kriittisemmin. Esimerkiksi laadukkaat tv:n luontodokumentit, laajentuneet

²⁴⁵ Ks. esim. Garner 2004, 181 – 182.

²⁴⁶ ”the finest example of our wildlife ” Hansard 1803 – 2005 HL Deb 17 July 1980 vol 411 cc2026-47 , column 2036, Lord Dormer.

²⁴⁷ Kalof 2000, 176.

²⁴⁸ Hansard 1803 – 2005, HC Deb 16 November 1979 vol 973 cc1741-6 , column 1744, Farr.

²⁴⁹ Hansard 1803 – 2005, HC Deb 16 November 1979 vol 973 cc1741-6 , column 1744, Farr.

mahdollisuudet matkustaa ja nähdä eläimiä luontaisessa ympäristössä sekä yleisesti tietoisuuden lisääntyminen eläinten hyvinvointiongelmista olivat muokanneet käsityksiä eläintarhoista.²⁵⁰ Zoo Licensing Act - lain debateissa vuonna 1981 keskityttiin argumentoimaan eläinten suojeluun näiden luonnollisten elinolosuhteiden heikennyttä. Tarkoitus oli ensisijaisesti luoda puitelainsäädäntöä ja lisensointistandardit eläintarhoille ja lisätä näiden valvontaa.²⁵¹ Maailman ensimmäinen moderni eläintarha oli avattu Lontoossa vuonna 1828, jolloin eksoottisten eläintarhojen nähtiin symboloivan ihmisen otetta luonnosta ja koko brittivaltakunnan valtaa siirtomaihinsa.²⁵² Nyt kuitenkin tarhojen funktioksi nähtiin pitkälti uhanalaisten lajien suojelu. Eläinsuojelualan lobbaajat, kuten RSPCA, olivat vaatineet eläintarhoja koskevaa puitelakia, sillä lainsäädäntö ei ollut riittävä kattamaan 1970-luvulla lukumäärältään kasvaneiden eläintarhojen eläinten suojelua,²⁵³ ja vuoden 1981 laki loikin minimivaatimukset eläintarhoille ja lisäsi näiden tarkastuksia.²⁵⁴ Puitelainsäädäntö eläintarhoja koskien asetettiin suhteellisen myöhään näiden historiaan nähden ja eläintarhojen muuttuneet funktiot näyttivät osaltaan vauhdittaneen lainsäädännön tarpeen perusteluja.

Luonnonsuojelun kasvaneeseen painoarvoon ja julkisuudessa esitettyyn huoleen eläintarhojen olosuhteista viitattiin useasti debateissa. Lain nostanut konservatiivi John G. Blackburn toi esille, että lakia inspiroi muodikas luonnonsuojeluperiaate, eläinten olojen parantaminen sekä kaupalliset tavoitteet ja edustaja viittasi uhanalaisten eläinten lisääntyneen suojelun olevan hyvinkin uutta tiedettä.²⁵⁵ Blackburn yhdisti puheenvuorossaan eläin- ja luonnonsuojelun, sekä taloudelliset seikat, jotka esimerkiksi aiempien debattien perusteella voi nähdä myös toisilleen vastakkaisina intresseinä. Luonnon – ja ympäristönsuojelua koskeva diskurssi oli myös selkeästi juurtumassa uudella tavalla parlamenttipuheeseen, jossa ihmisen aiheuttamat muutokset luonnossa näyttivät saavan verrattain paljon jalansijaa.

Tavoite suojella luontoa yhdisti puolueita, vaikkakin toisinaan hienoisen piikittelyn kautta. Työväenpuolueen Peter Hardy oli tyytyväinen lain esittelyyn, vaikka samalla hän totesi että konservatiivipuoluetta oli yleisesti harvoin kiittäminen. Luonnonsuojelusta kiinnostunut Hardy painotti vahvasti eläinten kärsimyksen välttämistä ja totesi uhanalaisten eläinten suojelun olevan

---

250 Brooman & Legge, 1997, 271-272.

251 Zoo Licensing Act 1981 Legislation.gov.uk

252 Ritvo 1987, 205-242.

253 Brooman & Legge, 1997, 269, 272.

254 Garner 2004, 94-95.

255 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 527 -528, Blackburn.

olennainen eläintarhojen velvollisuus.²⁵⁶Tässä esiintyi sekä eläinsuojelupohjainen huoli kärsimyksen vähentämisestä kuin myös lajien suojelu, joka osoitti että puheen kautta molempia voitiin ajaa samanaikaisesti. Toisaalta yksittäisten uhanalaisten lajien suojelu ei sinänsä ole eläinsuojelujattelon mukaista toimintaa, eikä eläinten pitäminen tarhoissa näiden uhanalaisuuden vuoksi ei välttämättä palvele eläimen hyvinvointia. Esimerkiksi tapauksessa jossa eläimet kärsisivät eläintarhalla, olisi eläinsuojelun kannalta parempi lopettaa nämä kuin pitää elossa ainoastaan lajin säilymisen vuoksi.²⁵⁷

Lain tarpeellisuutta perusteltiin yleisemmin pitkälti ihmiskeskeisistä näkökulmista. Blackburn toi esille eläintarhojen tärkeyden toimialana, opetuksessa sekä vierailijoiden turvallisuuden takaamisen lain kautta.²⁵⁸ Taloudellisten seikkojen huomiointi oli vahvasti esillä edustajan puheenvuorossa, sillä tarkoituksena oli vastata yleisön antamaan kritiikkiin eläintarhojen oloista ja auttaa teollisuudenalaa, ja tämän Blackburn ilmaisi seuraavasti: ”luomme pohjaa uudelle, erinomaiselle, professionaalille sekä välittävälle eläintarhateollisuudelle”.²⁵⁹ Eläintarhojen tarkoitusta perusteltiin täten muun muassa lajien suojelemisella, eläintarhojen tarjoaman opetuksellisuuden kautta sekä näissä tehtävän tieteellisen tutkimuksen vuoksi. Debateissa painotettiin velvollisuutta huolehtia eläimistä, mutta eläintarhojen viitattiin ennen kaikkea tuottavan mielihyvää ihmiselle ja hyödyttävän taloudellisesti.²⁶⁰ Eläintarhojen funktio liitettiin pitkälti ihmisten tarpeeseen tutustua luontoon ja eläimistöön, joka osaltaan vieraannutti keskustelua eläinten oikeuksien painottamisesta.

Huomattavaa kuitenkin oli, että useissa eläimiä koskevissa debateissa maan edistyksellisyyttä oli korostettu, kun taas tässä esimerkiksi Blackburn kertoi, että maan eläintarhat eivät olleet täysin kunnossa, ja hän totesikin seuraavasti: ”en halua antaa alahuoneelle sitä käsitystä että eläintarhalla on kaikki hyvin”.²⁶¹ Lisäksi esimerkiksi liberaali Stephen Ross kritisoi Britannian eläintarhojen häviävän Yhdysvaltojen kaupallisille tarhoille²⁶². Tässä yhteydessä on tähdellistä huomata, että 1970-luvun loppua kohden työväenpuolueen hallituksen aikana Britannian johtava

---

256 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 529 – 531, Hardy.

257 Garner 2004, 96- 97.

258 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 525-529, Blackburn.

259 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 529, Blackburn. ”we are laying the foundation stone of a new, excellent, professional and caring zoo industry”

260 Ks. esim. Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 533, Ross.

261 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 528, Blackburn. ”I do not want to give the House the impression that all is well in the zoo industry”

262 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 534, Ross.

asema kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa oli kaikkoon ja aiemminkin asiaa oli peilattu varsinkin Yhdysvaltojen kehitykseen,²⁶³ joten eläintarhojen puutteiden osoittaminen näytti liittyvän myös yleisen ympäristönsuojelun tason arvosteluun.

Eläintarhojen eläineettistä puolta sivuttiin, kun alahuoneessa kourallinen edustajista arvotti eläinten hyvinvoinnin tärkeimmäksi tavoitteeksi eläintarhoissa. Konservatiiviedustaja Janet Fookes sekä työväenpuolueen Philip Whitehead, jotka mainitsivat olevansa myös eläinsuojelujärjestö RSPCA:n luottamustehtävissä, suhtautuivat eläintarhoihin ja lakialoitteeseen huomattavasti muita varauksellisemmin. Tämä toisaalta oli odotettavissa oletettavasti muita edustajia enemmän eläinsuojeluaiheeseen perehtyneiltä henkilöiltä. Heidän päähuolensa ei ollut luonnonsuojelu, vaan eläinten hyvinvointi ja näiden luonnollisten elinolojen takaaminen tarhoissa. Molemmat toivat myös esille, että Britanniassa oli paljon heikkolaatuisia eläintarhoja ja toivoivat muutoksia lausekkeisiin eläinten olojen selkeän parantamisen eteen.²⁶⁴ Tämä argumentointi painotti eläinsuojelullista kantaa esimerkiksi vaatimalla lajityypillisiä olosuhteita eläimille tarhoihin, kun taas eläinten oikeuksien puolesta argumentoidessa olisi kyseenalaistettu koko eläintarhakonseptin tarpeellisuus, joskin eläintarha-aiheen kontekstissa se olisi voitu nähdä myös epärealistisena näkökulmana.

Eläinsuojelupohjaista kritiikkiä eläintarhoihin esitettiin myös ylähuoneessa. Eläinten pitäminen tarhoissa nähtiin välttämättömyytenä, vaikkakin osin valitettavana asiana. Tuolloin liberaalipuolueen jäsen anglikaanipastori Timothy Beaumont, lordi Beaumont of Whitley, pohti villieläinten pitämisen häkeissä olevan melko epämiellyttävää, mutta toisaalta katsoi että eläintarhojen viihde- ja koulutusaspektit olisi tarpeen eläimistä vieraantuneiden ihmisten kannalta.²⁶⁵ Tässä kommentissa esiintyi jälleen eläinoikeuksien ja laajempaa kokonaisuutta painottavan luonnonsuojelun erot, kun eläinten arvo nähtiin yksilöarvosta poiketen osana laajempaa kokonaisuutta, jonka vuoksi näiden vangitseminen oli hyväksyttyä. Ylähuoneessa konservatiivi David Gibson-Watt, lordi Gibson-Watt, jatkoi ajatusta ja totesi, että ”täydellisessä maailmassa” ei olisi eläintarhoja, ja uskoi Britannian tarhojen olevan parempia kuin useassa muussa maassa.²⁶⁶ Debateissa tunnustettiin eläintarhojen puutteet, mutta kuitenkin uskottiin näiden olevan kansainvälisesti suhteellisen hyvätasoisia.

---

263 Lehtonen 2014, 42, 97.

264 Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 536-538, Fookes,

Hansard 1803-2005 HC Deb 06 March 1981 vol 1000 cc525-62 , column 538-540, Whitehead.

265 Hansard 1803-2005 HL Deb 29 June 1981 vol 422 cc24-60 , column 35, Lord Beaumont of Whitley.

266 Hansard 1803-2005 HL Deb 29 June 1981 vol 422 cc24-60 , column 52, Lord Gibson-Watt..

Eläintarhadebateissa eläinten asiasta puhuttaessa moni viittasi eläinten *hyvinvointiin*, eikä niinkään aiemmin lakiin juurrutettuun julmuuden tai tarpeettoman kärsimyksen estämiseen. Tämä heijasti muutosta siinä mielessä, että vuonna 1968 ensimmäistä kertaa lainsäädäntöön kirjoitettu hyvinvoinnin käsite huomioi itse eläinten kokonaisvaltaisemman terveyden laajemmin. Toisaalta eläimiä arvostettiin pitkälti niiden ”näyttelyarvonsa” vuoksi, kuin myös eläintarhojen taloudellisista vaikutuksista sekä ihmisille tarjottavasta hyödystä muistutettiin useasti debateissa. Eläintarhoja kritisoivat tahot puolestaan eivät ole hyväksyneet eläintarhojen tavoitteita suorilta käsin. Nämä ovat huomauttaneet, että suurinta osaa suojeltavista eläimistä ei pystytä päästämään takaisin luontoon, eikä näille voida taata mahdollisuuksia lajityypilliseen käyttäytymiseen. Eläintarhojen eläimet ovat myös tarkoin valikoituja eläintarhan näyttelyaspektin kannalta ja tämän ei ole sanottu tarjoavan käsitystä koko ekosysteemin dynamiikasta,²⁶⁷ joten myös väitetty luonnonsuojeluperuste on saanut oudoksuntaa.

Julkisen keskustelun laajemmat linjat parlamentin ulkopuolella toivat esille vaativampaa kritiikkiä eläintarhoja kohtaan. The Timesissa esimerkiksi John Meinin elokuussa julkaistu kirjoitus kuvaili eläintarhojen betonista ympäristöä kaltereineen, ja hänen mukaansa mahdollinen villieläinten ympäristön tuhoaminen olisi parempi tahdikkaasti tapahtuen, viitaten ilmeisesti siihen, että eläinten ei tarvitsisi olla ensisijaisesti näytillä.²⁶⁸ Patricia Moynagh puolestaan kuvaili eläintarhan olosuhteita betoniseksi vankilaksi ja pohti, oliko ihmisellä oikeus oli vangita eläimet pois luontaisesta ympäristöstään.²⁶⁹ The Zoological Society of Londonin kuraattorin vastine näille oli varsin erilainen, ja hän kirjoitti että ei ollut todisteita, että eläimet kärsisivät vankeudessa ja näitä oli tarkoitus suojella ”kunnes sivilisaatio oppisi antaa näiden elää rauhassa luonnossa”.²⁷⁰ Vastine oli täten linjassa parlamenttidebattien kanssa siinä suhteessa, että eläinten suojele ihmiskunnan toimilta katsottiin tarpeelliseksi, joskin ehkä väliaikaiseksi toimeksi. Samoin eläintarhan edustaja näytti kiertävän eläinten kokeman kärsimyksen viittaamalla lisätutkimuksen tarpeeseen.

Korkeampien eläintarhoja koskevien standardien tavoittelu katsottiin toivottavaksi julkisessa keskustelussa ja maan maineesta eläinsuojelun huomioijana haluttiin pitää kiinni. Esimerkiksi The Timesin maaliskuussa 1981 uutisoinnissa jossa kerrottiin laista käydystä debatista, tuotiin esille se

²⁶⁷ Brooman & Legge, 1997, 279 – 283.

²⁶⁸ The Times 30.8.1980, John Mein, ”Breeding zoo animals”.

²⁶⁹ The Times 2.9.1980, Patricia Moynagh, ”Breeding zoo animals”.

²⁷⁰ The Times 6.9.1980, Brian Bertram, ”Animals in captivity”.

että laki mahdollisesti palauttaisi eläintarhojen maineen hyvien standardien paikkana, joita aiemmat tapahtumat olivat musertaneet.²⁷¹ Huonoa mainetta eläintarhoille ilmensi uutisointi esimerkiksi miljonääri John Aspinallin eläintarhasta karanneista eläimistä ja tarhan se että tarhan tiikeri oli tappanut eläintarhan kaksi työntekijää vuonna 1980. Tarhan sanottiin olevan tarkemmassa valvonnassa tämän vuoksi, samalla kun uutta tekeillä olevan lain esiteltiin määrittävän tarhojen lisensoinnin, tarkastukset sekä nostavan näiden standardeja yleisesti.²⁷² Myös kuolemantapauksien uumoiltiin nopeuttavan lainsäädännön etenemistä.²⁷³ Lehdistön julkaisujen perusteella eläintarhojen maine ei ollut korkea, vaikka yleinen tietous luonnonsuojelusta olikin selkeästi noussut. Kuitenkin esimerkiksi kuolemantapaukset osaltaan kertoivat myös lain tarpeesta, kun taas eläintarhoihin kriittisesti suhtautuneita näiden lisensointi tuskin riitti vakuuttamaan toiminnan inhimillisyydestä.

3.2 Yhteiskunnan eläinsuhteen luonnetta arvostellaan aiempaa voimakkaammin

Konservatiivihallituksen ensimmäinen suoraan luonnonsuojelua koskenut Wildlife and Countryside – lain vuonna 1981 oli sysännyt liikkeelle Euroopan yhteisön lintujen suojelua koskeva direktiivi sekä tarve suojella luontoa kansainvälisten konventtien mukaisesti.²⁷⁴ Laki muutti aikaisempia eläimiä ja kasveja koskevia luonnonsuojelulakeja ja teki uusia säädöksiä esimerkiksi joidenkin lajien rauhoitustilanteeseen, ja määritteli osan rauhoittamattomista lintulajeista haittaeläimiksi.²⁷⁵ Britanniassa lainsäädännössä villieläimistä on huomioitu juurikin eniten linnut, joita koskeva lainsäädäntö on ollut runsasta 1800-luvun loppupuolelta lähtien,²⁷⁶ vaikkakin näiden laajamittainen metsästys on ollut sallittua.²⁷⁷ Kuitenkin debateissa varsinaisesti lintujen hyvinvoinnin arviointi ei ollut keskiössä, vaan merkittäväksi eläineettiseltä kannalta nousi käsityksistä ja eläinetiikasta käyty keskustelu.

Keskustelua herätti erityisesti ympäristönsuojelijoiden ja eläinten asiaa ajavien ihmisten profilointi yhteiskunnassa. Ylähuoneessa työväenpuolueen Peter Mond, lordi Melchett, nosti alussa esille perinteisenä nähdyn vastakkainasettelun, joka oli aiemmin esiintynyt luonnonsuojelua ja eläimiä koskevissa debateissa. Itse maanviljelijäksi ja luonnonsuojeluaktiiviksi esittäytynyt edustaja

271 The Times 6.3.1981, kirjoittaja ei tiedossa, ”Bill will give councils control over zoos: guidance for owner”.

272 Guardian 26.1.1980, kirjoittaja ei tiedossa, ”Aspinall wolf shot”.

Guardian 7.3.1981, Angela Singer, ”Aspinall zoo may be taken to court”

The Times 22.8.1980 Frances Gibb, ”Keeper dies after mauling by tigress at private zoo”.

273 The Times, 24.9.1980, kirjoittaja ei tiedossa, ”Zoo death may speed safety moves”.

274 Hansard 1803-2005 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc983-96 , column 983, Lord Bellwin.

275 Wildlife and Countryside Act 1981 legislation.gov.uk, Lovegrove 2007, 279.

276 Garner 2004, 182., Lovegrove 2007 49 – 50.

277 Lovegrove 2007, 49-50.

kertoi, että aika ajoin esille tuleva konflikti luonnonsuojelijoiden ja maanviljelijöiden välillä ei ollut täysin mustavalkoinen, ja moni edustaja viittasi Mondin puheenvuoroon myös alahuoneessa. Mond toi esille luonnonsuojelijoiden kuvailun äärimmäisin termein, pyrkimyksensä ilmeisesti lieventää tätä oletusta kertomalla, että esimerkiksi luonnonsuojelujärjestöjen jäsenmäärä oli suurempi kuin kahdella pääpuolueella. Hän päätteli tästä, että ”on paljon vakavaa sitoutumista niihin asioihin, joita laki alkaa suojelemaan ja vaalimaan”.²⁷⁸ Mond täten alleviivasi tämän jaottelun tulkinnanvaraista olemusta, ja pyrki kommentillaan myös lieventämään stereotyyppistä ajattelua. Lisäksi Mond oli itse poikkeus ylähuoneen edustaja siinä mielessä, että hän oli hyvin aktiivinen ympäristösuojeluliikkeessä.²⁷⁹

Diskurssi joka korosti käsitystä kaupunkilaisten ja maaseudun ihmisten eriävää eläimiin suhtautumista näytti olevan niin ikään tunnettu. Houghton jatkoi Mondin aiheesta arvelemalla, että luonnonsuojelijoita ja eläinten hyvinvoinnista huolehtijoita pidettiin 'nynnyinä', joilla käsitettiin olevan maanviljelijöihin verrattuna diletanttimainen käsitys maaseudun realiteeteista.²⁸⁰ Hän totesi melko kärkkäästi, että toisaalta nämä eivät entisten riistanvartijoiden tapaan kettujen tuhoamisen lisäksi ”ampuneet kaikkea näkyvässä olevaa, joka voisi olla 'maaseudun mielekkyyden vuoksi keinotekoisesti kasvatettujen fasaanien saalistaja’”.²⁸¹ Houghton täten asettui myös kritisoimaan stereotyyppisiä käsityksiä eläinasiain ihmisistä samalla tuoden esille maaseudun eläinkäsityksen epäjohdonmukaisuutta viittaamalla metsästykseseen. Mondin ja Houghtonin puheet ilmensivät sitä, että tietyt jaottelut ihmisistä olivat tunnettuja ja aiheeseen perehtyneinä he pyrkivätkin julkisella puheella arvostelemaan käsitysten totuus pohjaa. Houghtonin puheiden yhteydessä tulee huomata, että hän oli työväenpuolueen kansanedustajauransa jälkeen harvinaisen kiinnostunut eläinten asian ajamisesta kokonaisvaltaisesti, ja hän esimerkiksi toimi RSPCA:n virassa vuosina 1978 – 1982.²⁸²

Debatissa erityisen merkittävää oli eläineettisen keskustelun laajeneminen käsittämään myös näiden *oikeudet*. Houghton erottui muista keskustelijoista lisäksi kertomalla, että ihmisen lisäksi muilla lajeilla oli yhtäläinen oikeus elää: ”Usea ei tule koskaan muistaneeksi että muilla lajeilla on

278 ”So I believe that there is a great deal of serious and level-headed commitment to the kinds of thing which the Bill sets out to protect and foster.” Hansard 1803-2005 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc983-96, column 989, Lord Melchett.

279 Bbc.co.uk 26.9.2000 Peter Melchett: Lord of the Greens.

280 Hansard 1803-2005 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1033, Lord Houghton of Sowerby.

281 ” - - shot everything within sight that might be a 'predator of the artificially-reared pheasants that were - - needed for the enjoyment of the countryside. ” , Hansard 1803-2005 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1033-1034, Lord Houghton of Sowerby.

282 Obituary : Lord Houghton of Sowerby, independent.co.uk 3.5.1996

myös yhtäläinen oikeus olla täällä meidän tavoin”.²⁸³ Puheenvuoron mukaan Houghton katsoi muidenkin lajien oikeuksien olevan itsestäänselvyys, jonka ihmiset kuitenkin unohtivat, ja oikeuksia korostanut kommentointi olikin poikkeuksellista parlamentissa. Hän toi esille myös eläinoikeusetiikan perushuomion siitä, että laki ei ollut eläinten välillä tasa-arvoinen, sillä esimerkiksi linnut saivat siinä enemmän huomiota nisäkkäisiin nähden.²⁸⁴ Houghton kritisoi lisäksi lainsäädäntöä siitä, että itse eläimet jätettiin usein huomioimatta tai kuvailtiin negatiivisin termein. Hän huomioi, että eläimiä koskeva lainsäädäntö pohjasi ihmisten tarpeiden ensisijaisuuteen ja muiden lajien tullessa ihmisen tielle niitä kutsuttiin tuholaisiksi. Hänen mukaansa sen sijaan ihminen vaatimuksineen oli suurin haitta planeetalle, vaikka samalla sen väitettiin olevan Jumalan kuva.²⁸⁵ Täten hän satoi eläinten asian lisäksi kristillisyyteen, johon hän katsoi olennaisesti kuuluvan eläineettiseen pohdintaan.

Houghtonin huomio oli ensimmäinen aineistoista esille noussut suora eläinten oikeuksiin viittaaminen. Hän perusteli eläinten intressien huomioimista vetoamalla esimerkiksi uskontoon ja sivistykseen, mutta myös modernin eläinetiikan mukaisesti pelkästään eläinten negatiiviseen vapauteen, kritisoimalla ihmisten valtaa puuttua eläimiin. Parlamentissa eläinten oikeuksien huomioiminen oli merkittävä asia siinä mielessä, että käsite sai uudenlaista huomiota ja painoarvoa, kun sitä puolustettiin julkisella keskustelufoorumilla. Houghton pyrki eläinten oikeuksia retorisesti painottamalla alleviivaamaan asian tärkeyttä, ja tässä tulee ilmi myös poliittisen puheen luonne asioiden tekijänä ja mahdollistajana. Painotus debateissa oli ollut pitkälti eläinsuojeluperusteissa argumentaatioissa, ja eläinten oikeuksien mainitseminen toi eläineettiseen debattiin uuden ulottuvuuden. Eläinten oikeuksia painottaessa näiden synnynnäinen arvo on nähty ihmisen arvotuksesta riippumattomana, ja eläimet ”oman elämänsä subjekteina”, ja esimerkiksi näiden metsästäminen ei ole kunnioittavaa kohtelua tätä taustaa vasten.²⁸⁶

Keskustelu näyttikin eksyvän metsästysaiheeseen debatissa, vaikka laki ei sitä koskenutkaan. Ylähuoneessa Timothy Beaumontin mukaan maanviljelijöiden ja luonnonsuojelijoiden jakolinjan lisäksi lain aiheesta keskusteli ”muutama metsästysintoilija”.²⁸⁷ Alahuoneessa konservatiivi Michael

²⁸³ ”It never occurs to many people that other species have as much right to be here as we have.” Hansard 1803-2006 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1034 , Lord Houghton of Sowerby.

²⁸⁴ Hansard 1803-2006 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1034-1035 , Lord Houghton of Sowerby.

²⁸⁵ Hansard 1803-2006 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1034-1035 , Lord Houghton of Sowerby.

²⁸⁶ Ks. esim. Regan 1983/2004, 243 – 248, 357.

²⁸⁷ Hansard 1803-2005 HL Deb 16 December 1980 vol 415 cc1006-94 , column 1007, Lord Beaumont of Whitley.

Heseltinen mukaan lain tarkoitus ei ollut rajoittaa metsästystä laajemmin, ja järkevästi toteutettu metsästys (*field sports*) oli ollut vuosikymmeniä hyödyksi maan villieläinten suojelulle.²⁸⁸ Heseltinen puoluetoveri Janet Fookes sen sijaan tuomitsi toiminnan, ja olisi omantuntonsa mukaisesti halunnut nähdä sen kiellettävän.²⁸⁹ Metsästyskeskustelun ujuttautuminen eri lakialoitteisiin vahvistaa osaltaan asian käsittelyn ristiriitaista luonnetta. Tulee huomata että eläinten metsästyksen viittaaminen *field sports* – käsitteen kautta toi esille puolestaan tähän liitetyt positiiviset mielikuvat. *Field*, kenttä tai pelto, assosioi toiminnan ulkoilmaurheiluun tai -ajanvietteeseen, joka selkeästi erosi *blood sports* – käsitteen kuolemaan ja kärsimyksen liittyneistä miellelyhtymistä.²⁹⁰ Lisäksi *sport*-sanan, jolla on viitattu urheiluun tai ajanvietteeseen, etymologiaa tarkastellessa termillä on alun perin viitattu juurikin metsästyksen, eläinten ampumiseen harrastuksena ja kalastukseen.²⁹¹ Se, että yleisesti urheilua koskeva käsite on johdettu metsästyksestä, kertoo myös toiminnan merkittävydestä historiassa. Käsitteen historiaa tarkastellessa niin ikään metsästys oli liitetty ensisijaisesti ajanvietteeseen, eikä esimerkiksi eläinkantojen laskelmoituun kontrollointiin.

Ympäristöpolitiikka ja käsitykset luonnonsuojelijoiden ja maanviljelijöiden eroista olivat arvioinnin kohteena myös lehdistössä. Guardianissa käsiteltiin vuonna 1980 hallituksen myöntämää vähäiseksi nähtyä 7 miljoonan punnan rahoitusta luonnonsuojelulle, verrattuna maatalouteen käytettävään 450 miljoonaan jutussa jossa professori Norman Moore esitti näkemyksiään näiden väliseen suhteeseen. Toisen maailmansodan jälkeen lajien kato oli kiihtynyt eikä Moore katsonut näiden pystyvän mukautumaan maatalouden aiheuttamiin muutoksiin ympäristössä. Luonnonperinnön säilyttämiseksi kirjoittaja toivoikin maanviljelijöiltä vastuullisempia käytäntöjä, kuten tuholaismyrkkujen käytön harkitsemista uudelleen.²⁹² Tässä maanviljelijöiden toimet liitettiin selkeästi ympäristönsuojelulle vastakkaisiksi joissain tapauksissa. Guardianissa ilmestyneessä luonnonsuojelujärjestön edustajan ”Rallying to the call of the wild” - artikkelissa mainittiin myös Britannian johtoasema luonnonsuojelussa, mutta arvosteltiin myös poliitikkojen ja asiantuntijoiden vähäistä kiinnostusta ja sitoutumista vahvaan luonnonsuojeluun.²⁹³ Toisaalta sama lehti uutisoi myöhemmin, että lain suhteen hallituksen ja ylähuoneen suojelunäkemyksen välillä oli merkittäviä eroja. Esimerkiksi ylähuoneessa oli äänestetty tiukempien suojelutoimenpiteiden puolesta, ja

---

”few blood sports enthusiasts”

288 Hansard 1803-2005 HC Deb 27 April 1981 vol 3 cc524-606 , column 526-527, Heseltine.

289 Hansard 1803-2005 HC Deb 27 April 1981 vol 3 cc524-606 , column 543, Fookes.

290 Oxford English Dictionary: field sport, ks. myös Huotari, 2011.

291 Oxford English Dictionary: sport.

292 Guardian 10.1.1980, kirjoittaja ei tiedossa, ”When there are no butterflies to catch”.

293 Guardian 5.3.1981, E.M. Nicholson, ”Rallying to the call of the wild”.

hallituksen edustajan mukaan nämä olisivat luoneet suuttumusta maanviljelijöiden keskuudessa.²⁹⁴

Samoin The Timesissa joulukuussa 1980 uutisoitiin siitä, että Council for the Protection of Rural England- suojelujärjestön mukaan lakialoite ei onnistuisi suojelemaan maaseutua maanviljelyltä, ja vuoden 1979 Labour- hallituksen kaavailema lakialoite olisi ollut toivottavampi.²⁹⁵ Näkemuserot ilmenisi The Timesissa julkaistu Landowner's Associationin edustajan kirjoitus, jonka mukaan oli jo runsaasti maaseutua suojelevia lakeja, ja muistutti että moni maanviljelijä oli kiinnostunut luonnonsuojelusta.²⁹⁶ Tässä sen sijaan keskustelu jakolinjoista jatkui, ja maanviljelijöiden toimia ei selkeästi katsottu ympäristölle haitalliseksi.

Lemmikkejä koskeva lainsäädäntö aiheutti puolestaan varsin yksimielistä keskustelua. Vuonna 1983 säädettiin muutoksia vuoden 1951 lemmikkejä koskevaan Pet Animals Act²⁹⁷ – lakiin. Lemmikkien myyjillä tuli olla virallinen lisenssi ja kauppa sai tehdä vain laillisilla myyntipaikoilla. Ylähuoneen lyhyessä ja yksimielisen hyväksyvässä toisessa luennassa lain esitelletyt Houghton osoittautui jälleen eläinten puolestapuhujaksi. Houghton oli myös tukenut johtavan eläinkokeita vastustavan eläinasiajärjestön British Union for the Abolition Vivisectionin (BUAV) kampanjaa sulkea Club Row - eläinmarkkinat Lontoossa, jossa eläimiä myytiin myös laittomasti esimerkiksi laboratorioihin, ja tämä laki lopetti nämä eläinten katumarkkinat.²⁹⁸

Aloituspuheenvuorossaan Houghton arveli, että lain viivytyksen kaltainen odotus ja turhautuminen oli syynä monen parlamentin ulkopuolisten eläinten puolestapuhujien militantteihin asenteisiin.²⁹⁹ Tässä näkyy muutos siinä, että eläinoikeusaktivisteja saatettiin kuvailla ilmeisen radikaaleiksi, kun taas aiemmin eläinten asialla olevia oli profiloitu pitkälti tunteellisiksi ja harhaan johdetuiksi. Ilmeisesti Houghton pyrki samalla ymmärtämään eläinoikeusliikettä, kuin erottautumaan näiden toimista painottamalla parlamentaarista asioiden käsittelytapaa todeten seuraavasti: ”Minulla on ollut suuria vaikeuksia vakuuttaa eläinten hyvinvointi – ja suojeluliikkeen aktivisteja siitä, että heidän tulisi huomioida parlamentti”.³⁰⁰ Täten Houghton, joka oli painottanut eläinten oikeuksia, katsoi parlamentin olevan vaikuttamisen kannalta tärkein kanava. Keskustelussa

²⁹⁴ Guardian 13.3.1981, kirjoittaja ei tiedossa, ”Ministers may drop the wildlife bill after lords delay”.

²⁹⁵ The Times 10.12.1980, Hugh Clayton, ”Fears for countryside in attack on new rural Bill”.

²⁹⁶ The Times 14.1.1981, Oliver Stanly, ”The endless competition for countryside”.

²⁹⁷ Pet Animals Act 1951 (Amendment) Act 1983 legislation.gov.uk

²⁹⁸ Hopley, 1998, 87.

²⁹⁹ Hansard 1803-2005 HL Deb 11 March 1983 vol 440 cc457-68, column 457, Lord Houghton of Sowersby.

³⁰⁰ Hansard 1803-2005 HL Deb 11 March 1983 vol 440 cc457-68, column 459, Lord Houghton of Sowersby.

Houghton ja työväenpuolueen David Kenworthy, lordi Strabolgi, kiittelivät lisäksi RSPCA:n työtä lemmikkiasian parissa³⁰¹, ja tämä maltillisempi eläinsuojelujärjestö nähtiinkin yleisesti positiivisena järjestönä.

Yhteiskunnan eläinsuhteen arvostelua esiintyi enemmän Animal Health and Welfare 1984 – lain keskusteluissa vuonna 1984. Laissa käsiteltiin muun muassa eläintautisäädöksiä, eläinten lääkitsemistä ja siipikarjan teurastuslakia.³⁰² Debateissa molemmissa kamareissa huomautettiin, että paikalla ei ollut runsaasti edustajia. Vähäinen osallistujamäärä kieli osaltaan siitä, missä määrin eläinten terveyteen ja hyvinvointiin nimessään viittaava laki katsottiin tähdelliseksi debatin aiheeksi. Puheenvuoroissa pohdittiin hyvin yksityiskohtaisesti eläinten olosuhteita ja kritisoitiin silloisia eläintenpitokäytäntöjä, joten ilmeisesti valmiiksi eläinten hyvinvoinnista kiinnostuneet edustajat olivat paikalla.

Eläimiä koskevan lainsäädännön käsitteet saivat aikaan keskustelua lyhyissäkin debateissa ja Britannian eläintuotannolle kohdistettiin selväsanaista kritiikkiä. Anglikaanipastori Timothy Beaumont suuntasi huomionsa sallitun kärsimyksen olemukseen, ja hänen mukaansa lintujen teurastuksen yhteydessä kärsimys yleensä ei olisi tarpeellista. Hänen mukaansa sivilisaation tulisi muuttaa tapaa jolla eläimiä kohdeltiin, ja tehotuotantotaipumus oli ”etova, luonnon ja epäinhimillistävä”.³⁰³ Tehotuotanto ei ollut ollut juurikaan puheenaiheena käsiteltävissä debateissa sitten vuoden 1968, ja nyt tätä kohtaan osoitettiin selväsanaisempaa kritiikkiä verrattuna 1960-luvun debatteihin. Beaumont tarkasteli kärsimyksen lisäksi asiaa siltä kannalta, että eläinten kohtelu koneenomaisina olisi haitallista myös ihmisluonnolle, ja uskonnollisen yhteyden lisäksi tulee huomata että hän oli perehtynyt muutoinkin eläimiä ja ympäristöä koskeviin seikkoihin³⁰⁴. Houghton tyrmäsi puolestaan käsityksen siitä, että britit kohtelisivat ”hyväntahtoisesti” eläimiään.³⁰⁵ Joulun alla ylähuoneessa olleessa debatissa hän kritisoi yhteiskunnan tapaa kohdella eläimiä ristiriitaisesti, esimerkkinään joulunaikainen runsas eläintuotteiden käyttö juhlan kunniaksi: ”Näytämme juhlistavamme suurta maallista kristikunnan juhlaa tappamalla kaikki olennot - -

301 Hansard 1803-2005 HL Deb 11 March 1983 vol 440 cc457-68, column 459, Lord Houghton of Sowersby. , Hansard 1803-2005 HL Deb 11 March 1983 vol 440 cc457-68, column 461-462, Lord Strabolgi.

302 Animal Health and Welfare Act 1984, legislation.gov.uk

303 ”revolting, denaturing and dehumanising” Hansard 1803-2005 HL Deb 21 December 1983 vol 446 cc802-10 , column 807-808, Lord Beaumont of Whitley.

304 Guardian 11.4.2008, Andrew Roth, Obituary: Lord Beaumont of Whitley

305 Hansard 1803-2005 HL Deb 21 December 1983 vol 446 cc802-10 , column 804 – 806 , Lord Houghton of Sowerby.

kunhan vain ne ovat sopivia syötäviksi”.³⁰⁶ Kärkkään esimerkin kautta Houghton tuli kritisoineeksi yhteiskunnan eläinsuhdetta, jossa lähes kaikkien ihmisen tarpeiden ensisijaisuus oli määräävä.

Alahuoneessa työväenpuolueen Robin Corbett huomioi eläinsuojeluperiaatteelle olennaisen lähtökohdan, tarpeettoman kärsimyksen, määritelmän epäjohdonmukaisuuden. Hänen mukaansa lakiin teurastuksen yhteyteen kirjattava tarpeeton kärsimys ei ollut sopiva ilmaisu, sillä eläinten kuolemaan liittyi väistämättä kärsimystä: ”Miksi emme tunnusta, että - - kärsimys on olennainen osa teurastusta kaupallisessa mittakaavassa?”.³⁰⁷ Lopuksi hän lainasi Clive Hollandsin sanoja määritellesään eläinten hyvinvointia, joka oli hänen mukaansa ennen kaikkea arvokkuuden tunnustamista: ”jos voisimme oppia arvostamaan ja myöntämään eläimille näille kuuluvan arvokkuuden elävinä olentoina, kipu ja kärsimys loppuisivat”.³⁰⁸ Corbettin esittämä kritiikki eläinsuojelulain perustaa eli tarpeettoman kärsimyksen välttämistä kohtaan osoittaa, että vaikka Britannian lainsäädäntö perustui eläinsuojeluetiikkaan ja käsitykseen ihmisten suorista velvollisuuksista eläimiä kohtaan,³⁰⁹ oltiin myös sen sallimista epäjohdonmukaisuuksista tietoisia. Corbett kritisoi lisäksi sitä käsitystä, että tehotuotanto voisi toteuttaa hyvinvointia tai arvokkuutta, ja tämä osoittaa jälleen asenteiden osittaista muutosta.

Mielenkiintoista kuitenkin oli, että saman aiheen debatissa eläinten kohtelun taso nähtiin edustajien välillä hyvin eritasoisena. Alahuoneessa konservatiivit Jonathan Sayeed ja Paul Hawkins katsoivat, että eläinsuojelun taso oli Britanniassa korkea, ja suurin osa tuottajista piti eläimistään huolta.³¹⁰ Toisaalta tällainen käsitys siitä, kuinka yksittäiset tuottajat kohtelivat eläimiään, erosi laadullisesti koko yhteiskunnan eläinsuhteen pohtimisesta, jonka oli viitattu aiheuttavan mittaavaa kärsimystä. Jälleen yksittäisten henkilöiden taustat näyttivät vaikuttavan asenteisiin, sillä kuten aiemmin on tullut ilmi vuoden 1968 lain debateissa, Paul Hawkins oli myös itse yhteydessä eläintuotannon edistämiseen. Lisäksi tulee huomata, että julmuuden estämiseen keskittyvän etiikan ongelma mukautua uudempiin käsityksiin eläinten olosuhteisiin on ennen kaikkea käsitteellinen. Eläinten kokemaa kärsimystä esimerkiksi lihantuotannossa ei usein katsota harkitusti aiheutetuksi,

306 ”We seem to celebrate the great secular feast of Christendom by killing all creatures - - so long as they are fit to eat” Hansard 1803-2005 HL Deb 21 December 1983 vol 446 cc802-10 , column 805 , Lord Houghton of Sowerby.

307 Hansard HC Deb 18 May 1984 vol 60 cc625-55, column 634, Corbett. ”Why do we not acknowledge that - - suffering is an integral part of slaughter on a commercial scale?”

308 ”If we could learn to respect and accord to animals the dignity which is their due as living beings, pain and torment would end ” Hansard HC Deb 18 May 1984 vol 60 cc625-55, column 635, Corbett.

309 Ks. esim. Garner 2008, 112, 116.

310 Hansard 1803-2005, HC Deb 18 May 1984 vol 60 cc625-55, column 637, Hawkins. , Hansard 1803-2005, HC Deb 18 May 1984 vol 60 cc625-55, column 643, Sayeed.

ja suurin osa eläinten kokemasta kärsimyksestä ei ole seurausta psykopatiasta, vaan hyväksytyistä laillisista tavoista ja motiiveista, esimerkiksi halvan ruoan tuotannosta. Julmuuden estämiseen keskittyvän etiikan ei täten ole katsottu välttämättä pystyvän vastaamaan kasvavaan yhteiskunnalliseen huoleen eläinten kohtelusta.³¹¹

3.3 Eläinkoekeskustelu ilmentää eläinten arvottamisen merkittäviä eroja

Yli sadan vuoden takaista koe-eläimiä koskevaa lainsäädäntöä päivitettiin vuonna 1986 Animals (Scientific Procedures) Act – lain kautta. Eläinkokeita koskevalla debatilla oli pitkät juuret, sillä koe-eläinten käyttö esimerkiksi lääketeollisuuden tarpeisiin oli tullut laajemmin tunnetuksi julkisuudessa 1800-luvun jälkipuoliskolla. Tuolloin myös moraalisiin syihin vivisektiota, eläinten leikkelyä koetarkoituksiin, vastustanut liike oli muodostunut. Lobbaus oli vaikuttanut myös siihen että Britannia oli tullut vuoden 1876 Cruelty to Animals Act – lain kautta ensimmäinen maa, joka oli puuttunut lainsäädännöllä eläinkokeiden säätelyyn ennen 1900-lukua. Tämä laki pysyi muuttamattomana seuraavat 110 vuotta lukuisista eläinkokeita vastustavan liikkeen yrityksistä huolimatta,³¹² joten lainsäädännön modernisoimisen nopeuden suhteen maata ei voi katsoa tässä järin edistyneeksi. Toisen maailmansodan jälkeen eläinkoekäytäntöä oli tarkasteltu harvakseltaan parlamentissa esimerkiksi 1960-luvulla asetetun asiaa tutkineen Littlewoodin komitean kautta, ja lisäksi vuosina 1952, 1966, 1976 ja 1979 yksittäiset edustajat olivat nostaneet lakialoitteita eläinkoelain tiukennuksen puolesta tuloksetta.³¹³ 1970 -luvulla yleisön tietoisuutta oli kasvattanut esimerkiksi BUAV- järjestön esille tuomat seikat beaglekoirien käyttämisestä savuketestauksessa, samoin kuin Richard Ryderin *Victims of Science*- teos vuonna 1975 oli tehnyt tunnetuksi eläinten kaupallisen koekäytön aspekteja.³¹⁴

Koe-eläinten käyttäminen oli lisäksi lisääntynyt ja muuttunut huomattavasti. Vuoden 1876 lain perusteella lisensoidut määrät olivat nousseet sisäministeriön tilastojen mukaan erityisesti 1920-luvulta lähtien. Vuoden 1876 laki oli suunniteltu kontrolloimaan alle 300 koetta vuosittain, ja vuonna 1981 tämä määrä oli lähes 20 000 - kertainen. Huomattavaa kehityksessä oli myös se, että lääketieteen tutkimukseen tehtävät kokeet olivat olleet laskussa vuodesta 1920, esimerkiksi vuonna

---

311 Rollin 2006, 106.

312 Hopley, 1998, 1, 5, 22- 23, 36.

313 Hopley, 1998, 66-67, 73-77, 83.

314 Hopley, 1998, 82-83.

1976 niiden osuus oli noin 33 prosenttia kaikista kokeista, joten suuri osuus kokeista kuului esimerkiksi kosmetiikan testaukseen.³¹⁵ 1970-luvulla eläinkokeiden vuosittainen määrä oli noin 5,5 miljoonaa, joka on sittemmin laskenut noin kahteen ja puoleen miljoonaan.³¹⁶

Konservatiivihallituksen nostaman vuoden 1986 lain sisältö koski eläinkokeiden kontrollointia kokeiden tekijöiden lisensoinnin kautta. Lain myötä perustettiin myös komitea, jonka tarkoituksena oli pitää silmällä tieteen ja teollisuuden laillisia vaatimuksia kuin myös suojella eläimiä ”vältettävältä kärsimykseltä” ja tarpeettomalta käytöltä tieteellisissä proseduureissa.³¹⁷ Thatcherin 1979 valtaan astunut hallitus oli myös tehnyt ennen vaaleja lupauksen lain uudistamisesta ja periaatteena oli käyttää eläimiä vain ”aiheellisessa lääketutkimuksessa”. Varsinainen lakialoite esiteltiin hallituksen toimesta 1985 ensin ylähuoneessa, sillä hallitus odotti lain aiheuttavan ristiriitaisuutta debateissa. Lakia on kuvailtu tiukimmaksi eläinkoelainsäädännön maailmassa, mutta eläinsuojelu- ja oikeustoimijat ovat kritisoineet yhä lakia siitä, että se sallii esimerkiksi kosmetiikan testauksen.³¹⁸

Eläinkoedebattien suuret linjat noudattivat molemmissa kamareissa samoja linjoja. Parlamentin debateissa eläinkokeiden laadun katsottiin vaikuttavan paljon näihin liitettyyn oikeutukseen ja usea katsoi varsinkin sairauksien ehkäisyyn ja parantamiseen vuoksi eläinten käytön hyväksyttäväksi. Esimerkiksi alahuoneessa hallituksen edustaja Douglas Hurd kertoi, että eläinten käyttö oli yhä tarpeellista varsinkin biologisessa ja lääketieteellisessä tutkimuksessa terveyden ja hyvinvoinnin takaamisen vuoksi.³¹⁹ Hurdin ja monen muun mukaan kuitenkin oli velvollisuus estää tarpeetonta kärsimystä eläinkokeissa³²⁰, ja hän sanoi lain lähinnä kontrolloivan, eikä kieltävän asioita.³²¹ Tässä tulee jälleen ilmi tarpeettoman kärsimyksen tilannesidonnainen tulkinta, ja tästä voisi päätellä että tiettyjen eläinkokeiden vuoksi kivun aiheuttaminen eläimille oli hyväksyttävää. Debateissa esiintyi vahva usko siitä, että eläinkokeet olivat hyvin olennainen osa sairauksien tutkimuksessa.

Kuitenkin oli myös edustajia, jotka eivät varsinaisesti kannattaneet eläinkokeiden lopettamista

315 Ryder, 1983, 15-17, 22.

316 Garner 2004, 128-129.

317 Animals (Scientific Procedures) Act 1986, legislation.gov.uk

318 Hopley, 84, 90, 91, 102.

319 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118, column 88, Hurd.

320 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118, column 90, Hurd.

321 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118, column 91, Hurd.

tulevaisuudessa tai siirtymistä kohti vaihtoehtomenetelmiä, ja rationaalisuutta sekä taloudellisia seikkoja painottanut diskurssi oli vahvoilla eläinkokeiden puolestapuhujien keskuudessa. Alahuoneessa konservatiivi Dudley Smith, joka kertoi olevansa yhteydessä farmaseuttiteollisuuteen, sanoi että asiaan tulisi suhtautua ääriajattelun sijaan ei-tunteellisesti, vaikkakin mainitsi myös että ”normaalit ihmiset” eivät myöskään nauttineet eläinkokeiden tekemisestä. Smithin mukaan kuitenkin lääketieteellisen testauksen liiallinen rajoittaminen olisi ”vaarallinen isku lääketieteen kehitystä ja sairautta vastaan taistelulle”.³²²Niin ikään Smithin puoluetoverin Ann Wintertonin mukaan vaihtoehtomenetelmien kehityksestä huolimatta eläinkokeita tulisi aina tarvittamaan.³²³ Smithin kommentoinnin myötä huomio kiinnittyi jälleen tunteellisen lähestymistavan ylenkatsomiseen, joka liittyi eläinkokeiden välttämättömyyteen. On huomattavaa, että tämä tunteellisuuden välttäminen on vaikuttanut myös eläinasialiikkeeseen siinä määrin, että koe-eläinaiheen katsotaan olevan suosittu kampanjakohde eläinaktivistien keskuudessa erityisesti siksi, että siinä voidaan esittää tieteellistä argumentaatiota eläinkokeita vastaan ja vahvistaa kuvaa liikkeen rationaalisesta pohjasta.³²⁴ Argumentaation muutoksesta kertoi puolestaan se, että eläinsuojeluliikkeessä esimerkiksi 1800-luvulla oli olennaista painottaa diskurssia jossa lääketiede aiheutti kärsimystä eläimille vivisektiossa, ja tieteellisen rationalismin aiheuttamaa kärsimystä kritisoitiin juuri tunteiden ulossulkemisesta.³²⁵

Lääketieteen kokeiden lisäksi eläinkokeiden tekeminen nähtiin useasti tarpeellisena. Konservatiivi David Mellor sanoi hallituksen edustajana, että tarkoituksena oli hakea oikeutusta kaikille käytettäville eläinkokeille, mutta esimerkiksi myrkyllisyyskokeita tarvittiin vielä perussuojelun vuoksi monella eri osa-alueella.³²⁶ Debatissa vahvoilla oli Mellorin ilmentämä näkemys siitä, että eläimille aiheutettavalle kivulle tuli olla selkeä syy.³²⁷ Keskustelussa myös uskottiin brittiläisten eläinkoetutkijoiden ammattitaitoon ja edistyksellisyyteen³²⁸ ja painotettiin tarpeettoman kärsimyksen vähentämistä.³²⁹ Ainoastaan lakiin pettymyksensä ilmaissut eläinsuojeluun perehtynyt konservatiiviedustaja Janet Fookes esitti näkemyksen kivuttomuuden

322 ”- a dangerous blow against medical progress and the fight against disease.” Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 108-110, Smith.

323 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , column 135, Winterton.

324 Groves 2001, 223-224.

325 Groves 2001, 212, 227-228.

326 Hansard 1803-2005, HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , column 159, Mellor.

327 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51 column 1048, Lord Glenarhur.

328 Esim. Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , 145, Gale.

Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc991-6 , column 995, Lord Glenarthur.

Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc991-6 , column 1031, Lord Northfield.

329 Esim. HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 90, Hurd.

HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 column 101, Oppenheim.

vaatimuksesta tarpeettoman kärsimyksen poistaminen sijaan,³³⁰ joten debateissa ei lähtökohtaisesti oltu kovin kriittisiä eläinsuojeluperiaatteen riittämättömyyttä kohtaan. Lisäksi on huomattavaa, että eläinkokeiden välttämättömyyttä tieteen edistykselle on painotettu Britanniassa viimeistään 1800-luvulta lähtien, jolloin Britanniassa tiedeyhteisö oli ollut huolissaan jälkeen jäämisestä Ranskan ja Saksan koe-eläintutkimukselle.³³¹ Täten tietyiltä osin argumentaatiossa esiintyi ”tarpeettoman kivun välttämisen” ohella lisäksi tiettyjä juurtuneita käsityksiä aiheesta ja lääketieteen kokeet katsottiin lähtökohtaisesti hyväksyttäviksi näiden validiteettia juurikaan kyseenalaistamatta.

Kuitenkin debatissa ei keskitytty ainoastaan argumentoimaan tieteen puolesta. Eläinten hyvinvointia ja oikeuksia painottanut diskurssi olikin eläinkokeiden kritisoidessa yleistä. Päälinjoiksi muodostuivatkin jälleen talouden, tieteen ja etiikan väliset diskurssit. Moni katsoi lain olevan liian löyhä ja muutama edustaja tuli kannattaneeksi tiukempaa lainsäädäntöä, eikä täten katsonut aloitteen olevan riittävä eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi. Debateissa tuotiin esille useasti tyytymättömyys kosmetiikan testauksen, Draizen silmänärsytystestin ja LD50-testien jatkumisesta.³³² Vaihtoehtomenetelmien olemassaolosta muistuttaneen konservatiivi Bernard Braine mukaan kosmetiikkatestaus oli väärin, sillä ”on kamalaa käyttää tuntoista, vangittua ja ei-suostuvaista yksilöä ja aiheuttaa sille kärsimystä ja kipua kun ainoa potentiaalinen hyöty on jonkun toisen kaunistaminen”.³³³ Braine viittasi tässä eläimiin yksilöinä, ja tätä painotettaessa eläinten samankaltaisuus ihmisen kanssa, kuten kärsimyksen kokeminen, on yleisempää.³³⁴ Debateissa esiintyi myös aiheettomaksi huomattu huoli siitä, että varastetut lemmikit joutuisivat koe-eläimiksi,³³⁵ joka osaltaan vahvisti ihmiselle läheisempien eläinten erityistä arvottamista. Varsinkin koirien asema on herättänyt huolta koe-eläinaiheessa, ja esimerkiksi Australiassa näihin on liitetty koetilanteissakin erityislainsäädäntöä.³³⁶

Kielenkäytön sanavalinnat toivat lisäksi esille suhtautumista eläinten asiaan. Esimerkiksi työväenpuolueen Harry Cohen oli yksi 28 edustajasta joka äänesti lakia vastaan, ja katsoi olevan

330 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , column 130, Fookes.

331 Brooman & Legge 1999, 112.

332 Esimerkiksi kosmetiikan ainesosia testattiin turvallisuuden vuoksi eläimillä, ja Draizen testi on kaneille tehtävä silmänärsytystesti. LD50-kokeilla puolestaan selvitetään tietyn aineen myrkyllisyyttä sen kautta, kuinka suuri määrä tiettyä ainetta tappaa puolet tutkimuksen koe-eläimistä.

333 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 117, Braine. ”It is wicked to use a sentient, captive and unconsenting individual and to cause it suffering and pain when the only potential benefit is to beautify someone else.”

334 Ks. myös Aaltola 2004, 21.

335 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , column 158, Mellor.

336 O’Sullivan 2011, 116-122.

sen riittämätön ilman vakavimpien eläinkokeiden, kuten kosmetiikan, myrkyllisyydestien ja sotateollisuuden kokeiden kieltoa.³³⁷ Hän toi esille aiemmin nostamansa lakialoitteen, joka olisi ollut tiukempi eläinten hyvinvoinnin suhteen. Jälleen myös metsästyskeskustelu tuli mainituksi, kun Cohen sanoi lakialoitteensa koskeneen metsästystä, jota hallitus ei hänen mukaansa halunnut kieltää pelätessään ”tilanomistajavallan” (*squirearchy*) järkyttämistä. Edustaja kritisoi hallitusta koe-eläinlain nimen muotoilusta kirjaamalla siihen ”kokeiden” sijasta ”proseduurit” jotta yleisön herkkätunteisuus ei tulisi loukatuksi, ja käytti myös termiä vivisektio³³⁸, joka tarkoittaa eläinten elävältä leikkelyä. Vivisektio-termi toi puolestaan eläinten kokemukset voimakkaammin esille abstrakteihin ”proseduureihin” verrattuna, ja vivisektiota korostamalla Cohen alleviivasi eläinkokeiden haitallisuutta. Eläinten leikkelyyn viittaaminen painotti tieteellisten menetelmien sijaan eläinten kokemaa kärsimystä, ja jälleen tunteisiin vetoava ja provokatiivinenkin diskurssi oli läsnä eläinten paremman kohtelun puolesta argumentoitaessa.

Ylähuoneen toisessa luennassa pohdittiin eläinten oikeuksien käsitteellistä olemusta. Birminghamin piispan, Hugh Montefioren, mukaan eläinkokeet olivat merkki ihmisen korkeammasta arvosta suhteessa eläimiin, vaikka eläimille aiheutetun kivun minimointiperiaatteet kertoivat näiden itseisarvosta (*intrinsic value*). Piispan mukaan eläimillä ei silti voinut sanoa olevan *oikeuksia*, sillä näillä ei voinut sanoa olevan velvollisuuksia. Hän myös viittasin kristillisen tradition perinteeseen, jossa ihmiselle oli annettu valta eläinkunnasta.³³⁹ Piispan puheesta ilmeni uskonnollisen argumentoinnin sekä itseisarvon tulkinnallisuus eläineettisessä kontekstissa kuin myös eläinten arvottaminen ihmisten ominaisuuksiin verraten. Itseisarvon ulottamista eläimiin on usein pidetty vastakkaisena ihmiskeskeiselle ajattelulle siinä mielessä että se on nähty vastakohtana eläinten käsittämiseksi pelkkinä välineinä. Itseisarvon monitulkintaisuus kuitenkin ilmenee, kun vertaa piispan hyväksyntää eläinkokeille eläinten asemasta riippumattomaan *luontaiseen* arvoon (*inherent value*), jossa eläimiä ei arvoteta suhteessa ihmiseen.³⁴⁰ Piispan kanta ulotti eläimiin tiettyä kunnioitusta, mutta tämä arvottaminen ei asettanut tiettyjä rajoja sille, millaisiin tarkoituksiin eläimiä voi käyttää.³⁴¹ Lisäksi piispan kommentoinnin yhteydessä tulee huomata että ylähuoneen uskonnollisten *Lords Spiritual* – jäsenten osuus arvokeskusteluun osallistujina on yleisesti tilanteeseen sopivaa ja odotettavissa,³⁴² ja eläinkoekeskustelu olikin eläinten arvottamisen ytimessä.

337 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 110, Cohen.

338 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 111-113, Cohen.

339 Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51, column 1016-1017, Lord Bishop of Birmingham.

340 Van der Tuuk 1999, 31,33-34.

341 Ks. myös Van der Tuuk 1999, 36.

342 Ks. esim. Häkkinen 2014, 275.

Peter Mond vastasi piispalle puolestaan kannattaen suoraan eläinten oikeuksia. Hänen mukaansa raja eläinten kykyjen ja joidenkin ihmisten, kuten vastasyntyneiden sekä vakavasti mielisairaiden tilanteeseen oli häilyvä, ja huomautti yksinkertaistavaan sävyyn: ”En ole tietoinen niistä hyvin monista velvollisuuksista joita yhteiskunta asettaa ihmissikiöille, mutta silti ajatteleminen ihmissikiöllä olevan oikeuksia”.³⁴³ Hän puolestaan tuli korostaneeksi ihmisten ja eläinten samankaltaisuutta piispasta poiketen. Lisäksi yhteys esimerkiksi Peter Singerin esittelemään eläinkokeiden oikeutuksen kritiikkiin ilmeni. Singerin tunnetun näkökulman mukaan esimerkiksi ihmisvauvan ja täysikasvuisen eläimen välillä ei ollut merkittävää ominaisuuksien eroa moraaliselta kannalta, ja kokeita saatettiin tehdä eläimillä täten vain lajisortoon perustuen.³⁴⁴ Mondin kanta oli poikkeuksellinen siinäkin mielessä, että hänen mukaansa väkivallattomasti tapahtuneet eläinoikeusaktivistien tekemät paljastukset eläinkoelaitoksista Yhdysvalloissa olivat olleet tärkeitä tiedonantajia,³⁴⁵ ja tässä täytyy jälleen huomata että Mond toimi itsekin ympäristöaktivistina.³⁴⁶ Eläinkokeiden tekemistä on pidetty eläinaktivistien mukaan yhtenä salatuimmista eläinten käyttötavoista, ja lainsäädännön säätelystä huolimatta yleisön on ollut vaikea saada tietoa valikoidusti uutisoiduista laboratorioden ovien takana tehdyistä toimenpiteistä.³⁴⁷

Debateissa eläinaktivismi nähtiin kuitenkin enimmäkseen tuomittavana. Aktivistien toimintaa, joista tarkemmin mainittiin vain suoran toiminnan taktiikoita käyttävä Animal Liberation Front,³⁴⁸ peilattiin retorisesti usein eläinrakkaan käsitteeseen, joka usein myös liitettiin myös kansakunnan ominaisuudeksi. Eläinrakkauteen, silloin kun sitä verrattiin ”äärimmäisyyteen”, liitettiin maltillisia ja rationaalisuutta painottavia piirteitä, jotka nähtiin vastakohtana aktivismille. Eläinaktivistit huomattiin vähemmistöksi³⁴⁹, mutta näiden tekemisiä katsottiin tarpeelliseksi kommentoida tuomiten. Esimerkiksi lääkeyhtiön hallituksessa istunut konservatiivi Sally Oppenheim kuvaili ”mielipuolisen äärimilitanttiliikkeen”³⁵⁰ jäseniä häijyiksi ja tuhoisiksi, joiden vastuuttomuus aiheutti eläimille kärsimystä. Nämä eivät hänen mukaansa edustaneet Britannian vilpittömiä eläinrakkaita,

343 Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51, column 1018-1019, Lord Melchett. ”I am not aware of very many duties which human society places on the human foetus, but we still regard the human foetus as having rights ”

344 Singer 1975/2007, 103-105.

345 Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51, column 1019, Melchett.

346 Bbc.co.uk 26.9.2000 Peter Melchett: Lord of the Greens.

347 O'Sullivan 2011, 76-89.

348 Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51 , column 1033 – 1034 , Lord Northfield.

349 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc118-61 , column 136, Meadowcroft.

Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 100, Oppenheim.

350 ”Lunatic fringe militant movement” Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 100, Oppenheim.

joiksi hän mainitsi esimerkiksi omistautuneet eläinkokeiden parissa työskentelijät.³⁵¹ Niin ikään entinen lääkevalmistaja Victor Noel-Patton, lordi Ferrier, kuvaili eläinoikeusaktivisteja väkivaltaisiksi, jotka eivät huomanneet, että tutkijat eivät olleet vahingollisia eläimille, vaan rakastivat eläimiä joista huolehtiminen oli olennaista tutkimuksen onnistumiselle.³⁵²

Lääkeyhtiöiden edustajilta ei ollut yllättävä kanta esittää jyrkän tuomitsevia näkemyksiä eläinoikeusaktivisteista. Huomionarvoista oli, että samalla kun eläinkokeita vastustavien aktivistien agenda profiloitiin mielipuoliseksi, korostettiin eläinkoetutkijoiden rakkautta eläimiä kohtaan. Eläinrakkaan käsitystä korostettiin tässä siltä kannalta, että juuri eläinkoetutkijat ovat niitä, joiden työ mahdollisti myös eläimille kärsimyksen aiheuttamisen. Tässä vaiheessa tietyn 1970-luvulla esiintyneen tunteellisen eläinrakkaan agenda näytti pitkälti muuttuneen eläinoikeusaktivismiksi, jonka eroa perinteisestä ja ”oikeasta” eläinrakkaudesta korostettiin. Samalla aktivistit, jotka olivat oletettavasti vapauttaneet eläimiä laboratorioista ja vastustivat eläimiin kohdistuvaa välineellistä asemaa, nähtiin eläinten kärsimyksen aiheuttajana.

Eläinoikeustoimijoita kuvailtiin myös lehdistössä toisinaan äärimmäisiä näkökulmia painottaen. Lakialoitteen esittelyä edeltävänä vuonna eläinoikeusryhmiä oli kuvailtu Guardianissa ”eläinoikeusmilitanteiksi” jutussa, jossa näiden toimia esiteltiin tulevan lain yhteydessä. Eläinkokeita vastustavat ryhmät Animal Liberation Frontin johdolla olivat aktivoitumassa metsästyksen vastustajien tavoin suoran toiminnan keinoihin, sillä nämä olivat pettyneitä perinteisten eläinsuojelutoimijoiden toimintaan, samalla kun suoran toiminnan retoriikan sanottiin himmentäneen parlamentissa käytävää keskustelua eläinkoelain uudistamisesta 108 vuoden jälkeen.³⁵³ Militanteiksi kuvaaminen oli yksi esimerkki eläinoikeusryhmien määrittelystä, mutta samanlaista diskurssia näytti esiintyvän myös parlamentissa. The Timesin uutinen lain toisesta luennasta ”Extremist violence condemned”, nosti jo otsikkoon eläinoikeusryhmien tekojen tuomitsemisen ja esitteli keskusteluissa kommentoitua eläinoikeusaktivismia.³⁵⁴

Eläinsuojelu- ja oikeusryhmien mielipiteet ja käsitykset laista sekä eläinkokeista ilmenivät tarkemmin lehdistöaineistojen kautta. Lain suunnitteluvaiheessa maaliskuussa 1985 Guardian julkaisi Jane Poncian tekstin arvioiden suunniteltavan lain tehokkuutta. Julkaistun White Paperin

351 Hansard 1803-2005 HC Deb 17 February 1986 vol 92 cc87-118 , column 100-102 Oppenheim.

352 Hansard 1803-2005 HL Deb 28 November 1985 vol 468 cc1002-51 , column 1031, Lord Ferrier.

353 Guardian 28.12.1984, Alan Travis, ”Animal rights militants bare their teeth”.

354 The Times 29.11.1985, Kirjoittaja ei tiedossa, ”Extremist violence condemned”.

mukaan eläinkokeet tulisivat lisensoitaviksi, ja niiden oikeutus tulisi punnita eläimen kärsimystä vasten. Kuitenkin toimittaja toi esille, että kokeiden linkittäminen eläinten kärsimykseen ei miellyttänyt kaikkia eläinasiaryhmiä, joiden mukaan hahmotellut muutokset eivät olleet merkittäviä. Haastatellut RSPCA:n Richard Ryder ja Judith Hampson painottivat tässä myös vaihtoehtoisten testausmenetelmien roolia, eivätkä uskoneet eläinkokeiden nopeaan kieltämiseen.³⁵⁵ Hallituksen ensimmäinen taloudellinen tuki vaihtoehtomenetelmille oli maksettu 1984,³⁵⁶ jonka saattoi nähdä myöhäisenä toimenpiteenä eläinkokeiden historiaan suhteutettuna. Itse laki näytti myös olevan pettymys laajemmin eläinasian ajajille. Lain ylähuoneen toisen luennan jälkeen The Times uutisoi ”johtavan eläinkokeiden vastustajan”, Richard Ryderin, erosta RSPCA:n varapuheenjohtajuudesta lain vuoksi. Syyksi Ryder kertoi sen, että RSPCA:n kaavailemia suosituksia lain suunnittelussa ei otettu huomioon enää lakivaiheessa, ja hän katsoi että hallitus väitti virheellisesti että lailla olisi yhä järjestön tuki.³⁵⁷

Huhtikuussa 1985 eläinoikeusryhmien pettymys lakialoitteeseen ilmeni mielipidetekstissä Guardianissa. Animal Aid - järjestön Mark Goldin mukaan kyseessä ei ollut eläimiä pelastavien lääketieteen kokeiden asia, sillä myös kosmetiikan, tupakan tai aseiden testaus jatkuisivat. National Anti-Vivisection Societyn edustajan mukaan laki olisi harhaanjohtava sillä se ei estäisi eläimille aiheutettavaa vakavaa kipua, ja koska termi ”kipu” oli jätetty määrittelemättä, hallitus voisi ”teeskennellä että on sallittavia kivun tasoja”.³⁵⁸ Barnet Animal Rights Group-eläinoikeusryhmän edustaja Gladstone taas ilmaisi pettymyksensä siihen, että perustettavasta eläinkoekomiteasta puuttuisi eläinsuojelijoiden edustus.³⁵⁹

The Timesissa Yvonne Robertsin artikkeli ”When pain must have a purpose” kertoi toukokuussa 1986 ministeri David Mellorin olevan tyytyväinen pitkään valmisteltuun lakiin, mutta esitteli myös eläinoikeusliikkeen tyytymättömyyden lakiin. Jutussa lainatun eläinsuojelutahon edustajan Clive Hollandsin mukaan oli kuitenkin positiivista, että tiedeyhteisön asenteet olivat muuttumassa ja tämän tuli huomioda ulkopuolinen paine.³⁶⁰ Hollandsin kanta oli harvoja eläinsuojeluedustajien kertomia positiivisia seikkoja laista, ja tämä uutinen todensi osaltaan sitä, että laki näki kivun aiheuttamisen sallituksi tietyin kriteerein.

³⁵⁵ Guardian 27.3.1985, Jane Poncia, ”The unacceptable face of research”.

³⁵⁶ Hopley, 1998, 81. , The Guardian 27.6.1984, Andrew Veitch, ”Government cash to curb experiments on animals”.

³⁵⁷ The Times 29.11.1985, Robin Young, ”RSCPA man resings over Bill on animal experiments”.

³⁵⁸ ”- - to pretend that there are permissible levels of pain”

³⁵⁹ Guardian 3.4.1985, Mark Gold, Brian Gunn, G.Gladstone, ”A pain by any other definition”.

³⁶⁰ The Times 20.5.1986, Yvonne Roberts, ”When pain must have a purpose”.

3.4 Eläinsuojelun tasoa kritisoidaan ylähuoneessa

Vuonna 1987 peuroja koskenut Deer Act – lakikeskustelu oli puolestaan hyvin maltillinen ja yksimielinen, jota tähdensi jälleen se että debatti käytiin jälleen vain ylähuoneessa. Peuran asemaa vuoden 1987 Deer Act -laissa, joka sittemmin kumottiin vuonna 1991,³⁶¹ tarkasteltiin lyhyessä ylähuoneen debatussa pitkälti välillisen hyödyn kautta. Laissa säädettiin tarhattujen hirvieläinten lihan myymisen helpottamisesta erityisesti taloudellisten seikkojen takia, esimerkiksi Skotlannin lainsäädäntö oli päivitetty, ja sen sanottiin aiheuttavan epäreilun kilpailuaseman.³⁶² Niin ikään vuoden 1988 karioeläimiä koskenut Protection Against Cruel Tethering Act -laki³⁶³ oli kahden lausekkeen mittainen, ja se muutti vuoden 1911 puitelakia siten, että eläinten paikalleen sitominen ei saisi aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Lain ristiriidattomuutta ja epäpoliittisuutta korosti uudelleen se, että laki eteni molemmissa kamareissa ilman debattia.

Muutoksia aiempaan lainsäädäntöön tehtiin eläintenpitokiellon osalta sekä jo kiellettyihin eläintappeluihin yleisönä osallistuminen ja näiden markkinointi tehtiin rangaistavaksi vuoden 1988 Protection of Animals (Amendment) Act -lain kautta. Vain ylähuoneessa käyty debatti hallituksenkin tukemasta laista oli lyhyt, lain periaatteet hyväksyvä ja ristiriidaton. Houghton, joka esitteli alahuoneesta lähteneen lain ylähuoneessa, oli yksi harvoista luetaan osallistuneista. Hän piti lakia tarpeellisenä askeleena ja kuvaili esimerkiksi eläintappeluiden järjestämistä kirouksena ja häpeätahrana yhteiskunnalle. Houghtonin mukaan itse perisyntien laajuus ja syvyys tuli esille monessa eläinten huonoa kohtelua koskevassa asiassa.³⁶⁴ Tässä tulee esille se, että uskontoon viittaamalla eläinten asiaa voitiin perustella monelta kantilta. Painottaessaan uskonnollista perisyntien argumenttia eläinten aseman parantamisen vuoksi, Houghtonin käsitys erosi esimerkiksi koe-eläinlain debatussa Birminghamin piispan näkökulmasta, jossa oli korostunut ihmisen erityinen asema. Samoin uskontoon ja varsinkin perisyntien viittaaminen on hyvin voimakas argumentti, jonka kautta eläinten moraalisen arvon tärkeys korostui. Moraalisen politiikan piiriin kuuluukin perimmäiset kysymykset oikeasta ja väärästä, ja ne täten ovat linkittyneitä myös uskonnollisuuteen ja sen kautta käsitettyihin arvoihin. Kuitenkin tulee huomata että uskonto ei määritä moraalipolitiikkaa eikä politiikan kehittymistä aiheen ympärillä.³⁶⁵

361 Deer Act 1987 legislation.gov.uk

362 Hansard 1803-2005, HL Deb 05 May 1987 vol 487 cc85-8, column 85, Earl of Radnor.

363 Protection Against Cruel Tethering Act legislation.gov.uk

364 Hansard 1803-2005, HL Deb 23 May 1988 vol 497 cc706-12, column 706-708, 712, Lord Houghton of Sowersby.

365 Engeli 2012, 25.

Britannian eläinsuojelun tasoa ei pidetty debatissa itsestäänselvyytenä tai esimerkillisenä. Työväenpuolueen Felicity Ewart-Biggs toi esille sen, että eläinrakkaan kansakunnan käsityksestä huolimatta eläimiin kohdistuva julmuus oli tilastojen valossa kasvanut, ja esimerkiksi luvut koiratappeluiden järjestämisestä eivät sopineet sivistyneen kansakunnan määritelmään.³⁶⁶ Tässä keskustelun muutos edelliseen vuosikymmeneen tuli ilmi siinä, että retorisesti kansakunnan ominaisuudeksi liitetty eläinrakkaus ei ollut näyttänyt olevan kaikkien käsittämä todellisuus. Eläinsuojelua asiaa katsottiin ylähuoneessa myös tärkeäksi seikaksi, jonka puolesta oli olennaista tehdä parannuksia.

Koirat olivat jälleen lakialoitteen aiheena, kun vuonna 1989 Dangerous Dogs Act -laissa muutettiin vuoden 1871 The Dogs Act – lakia siltä osin, että nyt vaaralliseksi määritelty koira voitiin käräjäoikeuden tuomiolla lopettaa ja omistaja voitiin määrätä myös eläintenpitokieltoon.³⁶⁷ Ylähuoneessa vaarallisten koirien ongelma katsottiin suhteutettuna pieneksi, ja tämä saattoi osaltaan selittää myös yli sadan vuoden takaisin lain päivittämistä suhteellisen myöhään. Koirat nähtiin kaiken kaikkiaan tässä hyvin myönteisinä olentoina ja vaarallisten koirien ongelma pienenä.³⁶⁸ Kriittisemmän otteen esitteli jälleen lain ylähuoneessa esittelyt Houghton, jonka mukaan ihmisen parhaaseen ystävään liitettiin harkinnanvarainen kuolemantuomio.³⁶⁹ Houghton viittasi tulevaisuuteen ja toivoi, että ”jonain päivänä laajempi koiraongelma Britanniassa tullaan käsittelemään myötätuntoisesti ja kokonaisvaltaisesti ylähuoneessa”.³⁷⁰ Hän korosti täten laajemman asennemuutoksen eläinten suhteen toivottavaksi, ja tämä sopi hänen aikaisempien puheidensa kanssa linjaan. Samalla debatissa tuli jälleen esille monikerroksinen suhtautuminen myös lemmikkieläimiin, joka ilmeni näiden kategorisoinnissa.

---

366 Hansard 1803-2005, HL Deb 23 May 1988 vol 497 cc706-12 , column 710, Baroness Ewart-Biggs.

367 Dangerous Dogs Act 1989 legislation.gov.uk

368 Esim. Hansard 1803-2005 HL Deb 18 July 1989 vol 510 cc758-66 , column 759, 761, Lord Houghton of Sowerby.

Hansard 1803-2005 HL Deb 18 July 1989 vol 510 cc758-66 , column 762, Viscount of Falkland.

Hansard 1803-2005 HL Deb 18 July 1989 vol 510 cc758-66 , column 763, Baroness Ewart-Biggs.

369 Hansard 1803-2005 HL Deb 18 July 1989 vol 510 cc758-66 , column 759, Lord Houghton of Sowerby.

370 Hansard 1803-2005 HL Deb 18 July 1989 vol 510 cc758-66 , column 761, Lord Houghton of Sowerby. ”I hope that one day soon the wider issue of the dog problem in Britain will be considered sympathetically and comprehensively by your Lordships' House ”

4. TOISTUVAT AIHEET HEIJASTAVAT KESKUSTELUN VIVAhteita

4.1 Vaarallisia koiria koskeva keskustelu kuvastaa parlamentin ja median suhdetta

Lemmikkeinä pidettävien eläinten asema ei ollut läpi ajanjakson yksiselitteinen. Vuonna 1991 voimaanastunut Dangerous Dogs- laki tiukensi tiettyjen vaarallisena pidettyjen, varsinkin tappeluita varten jalostettujen tai kasvatettujen koirien hallussapitoa ja omistamista. Näiden hallussapito oli sallittua vain tietyin ehdoin: ne tuli esimerkiksi kastroida ja pitää julkisilla paikoilla kytkettynä ja kuonokopassa. Lain rikkomisesta seurasi sakkorangaistus tai maksimissaan kuuden kuukauden tuomio, ja oikeuden päätöksellä koira voitiin määrätä ”tuhottavaksi”. Omistajille maksettiin myös korvauksia, jos nämä vapaaehtoisesti veivät koiransa lopetettavaksi. Laki koski eritoten pit bull – terrierejä, tai näiden tyyppiseksi luokiteltuja koiria.³⁷¹ Laki oli konservatiivipääministeri John Majorin hallituksen vastaus lisääntyneille pit bull -koirien ihmisiä kohtaan tekemille hyökkäyksille ja sen jokainen vaihe kiirehdyttiin alahuoneessa yhden päivän aikana, neljä päivää aloitteen julkaisun jälkeen. Lain heikkoudeksi on kuvailtu sitä että siinä ei ole määritelty tarkasti mitä ”pit bull – tyyppisillä” koirilla tarkoitettiin, eikä näitä Britanniassa pidetä erillisenä rotuna. Lain epämääräisestä kirjaamisesta seurauksena esimerkiksi suuri määrä koiria oli joutunut odottamaan pitkiä aikoja kenneleissä omistajiensa taistellessa tuhoamismääräyksiä vastaan, kunnes vuoden 1997 lakimuutos antoi oikeudelle enemmän valtaa määrittellä, oliko tietyn koiran lopettaminen tarpeellista.³⁷²

Parlamenttidebateissa viitattiin useasti lehdistön uutisointiin aiheesta, ja debateissa ilmeni myös instituution suhde maan sensaatioluonteiseen keskustelua siivittäneeseen mediaan. Sisäministeri Kenneth Bakerin mukaan koirien hyökkäykset ihmisiä kohtaan olivat saaneet aikaan ”selkeän vaatimuksen hallituksen ripeään toimintaan tämän uhan lopettamiseksi”.³⁷³ Hän ja usea muu viittasi erityisesti Rucksana Khan-nimisen lapsen tapaukseen, jossa pit bull-koira oli raadellut tytön sairaalakuuntoon. Ministeri sanoi myös konsultoineensa koiria koskevia järjestöjä, kuten

371 Dangerous Dogs Act 1991, legislation.gov.uk

Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 646, Baker.

372 Radford, 2001, 346, 348.

373 Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 644, Baker. ”a clear demand for swift action by the Government to end this menace”.

Kennel Clubia ja RSPCA:ta.³⁷⁴ Täten heti alussa lain perusteluissa esiteltiin koirien eittämättä haitallisia tekoja, ja argumentaatiota vahvistettiin todellisilla esimerkeillä koirien hyökkäyksistä. Aiheesta teki poikkeuksellisen erityisesti se, että parlamentti puuttui hyvin nopeasti koirien aiheuttamaan kuohuntaan. Vertaamalla parlamentin reagointia lainsäädännön kautta esimerkiksi aiempina vuosikymmeninä julkista huolta herättäneeseen tehotuotantoon tai koe-eläinten asemaan, koira-asiaan tarttumisen nopeus oli huomattavaa ja diskurssien painotus oli korostaa tiettyjen koirien haitallisuutta.

Pit bull – koiriin suhtauduttiin hyvin varauksellisesti ja vastenmielisyydellä esimerkiksi viitaten niiden aggressiiviseen luonteeseen eikä näiden katsottu olevan sopivia lemmikeiksi näiden aggressiivisuuteen ja tappeluihin tähdätyn jalostuksen vuoksi.³⁷⁵ Tiettyjen koirien sulkeminen ulos hyväksytyjen lemmikkien kategoriasta puolestaan näytti vaikuttavan osaltaan käsityksiin näistä tuhoisina eläiminä, sen lisäksi että näiden tekemiin hyökkäyksiin viitattiin konkreettisesti. Konservatiiviedustaja Michael Shersbyn mukaan pit bull-terrieri oli ”yksi tunnetuimmista eläimistä joka aiheuttaa kuolemaa ja tuhoa ihmisille ja muille eläimille”³⁷⁶ ja puoluetoverinsa John Bowisin mukaan koirat oli jalostettu vaarallisiksi ”tappajakoiriksi”.³⁷⁷ Vaarallisten koirien omistajien motiiveihin liitettiin useasti varsinkin ylähuoneessa miehinen ”macho” - asenne, jota ei nähty sopivaksi vastuulliselle koiran omistajalle.³⁷⁸ Pit bull -koirien luokittelu hengenvaarallisiksi eläimiksi erosi pitkälti aiemmista koiria koskeneista debateista, sillä kokonaisuudessaan koirien asiaan suhtautuminen oli ollut myönteistä. Nyt kuitenkin nämä amerikkalaisperäiset koirat luokiteltiin niin tuhoisiksi, että näiden olemassaoloa haluttiin rajoittaa Britanniassa.

Keskusteluista kävi ilmi, että ennen lakialoitteen nostamista sisäministeri oli kaavaillut koira-asian ratkaisemiseksi ensin kaikkien pit bull – koirien hävittämistä. Ylähuoneessa lordi Houghton arvosteli sisäministeriä siitä, että hän oli hysterisen lehdistön paineessa saanut aikaan ehdotuksen tuhansien viattomien koirien kuolemantuomiosta.³⁷⁹ Jälleen Houghton esitti valtavirrasta eriävän

374 Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 644, Baker. / Ibid.

375 Esim. Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 518, Lord Richard.

376 ”There is no doubt that the pit bull terrier is one of the most prominent animals in causing death and destruction to human beings and to other animals.” Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 671, Shersby.

377 Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 689, Bowis.

378 Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 665, Bowden.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 525, Earl Attlee.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 538, Lord Soulsby of Swaffham Prior.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 557, Lord Addington.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 535-536, Baroness Phillips.

379 Hansard 1803-2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 547, Houghton.

näkökulman eläimiä koskevassa debatissa, kiinnittäen huomion itse koirien kokemaan haittaan, samalla kun kritisoi hallituksen ja lehdistön suhdetta. Kaikkien mielestä alkuperäinen ehdotus koirien tuhoamisesta ei olisi kuitenkaan ollut huono. Esimerkiksi konservatiivi Roger King olisi suositunut pit bullien hävittämistä, sillä niitä ei voinut ajatella lemmikkeinä.³⁸⁰

Kuitenkin debateissa muistutettiin pit bull – inhon vastakohtana retorisesti korostetusta ”brittiläisestä eläinrakkaudesta” sekä siitä, että suurin osa maan koirista ja näiden omistajista oli säädyllisiä. Konservatiivi Emma Nicholson kertoi, että yleisessä tiedossa oli että Britannian asukkaat rakastivat lemmikkejään: ”Brittiläinen eläinrakkaus ei tule missään niin hyvin esille kuin kestävässä kiintymyksessä koiriin ja kissoihin”³⁸¹ ja esimerkiksi konservatiivi John Bowisin mukaan suurin osa maan väestöstä oli koirarakkaita.³⁸² Koirien kautta macho- asennetta osoittavia ihmisiä ei debatissa mahdutettu eläinrakkaan, tai lemmikeistä välittävän ihmistyyppin määritelmään, ja näin ollen näiden koirien ja näiden omistajien toimia selkeästi rajoittava laki saattoi olla helpompi hyväksyä ilman suuria vastalauseita. Lisäksi debatissa korostui se, että eritoten lemmikit olivat eläimistä niitä, jotka saivat osakseen kiintymystä Britanniassa.

Koirien näkeminen statussymbolina tai identiteetin osoittajana ilmentää lisäksi lemmikin asemaa esineen kaltaisena hyödykkeenä. Varsinkin nuorten miesten suosimat ”taistelukoirat” on nähty Euroopassa tietynlaisen identiteetin ja ryhmähengen osoittajana, ja mielenkiintoinen seikka on että 1990-luvulla näitä suosittiin lisäksi esimerkiksi Saksan turkkilaisten siirtolaisten parissa. Samoin näitä koiria on pidetty ensisijaisesti objektin kaltaisina sen sijaan että nämä olisi mielletty ensisijaisesti rakkaaksi perheenjäseneksi.³⁸³ Tämä käsitys lemmikeistä kulutushyödykkeinä ei sopinut parlamentissa esitettyihin käsityksiin eläinrakkaudesta. Lisäksi tulee huomata, että pit bull -koirat eivät olleet lähtöisin Britanniasta, joka ilmeisesti osaltaan vaikutti myös siihen että näiden asia suljettiin ulos tietyn brittiläisen eläimistä välittävän henkilön määritelmästä.

Keskustelussa näyttäytyi jälleen metsästysaihe, vaikka laki ei käsitellytkään tätä millään tapaa. Työväenpuolueen Roy Hattersleyn mukaan vastuullinen koiranomistaminen oli ristiriidassa sen kanssa, että koiria käytettiin ”elävien jänisten, kettujen tai minkä tahansa muun elävän eläimen

380 Hansard 1803-2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , columb 686, King.

381 Hansard 1803-2005 HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 692, Nicholson.

382 ”Nowhere is the British love of animals more demonstrated than in our continuing affection for dogs and cats”

Hansard 1803-2005 HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 689, Bowis.

383 Hum 2012, 102-104.

tappamiseen”.³⁸⁴ Ylähuoneessa esiintyi puolestaan huolta siitä, että metsästystä häiritsevät ryhmät voisivat käyttää hyväkseen lakia, esimerkiksi houkuttelemalla metsästyskoirat teille jossa nämä voisivat aiheuttaa vahinkoa, ja koirien omistaja joutuisi tästä vastuuseen.³⁸⁵ Metsästysaihe sidottiin tässä koirien käytön yhteyteen, joka osaltaan ilmensi metsästysdebatin moniulotteisuutta. Vaikka kyseessä ei ollut ketunmetsästyksen liittyvä laki, julkisella parlamenttipuheella keskustelua sen monista aspekteista pidettiin yllä.

Pit bull- koiria koskeneet lehdistön julkaisut toivat esille laajemmin näihin liitettyjä asenteita, jotka olivat melko yhtenäisiä parlamenttidebattien kanssa. Ihmisiin kohdistuneisiin hyökkäyksiin vedoten hallituksen puuttuminen asiaan nähtiin usein välttämättömänä sensaatioluonteisessa uutisoinnissa. Esimerkiksi toukokuun alussa Guardian oli uutisoinut Frank Tempestistä, jonka kimppuun hyökänneet kaksi pit bull-koiraa olivat runnelleet hänen kasvonsa lähes tunnistamattomiksi, ja lähes 20 poliisia oli tämän jälkeen jahdannut koiria tapettavaksi.³⁸⁶ The Timesin pääkirjoitussivulla toukokuun 14. päivänä 1991 vaadittiin vaarallisten koirien tiukkaa kontrollointia. Jutussa näitä kuvailtiin tuliaseita vaarallisemmiksi ja ”pedoiksi” ja muistutettiin koirien tekemistä hyökkäyksistä ja näiden uhkaavuudesta. Hallituksen hidasta asiaan puuttumista kritisoitiin, ja peräänkuulutettiin ripeitä otteita asiaan puuttumiseksi varsinkin lasten turvallisuuden vuoksi. Tiettyjen koirien katsottiin olevan lähtökohtaisesti vaarallisia jalostuksensa vuoksi, ja nämä tulisi myös luokitella sellaisiksi.³⁸⁷ Guardianissa toukokuussa 1991 julkaistussa artikkelissa toivottiin että hallitus puuttuisi myös koirien jalostukseen jotta näiden raivokkuus vähenisi, ja jutussa näiden eläinten ei katsottu olevan lemmikkejä, vaan ”tappavia aseita”.³⁸⁸ Timesissa ennen lakidebatteja koiria oli kuvailtu myös ”raaoiksi”.³⁸⁹ Näihin tiettyihin koiriin siis liitettiin selkeästi vaarallisuus ja uhkaavuus, ja näiden tekemiin hyökkäyksiä pidettiin sellaisina, joita ei voinut jättää huomiotta lainsäädännössä.

Hallituksen sittemmin hylkäämää suunnitelmaa tuhota kaikki vaaralliseksi luokiteltavat koirat oli myös kommentoitu lehdistössä. Toukokuun 21.päivä Guardianissa oli esitelty suunniteltuja

---

384 Hansard 1803 – 2005, HC Deb 10 June 1991 vol 192 cc644-99 , column 662, Hattersley. ”used for killing live hares, foxes or any other living animal”

385 Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 531, Lord Kimball.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 534-535, Lord Dulverton.

Hansard 1803 – 2005, HL Deb 25 June 1991 vol 530 cc510-68 , column 550, The Earl of Radnor.

386 Guardian 9.5.1991, kirjoittaja ei tiedossa, ”Mac critical after pit bull attack”.

387 The Times 14.5.1991, kirjoittaja ei tiedossa, ”Ban dangerous dogs”.

388 Guardian 21.5.1991, kirjoittaja ei tiedossa, ”The dogs of war”.

389 The Times 21.5.1991, Sheila Gunn, ”Savage dogs to be outlawed this year”.

toimia ratkaista vaaralliseksi nähtyjen koirien ongelma, ja ”Baker to act on 'killer dogs'” - juttu esitteli ministeri Bakerin suunnitelmia puuttua vaaralliseksi nähtyjen koirien asiaan. Jutussa haastateltu poliisin edustaja toivoi ”häijyjen koirien” kieltämistä ja hyökkäyksen kohteeksi joutuneen tytön isä toivoi koirien lopettamista. Myös RSCPA:n edustajan mukaan olisi vain ajan kysymys, milloin pit bull-koira tappaisi ihmisen, vaikka järjestö painottikin sterilisointikampanjaa.³⁹⁰ Täten tuli esille, että eläinsuojelujärjestötkin kannattivat pit bull-koirien kontrollointia ja tunnustivat näiden vaarallisuuden, vaikka eivät tukeneet hallituksen alkuperäistä linjaa.

Lehdistössä tuotiin esille myös niitä kantoja, jotka eivät kannattaneet koirien tuhoamissuunnitelmaa. Guardianin 23.toukokuuta 1991 ilmestynyt juttu kertoi, että RSPCA ja Britannian eläinlääkäriliiton edustaja eivät kannattaneet tiettyjen koirien massatuhoamista, sillä se oli epäreilu viattomille koirille ja näiden omistajille, ja suosittelivat esimerkiksi sterilisaatiota hillintäkeinoksi.³⁹¹ Samana päivänä lehti oli uutisoanut kansanedustajien kritiikistä ministerin ehdottamalle koirien tuhoamissuunnitelmalle. Haastateltu ministeri Baker sanoi että ei iloinnut koirien lopettamisesta, mutta myöskään koirien hyökkäyksiä ei enää siedettäisi.³⁹² Myös koirien omistajat olivat kampanjoineet pit bull - koirien säästämisen puolesta ennen lakidebatteja, ja The Timesin toukokuussa 1991 ilmestyneessä jutussa kuvailtiin omistajien tuhtumusta hallituksen kaavailemiin rajoituksiin kiihtyneeksi, eivätkä koirat olleet heidän mukaansa vaarallisia.³⁹³

Lain nopean asettamisen syytä saattoi selittää koiraongelman poikkeuksellisuus. Toukokuussa 1991 Guardianissa tuotiin esille, että pit bullien aiheuttama kuohunta oli ennenkuulumatonta. Vuodessa koirien tekemiä hyökkäyksiä oli ollut Lontoossa 125, ja RSPCA:n mukaan myös koiratappeluita oli järjestetty ensimmäistä kertaa 200 vuoteen. RSPCA:n edustaja otaksui näyttävien tappelukoirien omistamisen syyksi sen, että sen kautta omistaja saisi arvostusta, ja parlamenttikeskusteluissa omistajien macho - asenteeseen viittaamisen voi nähdä liittyneen samaan arveluun. Jutussa haastatellun koirien kasvattajan mukaan taas näiden vaarallisuus oli hölynpölyä, eikä hän kannattanut koiratappeluita.³⁹⁴ Koirien tilanteeseen nopeaa puuttumista voi selittää esimerkiksi ottamalla huomioon median uutisoinnin muuttumisen sensaatiohakuiseksi ja

---

390 Guardian 21.5.1991, Madeleine Bunting, ”Baker to act on 'killer dogs'”.

391 Guardian 23.5.1991, Angella Johnson, ”Vets and RSPCA oppose killing”.

392 Guardian 23.5.1991, Michael White, Duncan Campbell, ”Plan to put down pit bulls hits snag”.

393 The Times 27.5.1991, Lin Jenkins, ”Owners growl in defence of gentle pit bull”.

394 Guardian 21.5.1991, Joanna Coles, ”Big dog, big man, big problem.”

koirien haitan näkemisen julkisena turvallisuushkana, jonka prioriteetit politiikassa olivat korkealla. Pit bull - koiriin ei kohdistettu edellisten muita koiria koskeneiden debattien tavoin sympatiaa, vaan niiden aseman pohtiminen jäi debatteissa näiden vaarallisuutta korostaneen diskurssin jalkoihin.

Vaarallisiksi luokiteltuihin koiriin liitetyt asenteet näyttivät olleen merkittävä poikkeus parlamenttipuheessa, kun asenteita vertaa samanaikaisesti käytyihin Breeding of Dogs- lain keskusteluihin, joita käytiin samalla viikolla kuin pit bull- koiria koskevaa lakia. Vuoden 1973 lakia muutettiin tässä siten, että viranomaisten pääsyä koirankasvatuspaikkoihin laajennettiin, kuitenkin sallimatta pääsyä yksityisiin koteihin.³⁹⁵ Laki oli tavoitteiltaan melko maltillinen, ja keskustelun sävy oli yksimielisen hyväksyvä. Lemmikkikoirat nähtiin jälleen myönteisemmässä valossa ja näihin liittyviin laiminlyönteihin katsottiin tärkeäksi puuttua. Alahuoneessa laki eteni ilman debatteja, ja ylähuoneen lyhyen toisen luennan aloitti jälleen lordi Houghton.

Keskustelussa mainittiin jälleen koirien kasvatukseen liittyviä varjopuolia, kuten pentutehtailu.³⁹⁶ Frederick Curzon, jaarli Howe, joka sanoi edustavansa konservatiivihallituksen kantaa asiassa, esitteli koirienkasvatuksen epäkohtia kuvailemalla huonosti kohdeltujen koirien olosuhteita. Hän mainitsi että narttuja pidettiin kuin kasvatuskoneita teettämällä liikaa pentueita, kunnes ”näiden tarpeellisuus kasvattajille lakkaa ja ne kylmäverisesti tapetaan tai jätetään kuolemaan”.³⁹⁷ Debatissa koirien vertaaminen koneiksi lisäksi ilmensi edellisen debatin tavoin sitä, että seuraläinten pitäminen hyödykkeen kaltaisina ei ollut hyväksyttävää. Howen kommentti ilmensi inhoa koirien elämän pelkistämistä koneenomaisiksi, jollaisiksi jo 1960 -luvulla Ruth Harrison oli kuvaillut maan tuotantoeläinten olosuhteita. Koirien tilanteeseen hanakasti puuttumista ei voi esimerkiksi pentutehtailun tapauksessa selittää aiheen näkyvyydellä, vaan lisäksi on huomattu että länsimaissa lainsäädännössä kiinnitetään herkästi huomiota eläimiin, joita kohtaan ihmiset tuntevat helposti empatiaa.³⁹⁸ Pitkään ihmisen seuralaisena toiminut koira näytti selkeästi kuuluvan niihin eläimiin, joita kohtaan empatian tunteminen oli useasti yleisempää verrattuna tuotantoeläinten asiaan.

³⁹⁵ Breeding of Dogs Act 1991, legislation.gov.uk

³⁹⁶ Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 1991 vol 531 cc427-31 , column 428 , Lord Houghton of Sowerby.

Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 1991 vol 531 cc427-31 , column 430, Earl Howe.

Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 1991 vol 531 cc427-31 , column 428, Viscount of Falkland.

³⁹⁷ Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 1991 vol 531 cc427-31 , column 430, Earl Howe. ”(Bitches are used as breeding machines, producing, it is said, sometimes) two litters every year, until their usefulness to the breeder is over and they are cold-bloodedly killed or left to die. ”

³⁹⁸ O'Sullivan 2011, 140.

4.2 Luonnonsuojelun ja eläinten oikeuksien välinen ristiriita voimistuu

Luonnonvaraisten eläinten huomiointi lainsäädännössä koirien ohella oli yleistä varsinkin 1990-luvulla. Vuonna 1991 peuroja koskenut Deer Act – laki yhdisti aiempia peuran suojelua koskevia lakeja³⁹⁹, ja laki eteni ilman varsinaisia toisen luennan debatteja molemmissa kamareissa. Niin ikään Wildlife and Countryside (Amendment) 1991- lakiin suhtauduttiin hyväksyen ja debatti toisessa luennassa käytiin ainoastaan ylähuoneessa. Laki muutti aiempaa lainsäädäntöä siltä osin, että tiettyjä villieläinten tappamistapoja kontrolloitiin tiukemmin,⁴⁰⁰ eli perustana ei ollut muuttaa huomattavasti eläinten asemaa. Lyhyessä luennassa tuli esille jälleen metsästysaihe kun ylähuoneen konservatiivijäsen Lucius Cary, Falklandin varakreivi, mainitsi, että lain tarkoitus oli kontrolloida villieläinten laittomia metsästystapoja, eikä rajoittaa metsästysharrastusta⁴⁰¹ ja lain maltilliset tavoitteet varmasti vaikuttivat sen yksimieliseen hyväksyntään. Lisäksi ilman debatteja vuonna 1991 eteni Welfare of Animals at Slaughter – laki⁴⁰², joka teki eläinten teurastusta koskeviin aiempiin lakeihin muutoksia ja lisäsi teurastamoiden valvontaa. Lain nimi viittasi teurastustilanteessa olevien eläinten hyvinvointiin, joten painotus oli eläinsuojelunäkökulman painottamisella.

Sen sijaan mäyriä koskeva lainsäädäntö ilmensi enemmän näkemyseroja eläimiä koskevassa lainsäädännössä, jossa lisäksi luonnonsuojelun painoarvo oli länän. Vuoden 1991 Badgers Act⁴⁰³ – laki lisäsi mäyriä suojelua muuttaen vuoden 1973 lakia, ja samana vuonna mäyrän suojelua lisättiin Badgers (Further Protection) Act 1991 -lailla, kunnes seuraavana vuonna Protection of Badgers Act – laki yhdisti vuoden 1973 ja 1991 lait.⁴⁰⁴ Toisen luennan aikana vuoden 1991 ensimmäisessä mäyriä koskevassa laissa oli suunniteltu kiellettäväksi esimerkiksi näiden pesien häiritseminen, tuhoaminen, näihin pääsyn estäminen ja koiran päästäminen mäyränpesään.⁴⁰⁵ Lain esitellyt työväenpuolueen Roy Hughes perusteli lakialoitetta kertomalla mäyriä metsästyksen

399 Deer Act 1991 legislation.gov.uk

400 Wildlife and Countryside (Amendment) Act 1991, legislation.gov.uk, Hansard 1803-2005, HL Deb 29 April 1991 vol 528 cc535-9, column 535, Baroness Nicol.

401 Hansard 1803-2005, HL Deb 29 April 1991 vol 528 cc535-9, column 536, Viscount of Falkland.

402 Hansard 1803-2005, HC Deb 25 January 1991 vol 184 c627, Welfare of Animals at Slaughter Act 1991, legislation.gov.uk

403 Badgers Act 1991, legislation.gov.uk

404 Protection of Badgers Act 1992 legislation.gov.uk

405 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64, column 1109, Hughes.

jatkuvan yhä sen laittomuudesta huolimatta.⁴⁰⁶ Mäyräjähdin kiellosta huolimatta näitä on kaivettu pesistään laittomasti ketunmetsästyksen yhteydessä, ja mäyrien metsästyksen ja ampumisen kieltäneet lait ovatkin olleet eniten rikotuimpia villieläimiä koskevia lakeja Britanniassa.⁴⁰⁷ Hughes mainitsi huolensa myös aiemmin puoluetoverinsa Tony Banksin esittelemän samankaltaisen lakialoitteen kaatumisesta sen vastustajien puhumalla jarrutukseen.⁴⁰⁸

Lain kannattajien keskuudessa mäyrän suojeluun suhtauduttiin vuoden 1973 lakikeskustelun tavoin myönteisesti ja eläimeen liitettiin myös paljon positiivisia seikkoja painottaen diskursseja, joita voisi hyvinkin kuvailla ”tunteellisiksi”. Mäyrien tappamista ei pidetty sopivana toimena sivistyneelle ihmiskunnalle⁴⁰⁹ ja eläintä kuvailtiin esimerkiksi viehättäväksi⁴¹⁰ ja kauniiksi.⁴¹¹ Houghtonin mukaan mäyrä oli syrjäyttänyt jopa kissat, koirat ja ketut kansakunnan lempinisäkkäänä⁴¹² ja konservatiivi Gary Waller ja kuvaili mäyrää luonnonsuojelun symboliksi.⁴¹³ Mäyrä onkin saanut aseman yhtenä Britannian ihannoiduimmista eläimistä, joskin tähän on suhtauduttu osin myös hyvin varauksella.⁴¹⁴ Vuoden 1973 mäyriä koskeneen lain debatteihin verrattuna itse eläimen suojeluun suhtauduttiin nyt myönteisemmin, joskin vastakkaiseksi intressiksi ei nähty niinkään maanviljelijöiden etuja suojella eläimiään mäyrältä, vaan lain mahdollinen haittavaikutus ketunmetsästykselle.

Lain kannatuksesta huolimatta debateissa esitettiin kritiikkiä ja muutosehdotuksia lakia kohtaan vedoten paljon maaseudun eläjien etuihin. Hughes kertoi että ketut pakenivat usein metsästettäessä mäyrien koloihin, ja mäyrälle oli haitallista se että metsästäjät tukkivat näitä koloja estääkseen kettuja piiloutumasta jahdin aikana.⁴¹⁵ Hän kuitenkin totesi, että laki ei pyrkinyt salaisesti hillitsemään ketunmetsästystä,⁴¹⁶ joten ilmeisesti tätä kritiikkiä osattiin kuitenkin odottaa. Tästä huolimatta aloitteen arveltiin olevan keino metsästyksen rajoittamiseksi. Konservatiivipuolueen

---

406 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1106, Hughes.

407 Lovegrove 2007, 235.

408 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1106, Hughes.

409 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1109, Hughes.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1116, Hardy.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1125, Colvin.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1159, Randall.

410 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1106, Hughes

411 Hansard 1803-2005, HL Deb 07 June 1991 vol 529 cc861-84 , column 881, Viscount Astor.

412 Hansard 1803-2005, HL Deb 07 June 1991 vol 529 cc861-84 , column 862, Lord Houghton of Soweby.

413 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1140, Waller.

414 Lovegrove 2005, 230.

415 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1107, Hughes.

416 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1110, Hughes.

Michael Colvin piti alahuoneessa yli tunnin kestäneen puheen, joka sai työväenpuolueen Tony Banksin ja Ron Daviesin epäilemään, että Colvin yritti jarruttaa puhumalla lain etenemistä.⁴¹⁷ Parlamentaaristen asioiden käsittelyn puhumalla hidastamiseen on viitattu parlamentaarisella jarrutuksella, ja se on tyypillisesti katsottu vähemmistön käyttämäksi taktiikaksi.⁴¹⁸ Colvinin mukaan mäyrien suojelua tuli lisätä, ja näiden kaivaminen koirien avulla ulos pesistään oli barbaarista ja kohtuutonta.⁴¹⁹ Kuitenkin hän puhui verrattain pitkään myös muista seikoista, kuten siitä, että lakia ei saisi tehdä maaseudun eläjien, kuten maanviljelijöiden, maanomistajien ja metsästäjien (*field sportsmen*) kustannuksella. Hän viittasi esimerkiksi siihen, että mäyrät käyttivät toisinaan kettujen ja jänisten koloja, ja laki tekisi näiden haittaeläinten kontrolloinnista mahdotonta.⁴²⁰ Colvinin lisäksi lain muuttamista myöhemmässä vaiheessa samoin perustein vaativat esimerkiksi konservatiivit Charles Morrison⁴²¹, Nicholas Bonsor⁴²² ja ylähuoneessa lordi Kimball.⁴²³ Puheen tarkoitusperiä hahmottaessa tulee huomata, että parlamenttien aikataulujen puitteissa tunnin kestäväällä puheella harvoin on muuta funktiota kuin pelkkä hidastamistarkoitus.⁴²⁴ Lisäksi Colvinin taustoja tarkastellessa puheen saattoi nähdä kannanottona metsästyksen puolesta, sillä hän oli maanomistaja sekä metsästystä kannattavien tahojen luottamustehtävissä.⁴²⁵

Eläimiin kohdistettujen asenteiden kontekstiriippuvaisuutta ilmensi lisäksi haittaeläimen suhteellinen määritelmä. Mäyrä oli yleisesti vuosisatojen ajan määritelty pitkälti haittaeläimeksi aivan kuten kettukin⁴²⁶, mutta tilanne oli alkanut muuttua 1900-luvun taitteessa. Nyt mäyrään liitettiin lähes yksinomaan ihailua, joskin sen suojelun katsottiin haittaavan edelleen haitalliseksi määritellyn ketun kurissa pitämistä. Debatissa ilmenikin, että haittaeläimen määrittely näytti olevan myös määrittelijästä kiinni.⁴²⁷ Eläimen määrittelemisen haitalliseksi näytti auttavan häivyttämään siihen liittyvää arvottamista, ja esittämällä esimerkiksi metsästyksen olevan tärkeää kannanhoitoa, pyritään eläinten vahingoittaminen perustelemaan järjellisesti, kieltäen siitä aiheutuva haitta, kuten esimerkiksi Brian Luke on tuonut esille.⁴²⁸ Kuitenkin mäyrän asema pelkästään ihannoituna eläimenä ei ole ollut taattu, ja 1970-luvun puolivälistä lähtien mäyriä on myös metsästetty runsaasti

417 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1133, Banks.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1136, Davies.

418 Pekonen 2011, 2 , Pekonen 2012 , 39.

419 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1125, Colvin.

420 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1127-1128, Colvin.

421 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1114, Morrison

422 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 February 1991 vol 185 cc1105-64 , column 1150-1151, Bonsor.

423 Hansard 1803-2005, HL Deb 07 June 1991 vol 529 cc861-84 , column 871, Lord Kimball.

424 Palonen 2008, 100.

425 Guardian 25.2.2000 Obituary: Michael Colvin

426 Lovegrove 2005, 2-3, 232.

427 Ks. myös Lovegrove 2005, 2., 231 – 232.

428 Aaltola 2004, 186.

tuberkuloosin leviämisen pelon vuoksi.⁴²⁹ Tämä on myös herättänyt voimakasta kritiikkiä ja on yhä kiivaan poliittisen keskustelun aiheena.⁴³⁰

Skotlannin eläinsuojelupohjaista lainsäädäntöä päivitettiin vuoden 1993 Protection of Animals (Scotland) Act 1993⁴³¹ -lailla, joka nosti kesytettyjä eläimiä kohtaan tehtyjen rikkeiden rangaistuksia. Kahden lausekkeen laki läpäisi alahuoneen toisen luennan ilman debattia⁴³² ja ylähuoneen vastaava keskustelu oli myös lyhyt. Tätä selittänee se, että laki asetti velvollisuuksia lähinnä tuomioistuimille jotka määräisivät rangaistukset. Debatissa skotlantilaisen liberaalipuolueen George Mackie, lordi Mackie of Benshie, toi esille käsityksen siitä, että tuottajien etuna oli eläinten hyvinvointi, ja tämän käsityksen yhteydessä olennaista on myös huomata Mackien olleen karjankasvattaja, joka näytti puolustavan elinkeinoa.⁴³³ Hänen mukaansa maatalousyhteisössä ajateltiin, että osa ihmisistä ei ymmärtänyt eläimiä kohtaan kohdistetun julmuuden olemusta. Esimerkiksi karjamarkkinoilla ei esiintynyt eläinten julmaa kohtelua toisin kuin oli väitetty, sillä kukaan markkinoiden osallistuja ei ikinä vahingoittaisi eläimiä.⁴³⁴ Tässä toistui käsitys tuottajien luontaisesta eläinten hyvinvoinnin edistämisestä, joka oli ollut läsnä jo vuoden 1968 lakia koskeneissa debateissa. Mackie viittasi maanviljelijöiden ja eläinten kuljettajien tekemiin yksittäisiin laiminlyönteihin, mutta kuvaili koiratappeluita, joiden rangaistuksia laki lisäsi, harkituksi julmuudeksi.⁴³⁵ Tässä siis tuotantoeläinten olosuhteet eivät olleet lähtökohtaisesti eläinten hyvinvoinnille vastakkaisia seikkoja, mutta sen sijaan laittomat koiratappelut hän näki pelkästään jo lähtökohdiltaan julmuutena.

Yksittäisen eläinlajin asian kytkeytyminen laiveampaan ympäristön asiaan ilmeni jälleen peuroja koskevan lainsäädännön kautta, jonka runsaus ilmensi osaltaan eläimen kontrolloinnin tärkeyden painoarvoa. Vuonna 1996 Skotlantia koskevia peuralakeja säädettiin kaksi, Deer (Amendment) (Scotland) Act, sekä lakeja yhdistänyt Deer (Scotland) Act, joista ensiksi mainittu kumottiin myöhemmin samana vuonna.⁴³⁶ Deer (Scotland) Act- laki läpäisi kamarit ilman debattia

---

429 Lovegrove 2005, 236.

430 Ks. esim. Guardian 5.6.2013, Damian Carrington, Labour fails in attempt to stop badger cull with Commons vote , Guardian 28.2.2014 , Damian Carrington, Badger cull failed humaneness test, independent panel finds.

431 Protection of Animals (Scotland) Act 1993, legislation.gov.uk

432 Hansard 1803-2005, HC Deb 19 February 1993 vol 219 c656

433 Guardian 17.2.2015, Aitken, Ian. Lord Mackie of Benshie Obituary.

434 Hansard 1803-2005, HL Deb 20 April 1993 vol 544 cc1437-42 , column 1439, Lord Mackie of Benshie. Hansard 1803-2005, HL Deb 20 April 1993 vol 544 cc1437-42 , column 1441, Baroness Carnegy of Lour.

435 Hansard 1803-2005, HL Deb 20 April 1993 vol 544 cc1437-42 , column 1439, Lord Mackie of Benshie.

436 Deer (Scotland) Act, Deer (Amendment) (Scotland) Act,, legislation.gov.uk

toisissa luennoissa⁴³⁷ ja Deer (Amendment) (Scotland) Act-laista käytiin debatti vain ylähuoneessa. Laissa puututtiin Skotlannin peuratilanteeseen ja muokattiin Skotlannin peuroja koskevan komission toimia, lähinnä sen valtaan puuttua hirvieläinten metsästyskäytäntöihin. Laissa määriteltiin lähinnä komission tehtävä näiden ”suojelusta, kontrolloinnista ja kestävästä hallinnasta” sekä näiden hyvinvoinnin valvonnasta. Komission tuli lain mukaan myös huomioida samalla metsänhoidon, maanomistajien ja maatalouden intressit, kuin myös peurakannan vaikutus kansalaisomaisuuteen jolla ilmeisesti tarkoitettiin esimerkiksi metsiä, joille peurat aiheuttivat lain mukaan vahinkoa.⁴³⁸ Lähtökohdat laille olivat täten pitkälti ihmiskeskeiset, ja villieläimen elinpiirin puitteet pyrittiin mukauttamaan usean taloudellisen intressin puitteisiin sopivaksi. Peurojen metsästyksen yhteydessä esimerkiksi Yhdysvalloissa toimintaan on juurrutettu käsitys sen liittymisestä kansallisperintöön,⁴³⁹ joka osaltaan heijastaa villieläimiin suhtautumisen laajempaa kokonaisuutta.

Lain toisen luennan ylähuoneessa aloittanut konservatiivi James Lindsay-Bethune, Lindsayn jaarli, kertoi lain tavoitteeksi villipeuran kukoistuksen jatkumisen osana kansallisomaisuutta.⁴⁴⁰ Samoin hänen mukaansa laissa pyrittiin tasapainoon ja ottamaan huomioon myös muiden ryhmien edut, kuten maanviljelijöiden, tai niiden jotka olivat kiinnostuneet peuranhallinnan urheiluaspektista, jolla hän tarkoitti metsästystä.⁴⁴¹ Hänen mukaansa peurojen hyvinvointi oli myös olennainen osa lakia, vaikka sitä ei suoraan siihen kirjattukaan.⁴⁴² Aiempien vuosikymmenten samankaltaisiin debatteihin verrattuna luonnonsuojeluaiheeseen näytettiin liitettävän enenevässä määrin metsästyskeskustelua. Tasapainoon pyrkiminen näytti koskevan eritoten eri ihmisryhmien intressin yhteensovittamista, eikä niinkään luonnon tai eläinten koskemattomuutta.

Peuroja koskevassa lainsäädännössä tuli esille usean eri aspektin yhdistäminen eläimiä koskevan lain yhteyteen. Tällaisilla perusteluilla voi nähdä myös haitallisia seurauksia itse eläinten kannalta. Ympäristöetiikassa painotettu holistinen näkemys on nähty hyvinkin vastakkaisena eläinten oikeuksien ja eläinsuojelun kannalta esimerkiksi sellaisessa tapauksessa, jossa elottoman luonnon suojelu katsotaan kokonaisuuden kannalta muutaman eläimen asiaa tärkeämmäksi.⁴⁴³

437 Hansard 1803 – 2005, HL Deb 13 June 1996 vol 572 c1839 , HC Deb 24 July 1996 vol 282 cc368-9 .

438 Deer (Amendment) Scotland Act 1996, legislation.gov.uk

439 Bronner 2008, 28- 29.

440 Hansard 1803-2005, HL Deb 04 December 1995 vol 567 cc825-62 , column 833,The Earl of Lindsay.

441 Hansard 1803-2005, HL Deb 04 December 1995 vol 567 cc825-62 , column 859-860,The Earl of Lindsay. ”people whose primary interest is the sporting side of deer management”

442 Hansard 1803-2005, HL Deb 04 December 1995 vol 567 cc825-62 , column 859,The Earl of Lindsay.

443 Anderson 2004, 277-279, Garner 2004, 162 – 165, Franklin 2005, 111.

Debatissa eläinten asema ei ollut yhdentekevä ja nämä haluttiin säilyttää osana luontoa, mutta samalla vahvistettiin kuvaa siitä, että lisäksi näiden metsästäminen ja ”hallinta”, oli tärkeä osa luonnon kokonaisuutta. Luonnonvaraisten eläinten huomioiminen lainsäädännössä näytti olevan runsasta, mutta toisaalta keinot hallita näitä olivat toisinaan vastakkaisia tavoitteita eläinten oikeuksille tai eläinsuojelulle. Lisäksi usean eri eturyhmän hyötymisen kirjaaminen lakiin lähtökohtaisesti tähtäsi kompromissiratkaisuun.

4.3 Puoluepolitiikan osuus arvokeskustelussa vahvistuu

Eläimiin kohdistuva julmuus herätti keskustelua niin ikään villieläimiä koskevan puitelainsäädännön debateissa. Vuonna 1996 Wild Mammals (Protection) Act-laki asetti rangaistavaksi villieläimille tahallisesti aiheutettavan tarpeettoman kärsimyksen, kuten esimerkiksi näiden ruhjomisen, potkimisen, lyömisen, tai polttamisen.⁴⁴⁴ Vuoden 1911 Protection of Animals Act - laki oli asettanut tarpeettoman kärsimyksen aiheuttamisen kesytetyille eläimille rangaistavaksi, ja nyt laki päivittyi koskemaan myös villieläimiä. Näiden aukkokohtien sulkeminen näyttää myöhäiseltä verrattuna kesyjien eläinten tilanteeseen, vaikka huomiota oli kiinnitetty aiemmin yksittäisten eläinten suojeluun. Monisyisestä suhtautumisesta villieläinten tilanteeseen kertoi lisäksi se, että laki ei ulottunut koskemaan metsästettäviä eläimiä, ja tämä todentaakin puoluepolitiikan voimasuhteiden lisäksi ihmiskeskeisten motiivien painotusta villieläinlainsäädännössä.⁴⁴⁵

Vaikka laki ei puuttunut metsästyksen, debateissa kuitenkin keskusteltiin siitä paljon. Työväenpuolueen Alan Mealen nostaman lakialoitteen debateissa edellisen vuoden samankaltainen lakialoite herätti keskustelua. Mealen puoluetoveri John McFall oli nostanut edellisenä vuonna lähes samansisältöisen lakialoitteen⁴⁴⁶, joka oli sisältänyt myös koirien avulla tapahtuvan kettujen, jänisten ja peurojen metsästyksen kieltävän lausekkeen.⁴⁴⁷ McFallin lakialoite oli läpäissyt alahuoneen toisen luennan äänin 253-0, joka oli ilmeisesti suurin enemmistö yksittäisen edustajan nostamalle lakialoitteelle,⁴⁴⁸ mutta lain eteneminen oli loppunut ylähuoneen kolmanteen luentaan. Alan Meale toi esille, että kyseessä oli kolmas samankaltainen lakialoite kolmen vuoden sisällä.

444 Wild Mammals (Protection) Act 1996 legislation.gov.uk

445 Ks. myös Garner 2004, 182.

446 Hansard 1803-2005, HC Deb 03 March 1995 vol 255 cc1297-368.

447 Hansard 1803-2005, HC Deb 03 March 1995 vol 255 cc1297-368, column 1300, McFall.

448 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74, column 553, Meale.

Vaikka Meale lain esittelypuheenvuorossaan totesi, että tämänkertainen aloite ei ollut tarkoitettu suitsimaan metsästystä, johon hän viittasi *blood sports* – termillä,⁴⁴⁹ debateissa tartuttiin metsästysaiheeseen useasti.

Debateissa esiintyi kamarien välisiä näkemyseroja lain sisällöstä, joka pohjimmiltaan koski eläimiin kohdistunutta julmuutta. Tämä yhdistyi pohdintaan siitä, miten erinäisiin parlamentaarisiin proseduureihin suhtauduttiin tässä asiassa ja millaista eläimiä koskevaa lainsäädäntöä pidettiin toivottavana. Aiemman lakialoitteen Meale sanoi kaatuneen metsästyksen kannattajien vastustamiseen, ”katalogiin parlamentaarista jarrutuspuhetta”⁴⁵⁰, kuten Meale asian ilmaisi, sekä ylähuoneessa konservatiivi Benjamin Mancroftin, lordi Mancroftin, ja muiden ketunmetsästyksen tukijoiden vaatimiin muutoksiin, kuten ”kidutus” - sanan poistamiseen laista, sillä metsästyksellä olisi voitu lukea kuuluvan kidutusta sisältäväksi rikokseksi oikeudessa.⁴⁵¹ Parlamentaarinen jarrutuspuhe liittyy olennaisesti instituution ajankäyttöön ja ennen kaikkea sen rajallisuuteen. Parlamentin ajankäyttö on tarkasti säänneltyä runsaan työmäärän vuoksi, ja puhumalla jarruttamisella on mahdollista viivyttää lakialoitteiden etenemistä tai katkaista näiden käsittelyn eteneminen kokonaan.⁴⁵² Tiukka tietyn aiheen periaatteiden vastustaminen kertoi osaltaan myös lakialoitteiden uhkaavaksi nähdystä luonteesta.

Ylähuoneessa edellisen lain kohtaloon suhtauduttiin osin eri kannalta, ja esimerkiksi työväenpuolueen Olive Nicolin, paronitar Nicolin,⁴⁵³ ja Mancroftin mukaan laissa oli ollut selkeitä vikoja. Kuitenkin tässä debatissa Mancroftin mukaan metsästyksellä, johon hän viittasi käyttäen ilmaisua ”country sports”, ei sisältänyt kidutusta,⁴⁵⁴ joten metsästyksen vastustajien katsottiin myös liittävän tämän metsästyksen tarkoitushakuisesti. Täten metsästysaihe herätti muista eläimiä koskevista debateista poiketen selkeitä näkemyseroja esimerkiksi eläimille aiheutuvasta haitasta. Lisäksi country sports- käsitteen merkitystä voi pitää jälleen tavanomaista urheilua korostavana seikkana, jossa miellelyhtymät eläimille aiheutuvaan haittaan eivät olleet läsnä. Tulee huomata lisäksi debateista ilmi tullut seikka, että Mancroft oli metsästystä kannattavan British Field Sports Society – yhdistyksen virassa, jonka edustajalta ei voinut realistisesti odottaa metsästyksen suurta kritiikkiä, vaan lajin tiukkaa puolustamista. Metsästyksen tärkeyttä perusteltiin debateissa esimerkiksi

449 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74, column 554.

450 ”a catalogue of parliamentary filibustering tactics” Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74, column 553-54, Meale.

451 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74, column 554, Meale.

452 Pekonen 2011, 3., Pekonen 2012, 39.

453 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14, column 700, Baroness Nicol.

454 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14, column 704, Lord Mancroft.

vetoamalla sen traditionaalisuuteen⁴⁵⁵, luonnonsuojeluarvoon⁴⁵⁶ ja tuhoeläinten kontrollointiin⁴⁵⁷, joten jälleen muun muassa luonnonsuojeluun viitannut monisyinen diskurssi muotoutui tiettyjen eläinten asian huomioinnin vastapuoleksi.

Metsästysaiheen ristiriitoja herättävästä luonteesta kertoi esimerkiksi sanavalintojen painotukset. Sen lisäksi, että sen ei nähty olevan kidutusta, siihen suhtauduttiin ylähuoneessa siinä määrin suopeammin, että jahtiin ei viitattu kertaakaan *blood sports* – käsitteellä. Vaikka jokaista sanan käyttäjää ei voi suoraan profiloida metsästyksen kiivaaksi vastustajaksi, antaa se myös viitteitä toimintaan liitetystä mielikuvista. Metsästykseseen on konkreettisesti liittynyt riittejä joihin on kuulunut uusien metsästäjien merkkäminen tapetun eläimen verellä, ja 1990-luvulla ketunmetsästykseseen liittyvät veririitit haudattiin lajin voimistuneen kritiikin vuoksi,⁴⁵⁸ joka osaltaan vahvisti kielenkäytön painotusten merkittävyttä pitkäkestoisessa debatissa. *Field sports* – käsitettä eufemismiksi, kiertoilmaisuksi, on kuvailut esimerkiksi englantilainen filosofi Roger Scruton.⁴⁵⁹ Toisaalta *field sports*- käsite oli ajalta ennen eläinoikeusajattelua, mutta sen toistaminen neutraalina ilmaisuna osaltaan näytti alleviivaavan mielleyhtymiä, jotka painottivat toiminnan harmittomaksi nähtyjä puolia.

Eittämättä metsästykseseen kajonneen lausekkeen poistaminen auttoi tämän yksittäisen edustajan lain matkaa lakikirjaan, kuten Meale arveli.⁴⁶⁰ Moni tämän toiminnan kannattaja ilmaisi tämänkertaisen aloitteen olevan ”järkevä” tai ”maltillinen”⁴⁶¹. Pitkän puheen pitänyt konservatiivi Edward Leigh kuvaili konsensusmenettelyä nimenomaan brittiläiseksi tavaksi säätää eläinsuojelulakeja.⁴⁶² Tämä käsitys ilmensi sitä kantaa, että liian radikaali pyrkimys muuttaa lakia ei ollut edustajan mukaan maan tavan mukainen, ja samalla metsästyksen vastustajiin liitettiin näkemys brittiläisen konsensuksen ylenkatsojina, vaikka toisaalta selkeää konsensusmenettelyä brittiläistä politiikassa voisi pitää myös fiktiivisenä retorisenä ilmaisuna. Mancroftin mukaan eläinoikeusjärjestöt olivat tuhlanneet mahdollisuuksia McNamaran ja McFallin lakialoitteiden yhteydessä, ja hän ilmaisi tämän kärkkäästi: ”käsiteltävänä oleva laki olisi voinut päätyä lakikirjaan

455 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14 , column 708, Lord Monson.

456 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14 , column 705, Lord Mancroft.

Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 557, Cope.

457 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 569, Leigh.

458 May 2013, 43, Bronner 2008, 57, 61.

459 Simons 2002, 11.

460 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 556, Meale.

461 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 557, Cope.

Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14 , column 702, Lord Mancroft.

462 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 568, Leigh.

paljon aiemmin jos aiempien lakien tukijat eivät olisi valinneet uhrata lakiehdotuksiaan eläinten oikeuksien alttarilla”.⁴⁶³

Kuitenkin itse lakialoitteen periaate ilman metsästystä sai kannatusta kaikilta keskusteluun osallistuneilta. Villieläimiin kohdistuneita haitantekoja, kuten kettujen tuleen sytyttämistä, kuvailtiin alahuoneessa melko yksityiskohtaisesti⁴⁶⁴ ja tällaisiin tekoihin sortuvia ihmisiä jokseenkin mielenvikaisiksi. Konservatiivi Michael Fabricant kuvaili eläinten väärinkohtelijoita seuraavasti: ”aivan kuin he olisivat psykopaattisia eikä heillä olisi empatian tuntoa toisia elollisia kohtaan”.⁴⁶⁵ Niin ikään konservatiivi Tom Sackvillen mukaan laki heijasti myös Britannian kansakunnan eläinrakkautta, ja vain halveksittava vähemmistö oli julma eläimille.⁴⁶⁶ Tässä tulee huomata, että kyse oli mielivaltaisen ja satunnaisen eläimiin kohdistuvan julmuuden halveksunnasta, eikä laillisista eläintenkäyttötavoista kuten metsästyksestä, joissa myös eläimille aiheutuva kipu oli mahdollista.

Debatissa esiintyi myös eläinten oikeuksien käsitteellisen luonteen pohdintaa. Alahuoneessa metsästystä kannattaneen konservatiivi Edward Leighin mukaan oli yleisesti tiedossa että eläimillä ei ollut oikeuksia koska niillä ei ollut myöskään velvollisuuksia. Ihmisellä oli kuitenkin velvollisuus olla vahingoittamatta niitä.⁴⁶⁷ Leighin kommentti ilmensi skeptistä asennetta eläinten oikeuksiin vedoten sopimuksen kautta saavutettaviin oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoiseen suhteeseen. Tämä lähestyminen on ilmennyt länsimaisen filosofian traditiossa erityisesti Kantin esittämässä rationaalisten toimijoiden tekemässä oikeussopimuksessa. Eläinetiikassa kuitenkin tällaista lähestymistä on kritisoitu siitä, että välttämättä kaikkia ihmisiäkään ei voi lukea rationaaliseksi toimijoiksi, ja toisaalta ihmisellä ja eläimellä voi myös olla vastavuoroinen suhde,⁴⁶⁸ eikä eläinten oikeuksien voida ajatella lähtökohtaisesti olevan sopimusperustaisia.

Ylähuoneessa Oxfordin piispa Richard Harries pohti puolestaan kirkon kahdenlaatuista

---

463 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14 , column 705-706, Lord Mancroft. ”The Bill before us now could have reached the statute book a lot earlier had the promoters of those previous Bills not chosen to sacrifice their measures on the altar of animal rights.”

464 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 555, Meale.

Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 555, Fabricant.

465 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 567, Fabricant. ”It is almost as if they are psychopathic and have no empathy of feeling for other living creatures.”

466 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 562, Sackville.

467 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 570, Leigh.

468 Anderson 2004, 285- 287.

suhtautumista eläimiin. Hän kertoi, että varsinkin ortodoksikirkossa oli vallinnut traditio eläimistä lähimmäisinä, ja toisaalta vanhan testamentin ajatus ihmisen herruudesta eläimiin oli ollut läsnä. Piispan mukaan herruusasema oli muuttumassa, ja se nähtiin johtamisen sijaan enemmän huolenpitona.⁴⁶⁹ Samoin Fabricant mainitsi että juutalais-kristilliseen etiikkaan pohjaavan englantilaisen lain tärkeimpiä ominaisuuksia oli velvollisuus huolehtia myös eläimistä.⁴⁷⁰ Kristinuskon laajoja linjoja tarkastellessa piispan mainitsema ihmislajin ainutlaatuisuuden korostaminen on ollut läsnä, ja esimerkiksi käsitys eläinten olemassaolon tarkoituksesta ihmistä varten ”epätäydellisempinä” olentoina on juurtunut kristilliseen traditioon. Äärimmäinen mutta vaikutusvaltainen esimerkki kristinuskon opettamasta eläinten sieluttomuudesta oli 1600-luvulla vahvistunut käsitys eläimistä vaistonvaraisina mekaanisina koneina. Valistuksen aikakaudella uskonnolliseen argumentaatioon alettiin kuitenkin liittää entistä laajemmin myötätuntoisempia asenteita eläinten suhteen ja vaatimukset hyväntahtoisemmasta eläinsuhteesta loivat pohjaa 1800-luvulla kehittyneelle eläinsuojeluliikkeelle.⁴⁷¹ Piispa ja Fabricant painottivatkin enemmän eläinten suojelua ja ihmisen velvollisuutta huolehtia näistä. Kuitenkin tulee huomata, että uskonnollisiin oppeihin vedotessa tulkinnanvaraisuus on usein läsnä ja uskonnollinen diskurssi näyttikin olevan usein tilannesidonnaista.

Villieläinlainsäädäntöä sivuavissa lehdistön julkaisuissa ilmeni myös aihepiirin kytkeytyminen metsästysaiheeseen. The Timesissa kerrottiin lakialoitteen tuovan villieläinten suojelun samalle tasolle esimerkiksi lemmikkien suhteen, ja aiemman lakialoitteen sanottiin kaatuneen ylähuoneessa ketunmetsästäjien vastustukseen. Jutussa esiteltiin myös maataloustuottajien huolta siitä, että mäyrät levittäisivät karjaan tuberkuloosia. Maanviljelijät tahtoivatkin nyt luvan alkaa mäyräjahtiin vedoten sen tekemisiin tuhoihin ja liian suureksi näkemäänsä lukumäärään. Haastateltujen tiedemiesten mukaan kuitenkin ei ollut kattavaa näyttöä mäyrien tautihaitasta.⁴⁷² Tämä vahvisti jälleen käsitystä tietyistä jakolinjoista eläimiä koskevassa keskustelussa: maanviljelijät näkivät usein tietyt eläimet haittaeläimiä, ja metsästyksen kajoamisen yritykset herättivät selkeitä vastatoimia. Seuraavana päivänä Timesissa aloitteen nostaneen Mealen mukaan tulevaisuudessa Labour-hallitus nostaisi metsästyksen tulevaisuuden uudelleen mietittäväksi. Samoin British Fields Sports Societyn edustaja kiitteli myös lakialoitteen onnistumisesta ja yhteisestä toiminnasta asian hyväksi.⁴⁷³ Mealen kommentti viittasi tulevaan ja

469 Hansard 1803-2005, HL Deb 14 February 1996 vol 569 cc700-14 , column 706-707, Lord Bishop of Oxford.

470 Hansard 1803-2005, HC Deb 26 January 1996 vol 270 cc553-74 , column 566, Fabricant.

471 Singer 1975/2004, 246-259.

472 The Times 26.1.1996, Michael Hornsby, ”Farmers call for right to cull badgers in TB areas”.

473 The Times 27.1.1996, Alice Thomson, ”Mps rush through Bill against cruelty to wild animals”.

vielä fiktiiviseen työväenpuolueen hallitukseen, ja vaikka yleiset vaalit olivat vasta seuraavana vuonna, saattoi kommentoinnin nähdä osana vaalikampanjointia. Julkisuudessa oli jo esiintynyt myös paljon uumoilua konservatiivipuolueen kannatuksen laskun yhteydessä siitä, että seuraava hallitus muodostettaisiin työväenpuolueen Tony Blairin johdolla.⁴⁷⁴

Puoluepolitiikan suhdetta eläimiä koskevaan debattiin pohdittiin lehdistössä. Vuoden 1996 syyskuussa Guardianissa Catherine Bennetin ”Policy that's neither fish nor fowl” - artikkeli keskittyi työväenpuolueen eläinpolitiikkaan. Jutussa kerrottiin puolueen saaneen miljoonan punnan lahjoituksen Political Animal Lobbyilta, International Fund For Animal Welfaren alaisuudessa toimivalta haaralta, sillä uskoi puolueen ajavan parhaiten eläinten asiaa. Bennett esitti, että juuri metsästyksen kieltäminen oli ollut puolueen agendalla ”ilmiselvistä syistä”, sillä se oli usein rikkaiden oikeistolaisten suosimaa. Kirjoittaja pohti, oliko pelkästään ketunmetsästyksen kieltäminen eläinten hyvinvoinnista huolehtimista, sillä puolue ei esimerkiksi halunnut kajoa kalastukseen sillä sitä harrastivat työväenpuolueen tukijat. Eläinsuojeluväen työväenpuolueeseen suuntautuvan lobbauksen kirjoittaja arveli johtuvan siitä, että puolue nähtiin sorrettujen ryhmien asian ajajana, johon eläinoikeusajattelussa myös eläimet laskettiin. Kuitenkin Bennett jäi pohtimaan, oliko Labourin ketunmetsästysvastaisuus vain pientä verrattuna eläinten oikeuksien laajempaan ajamiseen.⁴⁷⁵ Kahden pääpuolueen linjoja verratessa, työväenpuolue on ajanut useammin parannuksia eläinten olosuhteisiin, vaikkakin eläinten hyvinvointiseikkoja painottavia edustajia löytyy molemmista puolueista. Kuten toimittaja arveli, työväenpuolueessa oli varsinkin 1980-luvulla yhdistetty eläinten asian ajaminen sorrettujen ryhmien asiaan, ja varsinkin harrastusmetsästyksen lopettamisen tavoite oli puolueen linjaan tullut 1970-luvulla.⁴⁷⁶

Poliittisten puolueiden linjausten arvostelu eläinpolitiikassa tuli esille niin ikään vuonna 1997 voimaanastuneen vaarallisia koiria koskeneen lain debateissa. Vuoden 1991 vaarallisia pit bull-koiria koskenutta lakia muutettiin yksittäisen edustajan lakialoitteen myötä, ja ylähuoneessa käydyssä debatissa konservatiivipuolueen aiempaa linjausta kritisoitiin voimakkaasti. Dangerous Dogs (Amendment) – laki muutti aiemmin keskustelua herättänyttä pit bull-lakia siltä osin, että vaaralliseksi luokitellun pit bull -tyyppisen koiran tuhoamismääräykset muuttuivat harkinnanvaraiseksi tuomioistuimille.⁴⁷⁷ Lakialoite lain muuttamiseksi oli nostettu jo kolme kertaa

---

474 Morgan 2001, 538.

475 The Guardian 4.9.1996, Catherine Bennet, ”Policy that's neither fish nor fowl”.

476 Garner 2004, 212-215.

477 Dangerous Dogs (Amendment) Act 1997 legislation.gov.uk

aiemmin⁴⁷⁸, joka osaltaan selitti lyhyehköä toista luentaa.

Debatissa ylähuoneen rooli lainsäädännön ja politiikan arvioijana ja arvostelijana ilmeni. Konservatiivihallitusta ja muutettavaa lakia kritisoitiin suorasanaisesti, ja ylähuoneen aloitteellinen rooli tuli esille tämän lain yhteydessä. Lain muuttamista perusteltiin viitaten esimerkiksi lain epäoikeudenmukaisuuteen sekä julkiseen mielipiteeseen.⁴⁷⁹ Lain esitellessä Lucius Caryn mukaan koko maan koira-asiaa piirittivät ongelmat, ja hän peräänkuulutti sitä, että koirien omistajat saisivat mahdollisuuden todistaa koiran vaarattomuuden. Hän kritisoi myös hallituksen ja lehdistön suhdetta siitä, että tämä oli aiemmin ollut ”hieman liian läheinen ollakseen terve”⁴⁸⁰, varsinkin kun hallitus oli pyrkinyt nostamaan laskenutta suosiotaan tarttumalla populaarilehdistössä esiintyneisiin aiheisiin.⁴⁸¹ Debatin luonne ja lain muuttamisen yritykset kertoivat siitä, että lain hahmottelun aikana kiireellisyys, sensaatiohakuinen uutisointi ja koirien profiloiminen äärimmäisen vaaralliseksi eivät olleet saaneet aikaan jälkeen päin tarkasteltuna laajalti hyväksyttävää tulosta.

Lain tarkoituksesta vähentää vaarallisten koirien määrää ei ilmennyt erimielisyyksiä. Sen sijaan hallituksen ilmeisen torjuvaa asennetta lain muutostarvetta kohtaan kritisoitiin ylähuoneessa ja hallituksen sanottiin jättäneen huomiotta lakia tutkimaan asetetun valiokunnan kannan lain muutostarpeesta.⁴⁸² Hallituksen kannan esitellyt James Stopford, Courtownin jaarli, näki kuitenkin lain koskemattomuuden tarpeelliseksi, sillä laki kannustaisi vastuulliseen koiranpitoon ja sen muuttaminen heikentäisi turvallisuutta.⁴⁸³ Täten vaarallisten koirien näkyvyyden ja lukumäärän rajoittaminen näytti olevan yhä toivottavaa, mutta aiempi laki nähtiin liian voimakkaana keinona puuttua ongelmaan. Asenteiden saattoi huomata muuttuneen hieman myös negatiiviseksi leimattujen eläinten osalta konservatiivipuolueen hallituksen kritiikin yhteydessä.

---

478 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1240, Viscount Simon.

Hansard 1803-2005, HL Deb 09 February 1994 vol 551 cc1641-57

Hansard 1803-2005, HL Deb 01 March 1995 vol 561 cc1557-76

Hansard 1803-2005, HL Deb 04 December 1995 vol 567 cc867-80

479 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1237, Lord Soulsby of Swaffham Prior.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1238-40, Baroness Mallalieu

480 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1234, Viscount of Falkland. ”a little too close to be healthy”.

481 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1234 - 1237, Viscount of Falkland.

482 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1238, Baroness Mallalieu.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1240, Viscount Simon

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1245, Viscount of Falkland.

483 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 December 1996 vol 576 cc1234-45 , column 1242-1243, Earl of Courtown.

Konservatiivipuolueen 18 vuotta kestänyt johtoasema pääpuolueena katkesi vuonna 1997 uudistuneen työväenpuolueen, ”New Labourin”, vaalivoittoon pääministeri Tony Blairin johdattamana. Työväenpuolueen johtoaseman aikana eläinsuojeluun kiinnitettiin jossain määrin aiempaan kehitykseen verraten huomattavasti enemmän huomiota lainsäädännössä. Vuonna 1998 Animal Health (Amendment) – lakialoitteen debateissa kuitenkin huomio oli vielä aiemman lainsäädännön muokkaamisessa. Laki muutti vuoden 1981 Animal Health Act -lakia siltä osin, että karanteenissa olevien lemmikkien olosuhteiden valvontaan lisättiin näiden hyvinvoinnin huomiointi sekä viranomaisille annettiin mahdollisuus ohjata hyvinvointistandardeja karanteenissa pidettäville eläimille.⁴⁸⁴

Lakimuutos paransi siis hienoisesti eläinten hyvinvoinnin huomioimista yhdellä saralla, joka katsottiin ylähuoneen debatissa yksimielisesti toivottavaksi kehitykseksi. Eläinten huono kohtelu karanteenikenneleissä oli ylähuoneessa lain esitellessä Olive Nicolin mukaan vain vähemmistön ongelma.⁴⁸⁵ Kuitenkin osa debattiin osallistuneista argumentoi lain tiukentamisen puolesta. Esimerkiksi se, että RSPCA:n tarkastajat eivät lain myötä päässeet tarkastamaan karanteenieläimiä pitäviä kenneleitä, huoletti muutamaa edustajaa.⁴⁸⁶ Tarkastusten toivomisen perusteena oli myös lemmikkien omistajien oikeudet tietää eläimistään⁴⁸⁷ ja lemmikkieläimiin viitattiin myös rakkaina perheenjäseninä,⁴⁸⁸ ja näiden tärkeyden puolesta argumentointia elävöittivät myös konservatiivi David Waddingtonin, lordi Waddingtonin ja Timothy Beaumontin kertomat esimerkit koiriensa huonosta kohtelusta kenneleissä.⁴⁸⁹ Vaikka koirien tärkeään asemaan viitattiin, tulee huomata että näiden erityinen huomiointi ei ole ollut aina selviö, ja seuraläinten asiaan suhtautuminen näyttää myös kokeneen suuren muutoksen ensimmäisen eläimiä suojelleen lain säätämisen ajoista. Esimerkiksi 1820-luvulla ajatus koirien suojelusta lainsäädännöllä oli katsottu niin utopistiseksi että se oli saanut parlamentissa aikaan lähinnä naururemakan⁴⁹⁰, vaikka näiden asema lemmikkeinä samalla oli vahvistumassa. Nyt sen sijaan lemmikkikoirien puolesta pyrittiin tukkimaan pienimmätkin lakitekstien aukot, jotka ilmentävät tiettyjen eläinten arvon nousua aikojen saatossa.

---

484 Animal Health (Amendment) Act 1998, legislation.gov.uk

Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1135-1136, Baroness Nicol.

485 Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1135-1136, Baroness Nicol.

486 Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1139, Lord Soulsby of Swaffham Pior.

Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1140, Baroness Wharton.

Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1142, The Earl of Liverpool.

487 Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1136, Baroness Nicol.

Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1140, Baroness Wharton.

488 Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1142, The Earl of Liverpool.

489 Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1137, Lord Waddington.

Hansard 1803-2005, HL Deb 21 April 1998 vol 588 cc1135-46, column 1142, Lord Beaumont of Whitley.

490 Singer 1975/2007, 260.

5. ELÄIMIÄ KOSKEVA KESKUSTELU POLARISOITUU JÄLLEEN

5.1 Eläinsuojelunäkökulmaa painotetaan lain päivittämisen yhteydessä

Eläinsuojelua koskevaa puitelakia päivitettiin vuonna 2000 kun Protection of Animals (Amendment) Act – laki vuonna muutti vuoden 1911 lakia esimerkiksi eläintilojen tarkastusten ja eläinten teurastamisen suhteen.⁴⁹¹ Työväenpuolueen Claire Curtis-Thomaksen nostaman lakialoitteen keskusteluissa itse lain tarkoitusperiä tai taustalla vaikuttavia asenteita ei kritisoitu. Curtis-Thomas esitti, että lain oli tarkoitus esimerkiksi tukkia aukkokohta kaltoin kohdeltujen eläinten olosuhteisiin puuttumisen suhteen.⁴⁹² Edustaja muistutti parlamentilla olevan lähes 200-vuotinen historia eläinten suojelua koskevan lainsäädännön suhteen, ja tarkoituksena oli nyt parantaa yhtä vanhimmista eläinten hyvinvointia suojelevista laeista.⁴⁹³ Viittaamalla maan pitkään eläinsuojelun historiaan edustaja samalla painotti eläinten huomioon tärkeyttä ja maan eläinsuojelun tasokkuutta, joka jälleen korosti jo lähtökohtaisesti hyviä standardeja. Toisaalta tietty kunnianhimo esiintyi myös eläinsuojelulainsäädännön päivittämisen suhteen, sillä jo valmiiksi esimerkilliseksi nähtyä lakia haluttiin parantaa jopa pieniltä osin.

Curtis- Thomas perusteli lain tarpeellisuutta esimerkkien voimin tuotantoeläinten julmasta kohtelusta, jossa nopeamman toiminnan mahdollistava laki olisi ollut eduksi riittämätöntä hoitoa saaneille eläimille.⁴⁹⁴ Kuitenkin eläinten julmat laiminlyönnit nähtiin läpi keskustelujen poikkeustapauksina ja lainsäädäntöä pidettiin esimerkillisenä eläinten kasvattajien vastuullisuuden ohella.⁴⁹⁵ Esimerkiksi konservatiivi Tim Collinsin mukaan eläinten pitäjillä oli moraalinen sekä laillinen velvoite huolehtia eläimistään, eikä näillä ollut kiinnostusta kohdella pääasiallisia tulonlähteitään kaltoin.⁴⁹⁶ Tässä diskurssissa toistui jälleen käsitys hyvinvoivan ja tuottavan eläimen yhteydestä, vaikka aiempina vuosikymmeninä esimerkiksi Brambellin komitea oli tuolloin kiistänyt näkemyksen. Painotus eläimiin kohdistuvan julmuuden estämiseksi toisti osaltaan 1800-luvulla syntyneen eläinsuojelujattelun käsitystä siitä, että eläinten käyttö oli tietyiltä osin

491 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/40/contents>

492 Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41 , column 625-626, Curtis- Thomas.

493 Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41 , column 625, Curtis- Thomas.

494 Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41 , column 627, Curtis- Thomas.

495 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41 , column 639-640, Morley.

Hansard 1803-2005, HL Deb 20 October 2000 vol 617 cc1301-18 , column 1308, Lord Swaffham of Prior.

496 Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41 , column 629, Collins.

hyväksytyä, kunhan se tapahtui mahdollisimman kivuttomasti. Collinsin kommentti niin ikään kertoi siitä, että parlamentissa oli yhä vahvoilla käsitys eläintuottajien inhimillisestä eläinten kohtelusta, ja tällaisen diskurssin yhteydessä ei esimerkiksi eläintuotannon oikeutuksesta käyty keskustelua. Sen sijaan oikeuksien toteutumisesta puhuttiin lain perusteella syytettävien ihmisten kohdalla, esimerkiksi omistajille ei ollut tarkoitus aiheuttaa liikaa kuluja, ja eläintilojen tarkastusten pitäisi tapahtua ihmisoikeuslakien mukaisesti.⁴⁹⁷

5.2. Turkistarhauksen lakkautus ilmentää moraalipolitiikan muutosta

Tiettyjen eläinten oikeuksien parantamisen kannalta huomattava muutos, vuonna 2000 parlamentin käsittelyssä ollut Fur Farming (Prohibition) Act⁴⁹⁸-laki lakkautti turkistarhauksen Englannissa ja Walesissa, ja täten vuonna 2003 lain voimaanastumisen myötä Britanniaasta tuli ensimmäinen turkistarhauksen eettisin perustein lakkauttanut maa. Skotlannissa tarhaus kiellettiin puolestaan vuonna 2002⁴⁹⁹, vaikkakin alueella ei ollut enää toiminnassa olevia turkistarhoja. Minkkitarhoja oli alettu perustaa Britanniaan 1920-luvulla⁵⁰⁰ ja maan turkisteollisuuden kehitys oli ollut laskusuuntaista 1980-luvulta lähtien. Lakidebattien aikana maassa oli 13 turkistarhaa joiden omistajille myönnettiin lain myötä korvauksia. Myös julkisuudessa oli esitetty pitkään kritiikkiä villieläinten tarhausta kohtaan niille epäluontaisessa ympäristössä.⁵⁰¹ Parlamentissa työväenpuolueen edustaja Maria Eagle oli nostanut vuonna 1999 lakialoitteen turkistarhauksen lakkauttamiseksi,⁵⁰² mutta yksittäisen edustajan aloite ei läpäissyt vielä tuolloin tietään lakikirjaan. Seuraavana vuonna puolestaan hallituksen tukema lakialoite päättyi laiksi erimielisyyksien sävyttämien debattien saattelemana.

Ministeri Elliot Morley perusteli lain nostamista ensisijaisesti yhteisön arvokäsityksillä. Eläinten pitämistä pelkästään näiden turkisten vuoksi pidettiin sopimattomana, eikä turkistarhaus ollut linjassa eläimen arvon ja sen elämän kunnioituksen kanssa. Morley esitti että vallitseva

---

497 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 28 January 2000 vol 343 cc752-4, column 752-753, Morley.

Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41, column 627, Curtis-Thomas.

Hansard 1803-2005, HC Deb 19 May 2000 vol 350 cc623-41, column 635, Smith.

Hansard 1803-2005, HL Deb 20 October 2000 vol 617 cc1301-18, column 1306, Viscount Simon.

Hansard 1803-2005, HL Deb 20 October 2000 vol 617 cc1301-18, column 1311, Lord Luke.

498 Fur Farming (Prohibition) Act 2000 legislation.gov.uk

499 The Fur Farming (Prohibition) (Scotland) Act 2002 (Commencement) Order 2002 legislation.gov.uk

500 Game & Wildlife Conservation Trust gwct.org.uk, "Mink in Britain".

501 Garner 2004, 191.

502 Hansard 1803-2005, HC Deb 05 March 1999 vol 326 cc1331-403

julkinen mielipide oli sillä kannalla että ”eläimiä ei saisi tuhota tai kasvattaa tuhottavaksi ilman riittävää oikeutusta yleiselle hyödyille”⁵⁰³ eikä eläinten pitäminen vain siksi että niiden ”selkänahat revittäisiin irti” ollut soveliaista toimintaa enää kuluvalle vuosisadalle. Morleyn mukaan sen sijaan lihantuotannosta saatava hyöty ihmisille oli sen sijaan riittävä oikeuttaakseen eläinten pitämisen ruoaksi, sillä se liittyi olennaisesti ihmisten henkiinjäämiseen.⁵⁰⁴ Täten ministerin perustelut nojasivat pitkälti eläinsuojelun huomioimiseen, jonka kannalta turkistarhausta ei katsottu tarpeelliseksi tai eettisesti toteutettavaksi. Tämän erottaminen lihantuotannosta näytti olevan tähdellistä, varsinkin kun eläinten kasvattaminen näiden lihan vuoksi oli ollut myös enenevässä määrin kritiikin kohteena toisen maailmansodan jälkeen.

Turkistarhauksen lakkauttamista puollettiin pitkälti eläinten hyvinvointia puoltaneella diskurssilla ja alan eettistä kestämyyttä painottaen. Moni ei uskonut riittävien hyvinvointistandardien luomisen onnistuvan tarhattaville minkeille. Liberaalipuolueen Norman Baker esitti, että turkistarhojen olosuhteet eivät voisi toteuttaa luonnossa laajalla alueella elävälle ja vedellistä ympäristöä suosivalle minkille hyvinvointia.⁵⁰⁵ Työväenpuolueen Gerry Steinbergin mukaan tarhaus oli silkkaa julmuutta ja eläinten olot tarhoilla ”helvetilliset”. Hän sanoi nähneensä kuvia suomalaiselta turkistarhalla, jossa eläinten häkit eivät mahdollistaneet edes näiden kääntymistä: ”se on todella vastenmielistä”, hän kuvaili.⁵⁰⁶ Tarhauksen sanottiin olevan muun muassa kammottavaa⁵⁰⁷, inhottavaa ja vastenmielistä.⁵⁰⁸ Myös julkisen mielipiteen tärkeydestä muistutettiin, viitaten esimerkiksi mielipidemittauksiin jotka tukivat turkistarhauksen lakkauttamista.⁵⁰⁹ Morley ja puoluetoverinsa Angela Smith toivat esille myös tutkimustietoa siitä, että minkkitarhaus aiheutti selkeitä hyvinvointiongelmia eläimille.⁵¹⁰ Täten argumentoinnissa näkyi tunteita herättäneet kuvaukset tarhauksen ja turkisten käyttämisen vastenmielisyydestä, kuin myös tieteellisempi näkemys asiaan.

Useasti viitattiin siihen, että minkkitarhaus oli sekä julmaa, että ei-soveliaista sivistyneelle ja

---

503 ”Animals should not be destroyed or bred for destruction without a sufficient justification of public benefit.”

504 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 40-41, Morley.

505 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 58, Baker.

506 ”I find that totally objectionable”. Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 51-52, Steinberg.

507 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 52, Steinberg.

508 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 59- 60, Eagle.

509 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 55, Baker.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 46, Morley.

510 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 50, Morley.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 66, Smith.

nykyaikaiselle yhteiskunnalle⁵¹¹, ja turkistarhauksen lakkauttaminen nähtiin täten koko yhteiskunnan kehitystä koskevana asiana. Esimerkiksi Maria Eagle mainitsi muualla Euroopassa käytävään keskustelun tarhauksesta ja Britannian tulisi näyttää tietä kieltämällä tarhaus.⁵¹² Eaglen puheenvuorossa tiivistyi turkistarhauksen vastainen argumentointi:

”on tuomittavaa, julmaa ja vastenmielistä sivistyneelle yhteiskunnalle - - sallia villieläinten pito erittäin pienissä häikeissä jotka estävät näitä toteuttamasta luonnollista käyttäytymistään - - ainoastaan kerätäkseen taloudellista hyötyä näiden turkeista, joita ilman kaikki selviämme”.⁵¹³

Täten lakialoitteen puolustajien huomio kiinnittyi sekä eläinten hyvinvointiin, ja sen edistäminen katsottiin osaksi edistyksellistä ja esimerkillistä yhteiskuntaa. Lisäksi yhteisön arvoihin retorisesti vedotessa tuli esille yhteys kommunitarismin ideologiaan, jossa valtion rooli yhteisten moraalisten valintojen aktiivisena toimeenpanijana korostuu.⁵¹⁴ Debatissa turkistarhauksen kiellon puolesta argumentoijat näkivät yhteisön arvojen olevan kiellon kanssa linjassa, ja valtion puuttuminen asiaan lainsäädännön kautta edesauttaisi yhteisen hyvän toteutumista tässä eläimiä koskevassa asiassa. Debatissa yhteisiin arvoihin vetoaminen näkyikin erityisesti retorisenä keinona. Lisäksi tulee huomata esimerkiksi se, että maassa turkistarhaus ei ollut taloudellisesti kannattavimpia eläintuotannon muotoja, joka osaltaan mitä ilmeisimmin edesauttoi sen lakkauttamisen puolesta argumentointia.

Lakialoitteen vastustajien moraalinen pohdinta keskittyi puolestaan enimmäkseen puimaan esimerkiksi Morleyn esittelemiä argumentteja turkistuotannon tarpeettomuudesta muihin eläinten käyttötapoihin nähden. Pyrkimys osoittaa vastapuolen moraalinen päättelyketju epäjohdonmukaiseksi tähtäsi osoittamaan lain perustelut hatariksi, ja osaltaan vahvistamaan oman näkökannan oikeellisuutta. Debateissa esitettiin paljon kysymyksiä siitä, miksi tarkalleen oli oikein kasvattaa eläimiä näiden lihan, mutta ei turkisten vuoksi.⁵¹⁵ Konservatiivi Andrew Hunterin

511 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 55, Steinberg.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 60, Eagle.

Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56, column 1143, Baroness Gale.

512 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 31, Eagle.

513 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 59-60, Eagle. ” - - it is unjustifiable, cruel and obnoxious in a civilised society - - to allow wild animals to be kept in extremely small cages that prevent them from exhibiting their natural behaviour - - merely to collect the commercial value of their fur, which is something that we can all do without.

514 Cochrane 2010, 74-75.

515 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 40, Swayne.

mukaan vakuuttavaa vastausta tälle ei löytyisi lain puoltajilta, sillä moraalista erottelua tässä ei olisi - ”käytännöt ovat pohjimmiltaan samat”, joten ”yritykset oikeuttaa lakiehdotus epäonnistuvat”.⁵¹⁶ William Peelin, jaarli Peelin, mukaan eläinten tappaminen turkkinsa vuoksi oli ”täydellisen luonnollinen ilmiö”⁵¹⁷ joka kiellettäisiin syyttä. Tulee huomata, että eläinten käyttämisen yhteydessä ”luonnollisuuteen” vetoaminen kertoo pikemminkin puhujan maailmankatsomuksesta kuin objektiivisesta totuudesta. Huomionarvoista on myös termin ”luonnollinen” poliittinen latautuneisuus ja tilannesidonnaisuus,⁵¹⁸ ja tässä siihen vedoten puolustettiin suhteellisen lyhytikäistä, maailmansotien välillä kasvuun lähtenytä alaa.

Samoin pohdittiin, oliko laki ennakkotapaus muiden eläintenkäyttötapojen kieltämiselle, kuten lihantuotannolle tai lemmikkikoirien pitämiselle, sillä nämä tavat sisälsivät myös toisinaan julmuutta.⁵¹⁹ John Monsonin, lordi Monsonin, mukaan lain taustalla oleva logiikka ja argumentit eivät olleet järkeviä ”ellei veganismi hallitse hallituksen piirissä ja tämä on vain alkua sarjalle kieltoja”.⁵²⁰ Kuten on tuotu esille, voi olla ristiriitaista kieltää vain tietty kärsimyksen aiheuttaja, mutta toisaalta pienikään edistys ei olisi mahdollista tämän ajattelutavan mukaan.⁵²¹ Esimerkiksi Monsonin kommentin taustalla oli se lähtökohta, että vain kokonaan eläintuotannon tukemiselta kieltäytyvät vegaanit voisivat lakkauttaa tarhauksen. Kuitenkin ylähuoneessa oltiin tietoisia siitä, että hallituksen linja ei ollut veganismin edistäminen tai eläinteollisuuden alas ajamisen tukeminen. Parlamenttipuheen retoriikan yhteydessä liioitteleva kielenkäyttö onkin tuttua, ja tätä myös puheen yleisö osaa odottaa.⁵²² Lisäksi retorisin keinoin suoraan henkilöön menevää vähättelyä voidaan kiertää parlamenttipuheessa hyökkäämällä retorisesti tämän toimia vastaan, ja tämä retorinen keino ilmenikin turkistarhausdebatissa useasti kiellon haittavaikutuksia korostettaessa. Debatissa esitettyjen solvausten suhteen hallituksen kritisoinnissa tuli esille näiden kaksitasoisuus. Edustajien alttius solvauksille liittyikin siihen, että ne voidaan suunnata monitasoisesti sekä edustajan yksityiselämän kuin myös vaaleilla valitun puolueen edustajan tasolle,⁵²³ ja tässä debatissa

---

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 46, Nichols.

516 ”the practices are essentially the same”, ”attempts to justify the Bill fail.” Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 62 – 63, Hunter.

517 ”perfectly natural phenomenon” Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56, column 1141, Earl Peel.

518 Aaltola 2013, 15.

519 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 46, Moss.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 54, Gray.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 70 – 72, Paterson.

520 Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56, column 1140, Lord Monson. ”unless veganism prevails in Government circles and this is merely the prelude to a long series of bans”

521 Cochrane 2010, 90.

522 Ilie 2004, 71.

523 Ilie 2004, 50, 59-60.

työväenpuolueen tasolle suunnattu loukkaava kielenkäyttö oli vahvasti läsnä.

Tarhauskiellon nähtiin olevan yhteisten arvojen ajamisen sijaan myös osoitus vapaan yhteiskunnan sortamisesta ja turkistarhaajat nähtiin lain uhreina. Yksilöiden vapauteen ja varsinkin maaseudun ihmisten oikeuksiin vedottiin paljon lakialoitteen vastustajien keskuudessa, ja jälleen debatisissa ilmeni myös käsitys kaupunkilaisten ja maalaisten eriävistä eläinsuhteista. Tarhauksen tukijoiden mukaan hallituksen aloite oli muun muassa ankara⁵²⁴, hölynpölyä⁵²⁵ ja ennakkoluulon ja suvaitsemattomuuden osoitus.⁵²⁶ Esimerkiksi konservatiiviedustaja Malcolm Moss oli yksi niistä, jotka korostivat tarhaajille aiheutuvia menetyksiä. Moss kritisoi hallitusta siitä, että se saneli mitä ihmiset saivat tehdä vapaassa yhteiskunnassa ja ihmetteli, miksi elinkeino ryöstettäisiin viattomilta tarhaajilta, joita ”eläinoikeusterroristit” olivat jo vuosia ahdistelleet. Hänen mukaansa kyse ei ollut eläinten hyvinvoinnista, vaan hallituksen ”fiksaatiosta näytökseen” ja populismiin, jotka menivät todellisuuspohjan ja vähemmistöjen oikeuksien edelle.⁵²⁷ Ylähuoneessa niin ikään konservatiivijäsen Flora Fraser, lady Saltoun of Abernethy, ei voinut ymmärtää ”miksi on niin hirvittävän moraalisesti kauhistuttavaa tappaa eläin vaatteeksi mutta ilmeisesti ei moraalisesti kauhistuttavaa tappaa eläin ruoaksi.”⁵²⁸ Hän myös kertoi hankkineensa turkistakin eläinoikeusaktivistien tekojen vuoksi, ja perusteli tätä ja lakialoitteen vastustamista sillä, että halusi edistää vapautta.⁵²⁹

Tarhauksen puolustajien kommentointi nojasi paljon äärimmäisiä yksilönvapauksia korostaneeseen liberalistiseen diskurssiin, joka erosi selkeästi vastapuolen yhteisen moraalien korostamisesta. Retoriikassa saattoi nähdä yhteyksiä liberalistiseen arvojen monimuotoisuuden korostamiseen, jolle on olennaista *ihmisten* yksilöllisten valintojen toteutuminen. Tässä ajattelussa valtion politiikan roolina on hyväksyä moniarvoisuus, eikä ajaa yhtä tiettyä käsitystä oikeasta toiminnasta.⁵³⁰ On tuotu esille, että tällaisessa ihmisten valintojen tärkeyttä alleviivaavassa ajattelussa eläinten käyttäminen ja vahingoittaminen nähdään hyväksyttävänä, jos se ei vahingoita

524 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 44, Burnett.

525 Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56, column 1142, Earl Peel.

526 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 64, Hunter.

527 ”The Bill demonstrates the Government's fixation with presentation, which they put above substance, and with populism, which they put above the rights of minorities.” Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 46-51, Moss.

528 ”- - why it is so terribly morally appalling to kill an animal for clothing but apparently not morally appalling to kill an animal for food.”

529 Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56, column 1144, Lady Saltoun of Abernethy.

530 Cochrane 2010, 52 – 53., Garner 2005, 56.

muita ihmisyyhteisön jäseniä.⁵³¹ Debatissa lain vastustajat nojasivatkin pitkälti näiden yksilöllisten valintojen tärkeyden painottamiseen liberalistinen diskurssin kautta, jossa samalla turkistarhauksen vaikutukset itse eläimille jätettiin lähes huomiotta, tai niitä ei ulotettu moraalisen pohdinnan piiriin. Tarhauksen kieltävän lain voi sanoa rajoittaneen tarhaajien oikeuksia, mutta lainsäädännöllä myös yleisesti pyritään kitkemään esimerkiksi väkivaltaisia taipumuksia joita voisi perustella yksilön vapauksien puolesta,⁵³² ja tässä debatissa tarhauksen haitta nähtiin tiettyjä vapauksia vakavampana.

Argumentoinnin keskittyessä yhteiskunnan luonteeseen ja tarhauskiellon aiheuttamiin haittoihin ihmisille, lain vastustajat kommentoivat itse turkiseläinten hyvinvointia tai olosuhteita niukasti tai eivät nähneet tarhauksen olevan eläimille haitallista. Esimerkiksi Monson sekä konservatiivipuolueen edustajat Moss ja Hunter pohtivat, että mikäli turkistarhoilla olisi tutkitusti tarvetta parantaa hyvinvointistandardeja, tulisi standardeja nostaa, eikä lakkauttaa alaa.⁵³³ Konservatiivijäsen Charles Chetwynd-Talbotin, Shrewsburyin jaarlin, mukaan tarhaus maassa oli ”humaania” ja se siirtyisi lain mukaan maihin joissa hyvinvointistandardit olisivat alhaisempia,⁵³⁴ ja tämä käsitys osaltaan korosti näkemystä Britannian eläinsuojelun tasokkuudesta. Toisaalta huomion kiinnittäminen itse vastapuolen hatariin perusteluihin herättää pohdintaa siitä, että argumentaatio joka olisi keskittynyt puoltamaan villieläinten pitämistä pienissä häkeissä olisi voinut olla riittämätöntä tarhauksen puolustamiselle. Asian linkittäminen esimerkiksi ihmisten valinnanvapauteen sitoi turkistarhauksen laajempaan kontekstiin. Lisäksi turkiseläinten hyvinvoinnista oli selkeästi eriäviä kantoja, kun samassa debatissa turkistarhausta kuvailtiin äärettömän julmaksi ja täysin inhimilliseksi. Lain puoltajien keskuudessa Britannian eläinsuojelun tasolle seuraavaksi askeleeksi nähtiin toisaalta tarhauksen lakkauttaminen, kun taas esimerkiksi Chetwynd-Talbotin kommentin mukaisesti eläinsuojelustandardien vuoksi tätä ei tulisi toisaalta lakkauttaa.

Kiivaassa debatissa osapuolet näyttivät keskustelevan laadullisesti eri asioista. Parlamenttikeskustelussa vastapuolet kuitenkin tiedostavat että toisen osapuolen kannan ei odoteta välttämättä realistisesti muuttuvan oman argumentaation seurauksena, vaan kyseessä on ennen kaikkea oman julkisen kannan esille tuominen sekä vastustajan alentaminen. Samoin

531 Cochrane 2010, 60 -61. , Garner 2005, 67.

532 Cochrane 2010, 90.

533 Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56 , column 1139, Lord Monson.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 47, Moss.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 May 2000 vol 350 cc40-77, column 64, Hunter.

534 Hansard 1803-2005, HL Deb 19 July 2000 vol 615 cc1130-56 , column 1146, The Earl of Shefsbury.

parlamenttidebattien kommunikaatio ei ole välttämättä selväsanaista dialogia tai ”totuuden löytämiseen” tähtäävää.⁵³⁵ Kuitenkin turkistarhauksen lakkauttaminen eettisin perustein sai aikaan huomattavaa vastustusta, joka kertoo suhtautumisesta eläinten oikeuksien laajempaan ajamiseen, vaikka eläinten oikeuksiin ei debateissa suoraan viitattukaan. Lain päämäärä olisi ollut perusteltavissa myös eläinoikeusperustein, jossa eläinten asema välineenä, tässä tapauksessa turkiksen raaka-aineena, ei ole hyväksyttävää. Eläinoikeusaktivistien kuvailu terroristeiksi, valtion ja yhteiskuntajärjestyksen vihollisiksi myös korosti näiden toiminnan perusteiden negatiivisuutta.

Turkistarhauksen eettisyyden luonteesta esitettyjä eriäviä käsityksiä esiintyi myös lehtien sivuilla. Vuoden 1999 marraskuussa Guardian uutisoi että Skotlanti aikoi myös kieltää turkistarhauksen, jos lain myötä tarhat siirtyisivät Englannista sinne. Jutussa siteerattu turkistuottajien edustajan mukaan hallitus oli kieltämässä laillisen alan vain siksi että ei pitänyt siitä, mutta samalla esiteltiin myös eläinoikeuksien puolestapuhujien kiittely laista.⁵³⁶ Turkistuottajien kanta oli samankaltainen kuin parlamentissa lain vastustajien esittämä, jossa nimenomaan elinkeinon tärkeyttä painotettiin. Tämä vahvisti taloudellisten intressien painottamista eläinten oikeuksien toteutumisen esteenä.

The Timesin ja Guardianin turkistarhausta koskevissa julkaisuissa oli painotuseroja siinä, mistä näkökulmasta asiasta uutisoitiin muutaman vuosina 1999-2000 julkaistun turkisaiheisen julkaisun perusteella. Parlamenttidebatissa perinteisempi puolueasetelma oli nostanut päätään, ja tässä tapauksessa myös lehtien lähtökohdat eri poliittisissa leireissä saattoivat hyvinkin vaikuttaa julkaisuihin. Turkisten vastustamisen syyksi uumoiltiin eläinasian lisäksi puoluepolitiikkaa. Guardianin raportissa helmikuussa 2000 pohdittiin, miksi vuosikymmen aiemmin turkisten vastustus oli ollut tavallista, mutta nyt nämä näkyivät selkeästi catwalkeilla maailmalla. Muodin historiaan perehtyneen Caroline Coxin mukaan ketunmetsästyslobbaajien nousun ja turkisten käyttämisen välillä oli yhteys, ja turkisten käyttämisen hän näki Blairin vastaisena julkilausumana.⁵³⁷ Turkisten käyttäminen ja ketunmetsästys ovat yleisesti vaatineet varakkuutta, joten nämä voi assosoida yläluokkaiseen elämäntapaan, jota perinteisesti työväenpuolueen politiikassa ei ole ihannoitu. Kuitenkin turkistarhauksen pystyi selkeästi näkemään myös eläinten hyvinvoinnille haitallisena.

---

⁵³⁵ Ilie 2010,70.

⁵³⁶ Guardian 24.11.1999, Michael White, ”Ring-fenced Dewar pursues separate Scottish fur farms ban”.

⁵³⁷ Guardian 10.2.2000, Emma Brockes, Jess Cartner-Morley, Laura Cralk, ”This time it's real”.

The Timesissa Lucy Pinneyn artikkeli ”Intensive, yes, but not cruel” osoitti jo otsikossaan sen, että turkistarhausta ei mielletty julmaksi eläinten kannalta. Artikkelissa oli esitelty eläinten hyvinvointiin perehtyneen professorin kritiikkiä eläinten luontaisen käyttäytymisen estävälle turkistarhaukselle. Jutussa esiteltiin myös tarhaajan vastakkaista näkökulmaa hyvinvoivista minkeistä ja hänen sa ihmisillä oli taipumus inhimillistää eläimiä liikaa. Toimittajan mukaan turkiseläimet näyttivät tyytyväisemmiltä kuin esimerkiksi tuotantokanat, mutta totesi kuitenkin, että yleinen mielipide oli väistämättä turkistarhauksen vastainen.⁵³⁸ Myös Guardianissa viitattiin siihen, että monista aspekteista huolimatta turkistuotannon oikeutusta kritisoitiin Britanniassa. Judith Watt kertoi Guardianin Milanon turkistapahtuman reportaasissaan, että eläinten hyvinvoinnin huomioimisen jättänyt tapahtuma olisi vihastuttanut eläinoikeusjärjestöä kuin myös ”keskivertoa brittiläistä eläinrakasta”, ja esitti kuitenkin turkisten nauttivan vankkumatonta suosiota maailman muotipiireissä.⁵³⁹ Mielenkiintoista oli myös eläinrakas-termin ulottaminen tässä koskemaan sellaista henkilöä, jonka kiintymys ei koskettanut pelkästään lemmikkejä, vaan tämä saattoi myös kammoksua turkistarhausta.

Parlamenttipuheessa vuosia esiintyneet jakolinjat eläinten asiaa ajavista ihmisistä ilmenivät myös lehdistössä. ”Fur will fly” - artikkelissa The Timesissa syyskuussa 2000 pohdittiin esimerkiksi turkiksiin liittyvää eettistä keskustelua ja korostettiin käsitystä turkisten vastustajista sentimentaalisina. Turkistuottajien edustajan mukaan täytyi ottaa etäisyyttä disneymäiseen käsitykseen eläimistä, ja hän uskoi että oli tuottajienkin etu kohdella tarhaeläimiä hyvin. Kuitenkin toimittajan mukaan eläinoikeuslähtöinen kaiken eläintuotannon välttämistä pyrkivä logiikka oli selkeämpi kuin laajemman yleisön, jonka valintoihin hän arveli vaikuttavan inhon näyttää varakkuutta turkisten kautta, kuin myös turkiseläinten esteettisen arvon sentimentaalisen ihailun.⁵⁴⁰ Turkistuottajan esille tuoma disneymäinen eläinkäsitys liitettiin siis eläinten puolestapuhujiin eikä itse eläintuottajiin, ja tämän käsityksen myötä hyvin tunteellinen suhtautuminen eläimiin nähdään syynä sille, että eläimet nähdään ”ihmismäisinä”,⁵⁴¹ kuten Walt Disneyn tunnetuissa piirroselokuvissa. Disneymäisyyden vastakohtana on ollut se, että ”oikea” käsitys eläimestä määritellään esimerkiksi sen hyötyarvon mukaan, rationaalisesti ja painottaen eläimen eroavaisuutta ihmisestä. Näin ollen disneymäisestä eläinkuvasta puhuttaessa eläinten oikeuksien puolustaminen

⁵³⁸ The Times 18.12.1999, Lucy Pinney, ”Intensive, yes, but not cruel”.

⁵³⁹ Guardian 24.3.2000, Judith Watt, ”To die for”.

⁵⁴⁰ The Times 16.9.2000, Michael Harvey, ”Fur will fly”.

⁵⁴¹ Aaltola 2006, 40 – 41.

pelkistetään irrationaaliseksi tunteiluksi, jossa ilmenee käsitys eläimistä piirroshahmoina.⁵⁴²

5.3 Suu- ja sorkkataudin vaikutukset eläimiin jäävät keskustelun ulkoreunalle

Kiivasta ja puoluepolitiikkaan kantaa ottanutta keskustelua esiintyi lisäksi eläintautiepidemiaa koskeneen lakialoitteen debateissa. Suu- ja sorkkatauti, leviävä virustauti eläimissä, havaittiin Britanniassa vuoden 2001 helmikuussa. Siihenastisen maailman vakavimman epidemian puhkeamisen aikana ainakin 6 miljoonaa tuotantoeläimen asemassa olevaa eläintä, kuten lampaita ja lehmii, teurastettiin taudin kontrolloimiseksi ja leviämisen estämiseksi. Epidemia vaikutti laajasti koko yhteiskuntaan maatalouden lisäksi, esimerkiksi turismi maaseudulle heikkeni ja hallitus joutui lykkäämään vaaleja.⁵⁴³ Armeija kutsuttiin suorittamaan teurastusta ja eläinten hävittämistä⁵⁴⁴ ja karjatuotteiden maastavienti kiellettiin määräajaksi.⁵⁴⁵ Tuotantoeläinten hyvinvointiin keskittynyt eläinsuojelujärjestö Compassion in World Farming vastusti hallituksen asettamaa politiikkaa teurastaa eläimet kolmen kilometrin säteellä tartunta-alueesta sillä sen mukaan taudin leviämisestä ei ollut tarpeeksi tieteellistä näyttöä, ja teurastukseen liittyi paljon eläinten hyvinvointiongelmia.⁵⁴⁶

Vuoden 1981 Animal Health Act – lakia muuttanut samanniminen laki, koski pitkälti eläintautitapausten hoitamista jatkossa. Esimerkiksi viranomaisille annettiin valta määrätä teurastettavaksi sekä sairastuneet että terveet eläimet taudin leviämisen estämiseksi.⁵⁴⁷ Aloitteen toiset luennat olivat kiivaita ja hallituksen toimet saivat moitteita suurimmalta osalta keskusteluun osallistuneista. Erityisesti lain myöntämiä valtuuksia määrätä teurastus herätti kritiikkiä. Lain tuomat valtuudet maanviljelijöitä vastaan katsottiin äärimmäisiksi, ja lain katsottiin totalitarismidiskurssia korostaen olevan lähempänä kuuluisien diktaattorien, Hitlerin, Stalinin tai Zimbabwen Mugaben aatemaailmaa.⁵⁴⁸ Samoin lain valmisteluja kuvailtiin hätäisiksi. Useasti viitattiin siihen, että laki laitettiin alulle ennen kuin asiasta oli virallisia tutkimustuloksia.⁵⁴⁹

542 Aaltola 2006, 40-41.

543 Guardian 29.12.2001, Paul Brown, ”Foot and mouth epidemic now officially over”.

544 Guardian 30.0.2001, kirjoittaja ei tiedossa, ”...and so does foot and mouth”. , Guardian 6.4.2001, kirjoittaja ei tiedossa, ”No respite from foot and mouth”.

545 Ks.esim. Guardian 17.6.2001, John Vidal, ”Out of the spotlight, foot and mouth rages on: The culls continue as forgotten farmers complain about their cruel treatment”.

546 BBC:n Internet-sivut, 18.2.2011, ”Foot and mouth crisis remembered”, viitattu 7.11.2014.

547 Animal Health Act 2002 legislation.gov.uk

548 HCPP, Lords Sitting of Monday, 14th January 2002, House of Lords Hansard, Animal Health Bill, cc.835-854, column 880 Earl Ferrers, column 905, The Earl of Caithness, column 900, Lord Moran.

549 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 626, Jack.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 640, Thomas.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 651, Drew.

Keskustelun fokuksessa ei ollut eläimille aiheutuneen kärsimyksen pohtiminen laajemmin, vaan pitkälti hallituksen toimien kritisointi. Palaviin karjakasoihin viitattiin pariin otteeseen inhoavasti,⁵⁵⁰ ja edellisen vuoden teurastuksen toteuttamisen sanottiin olevan liian hätäisesti toteutettu,⁵⁵¹ mutta menetyksiä karjanomistajille painotettiin eniten ja eläinten arvo painottui keskusteluissa enimmäkseen taloudellisena hyötynä - tai menetyksenä. Eläinten kärsimysten jäämistä keskusteluissa taka-alalle saattoi selittää myös se, että jälleen enemmistön karjanhoitajista katsottiin olevan vastuullisia eläintenpitäjiä, ja epidemiaa ei katsottu heidän aiheuttamukseen.⁵⁵² Tosiasiassa tauti oli lähtenyt leviämään yhden tuottajan huolimattomuudesta, ja leviämistä vauhditti esimerkiksi tehostetulle tuotannolle ominaiset pitkät kuljetusmatkat keskitetyille teurastamoille, joten tehotuotannon vaatimukset itsessään linkittyvät taudin aiheuttajaksi, kuten esimerkiksi myös 1990-luvun hullun lehmän taudin kriisin aikana.⁵⁵³ Teurastuspolitiikkaa ei voinut myöskään pitää eläinten hyvinvointitoimenpiteenä, sillä tauti ei ollut eläimille kovin vakava ja siitä oli mahdollista toipua. Kuitenkin massateurastus takasi taudin hävittämisen nopeammin kuin rokottaminen ja esti tuottoisan vientikaupan laajemman estämisen.⁵⁵⁴

Hallitusta kritisoitiin myös siitä, että teurastuksen toimeenpano ei ollut ollut määrätietoista. Esille nostettiin tapaus, joka kertoi osaltaan siitä, että eläimet, joilla huomattiin yksilöllisiä piirteitä, saivat toisinaan osakseen armollisempaa kohtelua. Vuonna 2001 Phoenix-niminen vasikka oli löytynyt elossa muiden tilalla teurastettujen eläinten joukosta, ja suuren medianäkyvyyden saanut vasikka jätettiin henkiin. On myös arveltu, että tapauksen vuoksi koko hallituksen teurastuspolitiikka muuttui harkinnanvaraisemmaksi.⁵⁵⁵ Esimerkiksi konservatiivi Angela Browning kritisoi hallitusta siitä, että eläinten teurastusta ei toteutettu määrätietoisesti ja ihmetteli miksi juuri Phoenix oli jätetty eloon sääntöjen vastaisesti.⁵⁵⁶ Työväenpuolueen Eric Martlew selitti asiaa sillä,

550 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 637, Martlew.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 645, Owen.

551 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 587, Ainsworth.

HCPP, Lords Sitting of Monday, 14th January 2002, House of Lords Hansard, Animal Health Bill, cc.835-854, column 881, Earl Ferrers.

552 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 580, Beckett.

Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 614, Curry.

553 1990- luvulla karjaan levinnyt hullun lehmän tauti, BSE, levisi maassa epidemiaksi ja sai alkunsa siitä, kun karjalle oli syötetty näille sopimatonta ravintoa, esim. muiden eläinten kudoksia. Taudin leviämisellä oli laajat vaikutukset ja esimerkiksi EU asetti brittiläisen naudanlihan tuontikieltoon. Ks. Garner 2004, 120- 122, Morgan 2001, 521-522.

554 Garner 2004, 121 – 122.

555 Ks. esim. Guardian 26.4.2001, Patrick Wintour, & John Vidal, ”Policy change after public outcry”.

556 Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 634, Browning.

että kuuluisan vasikan teurastaminen olisi vienyt teurastukselta julkista kannattamista.⁵⁵⁷ Martlewn väitteessä voi olla perää. Paljon mediahuomiota saaneen vasikan yksilöllisyyden huomioiminen saattoi osaltaan vaikuttaa siihen, että se säästettiin, ja samalla tämä toi esille myös suhtautumista eläimiin ja median nostamiin aiheisiin. Otsikoihin nostetun eläimen teurastaminen olisi mitä ilmeisimmin aiheuttanut lisää julkista kohua, ja vasikan voi nähdä antaneen yksilöllisemmät kasvot laajalle eläinmäärälle.

Kuitenkin näkemykset laajamittaisen teurastuksen vaikutuksista eläinten hyvinvointiin olivat poikkeus debatissa. Työväenpuolueen Tony Banksin mukaan lain myötä annettavat valtuudet olisivat hirvittävät ja hän ihmetteli inhimillisyyden puutetta todeten seuraavasti: ”olen kauhistunut teurastettavien eläinten puolesta”.⁵⁵⁸ Banks oli poikkeus keskustelussa tuodessaan esille itse eläinten humanin kohtelun, mutta tulee myös huomata että edustaja keskittyi parlamenttiurallaan erityisesti myös eläinten oikeuksien puolesta puhumiseen ja oli kasvissyöjä,⁵⁵⁹ joten yleisesti muita edustajia syvempi kiinnostus aiheeseen oli mitä ilmeisimmin poikkeuksellisen puheenvuoron taustalla.

Hallituksen politiikan arvostelu näkyi niin ikään vahvana suu- ja sorkkatautia koskevissa julkaisuissa. Vasikan säästäminen ja teurastuspolitiikasta poikkeaminen nähtiin parlamenttidebattien tavoin lehdistössäkin pitkälti irrationaalisenä toimintana. Erityistä oli myös se, että perinteisesti vasemmistopolitiikkaan assosioitava Guardian asettui myös kritisoimaan työväenpuolueen politiikkaa. Guardianissa epidemian aikaan huhtikuussa 2001 uutisoitiin, että hallituksen tiukan teurastuspolitiikan mahdollinen löyhentäminen säästyneen vasikan löydyttyä aiheutti hämmennystä. Monen eläinlääkärin ja eläintenpitäjän sanottiin jo aiemmin vastustaneen laajamittaista teurastusta, ja teurastuspolitiikan lieventämiseksi oli protestoitu paljon, mutta jutussa kuitenkin todettiin että teurastuksen rajoittaminen voisi johtaa uuteen tautiepidemiaan.⁵⁶⁰

Niin ikään Guardianissa työväenpuolueen ehdokkaan John O'Farrellin ”Cull or cuddle”-kirjoitus ruoti hallituksen epä johdonmukaiseksi nähtyä teurastuspolitiikkaa ja ihmisten eläinsuhdetta piikittelevään sävyyn. Hänen mukaansa uuden teurastuspolitiikan mukaan hallitus

⁵⁵⁷ Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 638, Martlew.

⁵⁵⁸ ”I am terrified on behalf of all the animals that could be slaughtered” Hansard 1803-2005, HC Deb 12 November 2001 vol 374 cc574-676 , column 618, 622, Banks.

⁵⁵⁹ Ks. esim. Guardian 9.1.2006, Julia Langdon, Obituary: Tony Banks. Viitattu 21.11.2014

⁵⁶⁰ Guardian 27.4.2001, John Vidal, ”Confusion as culling policy changes: Rules Vets may exclude some cattle as protests grow”.

harkitsisi teurastusta eläinten ulkonäön vuoksi, joten vasikat säästettäisiin, toisin kuin lampaat ja siat. Hänen mukaansa ihmiset olivat liikuttuneet vasta söpöstä vasikasta palavien eläinkasojen sijasta. O'Farrel esitti, että brittiläiset välittivät enemmän eläimistä kuin ihmisistä, ja perusteli tätä siten, että esimerkiksi eläkeläisten ahdinko ei ihmisiä liikuttanut. Kirjoittaja ihmetteli myös eläinsuojelujärjestöjen saamia suuria lahjoituksia, samalla kun ruoti uutispolitiikan olevan rationaalisuuden sijaan emotionaalista.⁵⁶¹ Rationaalisuuden ja emotionaalisen suhtautumistavan vastakkainasettelu tuli tässä debatin ohella jälleen esille, samoin kuin debatissa esille tullut teurastuspolitiikan kritisointi. O'Farrel näytti olevan närkästynyt eläinten saamasta huomiosta, ja samalla vähätteli eläinten asian puolella olevia verratessa asiaa ihmisten saamaan kohteluun. Tulee myös huomata, että kirjoittamisajankohtana oli käynnissä eläinten laajamittainen teurastus, joten väitteet eläinten kohtelun huomioimisesta ihmisten asiaa tärkeämmäksi tulee asettaa tätä taustaa vasten.

Teurastuspolitiikassa vasikan säästäminen nähtiin poliittisena taktikointina. The Timesissa 27. huhtikuuta 2001 esitettiin, että Phoenixin kuolemantuomion peruminen symboloi hallituksen pakkomielleltä herkkätunteisiin otsikoihin ja vasikan säästäminen saatettiin nähdä symboloivan toivoa, vaikka hallituksen sanottiin vakuuttaneen että politiikka ei ollut muuttunut yhden eläimen takia.⁵⁶² Vuosi epidemian jälkeen Guardianissa John Vidal analysoi Phoenixin saamaa huomiota, mutta toi ilmi että vasikan löytyminen ei näyttänyt muuttaneen radikaalisti teurastuspolitiikkaa. Kirjoittaja toi esille, että hallitukselle vasikan säästäminen oli kuitenkin ollut tärkeää vaalien alla, sillä se loi kuvaa empaattisesta suhtautumisesta epidemian keskellä.⁵⁶³ Blairin työväenpuolueen uran aikana ilmenikin hallituksen uudenlainen ennakoiva pyrkimys uutisoinnin hallintaan⁵⁶⁴, ja sensaatiohakuinen ja sentimentaalisuutta painottanut uutisointi näytti jättävän tilaa myös hallituksen motiivien spekulatiolle.

Lehdistössä ilmeni myös laajempien tautiepidemian taustojen pohtimista. Madeleine Bunting pohti artikkelissaan Guardianissa taudin vuoksi aloitetun teurastuksen etiikkaa. Hän kritisoi sitä, että eläinoikeusjärjestötkään eivät olleet kyseenalaistaneet merkittävästi teurastuksen tarpeellisuutta, ja epidemia osoitti läntisen maailman välinpitämättömyyttä eläimistä. Buntingin mukaan epidemian

---

⁵⁶¹ Guardian 28.4.2001, John O'Farrel, "Cull or cuddle".

⁵⁶² The Times 27.4.2001, Philip Wester, "Why Phoenix death sentence was annulled".

⁵⁶³ Guardian 25.4.2002, John Vidal, "Never say die".

⁵⁶⁴ Kuhn 2005, 95.

puinti oli myös keskittynyt absurdisti siihen, miten se vaikuttaisi tuottajiin, eikä itse eläimiin.⁵⁶⁵ Tämä Buntingin huomio osoittautui hallitsevaksi ainakin parlamentissa käydyissä debateissa Animal Health- laista, jossa pääpainotus oli kritisoida hallitusta ja tuoda esille tuottajien ahdinkoa. Guardianin sivuilla oli aiemmin huomioitu halpaan lihaan tähtäävän tehotuotannon ja helposti leviävien eläintautien, kuten suu- ja sorkkataudin yhteys esimerkiksi reportaasissa helmikuussa 2001.⁵⁶⁶ The Timesissa myös niin ikään tehotuotannon vaikutukset taudin puhkeamiseen tulivat esille esimerkiksi ylähuoneen jäsenen Peter Melchettin tehotuotantoa kritisoivasta kirjoituksesta.⁵⁶⁷ Laajalle levinneen epidemian moninaisia syitä ja vaikutuksia oli siis pohdittu lehdistössä eri näkökulmista, mutta eläineettinen keskustelu ei erottunut suu -ja sorkkatautiepidemian uutisoinnissa Guardianissa ja Timesissa erityisesti ylitse muiden tautiin liittyvien analyysien. Julkista keskustelua parlamentin ja lehdistön kautta tutkiessa huomion pääpainotus näyttikin olevan poliittisten valintojen pohdinnassa ja taloudellisten menetysten arvioinnissa.

5.4 Metsästyksen kieltäminen käsitetään vakavaksi yhteiskunnalliseksi seikaksi

2000-luvun alkuvuosina kiihas keskustelu ja eläinaiheen liittyminen enemmän poliittisiin kiistoihin jatkui lisäksi vuoden 2004 Hunting Act- lain debateissa. Useassa aiemmassa debatissa oli tullut esille koirien avulla metsästyksen ristiriitaisuus, ja vuonna 2004, pitkään jatkuneen julkisen debatin ja kansalaisliikkeiden aktivoitumisen jälkeen, koirien avulla nisäkkäiden metsästyksen kieltävä laki⁵⁶⁸ säädettiin parlamentissa. Modernin ketunmetsästyksen juurten katsotaan ulottuvan vuoteen 1781 jolloin Peter Beckfordin metsästysoapas toi asiaa julkisuuteen. Kritiikki on ollut mukana heti alkumetreiltä, sillä samana vuonna *Monthly Review* – aikakausjulkaisussa kritisoitiin metsästystä vedoten sen julmuuteen.⁵⁶⁹ Eläinten asialla olleista järjestöistä metsästystä olivat vastustaneet esimerkiksi vuonna 1924 perustettu League Against Cruel Sports, 1960-luvulta vaikuttanut Hunt Saboteurs Association, ja RSCPA:n kanta oli muuttunut vastustamaan lajia 1976 ja niin ikään 1950-luvun lopulta usean mielipidemittauksen tulokset alkoivat näyttää tukea metsästyksen lakkauttamiselle.⁵⁷⁰

⁵⁶⁵ Guardian 31.3.2001, Madeleine Bunting, ”Who are the brutes now?”.

⁵⁶⁶ Guardian 28.2.2001, kirjoittaja ei tiedossa, ”From farm to plate. A sick industry”.

⁵⁶⁷ The Times 25.5.2001, Peter Melchett, ”Many of us hope that foot-and-mouth will prove to be the last terrible gasp of intensive farming”.

⁵⁶⁸ Hunting Act 2004 legislation.gov.uk

⁵⁶⁹ May 2013, 3-5.

⁵⁷⁰ May 2013, 73, 79, 80.

Parlamentissa aiemmin metsästyksen kieltämisen puolesta oli nostettu runsaasti aloitteita yksittäisten työväenpuolueen edustajien toimesta. Ensimmäinen ketunmetsästyksen kieltoon pyrkineestä keskusteltiin 1948-49,⁵⁷¹ ja vuosikymmenien saatossa 2000-luvulle saakka lakialoitteita nostettiin useita kymmeniä.⁵⁷² Ketunmetsästysdebatteja oli voimistunut uudelleen vuoden 1997 työväenpuolueen valtaannousun myötä, ja vuosien 1997 ja 2004 välillä 18 lakialoitetta oli nostettu ketunmetsästyksen kieltämiseksi. Asian käsittelyyn käytettiin satoja tunteja aikaa, ja se sai enemmän huomiota kuin esimerkiksi sotilaallisia ja taloudellisia seikkoja koskeneet debattit.⁵⁷³ Lakia on kuvailtu yhdeksi työväenpuolueen suurimmiksi saavutuksiksi, mutta samalla sanottu sen olevan ristiriidassa uudistuneen puolueen konsensushakuisen politiikan kanssa.⁵⁷⁴

Vuonna 2005 voimaan astuneen metsästyksen kieltäneen lain matka parlamentissa oli myös mutkainen. Heinäkuussa 2000 ensimmäinen hallituksen nostama aloite metsästyksen kontrolloimaksi esiteltiin, ja seuraavan neljän vuoden aikana nostettujen aloitteiden aikana alahuoneen enemmistö äänesti metsästyksen kiellon puolesta, ylähuoneen äänestäessä ensin päinvastaisesti ja taipuessa lopulta lisensoinnin hyväksymiseen.⁵⁷⁵ Uusea aloite kaatui käsittelyajan loppumiseen sekä metsästyksen kannattajien jarrutukseen. Vuoden 2004 lain yhteydessä on syytä tarkastella ainakin Tony Blairin toisen hallituksen aikaisia yrityksiä saada metsästyslaki läpi. Maaseutuministeri Alun Michael esitteli aloitteen 3.joulukuuta 2002⁵⁷⁶, jossa metsästyksen jatkumisen ehtona oli se, että sen hyödyllisyys voitaisiin katsoa eläinten kärsimystä oikeutetummaksi. Alahuoneessa enemmistö äänesti metsästyksen kokonaan kieltävän lausekkeen puolesta, mutta ylähuoneen äänestystulos oli puolestaan päinvastainen, ja lain käsittelyaika umpeutui lokakuussa 2003.

Syksyllä 2004 Michael esitteli jälleen metsästyksen kieltävän aloitteen jotta asialle saataisiin ratkaisu.⁵⁷⁷ Alahuoneessa lain toinen luenta käytiin 15.syyskuuta 2004⁵⁷⁸, ylähuoneessa 12.lokakuuta, ja myöhemmin ylähuoneen jäsenet äänestivät lakia vastaan. Kamarien vastakkainasettelua lisäsi se, että marraskuussa 2004 sen läpisaattamiseen käytettiin Parliament Act

---

571 May 2013, 131-132.

572 May 2013, 137.

573 Ks.esim. May 2013, 1, 143, Bronner 2008, 171.

574 May 2013, 149.

575 Ks. esim May 2013, 145.

576 Lain toinen luenta alahuoneessa käytiin 16.12.2002

577 The Hunting Bill 2003/4 and the Parliament Acts, House of Commons Library, s. 3-4.

578 The Hunting Bill 2003/4 and the Parliament Acts, House of Commons Library, s. 3-4.

– lakia, joka mahdollisti lain pääsyn lakikirjaan ilman ylähuoneen hyväksyntää.⁵⁷⁹ Yleisön tunteiden kuumenemista osoitti massiivisten mielenosoitusten lisäksi se, että parlamenttiin tunkeuduttiin fyysisesti yli 300 vuoden tauon jälkeen kun syyskuussa 2004 alahuoneen luennan hetkeksi keskeytti häirinnällään viisi metsästyksen puolustajaa.⁵⁸⁰ Metsästyskeskusteluiden analyysiin on sisällytetty Alun Michaelin lakien toiset luennat vuoden 2002 joulukuussa, vuoden 2003 syyskuussa, sekä vuoden 2004 syys- ja lokakuussa. Tulee huomata että metsästyskeskustelua oli käyty tätä aiemmin vuosikymmenten ajan, ja lakiin johtaneet keskustelut näkyvätkin kiistan parlamentaarisena käsitteilynä, joka saatiin ainakin lakikirjan osilta päätökseen.

Kuten aiemmin on tullut ilmi, käsitteelliset erot metsästyksen nimeämisessä sisälsivät erilaisia painotuksia, *blood sports* – viittauksen yhdistäessä toiminnan kärsimykseen, ja *field sports* – käsite korosti puolestaan lajin harrastusolemusta. Ihmisen näkökulmasta toiminnan saattoi nähdä urheiluksi ja ajanvietteeksi, mutta toiminnalle oli olennaista myös eläinten tappaminen. Perinteisesti eläinten tappamista koskevat urheilulajit käsittivät ketun, hirvieläinten ja metsästyksen sekä riistalintujen ampumisen ja kalastuksen, mutta Hunting Act- laki kielsi vain nisäkkäiden metsästyksen. Ketunmetsästyksessä eläintä jahdattiin ratsain sekä koiralauman kanssa, ja vaikka ohjeistuksena oli ampua kettu heti koirien saatua sen kiinni, usein koiralauma oli ehtinyt repiä toisinaan pesästään ylös ajetun eläimen kuoliaaksi. Peurat ovat ketusta poiketen luontaisesti saaliseläimiä, mutta näiden harrastusmetsästyksen liittyi paljon epäkohtia, kuten useimmiten lauman terveimmän yksilön juoksuttaminen henkiiheveriin jahdissa. Jäniksen metsästys niin ikään päättyi usein siihen, että koirat repivät jäniksen ennen kuin ampuja ehti lopettamaan eläimen.⁵⁸¹

Lakia perusteltiin pääasiassa eläinsuojelullisin seikoin, sillä metsästyksen nähtiin aiheuttavan tarpeetonta kipua ja kärsimystä metsästettävälle eläimille. Alun Michael perusteli aloitteita sillä, että asiasta oli käyty keskustelua jo pitkään ja sille tulisi saada ratkaisu parlamentissa, ja tämän vuoksi myös parlamenttilain käyttäminen olisi perusteltua. Lain keskiössä olisi myös moraalinen kysymys, metsästyksen aiheuttaman julmuuden estäminen määrätietoisesti.⁵⁸² Parlamenttilain käyttäminen nähtiin kuitenkin lakialoitteiden vastustajien piirissä myös ylimitoitettuna ja perustuslaillisuudelle haitallisena lähinnä konservatiivien ja ylähuoneen piirissä. Esimerkiksi konservatiivi James Grayn

⁵⁷⁹ Ks. esim. May 2013, 147.

⁵⁸⁰ Ks. esim. May 2013, 1, 146.

⁵⁸¹ Garner 2004, 185- 186.

⁵⁸² Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 570-571, Michael.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422 , column 1328-29, 1331, Michael.

mukaan parlamenttilain käyttäminen tähän lakiin olisi ”perustuslaillinen skandaali”⁵⁸³ ja ylähuoneessa esimerkiksi konservatiivi Hugh Trenchardin, eli Trenchardin varakreivin mukaan ylähuoneen kannan huomiotta jättäminen oli parlamentin väärinkäyttöä⁵⁸⁴ ja niin ikään saman puolueen Hazel Byfordin, Byfordin paronittaren, mukaan oli paheksuttavaa käyttää parlamenttilakia tilanteessa, joka ei koskenut todellista kansallista kiireistä asiaa.⁵⁸⁵ Myös julkisen mielipiteen painoarvoa korostettiin, tosin vastapuolet viittasivat omalle ryhmälle mieluisan tuloksen antaneisiin mielipidemittauksiin.⁵⁸⁶

Metsästys nähtiin lain puoltajien keskuudessa asiana, jonka olemassaolosta ei voitaisi tehdä kompromissia eläinten hyvinvoinnin suhteen ja pelkästään sen rajoittamista ei täten nähty ratkaisuna. Usean mukaan metsästys ei ollut eettisesti perusteltavissa, sillä siinä eläimet kuolivat ensisijaisesti harrastuksen vuoksi. Esimerkiksi myöhemmin komiteassa kokonaan metsästyksen kieltäneen muutoksen ehdottajan⁵⁸⁷ Tony Banksin mukaan ihmisillä ei ollut oikeutta tappaa ja kiduttaa eläimiä hovin vuoksi.⁵⁸⁸ Metsästyksen tilalle ehdotettiin myös eräänlaista jäljestämistä (*drag hunting*), jossa koirat pystyivät seuraamaan synteettistä jälkeä eläinuhrin sijasta.⁵⁸⁹ Toisaalta on tuotu esille että moraalialue koskevissa asioissa on mahdollista saavuttaa kompromissiratkaisu, mutta tämä tuskin miellyttää osapuolia,⁵⁹⁰ ja tässä hallituksen kritiikki kumpusi lisäksi hallituspuolueen rivikansanedustajien riveistä, jotka argumentoivat suorasanaisesti metsästyksen haitallisuudesta.

Tarkoituksena ei ollut kuitenkaan lopettaa kettujen tappamista kokonaan, vaan vaihtoehdoksi ehdotettiin esimerkiksi näiden ampumista tarvittaessa, joten kyseessä ei ollut varsinaisesti eläimet rauhaan jättävä eläinoikeusperustainen laki. Toisaalta laki tähtäsi pelkkää kivun välttämiseen

---

583 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422, column 1344-1345, Gray.

584 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 228, Viscount Trenchard.

585 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260, column 131, Baroness Byford.

586 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 611, Öpik.

Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 619, Tami.

Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 773, Baroness Byford.

Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 822, Lord Corbett of Castle

Vale.

587 “MPs back total ban on foxhunting”, *The Guardian*, 1 July 2003, viitattu 2.10.2014

588 Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 592- 593, Banks.

589 Esim. Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 889, Lord Harrison.

Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 579, McFall.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422, column 1333, Michael.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260, column 136, Baroness Gibson of Market

Rasen.

590 Cowley 2003, 354.

keskittävää eläinsuojeluperiaatetta syvemmälle, lakkauttamalla harrastusmetsästyksen kokonaan. Tässä tuleekin esille, että eläinsuojeluperusteinen lainsäädäntö, joka ei varsinaisesti muuta eläinten asemaa laajemmin yhteiskunnassa, voi toisinaan tähdätä kuitenkin myös eläinten oikeuksien kannalta suotuisaan päämäärään,⁵⁹¹ ja metsästyksen lopettamista olisi voinut myös perustella viittaamalla eläinten oikeuksiin elää ilman ihmisen väliintuloa.

Hallituksen aikeet kieltää metsästys sai aikaan voimakasta arvostelua ja vastustusta metsästyksen tukijoiden keskuudessa. Näiden mukaan kiello ei parantaisi eläinten hyvinvointia, vaan päinvastoin heikentäisi sitä muun muassa eläinten ampumisen lisääntyessä. Konservatiivi David Lidingtonin mukaan metsästyksen loppuessa eläimet kuolisivat paljon kivuliaammin. Hän siteerasi saamaansa kirjettä, jonka kirjoittaja ilmoitti että metsästysuransa aikana hän ei ollut ikinä aiheuttanut kärsimystä: ”tavallisessa ketunmetsästyksessä se ei voisi ikinä tapahtua”.⁵⁹² Lisäksi usea lain vastustajista viittasi siihen, että kiellon vuoksi suuria määriä metsästykseseen käytettyjä hevosia ja koiria tulisi tappaa sillä näille ei olisi enää käyttöä.⁵⁹³ Tärkeinä nähtyjen eläinten uhriuttaminen ja sijaiskärsijöiksi leimaaminen nostaa esille pohdinnan siitä, nähtiinkö näiden eläinten arvo ainoastaan siinä, että niitä käytettiin apuna metsästäessä. Toisaalta aiemmissa debateissa oli vuosikymmenien aikana koiriin ja hevosiin ulotettu erityinen arvostus oli ristiriidassa tämän ajattelutavan kanssa, ja tämä osaltaan ilmensi argumentaation olevan hyvin tilannesidonnaista ja provokatiivista.

Debateissa selkeät vastakohtat osapuolten keskuudessa tulivat esille, ja vaikka parlamentille luontaista onkin puolesta ja vastaan -väittely, yleisesti suurimmassa osassa eläimiä koskevissa lakidebateissa keskustelu ei ollut ollut yhtä polarisoitunutta kuin metsästysaiheisissa. Parlamentin jäsenillä on yleisesti tapana valita sellaisia diskursseja, jotka tukevat hänen käsitystään todellisuudesta,⁵⁹⁴ ja tämä tuli monen esimerkin kautta debateissa esille. Esimerkiksi lordi Burns (Terence Burns) johtamaan raporttiin⁵⁹⁵, joka oli aiemmin asetettu tutkimaan metsästyksen vaikutuksia muun muassa eläinten hyvinvointiin, talouteen ja sosiaalisiin aspekteihin, viitattiin puolin ja toisin hyvin eri tavoin. Lain tukijat viittasivat raportin kohtaan, jossa sanottiin

---

591 Garner 2008, 116.

592 Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 591, Lidington.

593 Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664, column 583, Lidington.

Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 774, Baroness Byford.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422, column 1370, Gray.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260, column 179, Earl Ferrers.

594 Ínigo-Mora 2010, 337.

595 Burns Report, nationalarchives.gov.uk

metsästyksen vakavasti vaarantavan ketun hyvinvoinnin⁵⁹⁶ kun taas metsästyksen tukijat tulksivat komitean tuloksia siten, että se ei pitänyt metsästäystä julmempana kuin muita kontrollitapoja.⁵⁹⁷

Lakialoitteiden vastustajien mukaan lakia ei oltaisi säätämässä eläinten hyvinvoinnin kannalta, vaan erinäisin lausumattomin syin, joita korostettiin enemmän kuin kommentoitiin eläinten hyvinvointia. Usea viittasi lain olevan alkusoittoa sarjalle kieltää erinäisiä eläinten käyttötapoja, sillä moraalista erottelua olisi hyvin vaikea vetää esimerkiksi metsästyksen ja kalastuksen välille. Samalla pyrittiin tuomaan esille sitä, että lakialoitteen takana oli epälooginen moraalikäsitys. Esimerkiksi työväenpuolueen jäsen David Davies, lordi Davies of Coity, esitti kysymyksen, eikö onkiminen aiheuttaisi samanlaista julmuutta eläimille kuin metsästyksen, ja voisiko seuraavana agendalla olla kalastuksen, Britannian suosituimman urheilumuodon, kieltäminen.⁵⁹⁸ Tässä halventava puhetapa oli mitä ilmeisimmin tarkoitettu kyseenalaistamaan vastapuolen vakuuttavuutta ja moraalista luonnetta, ja lisäksi loukkaava kielenkäyttö oli poikkeuksellista julkiselle debatille siinä mielessä, että parlamenttipuheen on ymmärretty olevan useimmiten enemmänkin rationaalisuuteen nojaavaa.⁵⁹⁹ Tulee lisäksi huomata että Ison-Britannian parlamenttidebateille on yleistä liioiteltujen retoristen kysymysten esiintyminen,⁶⁰⁰ joita ilmeni kun metsästyksen kieltämisen oletettuja seurauksia esitettiin.

Samalla kun esimerkiksi kalastuksen sallimisen julmuudesta muistutettiin, vaikkakin ivaten, tultiin tunnustaneeksi epäsuorasti metsästyksenkin aiheuttama haitta eläimille. Koska eläinten kärsimys on tosiasiallisesti hyvinkin läsnä näiden metsästämisessä ja eläinasiajärjestöt ovat tuoneet tätä myös selkeästi esille, argumentoinnin rakentaminen pelkästään kärsimyksen vähättelyyn tai harrastuksen tärkeyteen vedoten ei olisi ollut yksistään riittävää lajin säilyttämisen puolustamista,⁶⁰¹ ja täten argumentaation huomio saatettiin kiinnittää muihin seikkoihin. Eläinten moraalisen arvon pohtimista kierrettiin tässä esimerkiksi juuri viittaamalla vastapuolen epäloogiseen eläinkuvaan, ja tavoitteena oli myös perustella oman näkökulman paremmuutta. Debatissa korostui eritoten se, että puhujat käyttävät usein loukkaavaa kielenkäyttöä myös kiinnittääkseen yleisön huomion tai eksyttääkseen keskustelua aiheestaan.⁶⁰²

596 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664 , column 620, Tami.

597 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664 , column 638, Gray.

598 Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260 , column 147, Lord Davies of Coity.

599 Ilie 2004, 46.

600 Ilie 2004, 55.

601 Ks. myös esim. Garner 2004, 185-187.

602 Ilie 2004, 79.

Lain tukijoiden argumenttien ja eläinkäsityksen sanottiin myös olevan sentimentaalisia, antropomorfinia ja jälleen disneymäisiä. Tällä suhtautumisella viitattiin jälleen siihen, että metsästyksen vastustajien keskuudessa eli sentimentaalinen käsitys siitä, että kettu oli ”harmiton pörröinen eläin”⁶⁰³ eikä huomattu sen olevan luonnostaan ”massamurhaaja” joka tarvitsisi lukumääränsä kontrollointia⁶⁰⁴, ja täten keskustelussa metsästyksen ymmärrettiin myös kannanhoidoksi. Debatissa juuri vastapuolen näkemyksen esittäminen vailla totuus pohjaa olevana toi esille sitä, että rationaalinen suhtautuminen ketunmetsästyksen käsitettiin oikeaksi kannaksi. Toisaalta eläinkuvan yhteydessä eläinten ”inhimillistämisen” ja ”samankaltaisuuden esille tuomisen” erottaminen on olennaista tiedostaa. Edellisessä on kyse eläinten samankaltaistamisesta ilman perusteita, kun taas samojen piirteiden osoittaminen on usein relevanttia,⁶⁰⁵ ja usein viittaaminen eläinten kykyyn tuntea pyrkii tuomaan esille eläinten kaltoin kohtelun merkitystä.

Tietyn yhteiskuntaluokan sortamisen ohella lain katsottiin myös vahingoittavan selkeästi yksilöiden vapauksia, jotka arvotettiin turkistarhausdebatin mukaisesti eläinten hyvinvointia korkeammalle liberalistiseen diskurssiin nojaten. Konservatiivi James Gray totesi, että ”vapaassa maassa on perustavanlaatuisesti väärin kriminalisoida viattomat kansalaiset toimistaan jotka eivät vahingoita ketään”.⁶⁰⁶ Tässä ilmeni, että eläinten vahingoittamista ei nähty tarpeeksi painavana syynä puuttua henkilökohtaisiin vapauksiin, joiden tärkeyteen useasti viitattiin aloitteiden vastustajien keskuudessa. Kuitenkin moni viittasi siihen, että tämä metsästyksen kannattajien usein esittämä argumentti olisi myös utopistinen ajatus. Esimerkiksi ylähuoneessa työväenpuolueen Robin Corbett, joka käytti nyt arvonimeä lordi Corbett of Castle Vale, viittasi siihen, että yhteiskunnassa ei olisi absoluuttista vapautta, sillä vapaus toimia täysin mielensä mukaan olisi anarkiaa.⁶⁰⁷ Alahuoneen edustajana Corbett oli aiemmin kiinnittänyt kriittistä huomiota eläinten kohteluun yhteiskunnassa, ja ketunmetsästyksen kritisointi oli näyttä oivan linjassa hänen aiempien näkökulmiensa kanssa.⁶⁰⁸

Kuten turkistarhausdebatissa, tässäkin diskursseissa nostettiin esille viittaukset liberalistiseen

603 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 803, Bragg.

604 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column Lord Phillips of Sudbury.

605 Aaltola 2004, 19.

606 Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422 , column 1341-1342, Gray. ”In a free country, it is fundamentally wrong to criminalise innocent citizens for activities that harm no one.”

607 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894, column 822, Lord Corbett of Castle Vale.

608 Ks. luku 3.2

arvojen monimuotoisuuden korostamiseen. Eläinten jättäminen moraalisen arvottamisen ulkopuolelle tässä yhdistyi jälleen ihmisten vapaus päättää oikeat toimintatavat yksilöllisesti. Tätä arvojen monimuotoisuutta on painotettu eritoten Yhdysvalloissa, jossa valtion neutraali rooli eläinten moraalisen arvottamisen yhteydessä on korostunut. Sen sijaan Britannian tilanne eläinsuojelulainsäädännön suhteen ei ole nojannut yhtä lailla omaisuuden suojelua korostavaan käsitykseen, vaan yleisesti Britanniassa ei ole hyväksytty näkemystä ihmisen vallasta kohdella eläimiä mielensä mukaan yksilönvapauksiin vedoten.⁶⁰⁹ Näin ollen debateissa näytettiinkin puolustavan perinteeksi kuvailtua metsästystä vedoten käsityksiin, jotka eivät kuitenkaan olleet yleisesti vahvoilla Britannian eläinsuojelulainsäädännössä. Samoin maassa oli aiemmin kielletty esimerkiksi koira- ja kukkotappelut eläinsuojeluperustein⁶¹⁰, johon verrattuna metsästyksen näkeminen rajoittamattoman tärkeänä toimintana saattoi näyttää myös epäloogiselta.

Yksilön vapauksien painottamisen ohella lain katsottiin olevan loukkaus myös ihmisoikeuksia kohtaan, joka toisaalta saattoi olla myös retoriikan keinoin keskustelun eksyttämistä. Esimerkiksi David Stoddartin, lordi Stoddart of Swindonin, mukaan ”pahansuopa ja raukkamainen” laki oli suunnattu ”tietyille yhteisön osalle jota lain promoottorit vihaavat”.⁶¹¹ Vähemmistöjen asemaan viitattiin kärkkäimmin huomauttamalla että Adolf Hitler oli kieltänyt valtakaudellaan koirien avulla tapahtuvan metsästyksen⁶¹², rinnastamalla täten lakialoitteen ajaminen diktatuurimaiseksi. Niin ikään konservatiivi Michale Onslow eli Onslow'n jaarlin mukaan ”kasvissyöjä nimeltään Adolf Hitler” oli kieltänyt koirien avulla tapahtuvan metsästyksen, ja hän ilmoitti ”mikäli hän ei olisi käyttänyt sotilassaappaita, hän olisi ollut täydellinen jäsen tiettyihin tässä kamarissa tunnettuihin poliittisiin puolueisiin”.⁶¹³ Vertaus diktaattoriin toi toisaalta esille tuhtumusta, kuin vei myös osan argumentaation uskottavuudesta, sillä lakialoitetta ja diktaattorin toimia ei voinut realistisesti yhdistää. Yleinen tapa ”oikeuttaa” loukkaava puhetapa onkin kääntää huomio siihen, että puhuja itse tuntee olonsa loukatuksi jonkun toisen toimesta, ja näin ollen pystyy vastaamaan tähän.⁶¹⁴ Poliittisessa vastakkainasettelussa halveksunnan esittäminen kuuluu voimakkaisiin ilmaisuihin,

---

609 Garner 2002, 90.

610 Garner 2004, 189.

611 ”The Bill is spiteful, cowardly and aimed at a particular section of the community whom the promoters of the legislation hate” Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 846, Lord Stoddart of Swindon.

612 Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664 , column 630,631, Barker.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260 , column 184, Lord Phillips of Sudbury.

613 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 844-845, The Earl of Onslow. ”If he had not worn jack boots, he would have been a perfect member of certain political parties that we know in this House”

614 Ilie 2004, 67

joiden tarkoituksena on kasvattaa ryhmien välistä konfliktitilannetta⁶¹⁵, ja työväenpuolueen rinnastaminen kansallissosialismiin ruokki konfliktia osaltaan. Cornelia Ilie on lisäksi esittänyt että parlamentaaristen solvausten tunteisiin liittyvä lataus on usein älykkyyteen viittaamista vahvempaa, ja taivuttelu on helpompaa, voimakkaampaa ja nopeampaa tunteisiin viittaavalla argumentaatiolla kuin puhtaasti rationaalisin perustein.⁶¹⁶ Mielenkiintoista olikin, että samalla kun metsästyksen kannattajat argumentoivat rationaalisen eläinkuvan puolesta, nämä kuitenkin esittivät hyvinkin tunteisiin vetoavia retorisia ylilyöntejä.

Arvojen monimuotoisuuden painottamisen lisäksi metsästyksen tärkeyteen viitattiin sen traditionaalisuuteen vedoten. Varsinkin ylähuoneessa viitattiin siihen, että metsästyksen kieltäminen tuhoaisi maaseudun perintöä.⁶¹⁷ Kuitenkin lakien puoltajien mukaan asia oli päinvastainen. Esimerkiksi työväenpuolueen Lennox Fyfen, lordi Fyfe of Fairfieldin, mukaan eläinten nöyryyttäminen koski pohjimmiltaan myös ihmisten nöyryytystä, ja hänen mukaansa metsästyksen ei kuulunut enää nykyaikaan: ”muutaman vuoden sisällä olemme hämmästyneitä siitä kun muistelemme että ketunmetsästyksen jatkuminen oli sallittua 21.vuosisadalla”.⁶¹⁸ On mielenkiintoista, että ketunmetsästyksen oli liitetty nostalgia ja tyypillinen englantilaisuus viimeistään 1930-luvulta lähtien, ja se alettiin nähdä myös symbolina ensimmäistä maailmansotaa edeltäneelle ”esiteolliselle” Englannille.⁶¹⁹ Kaipuu ”aitoon”, katoavaan maaseutupainotteiseen Englantiin oli ollut läsnä esimerkiksi 1900-luvun metsästyskirjallisuudessa ja parlamentissa oli argumentoitu lajin puolesta jo vuonna 1949 viitaten sen olevan tärkeä englantilainen traditio.⁶²⁰ Niin ikään metsästystä tukevat järjestöt ovat painottaneet sen osuutta maalaisidentiteetissä. On myös arveltu, että ketunmetsästyksen suosio on liittynyt juuri sen epämoderniin luonteeseen,⁶²¹ ja debaattit vahvistivat käsitystä metsästyksen monista aspekteista. Ketunmetsästyksellä onkin ollut tärkeitä sosiaalisia funktioita maalaisyhteisöissä itse jahdin lisäksi, joihin laki ei olisi toisaalta kajonnut.⁶²²

Ketunmetsästyksen historiallisten ja sosiaalisten aspektien huomioiminen debatin yhteydessä

---

615 Ilie 2004, 56

616 Ilie 2004, 78.

617 Esim.Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 826, Moran.

Hansard 1803-2005, HL Deb 12 October 2004 vol 665 cc124-260 column 212, Lord Vinson.

618 Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 804, Lord Fyfe of Fairfield. ”In a few years' time, we shall be astonished when we recall that fox hunting was allowed to continue into the 21st century.”

619 May 2013, 155-156, 159.

620 May 2013, 156, 163, 167.

621 May 2013, 184, 189.

622 Oriendi 2004, 53.

valottaa osaltaan kiistan lähtökohtia. Metsästäjien sosiaalinen koostumus on muuttunut aikojen saatossa, mutta tiettyjä hierarkioita noudattavan lajin assosioiminen aristokratiaan on säilynyt vahvana.⁶²³ Toiminta on ollut teoriassa kaikille avointa, mutta esimerkiksi 1800-luvulla siihen liittyi peittelemättä myös yläluokkaisuuden ihannoiti.⁶²⁴ Metsästys on vaatinut myös varallisuutta ja se oli alkujaan maaseudun säätyläisten ja maanomistajien harrastus, ja stereotypia konservatiivisesta maanomistaja-metsästäjästä oli kehittynyt jo 1700-luvulla. 1900-luvun loppupuolella esimerkiksi metsästystä tukevat instituutiot nojasivat pitkälti vanhoihin traditioihin ja niin ikään 1990-luvulla perustetun metsästyksen puolesta lobanneen Countryside Alliancen johtohahmoina oli yläluokkaan assosioitavia henkilöitä, kuten Walesin prinssin virkamies ja ylähuoneen jäsen William Peel.⁶²⁵ Huomionarvoista olikin että debateissa työväenpuolueen politiikkaa syytettiin vanhahtavaksi luokkapoliitiksi, mutta samalla lakialoitteita vastustettiin vetoamalla juuri metsästyksen perinteisyyteen. Toisaalta työväenpuolueen metsästyskriittisyyden on katsottu yleisesti myös selkeästi liittyvän siihen, että yläluokkaisen harrastuksen tukeminen ei sovi puolueen lähtökohtiin ja historiaan.⁶²⁶

Eläimiä koskevien aiempien keskustelujen yleislinjasta poiketen puoluepoliittisuuteen viittaava argumentaatio oli vahvasti läsnä debatissa. Metsästyskiistan historiassa läsnä ollut tiettyjen yhteiskuntaluokkien vastakkainasettelu ilmeni lakialoitteiden käsittelyssä ja lain katsottiin olevan laitettu alulle epämääräisin poliittisin perustein. Esimerkiksi konservatiiviedustaja John Gummerin mukaan laki ilmensi vain ennakkoluuloa, luokkavihaa ja vihamielisyyttä maaseutua kohtaan.⁶²⁷ Muutama epäili hallituksen tekevän myönnytyksiä lain kautta puolueen rivikansanedustajille.⁶²⁸ Metsästysdebatti ilmensi selkeästi lisäksi työväenpuolueen, ja varsinkin sen pääministeri Blairin auktoriteettiaseman haastamista, jossa varsinkin moraalisten periaatteiden ja persoonan ivaaminen oli läsnä.⁶²⁹

Lain käsittelyjen yhteydessä tuli esille sen aiheuttamat selkeät jakolinjat puolueiden sekä kamarien välillä, samoin kuin työväenpuolueen riviedustajat vaativat tiukemmin kieltoa kuin

---

623 May 2013, 47 – 49., Oriendi 2004, 5.

624 May 2013, 13, 155.

625 May 2013, 14, 21, 27. 44-45.

626 Garner 2004, 214.

627 Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664 , column 6090, Gummer.

628 Esim. Hansard 1803-2005, HC Deb 16 December 2002 vol 396 cc570-664 , column 591, Lidington.

Hansard 1803-2005, HL Deb 16 September 2003 vol 652 cc769-894 , column 876, Lord Mancroft.

Hansard 1803-2005, HC Deb 15 September 2004 vol 424 cc1326-422, column 1380, Howarth.

629 Ks. myös Ilie 2004, 79.

hallitus. Itse pääministeri Blair oli ollut esimerkiksi sillä kannalla, että metsästystä pitäisi vain rajoittaa, mutta metsästyksen lopettaminen voitti puolueen edustajien äänestyksessä 208 äänellä.⁶³⁰ Yleisesti Britannian moraalipolitiikan saralla puolueiden välisen vastakkainasettelun sijaan jakolinjoiksi on huomattu puolueiden hallituksen ja kansanedustajien jakolinja,⁶³¹ ja metsästyspolitiikan muutosta oli myös ajettu sinnikkäimmin työväenpuolueen kansanedustajien keskuudessa. Britanniassa ”omantunnon asiaksi” mielletty moraalista koskeva politiikka on käsitelty yleensä parlamentissa ilman puolueiden sanelemaa äänestyskäyttäytymistä. Metsästys on sisällytetty tähän kategoriaan, vaikka yleisesti eläinten hyvinvointia koskeva politiikka on edennyt normaalia lainsäädäntöprosessia pitkin.⁶³² Kuitenkin puolueiden äänestyskäyttäytyminen on ollut hyvin yhtenäistä ketunmetsästysaiheessa ja metsästys on ollutkin ainakin 1990 – ja 2000-luvulla yksi niistä aiheista, joka on rikkonut puolueiden äänestyskoheesiota vähiten. Sen lakkauttamisen puolesta työväenpuolue on ollut lähes yksimielinen, kun taas konservatiivipuolueen jäsenet ovat äänestäneet lähes yksimielisesti aloitteita vastaan.⁶³³ Lisäksi huomattava poikkeus aiempiin eläinten asiaa koskeneisiin debatteihin nähden oli ylähuoneen vastustava asenne lakeja kohtaan. Toisaalta vaikka ylähuoneen jäsenet edustavat ensisijaisesti itseään, sen jäsenenä on historiallisesti ollut runsaasti maanomistajia⁶³⁴, joka osaltaan mitä ilmeisimmin vaikutti konservatiivisempien kantojen hallitsevuuteen kamarissa.

Vastakkainasettelu ja vahva mielipiteiden jakautuminen oli esillä myös lehdistön julkaisuissa. The Timesin ja Guardianin välillä oli selkeitä eroja siinä, miltä kannalta metsästysaihetta tarkasteltiin. The Timesin uutisointi keskittyi metsästyksen tukijoiden argumenttien esittelyyn, kun taas Guardian toi esille enemmän vastapuolen näkemyksiä. Uutisoinnin eriäviä syitä voi etsiä lehtien historiasta. Vaikka nämä eivät varsinaisia puoluelehtiä olekaan, näiden juuret ovat poliittisilta kannoiltaan eriävät, ja metsästysuutisoinnissa Guardian näytti olevan vasemmistupuolueen linjoilla The Timesin vahvistaessa konservatiivipuolueen kantoja metsästyksen. Huotarin tutkimuksessa Guardianin julkaisut näyttivät tukevan metsästyskieltoa ja huolehtivan sen toimivuudesta, kun taas The Timesin linja oli enemmän kritisoida kieltoa ja tukea ketunmetsästystä,⁶³⁵ ja myös tässä tutkimuksessa lehtien linjat kallistuivat samansuuntaisiksi.

---

630 Guardian 1.7.2003, Nicholas Watt, Michael White, ”Mps back on total back on foxhunting”.

631 Larsen et.al 2012, 134.

632 Cowley 2003, 353.

633 Cowley 2003, 361- 362.

634 Rogers & Walters 2006, 34.

635 Huotari 2001, 35-36.

The Timesissa metsästyksen kieltämisen oletettuja negatiivisia vaikutuksia esiteltiin. Huhtikuussa 2002 Times uutisoi, että eläinten asialla olevien ryhmien seuraavana kohteena olisi saada ampumisharrastus loppumaan. Metsästystä tukevan ryhmän edustajan mukaan he olivat jo pitkään uumoilleet että ampuminen olisi seuraava kohde jolle vaadittaisiin kieltoa metsästyskiellon jälkeen.⁶³⁶ Metsästyksen näkeminen kaltevana pintana muiden asioiden kieltämiselle korosti jälleen sitä liioitellun oloista käsitystä, että eläinten asian ajaminen ei voisi tässä tapauksessa tarkoittaa muuta kuin kaikkien eläinten käyttötapojen alasajoa. The Times nosti esille myös metsästyksen tukijoiden kannan siitä, että metsästyskoirat olisivat vaarassa lain myötä. Heinäkuussa 2003 Timesissa kerrottiin, että metsästyksen kieltäminen johtaisi 17 000 metsästyskoiran lopettamiseen, sillä nämä eivät olisi sopivia lemmikeiksi.⁶³⁷ Metsästäjien koirien väitettyyn kohtaloon otettiin selkeästi eri tavalla kantaa Guardianissa. Justine Hankins esitteli metsästäjien väitteitä siitä, että kiellon astuessa voimaan 20 000 metsästyskoiraa tulisi lopettaa, ja tästä syytettiin kiellon ajajia. Eläinsuojelujärjestöjen esitelty kanta ei tukenut tappamista, ja toimittajan mukaan metsästysyhteisön tulisi keskittyä koirien sterilointiin, mikäli se oikeasti välittäisi koiristaan.⁶³⁸

Runsaasti maaseudun vapauden sortamiseen liittyvää materiaalia julkaistiin The Timesin sivuilla. Esimerkiksi syyskuussa 2003 lehti uutisoi metsästystä harrastavan Walesin prinssi Charlesin kertoneen yksityiskirjeessä pääministerille, että maanviljelijät olivat tummaihoisia tai homoseksuaalejakin sorretumpi ryhmä.⁶³⁹ Prinssin lausuma vahvisti sitä, että metsästyksestä hyötyvät ryhmät nähtiin erityisen sorrettuina ja kantaa asiaan otti myös varsinaisesti poliittisesta debatista usein pidättäytyvän kuningashuoneen edustaja. Lisäksi prinssin asettuminen tukemaan metsästystä toisaalta saattoi vahvistaa lajin elitistiseksi ymmärrettyä luonnetta, mutta Charles oli tunnettu myös usean luonnonsuojelutoimijan tukijana, ja metsästysvastaisuus ilmensi jälleen keskustelun monitasoisuutta.

Lisäksi liberalistinen arvojen monimuotoisuuden korostaminen ilmeni Timesin sivuilla. Mick Humen kolumni Timesissa syyskuussa 2002 toi esille parlamenttikeskustelujen tavoin metsästyksen ja vapauden yhteyden. Hänen mukaansa valtion valta kontrolloida ihmisten elämää olisi liiallinen kiellon toteutuessa, joka olisi hyökkäys demokratiaa vastaan. Humen tekstissä kettujen eli haittaeläinten tilannetta ei laskettu kuuluvaksi debattiin, ja hänen mukaansa metsästys ei olisi

---

636 The Times 30.4.2002, Valerie Elliot, "Rights group 'aim to ban shooting next'".

637 The Times 2.7.2003, Valerie Elliot, Ben Hoyle, Avani Mehta, "Ban 'will mean death to 17 000 hounds'".

638 Guardian 12.7.2003, Justine Hankins, "Going to the dogs".

639 The Times 23.9.2002, Andrew Pierce, "Farmes are more victimised than blacks, says Prince".

haitaksi kenellekään,⁶⁴⁰ ja täten jälleen eläinten arvottaminen näytettiin tietoisesti rajattavan ulos debatista. Niin ikään pääkirjoitussivulla kesäkuussa 2004 The Timesissa metsästyksen kieltämistä pidettiin tarpeettomana. Vapauksien rajoittamiselle tulisi olla painavat syyt, eivätkä kirjoittajan mukaan ne toteutuneet metsästysdebatissa. Metsästysaloitteiden käsittely parlamentissa olisi ajanhukkaa, ja samoin kirjoituksessa esitettiin pääministeri Tony Blairin olevan vastahakoinen esittämään metsästyksen täyskieltoa,⁶⁴¹ täten korostaen työväenpuolueen sisäistä epäsovua asiassa. Pääkirjoitussivun uutisointi on usein lehden linjan mukaista, ja tässä tuli esille, että Times katsoi ihmisten vapauden harrastaa olevan oleellisempi eläinten kohteluun nähden.

Lehdistössä uutisoitiin myös metsästyslobbaajien taktiikoiden radikalisoitumisesta. Syyskuussa 2004 The Times uutisoi metsästyksen kannattajien otteiden kovenemisesta.. Militanteiksi kuvaillut metsästyksen puolesta olevat ryhmät pitivät Countryside Alliancea saamattomana ja olivat suunnittelemassa massiivisia mielenosoituksia ja häirintää.⁶⁴² Tässä tulee esille, että aiemmin vain eläinoikeusaktivistien kuvailu militanteiksi sai rinnalleen myös metsästyksen kannattajien äärimmäiset toimet. Myös Guardianissa uutisoitiin metsästyksen kannattajien radikalisoitumisesta kertomalla että nämä olivat harjoittaneet ilkivaltaa kansanedustajia ja metsästyksen vastustajia kohtaan. Haastateltu aktivisti kertoi myös että inspiraatiota oli haettu irlantilaisen tasavaltalaisjärjestön IRA:n radikaaleista toimista.⁶⁴³ Samoin lehdissä uutisoitiin siitä, että myös Countryside Alliance oli tukemassa ministereiden, varsinkin maatalousministeri Alun Michaelin julkista häirintää metsästyksen tukijoiden toimesta.⁶⁴⁴ Täten metsästyksen kiellon uhka nähtiin sellaisena aiheena, jonka puolesta suoran toiminnan keinot sekä yleinen häirintä katsottiin oikeutetuksi toiminnan tukijoiden piirissä, kun taas metsästystä vastustavat aktivistit olivat pääasiassa keskittyneet itse metsästysilanteiden häirintään.

Guardianin sivuilla metsästysdebatissa itse eläinten olosuhteita metsästyksessä kommentoitiin Timesia enemmän, ja vastapuolen argumentaatiota pidettiin ontuvana. Syyskuussa 2002 kommentoitiin tulevaa metsästystä puolustavaa suurmielenosoitusta joka oli nimetty ”Liberty and Livelihood”, korostaen vapauden ja elinkeinon puolustamista. Kirjoittajan mukaan mielenilmaus nostaisi menneiden vuosikymmenien luokka-sanan jälleen esille ja käyttäisi hyväkseen laajempaa

640 The Times 9.9.2002, Mick Hume, ”The hunting debate is much more than foxes -it is about our freedom”.

641 The Times 19.6.2004, kirjoittaja ei tiedossa, ”Frivolous pursuit”.

642 The Times 16.9.2004, Valerie Elliot, ”Militants plan civil disruption”.

643 Guardian 30.8.2002, Andy Beckett, ”We've been acting like the IRA”.

644 Ks.esim. Guardian 5.7.2003, Stuart Millar, ”Hunt activist to hound ministers”, The Times 21.9.2004, Valerie Elliot, ”Hunting lobby runs minister to ground”.

käsitystä maaseudun sosiaalisesta tilasta puolustaakseen metsästystä. Toimittajan mukaan kuitenkin mielenosoittajat yrittivät kätkeä retoriikan alle tyytymättömyytensä siihen, että maaseudun ihmiset eivät enää hallinneet Britanniaa.⁶⁴⁵

Lisäksi The Timesin linjasta poiketen Guardian toi uutisoinnissaan esille metsästystä vastustavien ryhmien ajatuksia. Syyskuussa 2002 julkaistussa artikkelissa esiteltiin metsästystä vastustavia maanviljelijöitä, jotka olivat kyllästyneet metsästäjien aiheuttamiin häiriöihin ja maanviljelijöihin kohdistettuun ilkivaltaan. Artikkelissa viitattiin myös tutkimukseen, jossa vain pieni osa maanviljelijöistä oli ilmoittanut tukevansa metsästystä.⁶⁴⁶ Timesin maaseudun ahdinkoa painottavaan vallitsevaan linjaan nähden tällainen uutisointi oli lähes vastakohtaista. Guardian oli esitellyt saman vuoden tammikuussa metsästystä vastustavan järjestön League Against Cruel Sportsin työntekijän työnkuvaa, joka kertoi järjestön saavan herjaavia yhteydenottoja metsästäjiltä.⁶⁴⁷

Työväenpuolueen edustaja Roy Hattersley esitti Guardianissa elokuussa 2002 ilmestyneessä kolumnissaan, että metsästyksen kritisointi ei tarkoittanut maaseudun tai Britannian vihaamista, kuten metsästäjät olivat väittäneet. Hattersley kuvaili esimerkiksi riistalintujen ampumista halveksuen, viitaten siihen että tietyllä ulkoisella olemuksella ampuessa pyrittiin osoittamaan ”säätyläisyyttään” ja hänen mukaansa tappamista urheiluna pitävät kärsivät ymmärryksen, mielikuvituksen tai moraalin puutteesta. Lisäksi hän muistutti että vain pieni osa aktivisteistakin kannatti esimerkiksi kalastuksen kieltämistä.⁶⁴⁸ Hattersleyn säätyläisyyttä arvostellut teksti oli poikkeuksellinen metsästyksen vastustajien keskuudessa siinä mielessä, että luokka-aspektiin viitattiin parlamentissa useammin metsästyksen kannattajien piirissä.

Huomattavaa oli että perinteisesti vasemmistopuolueita tukeneessa Guardianissa usea kirjoitus kannatti metsästyksen kieltämistä, mutta samalla arvosteli hallituksen ensiksi ajamaa kompromissiratkaisu metsästykselle. Lehti arvosteli varsinkin pääministerin politiikkaa, ja metsästyskiellolla hänen käsitettiin kalastelevan suosiotaan takaisin puolueen piirissä. Pääministerin esitettiin myöntävän metsästyksen täyskieltoon lopulta siksi, että hänen sanottiin

---

645 Guardian 21.9.2002, kirjoittaja ei tiedossa, ”The real country issue”.

646 Guardian 21.9.2002, Peter Hetherington, ”Anti-hunt farmers face local hostility”.

647 Guardian 7.1.2002, Fiona McNeill, ”Hunting the men in pink”.

648 Guardian 26.8.2002, Roy Hattersly, ”Huntin' shootin' and wishin”.

yrittävän voittavan puolelleen puolueensa edustajien suosion. Esimerkiksi Irakin sotaan liittyvä politiikka oli laskenut Blairin suosiota, ja metsästyslain läpimenoa voisi pitää lopulta puolueen saavutuksena.⁶⁴⁹ Lisäksi maan kaksipuoluejärjestelmä on hyvin suotuisa vallassa olevan puolueen aloitteiden läpimienemiselle, ja metsästyksen kieltämisestä olikin ajettu työväenpuolueen piirissä jo vuosikymmeniä. Tältä osin metsästyskielto näytti olevan puolueen prioriteettien kanssa linjassa. Uudistunut työväenpuolue oli myös tehnyt merkittäviä muutoksia eläinten asemaan vuodesta 1997 lähtien⁶⁵⁰ ja turkistarhauksen ja metsästyksen lakkauttaminen tätä taustaa vasten näyttivät puolueen linjan mukaisilta.

Ketunmetsästyksen kieltämiseen johtaneet lakidebatit näyttivätkin kytkeytyvän myös muihin senhetkisiin poliittisiin kiisteltyihin puheenaiheisiin. Britannian osallistuminen Irakin sotaan vuonna 2003 lähtien oli aiheuttanut runsaasti keskustelua siitä, mikä oli parlamentin rooli sotaan lähtemisen oikeutuksen suhteen,⁶⁵¹ ja äänestyksessä merkittävä määrä työväenpuolueen edustajia oli äänestänyt Blairin johtaman hallituksen esitystä vastaan sotaan lähtemisestä.⁶⁵² Ketunmetsästäystä koskeva debatti näytettiin liitettävän sekä alahuoneen että hallituspuolueen päätösvallan oikeutukseen kiistanalaisissa tilanteissa, kuin myös hallituspuolueen sisäiset näkemyserot nostettiin esille.

Keskustelu metsästyksen oikeutuksesta ei ole lakannut vuonna 2005 voimaan astuneen lain myötä. Lakia ei ole myöskään katsottu aina tarpeelliseksi noudattaa, sillä sen rikkomisesta on vuoden 2013 loppuun mennessä asetettu syytöksi 527 ihmistä. Argumentaatio aiheen ei myöskään näytä merkittävästi muuttuneen. Kymmenen vuotta lain jälkeen eläinsuojelujärjestö League Against Cruel Sports on vaatinut lain aukkojen tukkimista ja kovempia rangaistuksia lain rikkojille, kun taas metsästyslobbareiden mukaan laki on lähinnä poliittinen hyökkäys tiettyjä ihmisryhmiä kohtaan. Parlamentissa on myös kaavailtu lain mahdollista kumoamista konservatiivihallituksen toimesta, mutta asia ei ole edennyt spekulatioita pidemmälle.⁶⁵³ Laki on osoittautunut hankalaksi valvoa, ja sen aukkokohtia käytetään hyväksi ja metsästäystä on jatkettu myös entiseen tapaan.⁶⁵⁴

649 Ks. esim. Guardian 2.6.2003, Jackie Ashley, "Quite frankly, I don't care about the fate of the fox"., Guardian 25.11.2003, Martin Kettle, "Blair is a wounded leader now- it shows in his face".

650 Esimerkiksi ihmisapinoiden käyttäminen eläinkokeissa lopetettiin moraalisiin perustein 1997 (Hopley 1998, 98).

651 Häkkinen 2014, 208-210.

652 Häkkinen 2014, 237, 240.

653 Guardian 18.11.2014, Owen Bowcott. "Jail those convicted of illegal blood sports, campaigners say". Viitattu 18.11.2014.

654 May 2013, 153-154.

6. PÄÄTÄNTÖ

Eläimiä koskevaa keskustelua käytiin tutkitulla ajanjaksolla runsaasti parlamentissa, jossa aiheen käsittelyä ei lähtökohtaisesti katsottu marginaaliseksi tai vähäiseksi aiheeksi poliittisen puheen kontekstissa. Eläinten olosuhteiden säätelyn ja parantamisen katsottiin olevan osa normaalia poliittista prosessia, ja useasti taustalla mainittiin myös käsitys siitä, että brittiläinen perinne huomio eläinten asian erityisen esimerkillisesti. Eläinten asia sidottiin täten toisinaan osaksi kansallista itseymmärrystä. Eläinten asemaa tarkasteltiin pitkälti 1800- luvulla kehittyneen eläinsuojelunäkökulman läpi, jossa eläinten käyttö nähtiin lähtökohtaisesti hyväksyttäväksi. Tulee kuitenkin huomata että ajanjaksolla tehtiin myös joitakin muutoksia eläinten asemaan, joita olisi voinut perustella myös eläinten oikeuksien painottamisesta käsin. 2000 – luvulle tullessa eläinten oikeuksien käsitteellinen pohdinta ei ollut myöskään poikkeuksellista eläimiä koskevissa debaateissa. Vaikka keskustelu ja diskurssien esiintyminen oli hyvin moniulotteista ja aaltoilevaa, asenteiden muuttumisen pystyi myös havaitsemaan, kuin myös sen että tietyt teemat ja jakolinjat ilmenivät läpi vuosikymmenien aineistoissa.

1960-luvun loppuun mennessä eläimiä koskevaan lakiin kirjattiin ensimmäistä kertaa näiden *hyvinvointi*, jonka saattoi nähdä merkittävänä askeleena kohti eläinten kokemusten laajempaa huomioimista. Uuden lähestymistavan kirjaaminen lainsäädäntöön ei kuitenkaan näyttänyt muuttavan parlamenttiedustajien kantoja erityisen ripeästi ja 1960 – ja 1970 -lukujen taitteesta lähtien eläimiä koskevassa diskursseissa painotettiin pääosin näihin kohdistuvan julmuuden ja tarpeettoman kärsimyksen minimoimista eläinsuojelun mukaisesti. Muualla käytyä julkista keskustelua tarkastellessa tuli kuitenkin esille, että eläintuotantoa kritisoitiin parlamentin ulkopuolella osittain enemmänkin. Parlamenttidebatteja tarkastellessa tulikin esille se, että yhteiskunnalliset muutokset eivät välttämättä johda samanaikaisesti kokonaisvaltaisiin julkisen keskustelun muutoksiin.

Diskurssien monimuotoisuus eläinaiheen ympärillä oli läpi tarkasteluajanjakson esillä, ja joitakin toistuvia painotuksia esiintyi. Eläinten oikeuksien laajentamisen, tai ylipäänsä eläinsuojelulakeihin tehtävien muutoksien esteenä huomattiin useasti eläintuottajien taloudelliset intressit, ja talouden tärkeyttä painottava diskurssi oli läpi vuosikymmenien läsnä debaateissa.

Erityisesti tehotuotannon sallimiseen on huomattu vaikuttavan paljon tuottajien, maatalouden ja kuluttajien oikeudet ja vapaudet,⁶⁵⁵ joka tuli ilmi parlamenttidebateissakin. Debateissa mainittiin usein senhetkinen vaikea taloustilanne, joka ei sallisi mittavia muutoksia eläintuotantoon ja esimerkiksi 2000 – luvun eläintautiepidemian jälkiseurauksia pohtiessa painotus oli pitkälti taloudellisissa menetyksissä, vaikka jo lain nimen viittaaminen eläinten terveyteen olisi voinut antaa odottaa enemmän arvokeskustelua eläinten asiasta. Talouden ja tuotantoeläinten aseman nivoutuminen yhteen näyttää liittyvän lisäksi länsimaiseen eläintuotantoon yleensä, ja on tuotu esille, että esimerkiksi myös Alankomaissa maanviljelijöiden taloudelliset edut näyttävät myös hidastaneen eläinlainsäädännön uudistamista.⁶⁵⁶

Aineistojen alkuvaiheesta lähtien näkyi myös tiettyjen eläinten erityinen suosio, joista useimmiten koirien ja hevosten tilanne oli uudistusten kohteena. Tämä ilmensi osaltaan kulttuurisia ja historiallisia piirteitä, joissa tietyille eläimille oli muodostunut erityinen tai läheinen suhde ihmisen rinnalla. Tämä suhde ihmisen eläimen yhteiskunnallisen näkyvyyden lisäksi puolestaan näytti läpi tutkimusajanjakson vaikuttavan siihen, että joitakin eläimiä arvotettiin toisia korkeammalle, ja näihin kohdistunut lainsäädännöllinen huomio oli runsaslukuisempaa. Lisäksi vuosikymmenellä parlamentissa viitattiin useasti meneillään oleviin yhteiskunnallisiin muutoksiin, joiden rinnalla varsinkin tärkeinä nähtyjen eläinten asia katsottiin olennaiseksi päivittää. Onkin esitetty että eläimen taloudellinen arvo on yhteydessä sen saamaan suojeluun, ja tämä voi selittää esimerkiksi lemmikkeihin kohdistettu tiukempaa lainsäädäntöä esimerkiksi tuotantoeläimiin verrattuna.⁶⁵⁷

Luonnon- ja ympäristönsuojelulliset seikat alkoivat yhdistyä 1970- luvun mittaan eläimiä koskevaan debattiin enenevässä määrin, ja koko tutkimuksen ajanjaksolla villieläimiin kohdistunut lainsäädännöllinen huomio oli runsasta. Eläimiä koskeva keskustelu yhdistyi myös yhteiskunnalliseen kehitykseen, sillä 1970-luvulla Britannian ympäristöpolitiikka sai myös paljon huomiota parlamentissa.⁶⁵⁸ Luonnonsuojeludiskurssin yleistymisellä ja ympäristön tilasta huolehtimisella oli vaikutuksensa myös eläimiin. Luonnonsuojelun yhteydessä eläinten elinpiiri tuli usein myös laajemman suojelun kohteeksi ja esimerkiksi tämä saattoi parantaa suojeltavien eläinten asemaa ja elinoloja, varsinkin jos nämä rauhoitettiin kokonaan.

---

655 Cochrane 2010, 75.

656 Brom 1999, 19-20.

657 O'Sullivan 2011, 140-141.

658 Lehtonen 2014.

Luonnonsuojelu ja eläinoikeusajattelu eivät kuitenkaan lähtökohtaisesti painota samoja asioita, ja tämä tuli myös aineistoissa useasti esille. Tietyn eläimen suojelu saattoi usein pohjata ihmiskeskeisiin perusteisiin siitä, että riittävä määrä lajia takaisi mahdollisuuden metsästä lajia tulevaisuudessa. Keskusteluissa tähdentyikin useasti se, että luonnonsuojeluperiaattein eläimiä koskevissa laeissa näiden arvo käsitettiin välillisesti osana laajempaa kokonaisuutta, eikä niinkään eläimen itseisarvon kautta. Yksittäisen lajin suojelu ei myöskään ollut linjassa eläinsuojeluperiaatteen kanssa, jossa korostuu kaikkien eläinten yhtäläinen humaani kohtelu. Luonnonsuojelun ja eläinten oikeuksien ristiriidan yhteydessä tulee kuitenkin huomata, että eläinten vapauttamisen etiikkaa ajavilla voi hyvinkin olla samoja intressejä ja näkemyksiä kuin ympäristösuojelijoilla, ja usea ongelma koskettaa samanaikaisesti niin eläinten kuin ympäristönkin asiaa.⁶⁵⁹

Parlamenttikeskusteluissa 1970-luvulta lähtien luonnonsuojeludiskurssin yhteydessä alkoi vahvistua tieteellisen ja rationaalisen lähestymistavan painottaminen eläinten arvoa koskevissa keskusteluissa, ja tämä nivoutui usein taloudellisiin seikkoihin. Keskusteluissa pyrittiin ottamaan eroa tunteelliseen suhtautumiseen eläimiä koskien, usein painottaen tietynlaista laskelmoitua ja tieteellistä eläinten moraalisen arvon tarkastelua. Tällaisen lähestymistavan seurauksena esimerkiksi luonnon tasapainoon viitattiin usein, ja samalla luotiin käsitystä siitä, että esimerkiksi villieläinten määrän tuli olla tietty tasapainoisessa ympäristössä. Rationaalisen kannan painottamista ei yleensä käytetty eläinten oikeuksien puolustamisen diskurssissa, vaikka tulee huomata, että eläinten oikeuksia on mahdollista puolustaa myös rationaalisuutta painottaen.⁶⁶⁰ Vuosikymmenten aikana kehittyntä keskustelun muutosta ilmensi uudella tavalla kuitenkin se, että työväenpuolueen ajamia turkistarhauksen ja metsästyksen kieltämistä voitiin perustella argumentein, joita pystyi hyvinkin kuvailemaan ”tunteellisiksi” siinä mielessä, että nämä painottivat lain muuttamista ensisijaisesti eläimille aiheutetun kärsimyksen kautta. Päätöksenteon perustelemista eettisyydellä lisäksi korosti tämän toisaalta väheksytyyn perustelun uskottavuutta ja osaltaan muokkasi eläimiä koskevaa keskusteluilmapiiriä myönteisemmäksi diskurssille, joka ei suhteuttanut ensisijaisesti eläimen arvoa talouteen, vaan tarkasteli eläinten käyttöä kriittisemmin.

---

⁶⁵⁹ Jamieson 2013, 242-243, 246, 250.

⁶⁶⁰ Esimerkiksi tunnetut eläinoikeusfilosofit Peter Singer ja Tom Regan ovat painottaneet teoksissaan nimenomaan rationaalisiin perustein eläinten oikeuksien tärkeyttä. Ks. Singer 1975, Regan 1983.

Sentimentaalisuuden ja rationaalisuuden vastakkainasettelu olikin havaittavissa diskurssien valinnoissa vuosikymmenten läpi keskusteluissa. Kuten on tullut esille, Britannian parlamentille on luontaista tietty vastakkainasettelun ilmapiiri ja asioiden liioittelu, ja parlamenttipuheen oletetaan myös olevan rationaalisuutta painottavaa.⁶⁶¹ Lisäksi taustoja arvokeskustelun vastakkainasettelulle voi hakea siitä, että länsimaisen filosofian äänekkäimmässä perinteessä on ollut tapana tehdä selkeä ero tunteiden ja järjen välille, ja tunteisiin luottavaa ihmistä on pidetty kypsymättömänä.⁶⁶² Eläimiä koskevan debatin yhteydessä tulee toisaalta huomioida että esimerkiksi eläinfilosofian piirissä tunteiden ja järjen jyrkkää erottelua on kritisoitu. Tunteiden ja järjen on mainittu täydentävän toisiaan⁶⁶³ ja esimerkiksi Martha Nussbaum on esittänyt pelkän rationaalisuuden huomioimisen saavan aikaan *arvosokeuden*.⁶⁶⁴ Arvokeskustelun tutkimisen kannalta vastakkainasettelun korostaminen oli hedelmällistä esimerkiksi siltä osin, että tunteisiin ja järkeen vetoavilla uskomuksilla voi olla yhtäläinen totuusarvo juuri siitä syystä, että näillä on sama *merkitys*.⁶⁶⁵ Parlamenttiaineistoissa merkitysten tutkimisen kannalta selkeästi joko sentimentaalisuuteen tai rationaalisuuteen pohjaavia puheita tutkiessa tulikin selkeästi esille ääripäitä korostavia käsityksiä siitä, millaisena käsiteltävä aihe ymmärrettiin. Tuleekin huomata että emotionaalisuus on pikemminkin rakennettu leima, eikä varsinainen ”sisäinen tila”,⁶⁶⁶ ja parlamenttipuheella tätä emotionaalisuutta näytettiin rakennettavan ja ylläpidettävän.

Sentimentaalisuuden arvosteleminen liittyi myös siihen, että läpi vuosikymmenien viitattiin tiettyyn *eläinrakkauteen*, jonka tulkinta vaihteli toisinaan kontekstin mukaan. Esimerkiksi 1970-luvun mittaan tunteellisiksi eläinrakkaiksi näytettiinkin profiloivan niitä ihmisiä, jotka vaativat totuttua laajempaa eläinten intressien huomioon ottamista. ”Eläinrakkaiksi” kuitenkin useimmiten profiloitiin läpi ajanjakson ihmiset, jotka suhtautuivat rationaalisesti eläimiin, eivätkä esimerkiksi kritisoineet laajemmin eläinten käyttämistä ihmisen tarpeita varten. Näiden käsityksen painottaminen ilmensi myös laajempaa eläinsuhdetta, ja sitä, millainen eläinkuva nähtiin oikeanlaisena. On myös huomattavaa että termiin liitettiin rationaalinen näkökulma, vaikkakin itse termiin nimeenkin liittyy myös hyvin tunteita korostava lähtökohta. Lisäksi tätä retorisesti korostettua ja rakennettua erityistä eläimistä välittämistä keskusteluissa peilattiin usein siihen, että mielivaltaista julmuutta eläimiä kohtaan harjoittivat vain poikkeuksellisen sadistiset ihmiset, eikä

---

661 Ilie 2004, 46.

662 Aaltola 2004, 171- 172. Toisaalta historiassa on myös vaikutusvaltaisia poikkeuksia, kuten esim. valistusajan filosofin David Humen moraalisten valintojen ja tunteiden yhteyden korostaminen.

663 Migdley 1983, 42-43

664 Aaltola 2004, 177.

665 Ks. esim. Aaltola 2004, 175.

666 Groves 2001, 228.

tätä sadismia liitetty itse Britannian eläintuotannon luonteeseen. *Eläinrakkauteen* liitettiin julkisessa keskustelussa 2000-luvulla myös turkistarhauksen paheksuminen, joka oli poikkeuksellista siinä mielessä, että käsitteen sisältöön oli mahdutettu aiemmin lähinnä näkökulma, jossa eläinten käyttäminen ei lähtökohtaisesti ollut väärin. Tämä osaltaan kertoi termin monitulkintaisuudesta ja asenteiden muutoksesta, mutta myös siitä, että turkistarhauksen saattoi nähdä hyvinkin eläinten hyvinvoinnille ongelmallisena.

Merkitävä muutos parlamenttidebateissa oli *eläinten oikeuksien* ilmestyminen käsitteenä keskusteluihin 1980 - luvulla. Vaikka eläimiä koskeva lainsäädäntö ei Britanniassa pohjautu eläinten oikeuksien tunnustamiseen, näiden huomioiminen ja eläinoikeusdiskurssin hiipiminen keskusteluihin päivitti osaltaan julkista keskustelua parlamentin osalta huomioimaan yhteiskunnassa lisääntyneen huolen eläinten kohtelusta. Lisäksi eläinten oikeuksien painottaminen toi esille vaatimuksen kohdella eläimiä itseisarvoisina ja suhteuttamatta näiden asemaa ensisijaisesti ihmisen saamaan hyötyyn. Itseisarvon käsitteen, tai käsitteeseen verrattavissa olevien näkökulmien, esille tuominen eläimiä koskevassa politiikassa ja debatissa on usein heijastanutkin julkista huolta eläinten kohtelusta ja näiden moraalista asemasta.⁶⁶⁷ Toisaalta käsitykset eläimistä näyttivät olevan linjassa myös Frans W.A. Bromin tutkimuksen kanssa, jossa on tutkittu itseisarvon käsitettä Alankomaiden eläimiä koskevissa parlamenttidebateissa. Parlamenttiedustajat ovat olleet yksimielisiä itseisarvon tärkeydestä lainsäädännössä, mutta termin käytännön seuraukset eivät ole saaneet konsensusta,⁶⁶⁸ ja tulkinnanvaraisuus korostui myös Britannian parlamentin keskusteluissa.

Ihmisten ensisijaisten tarpeiden vahva kritisointi ei ollut kuitenkaan useimmiten debateissa valtavirtaa, ja eläinoikeusajattelua pidettiin usein myös ei-toivottuna lähtökohtana. Tämän vieroksumisesta kertoi esimerkiksi se, että eläinten oikeuksien puolustamiseen keskittyneitä henkilöitä, eläinoikeusaktivisteja, kuvailtiin 1980 – luvulta lähtien läpi debattien lähes poikkeuksetta negatiivisin termein. Toisaalta lakia säättävässä instituutiossa oletettavasti lähtökohtaisesti painotetaan laillisia toimintatapoja, ja tästäkin syystä eläinaktivistien suoran toiminnan keinoja ei juurikaan kannatettu. Useimmiten myös käsitteellinen ero eläinten oikeuksien ja näiden hyvinvoinnin ajamisen välillä eläinsuojelunäkökulmasta oli selvillä, ja esimerkiksi läpi keskustelujen eläinsuojelujärjestö RSPCA nähtiin kuitenkin hyvin myönteisenä järjestönä.

---

⁶⁶⁷ Ks. myös Brom 1999, 26.

⁶⁶⁸ Brom 1999, 15-16,23.

Eläinten oikeuksien nostaminen keskusteluun tavoiteltavana päämääränä ja käsitteenä oli pitkälti yksittäisten aktiivisten edustajien ansiota, joiden taustojen tarkastelu usein toi esille sen että edustajat olivat siviilielämässäänkin poikkeuksellisen kiinnostuneita eläinasiasta. Erityisesti ylähuoneessa lordi Houghton oli aloitteellinen eläinten oikeuksien edistämisen suhteen, ja hän painottikin eläinasian vahvemman huomioon ottamista parlamentissa. Houghtonin aktiivisuuden lisäksi muutoinkin ylähuoneen rooli keskustelevana kamarina oli usein eläinaiheisissa debatteissa esillä. Usealle eläimiä koskevalle debatille olikin yleistä, että toinen luenta käytiin vain ylähuoneessa, jossa arvokeskustelua käytiin läpi ajanjakson runsaasti. Alahuoneessa eläinten asiaa määrätietoisesti ajaneita edustajia löytyi molemmista pääpuolueista, ja puoluerajat ylittävä aihe vahvisti toisinaan ymmärrystä siitä, että eläinten oikeuksien huomioiminen ei ollut täysin utopistinen ajatus. Esimerkiksi työväenpuolueen Tony Banks ja konservatiiviedustaja Janet Fookes erottuivat debatteista eläinten kohtelun kunnianhimoisemman parantamisen puolestapuhujina ja yhteiskunnan eläinsuhteen kritisoinneina. Tämä ilmensi lisäksi sitä, että poliittinen identiteetti usein motivoi esitettyjä parlamenttipuheita, mutta sitä ei voida kuitenkaan pitää suoraan esitettyjen kantojen määrittäjänä.⁶⁶⁹ Yksittäisten edustajien mielenkiinnon kohteiden tarkastelun ohella eläimiä koskevissa keskusteluissa tietynlainen kaksitasoisuus nousi esille puolueiden eläinpolitiikan tarkastelun suhteen. Vaikka yksittäisiä eläinten asian ajajia löytyi molemmista pääpuolueista, eläinten hyvinvoinnin huomioinnissa kokonaisvaltaisemmin vaaka näytti kallistuvan työväenpuolueen puolelle. Työväenpuolue on yleisesti huomioinut eläinten hyvinvoinnin parantamisen laajemmin kuin konservatiivipuolue, ja usealla edustajalla oli sidoksia eläinsuojelujärjestöihin.⁶⁷⁰

Lisäksi joidenkin yksittäisten puheaktien tutkiminen auttoi hahmottamaan tarkemmin piileviä käsityksiä eläimistä, joten metodologian kannalta sekä laajempien kokonaisuuksien että tiettyjen puheiden tutkiminen toimi arvokeskustelun analyysin apuna. Joidenkin puhujien taustoja tarkastellessa tietyt puheenvuorot vaikuttivat myös usein olevan linjassa henkilön intressien suhteen, ja esimerkiksi eläinteollisuuden parissa työskentelevien näkökulmat olivat tuotannonalaa tukevia. Puheenvuorojen kautta tuli myös ilmi, että kielenkäytön ja sanavalintojen kautta eläinten häivyttäminen näitä koskevista keskusteluista ja kuvauksista oli suhteellisen yleistä.⁶⁷¹ Tästä selkeä esimerkki oli eläinkokeita koskeva debatti vuosina 1985-1986, jossa lain nimessäkin eläinten käyttö oli piilotettu ”tieteellisiin prosedureihin”.

---

669 Van Dijk 2010, 42.

670 Garner 2004, 213.

671 Ks. myös Aaltola, 2006, 12.

Sanavalintojen käyttö ei näyttänyt läpi aineistojen olevan sattumanvaraista, ja tiettyjä asioita korostaessa samalla luonnollisesti häivyttiin toisia aspekteja. Eläinten kärsimystä ilmentäneiden sanavalintojen häivyttäminen debateissa osoittikin osaltaan sitä, että parlamenttipuheella pystyttiin tekemään asioita, ja sillä pyrittiin myös vaikuttamaan mielikuviin. Huomattavaa oli että eläinsuojelunäkökulman ”tarpeettoman kärsimyksen” poistaminen sisälsi usein lausumattoman käsityksen siitä, että eläimille aiheutettavan kärsimyksen tulisi olla perusteltua, ”tarpeellista kärsimystä”. Läpi ajanjakson debattien yleislinjoissa tietty kärsimys katsottiinkin usein tarpeelliseksi silloin kun sen olemassaolo saatettiin tunnustaa, ja tulee huomata että kivuttomuuden vaatimus olisi käytännössä vaikuttanut myös monen eläintenkäyttötavan luonteeseen ja tulevaisuuteen. Kielenkäytön valinnoilla myös rakennettiin ja ylläpidettiin tietynlaisia käsityksiä eläimistä ja esimerkiksi tiettyjen villieläinten profiloiminen haittaeläimeksi näytti usein oikeuttavan näiden elinolojen rajoittamisen. Kategorisoimalla tietyt eläimet haitallisiksi näihin kohdistuvaa moraalista arvottamista voitiin nähtävästi häivyttää ja näille aiheutuvaa haittaa voitiin oikeuttaa ja perustella kielenkäytön avulla. Niin ikään tietyn eläimen ihailu usein aiheutti kritiikkiä sen oikeuksien kaventamisen suhteen, ja esimerkiksi mäyriä koskeva puhe oli läpi aineistojen selkeä osoitus tästä.

2000 - luvun alkuvuosina eläimiä koskevassa keskustelussa näkyi aiempaa vahvempana puoluepolitiikka ja aiheiden kiistanalaisuus, samalla kun merkittäviä parannuksia eläinten hyvinvointiin tehtiin. Eettisin perustein turkistarhauksen ja metsästyksen lakkauttaminen olivat uudenlaisia askelia eläinten aseman ja oikeuksien kannalta ja tämä näkyi myös kielenkäytön painotuksissa. On huomattavaa, että näiden lakkauttamista ei perusteltu varsinaisesti eläinten oikeuksien näkökulmasta, vaan eläimiin kohdistuvan kivun välttämisperiaatteella. Tämä toisaalta näytti osoittavan sitä, että eläinoikeusdiskurssia ei välttämättä pidetty realistisena lähestymisenä,⁶⁷² mutta myös sitä, että eläinsuojelupainotteisella diskurssilla pystyttiin ajamaan päämääriä, joita olisi hyvinkin voinut argumentoida myös eläinten oikeuksien perusteella.⁶⁷³ Lisäksi Britannian eläimiä koskeva lainsäädäntö oli suotuisa eläinten oikeuksien huomioimiselle tietyiltä osin, sillä se mahdollisti lain kiristämisen ja tiettyjen eläinten käyttötapojen lakkauttamisen kokonaan.⁶⁷⁴ Turkistarhauksen ja metsästyksen taloudellisten vaikutusten ei myöskään katsottu olevan lakien tukijoiden keskuudessa eläinten hyvinvointia tärkeämpiä, joka osoitti osaltaan taloudellisen

⁶⁷² Ks. myös Garner 2008,116.

⁶⁷³ Ks. myös Garner 2008, 116.

⁶⁷⁴ Garner 2002, 83. Esimerkiksi vuoden 1968 lakia on kiristetty vasikanlihan tuotannon rajoittamisen osalta.

diskurssin taipumista poikkeuksellisesti.

Merkittävien eläimiä koskevien parannusten rinnalla kuitenkin näkyi myös eläinten aseman parantamisen ennennäkemätön vastustaminen. Turkistarhausta ja metsästystä koskevissa keskusteluissa otettiin argumentaation välineeksi yksilöiden vapauksien korostaminen, joka lähestulkoon jätti koko eläinten asian huomioimatta. Ihmisen äärimmäisen yksilönvapauksien ja valintojen tärkeyttä painottaessa pienimmätkään muutokset eläinten hyvinvointiin eivät olisi olleet usein mahdollisia, ja lisäksi hyvin liberalistinen diskurssi poikkesi esimerkiksi jo suhteellisen hyväksytystä eläinsuojeludiskurssista. Onkin tuotu esille, että länsimaisessa kontekstissa suhtautuminen eläimiin on usein hyvin monikerroksista ja mutkikasta, eikä noudattele tiettyä yhtä diskurssia, kuten vuosikymmenten parlamenttiaineistot osoittivat. Esimerkiksi on huomattu että on mahdollista kannattaa eläinten parempaa kohtelua ja elämän kunnioittamista ilman varsinaista kontaktia eläimiin tai tuntee kiintymystä lemmikkejä kohtaan samalla kun kannattaa kulttuurista oikeutta metsästykseen.⁶⁷⁵ Tämä aaltoilu näkyi myös debateissa esimerkiksi luonnonsuojeludiskurssin ja eläinten oikeuksien välisissä painotuseroissa.

Kaiken kaikkiaan useimmissa parlamenttidebateissa yleisesti hyväksyttäväksi lähestymistavaksi läpi vuosikymmenien katsottiin eläinten kärsimyksen vähentäminen vaikka toisaalta ”tarpeeton kärsimys” oli terminä hyvin tulkinnanvarainen. Arvokeskustelun monimuotoisuus kertoi aiheen tärkeydestä ja painoarvosta, mutta tilannekohtainen käsitys eläinten hyvinvoinnista tai tarpeettomasta kivusta ei myöskään palvele pitkällä aikavälillä itse eläinten etuja. Usein vastakkainasettelun ilmapiiriä vahvisti se, että vastapuolet keskustelivat laadullisesti eri asioista, joka ei edesauttanut yhteisymmärrystä. Tulkinnanvaraisuuden korostuminen mitä ilmeisimmin heikentää myös päätöksenteon tehokkuutta, mutta se on myös usein läsnä tunteita herättävien aiheiden käsittelyn yhteydessä. Erityisesti ketunmetsästystä koskevissa debaateissa eläinsuhteen tilannesidonaisuus tuli ilmi, sillä molemmat osapuolet ilmoittivat edustavansa autenttista brittiläisyyttä.⁶⁷⁶ Ajanjakson aikana kuitenkin eläinetiikkaan liitettiin vaativampia näkemyksiä eläinten itseisarvon huomioimisesta lainsäädännössä, ja tämä osoitti myös parlamenttidebattien vuorovaikutusta muuhun julkiseen keskusteluun, joka usein oli kriittisempää eläinten käyttöä kohtaan.

---

⁶⁷⁵ Kalouf 2000, 184 - 186

⁶⁷⁶ Ks. myös Cochrane 2010, 80.

Kuten tässä työssä on tullut ilmi, menneiden vuosikymmenien aikana kehittynyttä suhtautumista eläimiin tutkimalla voidaan osaltaan lisätä ymmärrystä päätöksenteon taustalla olevista käsityksistä, laajemmasta eläinkuvasta sekä eläinpolitiikan osuudesta muuttuvassa yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tietyn maan eläimiä koskevan keskustelun historian tutkiminen osoittaa osin myös yleisempiä linjoja, sillä länsimaissa joitakin kulttuurisia poikkeuksia lukuun ottamatta eläinten käyttäminen on pitkälti samankaltaista ja lisäksi globalisaation myötä esimerkiksi suhtautuminen eri eläimiin noudattelee pääasiassa samankaltaisia linjoja.⁶⁷⁷ Eläineettisen keskustelun voi odottaa myös saavan enenevässä määrin huomiota ottaen huomioon kiistanalaisten aiheiden lisäksi esimerkiksi sen, että nykyään eläinten käyttäminen näkyy usein konkreettisesti monella eri yhteiskunnan osa-alueella.

---

⁶⁷⁷ O'Sullivan 2011, 141.

LÄHTEET

Alkuperäislähteet

Hansard 1803-2005 hansard.millbanksystems.com

House of Commons Parliamentary Papers parlipapers.chadwyck.co.uk/home.do

The Times Digital Archive 1785 – 2008

The Guardian 1959 – 2003 ProQuest Historical Newspapers

Proquest Historical Newspapers: The Guardian (1821 – 2003) and the Observer (1791 – 2003)

Legislation.gov.uk legislation.gov.uk

Lähdekirjallisuus

Aaltola, Elisa (2006) *Animal Individuality. Cultural and Moral Categorisations*. Turku : University of Turku.

Aaltola, Elisa (2004), *Eläinten moraalinen arvo*. Tampere: Vastapaino.

Aaltola, Elisa (2012) *Animal Suffering. Philosophy and Culture*. Iso-Britannia: Palgrave Macmillan.

Anderson, Elizabeth (2004), *Animal Rights and the Values of Nonhuman Life*. Teoksessa: Sunstein, Cass & Nussbaum, Martha (toim.). *Animal Rights. Current Debates and New Directions* USA: Oxford University Press. 277-298.

Arnstein, Walter L. (1992), *Britain Yesterday & Today. 1830 to the Present*. USA: DC Heath and Company.

Baldwin, Nicholas (1999) *The Membership and the Work of the House of Lords*. Teoksessa Carmichael, Paul & Dickson, Brice (toim.) *The House of Lords. Its Parliamentary and Judicial Roles*. 29-52.

Brom, Frans W.A. (1999), *The use of 'intrinsic value of animals' in the Netherlands*. Teoksessa: Dol, Marcel et al. (toim.), *Recognising the Intrinsic Value of Animals. Beyond Animal Welfare*. Assen: Van Gorcum.

Bronner, Simon (2008) *Killing Tradition. Inside Hunting and Animal Rights Controversies*. Kentucky: University Press of Kentucky.

Cochrane, Alisdair (2010), *An Introduction to Animals and Political Theory*, England: Palgrave Macmillan.

Cowley, Philip (2003), *Dealing with moral issues*. Teoksessa: Fisher, Justin, Denver, David & Benyon, John. (toim.), *Central Debates in British Politics*. Harlow: Pearson Education Limited. 351-367.

Diamond, Cora (1978/2013), Lihan ja ihmisten syömisestä. Teoksessa Aaltola, Elisa (toim.) Johdatus eläinfilosofiaan. Tallinna: Gaudeamus. 132-151. Alkuperäinen artikkeli Eating Meat And Eating People ilmestynyt 1978 Philosophy 53:206, 465-479.

Dryzek, John S. (2005), The Politics of the Earth: Environmental Discourses. Oxford: Oxford University Press.

Engeli, Isabelle & Green-Pedersen, Christoffer & Larsen, Lars Thorup (2012), Theoretical Perspectives on Morality Issues. Teoksessa: Engeli, Green-Pedersen & Larsen (toim.), Morality Politics in Western Europe. Parties, Agenda and Policy Choices. England: Palgrave Macmillan. 5-26.

Finsen, Lawrence & Finsen, Susan (1994), The Animal Rights Movement in America. From Compassion to Respect. New York: Twayne Publishers.

Franklin, Julian H. (2005), Animal Rights and Moral Philosophy. New York: Columbia University Press.

Garner, Robert (2004), Animals, politics and morality. Manchester: Manchester University Press.

Garner, Robert (2008) The Politics of Animal Right., British Politics 3 (1): 110–119.

Garner, Robert (2005), The Political Theory of Animal Rights. Great Britain: Manchester University Press.

Garner, Robert (2002), Political Ideology and the Legal Status of Animals, Animal Law 8, 77 – 91.

Garner, Robert (1995), The Politics of Animal Protection: A Research Agenda, Society and Animals 3, 43–60.

Groves, Julian McAllister (2001), Animal Rights and the Politics of Emotion. Folk Constructs of Emotions in the Animal Rights Movement. Teoksessa: Goodwin, Jeff& Jasper, James M. Et al. (toim.), Passionate Politics. Emotions and Social Movements. Chicago: The University of Chicago Press. 212 – 229.

Hopley, Emma (1998) , Campaigning Against Cruelty. Hundred Year History of the British Union for the Abolition of Vivisection. London: BUAV.

Huotari, Aino (2011), ”It is so cold blooded it makes you want to cry”. A critical discourse analysis on representation of fox hunting in British press”. Jyväskylän yliopisto: Kielten laitos.

Hurn, Samantha (2012) Anthropology, Culture and Society. Humans and Other Animals. Cross-Cultural Perspectives on Human-Animal Interactions. Iso – Britannia: Pluto Press.

Häkkinen, Teemu (2014), The Royal Prerogative redefined. Parliamentary Debate on the role of the British Parliament on large-scale military deployments, 1982- 2003. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto (JYX)

Ihalainen, Pasi & Palonen, Kari (2009), “Parliamentary sources in the comparative study of

conceptual history: methodological aspects and illustrations of a research proposal”. *Parliaments, Estates & Representation*, vol.29, 17-34.

Ihalainen, Pasi (2013), Vertaileva Euroopan tutkimus parlamenttihistorian näkökulmasta. *Tieteessä tapahtuu* 4/2013. 30-35.

Ilie, Cornelia (2010), Identity co-construction in parliamentary discourse practices. Teoksessa Ilie, Cornelia (toim.), *European parliaments under scrutiny. Discourse strategies and interaction practices*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 57- 78.

Ilie, Cornelia (2004), Insulting as (un)parliamentary practice in the British and Swedish parliaments. A rhetorical approach. Teoksessa: Bayley, Paul (toim.), *Cross-Cultural Perspectives on Parliamentary Discourse*. 45-84.

Ínigo-Mora, Isabel (2010), Rhetorical strategies in the British and Spanish Parliaments. Teoksessa: Ilie, Cornelia (toim.), *European parliaments under scrutiny. Discourse strategies and interaction practices*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 329-372.

Ilie, Cornelia (2010), Introduction. Teoksessa: Ilie, Cornelia (toim.), *European parliaments under scrutiny. Discourse strategies and interaction practices*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 1-25.

Jamieson, Dale (2013), Eläinten vapautus on ympäristöetiikkaa. Teoksessa: Aaltola, Elisa (toim.), *Johdatus Eläinfilosofiaan*. Tallinna : Gaudeamus. 232 – 250. Alkuteksti ”Animal Liberation is an Environmental Ethic” ilmestyi 1998 *Environmental Values* 7, 41 – 57.

Kalof, Linda (2000), The Multi-Layered Discourses of Animal Concern. Teoksessa Addams, Helen & Proops, John. (toim.), *Social Discourse and Environmental Policy*. Iso-Britannia: Edward Elgar Publishing Limited.

Kean, Hilda (1998). *Animal Rights. Political and Social Change in Britain since 1800*. London: Reaktion Books.

Koselleck, Reinhart (1979/2004) *Futures of the Past. On the semantics of historical time. Vergangene Zukunft. Zur Semantik geschichtlicher Zeiter*. Englanniksi kääntänyt Keith Tribe. New York: Columbia University Press.

Kuhn, Raymond (2005), *Media Management*. Teoksessa Seldon, Anthony et al (toim.), *The Blair Effect 2001-5*. Oxford: University of Oxford.

Larsen, Lars Thorup & Studlar, Donley T. & Green-Pedersen, Christoffer (2012), *Morality Politics in the United Kingdom. Trapped Between Left and Right*. Teoksessa: Engeli, Green-Pedersen & Larsen (toim.), *Morality Politics in Western Europe. Parties, Agenda and Policy Choices*. England: Palgrave Macmillan. 114-136.

Lehtonen, Lotta (2014), *Ympäristöpolitiikan muotoutuminen Britannian parlamentin keskusteluissa vuosina 1969-1979*. Jyväskylän yliopisto, pro gradu-työ.

Lovegrove, Roger (2007) , *Silent Fields: The Long Decline of a Nation's Wildlife*. Iso-Britannia: Oxford University Press.

May, Allyson M. (2013), *The fox hunting controversy 1781-2004. Class and Cruelty*. England: Ashgate Publishing Limited.

Migdley, Mary (1983), *Animals and Why They Matter*. USA: The University of Georgia Press.

Morgan, Kenneth O. (2001), *Britain since 1945. The people's peace*. Oxford: Oxford University Press.

Negrine, Ralph & Seymour-Ure, Colin (2005), *The Challenge of Adaptation*. Teoksessa Giddings, Phil (toim.), *The Future of Parliament. Issues for a New Century*. 231- 241.

Norton, Philip (2005), *Parliament in British Politics*. England: Palgrave Macmillan.

Norton, Philip (1994), *Representation of Interests: The Case of the British House of Commons*. Teoksessa: Copeland, Gary W. et al. (toim.), *Parliaments in the Modern World. Changing institutions*. Ann Arbor: The University of Michigan Press. 14-28.

Oriendi, Dagmar (2004), *The Debate About Fox Hunting. A Social and Political Analysis*. Berlin, Humboldt Universität.

O'Sullivan, Siobhan (2011), *Animals, Equality and Democracy*. Great Britain: Palgrave Macmillan.

Palonen, Kari (2005), Editorial, teoksessa Ihalainen, Palonen et al. (toim.), *Redescriptions. Yearbook of Political Thought and Conceptual History*. Vol. 9. Münster: Lit Verlag. s. 5-9.

Palonen, Kari (2008), *Speaking Pro et Contra. The Rhetorical Intelligibility of Parliamentary Politics and the Political Intelligibility of Parliamentary Rhetoric*. Teoksessa Soinen, Suvi ja Turkka, Tapani(toim.), *The Parliamentary Style of Politics*. Helsinki: The Finnish Political Science Association. 82-105.

Pekonen, Onni (2011), *The Concept of Obstruction in the Finnish Parliamentary Reform of 1906 and the Early *Eduskunta* Procedural Debates*. Jyväskylän yliopisto.

Pekonen, Onni (2012), *From the Four-Estate Diet to the Unicameral Parliament. International Models of Parliamentary Politics in Finland*. Teoksessa: Ionescu-Ruxandoiu, Liliana (toim.), *Parliamentary Discourses across Cultures. Interdisciplinary Approaches*. Iso-Britannia: Cambridge Scholars Publishing. 35-45.

Radford, Mike (2001), *Animal Welfare Law in Britain. Regulation and Responsibility*. Oxford: Oxford University Press.

Regan, Tom (1983/2004), *The Case for Animal Rights*. United States of America: University of California Press.

Ritvo, Harriet (1987), *The Animal Estate . The English and the Other Creatures in Victorian England*. USA: Harvard University Press.

Rogers, Robert & Walters, Rhodri (2006), *How Parliament Works*. Englanti: Pearson Education Limited.

Rollin, Bernard E. (2006), Science and Ethics. USA: Cambridge University Press.

Rollin Bernard E. (2013) Tieteellinen ideologia, antropomorfismi, anekdootti ja etiikka. Teoksessa Aaltola, Elisa (toim.) Johdatus Eläinfilosofiaan. Tallinna: Gaudeamus. 48-63.

Ryder, Richard D. (1975/1983), Victims of Science. The Use of Animals in Research. London: The National Anti-Vivisection Society Limited.

Shell, Donald (2005), The House of Lords. A Chamber of Scrutiny. Teoksessa Giddings, Phil (toim.), The Future of Parliament. Issues for a New Century. 107-114.

Simons, John (2002), Animal Rights and the Politics of Literary Representation. Iso-Britannia: Palgrave Macmillan.

Singer, Peter (1975/2007), Oikeutta eläimille. Eläinten vapautuksen filosofiaa. Helsinki 2007: Eläinsuojeluliitto Animalia. Alkuperäinen teos ilmestyi 1975 nimellä Animal Liberation.

Soininen, Suvi & Turkka, Tapani (2008), Introduction. Teoksessa: Soininen, Suvi ja Turkka, Tapani (toim.), The Parliamentary Style of Politics. Helsinki: The Finnish Political Science Association. 9-14.

Van der Tuuk, Edward (1999) Intrinsic value & the struggle against anthropocentrism. Teoksessa: Dol, Marcel et al. (toim.), Recognising the Intrinsic Value of Animals. Beyond Animal Welfare. Assen: Van Gorcum. 29-37.

Van Dijk, Teun A. (2010), Political identities in parliamentary debates. Teoksessa: Ilie, Cornelia (toim.), European parliaments under scrutiny. Discourse strategies and interaction practices. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 29- 56.

Tutkimuskirjallisuutena käytetyt Internet-lähteet:

”1965: Sweeping Changes to British Farming”. BBC:n Internet-sivut. Viitattu 5.12.2014 .
http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/december/1/newsid_3204000/3204279.stm

”...and so does foot and mouth”. Proquest Historical Newspapers: The Guardian (1821 – 2003) and the Observer (1791 – 2003) 30.3.2001. Kirjoittaja ei tiedossa. Viitattu 8.1.2015.
<http://search.proquest.com/docview/188618443/3A924F3FE5E64041PQ/1?accountid=11774>

”Badger cull failed humaneness test, independent panel finds”. Carrington, Damian. Guardian 28.2.2014. Viitattu 16.12.2014. <http://www.theguardian.com/environment/2014/feb/28/badger-cull-humaneness-test-tb-cattle>

Burns Report, nationalarchives.gov.uk. Viitattu 6.1.2015
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20100512151544/http://www.huntinginquiry.gov.uk/main/sections/huntingreport.htm>

”Foot and mouth crisis remembered”, BBC:n Internet-sivut, 18.2.2001, viitattu 7.11.2014.
<http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-12472230>

”Foot and mouth epidemic now officially over”. Brown, Paul. Guardian 29.12.2001. Viitattu 8.1.2015 <http://www.theguardian.com/uk/2001/dec/29/footandmouth.Whitehall>

”Government cash to curb experiments on animals” . Veitch, Andrew. Proquest Historical Newspapers: The Guardian (1821 – 2003) and the Observer (1791 – 2003) 27.6.1984. Viitattu 8.1.2015. <http://search.proquest.com/docview/186426753/FFB14AD241A345F9PQ/1?accountid=11774>

Ison-Britannian parlamentin internet-sivusto, www.parliament.uk. Viitattu 1.12.2014

”Jail those convicted of illegal blood sports, campaigners say”. Owen Bowcott. Guardian 18.11.2014. Viitattu 18.11.2014. <http://www.theguardian.com/uk-news/2014/nov/18/jail-those-convicted-of-illegal-blood-sports-campaigners-say>

”Labour fails in attempt to stop badger cull with Commons vote”. Carrington, Damian Guardian 5.6.2013. Viitattu 16.12.2014. <http://www.theguardian.com/environment/2013/jun/05/labour-fail-badger-cull-commons-vote>

Lord Mackie of Benshie Obituary. Guardian 17.2.2015, Aitken, Ian. Viitattu 20.2.2015. <http://www.theguardian.com/politics/2015/feb/17/lord-mackie-of-benshie>

”Meat consumption per capita”. Brown, Felicity. Guardian 2.9.2009. Viitattu 8.1.2015. <http://www.theguardian.com/environment/datablog/2009/sep/02/meat-consumption-per-capita-climate-change>

”Mink in Britain”. Game & Wildlife Conservation Trust. Viitattu 25.12.2014. <https://www.gwct.org.uk/wildlife/research/mammals/american-mink/mink-in-britain/>

”MPs back on total back on foxhunting”. Watt, Nicholas & White, Michael. Guardian 1.7.2003. Viitattu 8.1.2015. <http://www.theguardian.com/politics/2003/jul/01/hunting.immigrationpolicy>

”No respite from foot and mouth” Proquest Historical Newspapers: The Guardian (1821 – 2003) and the Observer (1791 – 2003) 6.4.2001. Kirjoittaja ei tiedossa. Viitattu 8.1.2015. <http://search.proquest.com/docview/188790927/8C4E0ABDB9E344BAPQ/1?accountid=11774>

Obituary: Lord Beaumont of Whitley. Guardian 11.4.2008. Roth, Andrew. Viitattu 8.12.2014. <http://www.theguardian.com/world/2008/apr/11/religion.liberaldemocrats>

Obituary: Lord Hardy. Pearce, Edward Guardian 18.12.2003. Viitattu 8.12.2014. <http://www.theguardian.com/news/2003/dec/18/guardianobituaries.obituaries>

Obituary : Lord Houghton of Sowerby, Independent. 3.5.1996. Viitattu 14.12.2014. <http://www.independent.co.uk/news/people/obituary-lord-houghton-of-sowerby-1345486.html>

Obituary: Michael Colvin. Roth, Andrew. Guardian 25.2.2000. Viitattu 20.2.2015 <http://www.theguardian.com/news/2000/feb/25/guardianobituaries1>

Obituary: Ruth Harrison. McKenna, Carol. Guardian 6.7.2000. Viitattu 18.2.2015 <http://www.theguardian.com/news/2000/jul/06/guardianobituaries>

Obituary: The Duke of Marlborough. The Telegraph 16.10.2014. Viitattu 18.2.2015
<http://www.telegraph.co.uk/news/obituaries/11167126/Duke-of-Marlborough-obituary.html>

Obituary: Tony Banks. Langon, Julia. Guardian 9.1.2006. Viitattu 21.11.2014
<http://www.theguardian.com/news/2006/jan/09/guardianobituaries.obituaries1>

.Obituary: Sir Paul Hawkins. Roth, Andrew. Guardian 5.3.2003. Viitattu 18.2.2015
<http://www.theguardian.com/news/2003/mar/05/guardianobituaries.conservatives>

"Out of the spotlight, foot and mouth rages on: The culls continue as forgotten farmers complain about their cruel treatment". Vidal, John. Guardian 17.6.2001. Viitattu 8.1.2015.
<http://www.theguardian.com/uk/2001/jul/17/footandmouth.sallyjamesgregory>

Oxford English Dictionary <http://www.oed.com/> Viitattu 20.2.2015

"Peter Melchett: Lord of the Greens." Bbc.co.uk 26.9.2000. Viitattu 18.2.2015.
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk/934110.stm>

"Policy change after public outcry" Wintour, Patrick & Vidal, John. Guardian 26.4.2001. Viitattu 8.1.2015.
<http://www.theguardian.com/uk/2001/apr/26/footandmouth.patrickwintour>